

J. R. R. Tolkien

Povestea unui Hobbit

CUPRINS:

- CAPITOLUL 1 MUSAFIRI NEPOFTIȚI.
- CAPITOLUL 2 BERBEC FRIPT.
- CAPITOLUL 3 O SCURTĂ POVESTE.
- CAPITOLUL 4 PE DEAL ȘI PE SUB DEAL.
- CAPITOLUL 5 CIMILITURI ÎN ÎNTUNERIC.
- CAPITOLUL 6 DIN LAC ÎN PUȚ.
- CAPITOLUL 7 UN ADĂPOST CIUDAT.
- CAPITOLUL 8 MUȘTE ȘI PĂIANJENI.
- CAPITOLUL 9 BUTOAIELE SALVATOARE.
- CAPITOLUL 10 O PRIMIRE CĂLDUROASĂ.
- CAPITOLUL 11 ÎN PRAG.
- CAPITOLUL 12 INFORMAȚII DE CULISE.
- CAPITOLUL 13 PLECAT DE ACASĂ.
- CAPITOLUL 14 FOC ȘI APĂ.
- CAPITOLUL 15 SE ADUNĂ NORII.
- CAPITOLUL 16 UN TÂLHAR ÎN INIMA NOPTII.
- CAPITOLUL 17 RUPERE DE NORI.
- CAPITOLUL 18 DRUMUL DE ÎNTOARCERE.
- CAPITOLUL 19 ULTIMA ETAPĂ.

CAPITOLUL 1

MUSAFIRI NEPOFTIȚI.

A fost odată un hobbit care locuia într-o gaură în pământ. Nu era o vizuină din acelea antipatice, murdare sau umede, pline de capete sau cozi de viermi și cu miros de mâl; nu era nici nisipoasă sau lipsită de apă, sau o vizuină în care să n-ai pe ce să te așezi sau pe ce să mănânci; era o vizuină de hobbit, și asta înseamnă confort.

Avea o ușă rotundă ca un hublou, vopsită în verde, și drept în mijlocul ei era o clanță ca un buton de alamă, galbenă și lucioasă. Ușa dădea pe un culoar în formă de tub, ca un tunel; dar un tunel cât se poate de confortabil, fără fum, cu pereții căptușiți cu lemn, cu dale pe jos și cu covor, cu scaune lustruite și

multe, multe cuiere pentru haine și pălării – pentru că hobbitul era întotdeauna bucuros de oaspeți. Tunelul șerpuia și tot șerpuia, pătrunzând pe ocolite până în inima Dealului – „Dealul”, așa îi spunea toată lumea – cale de mai mulți kilometri în jur. Tunelul avea multe uși mici și rotunde, întâi pe o parte, apoi pe cealaltă. Etaj nu exista. Așa e la hobbiți. Dormitoarele, băile, beciurile, cămărilor (multe cămări!), dulapurile (avea încăperi întregi pentru haine!), bucătăriile, sufrageriile, toate erau la același nivel și dădeau pe același culoar. Cele mai bune încăperi erau cele de pe partea stângă (îndată după intrare); erau singurele care aveau ferestre, ferestre rotunde, îngropate adânc în perete; dădeau în grădina lui și în pajistile care se întindeau dincolo de grădină, coborând până la râu.

Hobbitul de care vă vorbesc era un hobbit cu stare și numele lui era Baggins. Familia Baggins trăia pe lângă Deal de când lumea și toți o considerau foarte respectabilă, nu numai pentru că cei mai mulți dintre membrii ei erau buni gospodari, dar și pentru că nu făcuseră niciodată nimic neașteptat; știai perfect ce va spune un Baggins despre o problemă sau alta, fără să-ți mai bați capul să-l întrebi. Povestea de față este despre un membru al familiei Baggins care s-a trezit antrenat într-o aventură, făcând și spunând lucruri cu totul neașteptate, cu care ocazie și-a pierdut respectul vecinilor și, în schimb, a câștigat... ei, o să vedeți dacă, până la urmă a câștigat ceva.

Mama acestui hobbit al nostru... Dar, de fapt, ce este un hobbit, mă întrebați? Eu cred că astăzi hobbiții au nevoie de o descriere pentru că ei s-au înstrăinat și au devenit cam scumpi la vedere cu Oamenii Mari, cum ne spun ei nouă. Ei sunt (sau au fost) mici de stat, cam jumătate cât noi și mai mici decât Piticii bărboși. Hobbiții nu au barbă. Fac vrăji puține sau chiar deloc, în afară de cele obișnuite, de fiecare zi – care îi ajută să dispară repede și pe nesimțite când oamenii voluminoși și neghiobi ca noi apar poticnindu-se și fac zgomot ca de elefant, care se aude la un kilometru. Sunt cam burtoși, se îmbracă în culori stridente (mai ales verde și galben); nu poartă pantofi pentru că le cresc tălpi naturale și o blană de păr des, călduros și negru pe picioare, ca părul de pe cap (care e buclat); au degete lungi, negre și îndemânatică, o față binevoitoare și un răs gros și gălăgios (mai ales după masa de seară pe care o iau de două ori pe zi, atunci când reușesc s-o obțină). Acum știți destul ca să aveți o bază de pornire.

Deci, după cum spuneam, mama hobbitului nostru, adică a lui Bilbo Baggins, a fost celebra Belladonna Took, una dintre cele trei fiice remarcabile ale Bătrânului Took, căpetenia hobbiților, care locuia pe cealaltă parte a Apei – râulețul care curge la picioarele Dealului. Se spunea adesea (în alte familii) că odată, de mult, unul dintre strămoșii Took și-ar fi luat drept nevastă o zână. Aceasta era, firește, absurd, dar era clar că, față de trăsăturile hobbiților, clanul Took avea ceva neobișnuit și, din când în când, câte unul dintre ei trăia o aventură extraordinară. Dispărea discret și familia ținea totul în secret; dar era foarte clar că familia Took nu era chiar atât de respectabilă ca familia Baggins, cu toate că era, fără doar și poate, mai înstărită.

Nu cumva să credeți că Belladonna Took a trăit vreo aventură neobișnuită după ce a devenit doamna Bungo Baggins. Bungo – adică tatăl lui Bilbo – i-a construit (în parte cu banii ei) cea mai luxoasă vizuină de hobbit din câte au existat vreodată, atât sub Deal, cât și deasupra sau pe celălalt mal al Apei. Și acolo au rămas toată viața. Totuși, e probabil că Bilbo, singurul ei fiu, cu toate că arăta și se purta de parcă ar fi fost o copie a tatălui său, solid și demn de încredere, avea un „ce” ciudat, care-i venea de la familia Took și care abia aștepta să iasă la iveală. Ocazia nu s-a ivit însă decât după ce a crescut mare, pe la cincizeci de ani, când locuia în frumoasa vizuină construită de tatăl lui, pe care v-am descris-o mai devreme, și după ce s-a stabilit acolo, după câte se părea, pentru totdeauna.

Printr-o întâmplare ciudată, într-o dimineață de demult, în liniștea lumii, pe vremea când zgomotul era mai mic și verdeța mai abundentă, iar numărul hobbiților și prosperitatea lor erau încă destul de mari, în timp ce Bilbo Baggins stătea în ușa casei lui, după ceaiul de dimineață, trăgând dintr-o pipă uriașă de lemn care îi ajungea până aproape de degetele de la picioare, acoperite cu păr (frumos periat), trecu pe acolo Gandalf. Gandalf! Dacă ați fi auzit doar un sfert din ce am auzit eu despre el, iar eu am auzit doar o parte foarte mică din tot ce s-ar putea auzi, ați fi fost pregătiți să ascultați poveștile cele mai fantastice. Pe oriunde trecea, răsăreau în mod neașteptat fel de fel de istorii și de aventuri. Nu mai trecuse de ani de zile pe aici, pe la umbra Dealului – de fapt, de când murise prietenul lui, Bătrânul Took – așa că hobbiții aproape că-i uitaseră înfățișarea. Fusese plecat dincolo de Deal, dincolo de Apă, cu treburi de-ale lui, încă de pe vremea când erau cu toții copii, hobbiței și hobbițele.

Singurul lucru pe care l-a văzut în dimineața aceea încrezătorul Bilbo a fost un bătrân cu baston. Avea o pălărie albastră, înaltă și ascuțită, o pelerină lungă, cenușie, o eșarfă de mătase, peste care atârna barba lui albă și lungă până dincolo de brâu, și niște cizme negre, uriașe.

— Bună dimineața! Spuse Bilbo. „Și chiar că e bună”, se gândi el. Soarele strălucea și iarba era foarte verde.

Dar Gandalf se uită la el pe sub sprâncenele lungi și stufoase care-i ieșeau de sub borul pălăriei umbroase.

— Cum adică? Spuse, îmi urezi o dimineață bună, sau vrei să spui că dimineața e bună, fie că vreau eu sau nu; sau vrei să spui că te simți bine azi, de dimineață; sau că e o dimineață care te face să vrei să fii bun.

— Toate laolaltă, spuse Bilbo. Și mai e și o dimineață foarte bună ca să fumezi o pipă în aer liber. Dacă aveți o pipă la dumneavoastră, vă rog să luați loc și să vă serviți din tutunul meu. Nu vă grăbiți, căci avem toată ziua în fața noastră.

După care Bilbo se așeză într-un fotoliu lângă ușă, încrucișă picioarele și suflă un inel de fum, frumos și cenușiu, care urcă, zburând, fără să se destrame și se depărtă, plutind, peste Deal.

— Foarte frumos, spuse Gandalf. Dar eu, azi, n-am timp să fac rotocoale de fum. Caut pe cineva cu care să pornesc într-o expediție pe care o pregătesc, dar e foarte greu de găsit un amator.

— Cred și eu. Prin părțile astea! Noi suntem cuminți și liniștiți și nu ne plac aventurile. Nuuuuu! Sunt nesuferite, incomode, îți strică liniștea și te fac să întârzi la masă. Nu știu ce-or fi găsind unii la ele, spuse hobbitul nostru, domnul Bilbo Baggins, și, vârandu-și degetele mari pe după bretele, scoase un rotocol de fum și mai grozav ca primul.

Își luă apoi corespondența de dimineață și începu să citească prefăcându-se că nu-l mai bagă în seamă pe bătrân. Hotărâse că nu era de soiul lui și ar fi dorit să-l vadă plecând. Bătrânul însă nici vorbă să se miște. Stătea sprijinit în baston, fixându-l pe Bilbo, fără să scoată o vorbă, până când hobbitul începu să se simtă stânjenit, ba chiar se și supără puțin.

— Ziua bună, spuse hobbitul, în cele din urmă. Noi nu vrem nici un fel de aventuri pe aici, mulțumesc, încercați-vă norocul în cealaltă parte a Dealului sau dincolo de Apă.

Asta însemna, de fapt, că discuția luase sfârșit.

— La dumneata „Ziua bună” are mai multe înțelesuri, spuse Gandalf. Și de data asta înseamnă că vrei să scapi de mine și că ziua n-o să fie bună decât dacă plec!

— Nici pomeneală, domnul meu, nici pomeneală!... Dar stați puțin, mi se pare că vă cunosc numele!

— Ba da, dragul meu domn, ba da. Și să știi că și eu îl cunosc pe al dumitale: domnul Bilbo Baggins. Îmi știi numele, cu toate că nu-ți amintești că e vorba despre mine. Eu sunt Uandail, și „Gandalf” e totuna cu subsemnatul. Când te gândești că am trăit să-l văd pe fiul Belladonnei Took că mă ia cu „Ziua bună”, de parcă aș fi venit la ușa lui să vând nasturi!

— Gandalf! Gandalf! Doamne, Dumnezeule! Nu cumva e vorba de vrăjitorul călător care i-a dat Bătrânului Took o pereche de butoni cu diamant fermecați, care se prindeau și nu se mai desprindeau decât la poruncă? Nu cumva sunteți cel care spunea la petreceri povești minunate cu balauri și spiriduși, și uriași, și prințese salvate, și norocul neașteptat al unor fii de văduvă? Sau cel care făcea focuri de artificii deosebit de frumoase? Mi-aduc și acum aminte de ele! Le aprindea bunicul Took în ajunul solstițiului de vară. Erau grozave! Se ridicau ca niște lalele mari de foc sau flori de gura-leului sau de salcâm galben și pluteau peste întuneric toată seara. (Cred că v-ați dat seama că domnul Baggins nu era chiar atât de prozaic cât îi plăcea lui să-și închipuie și că, în plus, îi mai plăceau și florile.) Doamne, Dumnezeule, continuă el. Nu cumva sunteți acela care a împins atâția băieți și fete cuminți să plece în lumea largă, să se vâre în aventuri nesăbuite? Să se cațere în pomi, să se ducă în vizită la elfi sau să navigheze pe vapoare, spre țarmuri îndepărtate? Doamne, ce viață intere... adică, vreau să spun că pe vremuri ați cam încurcat lucrurile pe aici. Chiar destul de rău, aș zice. Vă rog să mă iertați, dar credeam că v-ați retras din afaceri.

— Și cu ce să mă ocup? Spuse vrăjitorul. Ei, dar, oricum, mă bucur că îți mai amintești de mine. Și că măcar de focurile mele de artificii îți amintești cu simpatie. Asta îmi dă oarecare speranțe. De aceea, de dragul bunicului tău, Bătrânul Took, și al bieteii Belladonna, o să-ți dau ceea ce ai cerut.

— Ce vreți să spuneți? Eu n-am cerut nimic!

— Ba da. Ba da. Și încă de două ori. Te rog să mă ierți. Dar am să mă achit. De fapt, am să merg până într-acolo încât să te fac să participi la aventura de care-ți spuneam, foarte nostimă pentru mine, foarte bună pentru tine – și, dacă reușești s-o duci până la capăt, probabil și foarte folositoare.

— Regret, dar nu vreau aventuri de nici un fel, mulțumesc. Nu azi! La revedere! Dar vă rog să veniți la ceai, oricând doriți. Uite, de exemplu, mâine! La revedere!

Și cu asta, domnul Baggins s-a întors și a intrat grăbit pe ușa lui rotundă și verde, închizând-o cât a îndrăznit el de iute, ca să nu pară nepoliticos. Căci, la urma urmei, vrăjitorii rămân tot vrăjitori și nu e bine să te pui cu ei.

„Ce mi-o fi venit să-l invit la ceai?” își spuse Bilbo îndreptându-se către cămară. Abia își luase masa de dimineață, dar se gândea că o prăjiturică-două și ceva de băut l-ar mai liniști după spaima pe care o trăsesese.

Între timp, Gandalf continua să stea în fața porții, răsând îndelung, dar fără zgomot. După un timp însă se apropie și zgârie cu cuiul bastonului un semn ciudat pe ușa frumoasă și verde a hobbitului. Apoi plecă, pe când Bilbo își termina a doua prăjitură și se gândea că reușise foarte bine să scape de aventuri.

A doua zi uitase aproape cu totul de Gandalf. Nu prea avea ținere de minte. Dacă nu însemna lucrurile în agendă, le uita. Ar fi trebuit să scrie așa: „Gandalf, ceai, miercuri”. Dar în ajun fusese prea nervos ca să mai noteze ceva.

Tocmai când să se facă ora ceaiului, auzi pe cineva sunând insistent la ușa de la intrare – și atunci își aminti totul! Alergă să pună ceainicul pe foc, să așeze încă o ceașcă și o linguriță pe masă, să mai scoată o prăjiturică-două, apoi se repezi la ușă.

Tocmai era să spună: „Îmi pare foarte rău că v-am făcut să așteptați” când văzu că nu era câtuși de puțin vorba de Gandalf. La ușă se afla un pitic cu o barbă albastră, îndesată într-un brâu auriu, și cu ochii extrem de strălucitori sub o scufie verde-închis. De îndată ce se deschise ușa, piticul intră în casă de parcă ar fi fost într-adevăr invitat.

Își atârnă pelerina și scufia pe primul cuier și spuse, închinându-se:

— Sluga dumitale, Dwalin.

— Și eu a dumitale, Bilbo Baggins, răspunse hobbitul, prea uimit ca să pună, deocamdată, vreo întrebare. Dar, când tăcerea care urmă deveni stânjenitoare, adăugă: Tocmai voiam să iau ceaiul; vă rog să-mi faceți onoarea să beți și dumneavoastră o ceașcă de ceai cu mine.

Poate fusese cam țeapăn, dar intențiile lui erau bune. De fapt, dumneavoastră ce ați face dacă un pitic nepoftit ar veni să-și atârne lucrurile în vestibulul dumneavoastră, fără să vă dea nici o explicație?

N-apucară bine să se așeze la masă, de fapt ajunseseră abia la a treia prăjitură, când se auzi din nou soneria, de astă dată și mai puternic.

— Vă rog să mă iertați o clipă, spuse hobbitul și se îndreptă către ușă.

„Până la urmă tot ați venit”, asta voia el să-i spună lui Gandalf. Dar nu era Gandalf. În locul lui, pe trepte, se afla un pitic cu barbă albă și scufie stacojie, care părea foarte bătrân. Intră și el, ținându-și piciorul de cum se deschise ușa, cu aerul omului care a fost poftit.

— Văd că au și început să sosească, spuse el, zărind scufia verde a lui Dwalin, atârnată în cui. Și o atârână pe a lui, cea stacojie, lângă ea. Sluga dumitale, Balin! Spuse, cu mâna pe inimă.

— Mulțumesc, răspunse Bilbo, suspinând.

Nu era exact ce trebuia să spună, dar acest „Au început să sosească” îl neliniștise îngrozitor. Îi plăceau musafirii, dar prefera să-i cunoască înainte să-i vină în casă. Și eventual, să fie poftiți de el. Îi trecu prin minte gândul înfiorător că s-ar putea să nu ajungă prăjiturelele și atunci el, ca gazdă (își cunoștea datoria și o respecta oricât i-ar fi venit de greu), ar fi trebuit să renunțe să mai mănânce.

— Veniți, intrați să beți o ceașcă de ceai, reuși el să spună după ce trase adânc aer în piept.

— Dacă nu vă e cu supărare, eu aș prefera puțină bere, domnul meu, spuse Balin, cel cu barba albă. Dar n-am nimic împotriva să mănânc prăjituri, prăjituri cu grăunțe, dacă aveți.

— Am berechet! Se trezi Bilbo spunând, spre propria lui mirare.

Și se trezi și alergând la beci să umple o halbă de jumătate de litru, apoi la cămară să ia două turte frumoase de grăunțe, pe care le copsese chiar în după-amiaza aceea, să aibă ce lua ca gustare între mese.

La întoarcere îi găsi pe Balin și pe Dwalin stând de vorbă la masă ca niște vechi prieteni. (De fapt, erau frați.) Bilbo trânti halba și prăjitura în fața lor, apoi se auzi din nou soneria, puternic, și apoi încă o dată.

„De data asta e sigur Gandalf!” își spuse în timp ce alerga găfâind de-a lungul coridorului. Dar nici vorbă! Erau alți doi pitici, amândoi cu scufii albastre, cordoane argintii și bărbi galbene; și fiecare dintre ei avea câte un sac cu unelte și o lopată. Și iarăși, nici n-apucă să se deschidă bine ușa că și intrară, ținându-și. Bilbo nici nu se mai miră:

— Cu ce vă pot fi de folos, piticii mei? Spuse.

— Sluga dumneavoastră, Kili, spuse unul.

— Și Fili, adăugă celălalt.

Și amândoi își scoaseră scufiile albastre, făcând câte o plecăciune.

— Sluga dumneavoastră, răspunse Bilbo, amintindu-și la timp de bunele maniere.

— A, văd că Dwalin și Balin au și venit, spuse Kili. Să ne alăturăm mulțimii!

„Mulțime, gândi domnul Baggins. Nu-mi prea place cum sună asta. Ar trebui să mă așez o clipă, să-mi vin în fire și să beau ceva.”

Dar n-apucă decât să ia o înghițitură, într-un colț, în timp ce toți cei patru pitici stăteau în jurul mesei și vorbeau despre mine, și aur, și despre probleme pe care le aveau cu gnomii, și despre jafurile pe care le comiteau balaurii, și despre multe alte lucruri pe care nu le înțelegea și nici nu voia să le înțeleagă, căci păreau mult prea aventuroase, când, deodată, ding-dong, ding-dang, se auzi iar soneria de la ușă, de parcă s-ar fi străduit un hobbitel obraznic s-o strice. E cineva la ușă, își spuse, clipind.

— După sunet, par să fie vreo patru, spuse Fili. De altfel, i-am văzut venind la oarecare distanță în urma noastră.

Bietul nostru hobbit se așeză în hol, sprijinindu-și capul în palme, și se întrebă ce se întâmplase și ce se va întâmpla, și dacă vor rămâne cu toții la cină. Apoi se auzi din nou soneria, mai tare ca oricând, și fu nevoit să alerge să deschidă. De fapt, nu erau patru, ci vreo cinci. Mai venise încă un pitic în timp ce Bilbo se tot frământa singur la intrare. Nici n-apucă să întoarcă bine clanța că se și treziră cu toții înăuntru, plecându-se și spunând „sluga dumitale” unul după altul. Îi chema Dori, Nori, Ori, Oin și Gloin. Și, într-o clipă, apărură în cuier două scufii roșii, una cenușie, una cafenie și una albă, iar ei o porniră, cu mâinile lor mari vârâte în brâiele de aur sau de argint, să se alătore celorlalți. Aproape că se putea spune că „mulțimea” era formată. Unii cerură bere blondă, alții bere brună, unul ceru chiar cafea, în schimb toți cerură prăjiturele; așa că un timp hobbitul a fost foarte ocupat.

Tocmai așezase pe plită o cană mare cu cafea – se terminaseră turtele de grăunțe și piticii se porniră să mănânce biscuiți cu unt – când se auzi o bătaie puternică în ușă. Nu soneria, ci poc-poc puternic în ușa cea verde și frumoasă a lui Bilbo. Cineva bătea cu bastonul.

Bilbo alergă de-a lungul coridorului, foarte supărat și complet zăpăcit – era cea mai penibilă miercuri din câte-și amintea să fi trăit vreodată. Deschise ușa cu o smucitură și căzură cu toții înăuntru, unul peste altul! Alți pitici! Alți patru! Și, în urma lor, Gandalf, care stătea sprijinit în baston și râdea. Lăsase o grămadă de urme pe ușa cea frumoasă; de altfel, fiindcă tot veni vorba, loviturile șterseseră și semnul tainic pe care-l făcuse pe ușă în dimineața din ajun.

— Ușurel, ușurel, dragă Bilbo, spuse. Nu-ți prea seamănă să-ți lași prietenii în prag și apoi să deschizi ușa cu un pocnet de pușcă cu aer comprimat. Dă-mi voie să ți-i prezint pe Bifur, Bofur și Bombur, și mai ales pe Thorin!

— Sluga! Spuseră Bifur, Bofur și Bombur pe rând, stând în șir.

Apoi atârnară în cuier două scufii galbene și una verde și pe urmă și una azurie, cu un ciucure lung de argint. Aceasta din urmă fiind a lui Thorin, un pitic nemaipomenit de însemnat, de fapt însuși marele Thorin Scut-de-Stejar, care nu fusese cătuși de puțin încântat să pice în nas pe preșul lui Bilbo și să-i vadă pe Bifur, Bofur și Bombur căzând peste el. Mai ales că Bombur era foarte gras și greu. Thorin, fiind foarte înfumurat, nici nu se gândi să spună „sluga”.

Dar bietul domn Baggins spuse de atâtea ori că-i pare rău, încât până la urmă mormăi totuși: „Lasă, nu-i nimic!” și-și descreți fruntea.

— Acum suntem toți aici! Spuse Gandalf, uitându-se la șirul de treisprezece scufii – cele mai minunate scufii de sărbătoare – și la propria lui pălărie, atârinate toate în cui. O adunare foarte veselă! Sper că a mai rămas ceva de mâncare și de băut pentru cei întârziați. Ce-i asta? Ceai! Nu, mulțumesc! Mie să-mi dai puțin vin roșu.

— Și mie la fel, spuse Thorin.

— Și marmeladă de zmeură și tartă cu mere, spuse Bifur.

— Și pateuri cu carne și brânză, spuse Bofur.

— Și răcitură de porc cu salată, spuse Bombur.

— Și mai multe prăjituri, și bere, și cafea, dacă nu te superi, strigară ceilalți pitici prin ușă.

— Și fii băiat bun și mai pune și niște ouă, strigă Gandalf, în timp ce hobbitul pleca, șontâc-șontâc, spre cămări. Și între timp scoate friptura rece de pui și murăturile.

„S-ar zice că știe tot atât de bine ca și mine ce provizii am în cămară”, se gândi domnul Baggins, care era complet înnebunit și începuse să se întrebe dacă nu-i pătrunsese o aventură, dintr-acelea feroase, drept în casă. Când isprăvi de pus toate sticlele și farfuriile, și cuțitele, și furculițele, și paharele, și mâncărurile, și lingurile, și tot restul pe niște tăvi mari, se încălzise de tot; îi ardeau obraji și era foarte enervat.

— Blestemați pitici, ducă-s-ar naibii! Spuse el cu glas tare. Nici măcar nu vin să-mi dea o mână de ajutor!

Și ce să vezi! În ușa bucătăriei stăteau Balin și Dwalin, și în spatele lor Fili și Kili, și cât ai zice „pește” înșfăcară tăvile și câteva măsuțe și le duseră în salon, unde așternură din nou masa.

Gandalf ședea în capul mesei, cu cei treisprezece pitici așezați în jur; Bilbo ședea într-un fotoliu, lângă foc, ronțâind un biscuit (îi trecuse toată pofta de mâncare) și încercând să dea impresia că tot ce se întâmpla era cât se poate de obișnuit și nicidecum o aventură. Piticii au mâncat și au tot mâncat, și au vorbit și au tot vorbit, și uite așa a trecut timpul. În cele din urmă s-au sculat de la masă și Bilbo a făcut o mișcare să strângă paharele și farfuriile.

— Îmi închipui că rămâneți cu toții la cină? Spuse el cu tonul cel mai politic și mai puțin stăruitor.

— Bineînțeles, zise Thorin. Și după cină; că n-o să isprăvim treaba decât târziu și trebuie întâi să ascultăm niște muzică. Dar mai întâi strângeți masa.

La care cei doisprezece pitici – nu Thorin, că el era prea important și rămăsese să stea de vorbă cu Gandalf – săriră în picioare și așezară toate lucrurile în grămezi mari. Apoi ieșiră fără să mai aștepte tăvile, legănând într-o mână farfurii, fiecare dintre vrafuri cu o sticlă în vârf, în timp ce Bilbo alerga după ei, chițâind speriat: „Vă rog să aveți grijă!” Și: „Vă rog să nu vă deranjați, că mă descurc eu!” dar piticii nici nu-l băgau în seama. În schimb, cântau:

Să crăpi farfurii, pahare să ciobești Să-ndoi furculițe, cuțite să boțești Pe Bilbo Baggins de vrei să-nnebunești.

Să spargi sticle-n lume nu se face, Nici pe podea să arunci lapte, Să tai postavul, și alte fapte Ca: grăsime-ntinsă pe covor, Vase aruncate-n dormitor, Să-mproști cu vin în capul oricui, Să bați cu parul în castroane câte un cui, Și, de-a rămas ceva întreg, să-l dai de-a dura, Să urla să se oprească, și cât te ține gura.

Pe toate astea să le-ndeplinești Pe Bilbo Baggins de vrei să-nnebunești.

N-au făcut, bineînțeles, niciunul dintre ei aceste lucruri îngrozitoare. Au curățat și au pus totul frumos la loc, cât ai clipi din ochi, în timp ce hobbitul se tot învărtea în mijlocul bucătăriei, încercând să vadă ce fac. Apoi s-au întors și l-au găsit pe Thorin cu picioarele pe grilajul din fața sobei, trăgând din pipă. Scotea uriașe rotocoale de fum, și, ori de câte ori le poruncea să plece, plecau – urcau pe horn sau se duceau în dosul orologiului de pe polița căminului sau sub masă, sau de jur împrejurul tavanului; dar nu se mișcau destul de iute ca să scape de Gandalf!

Puf! Scotea câte un rotoacol mai mic din pipa lui scurtă de lut, și-l trimitea drept prin rotocoalele lui Thorin. Apoi, rotoacolul lui Gandalf se înverzea și se întorcea să plutească deasupra vrăjitorului. Și se strânsese în jurul lui un nor întreg de rotocoale, și în lumina slabă îi dădeau un aer ciudat și magic. Bilbo rămase nemișcat să se uite – îi plăceau rotocoalele de fum la nebunie – apoi roși gândindu-se cât fusese de mândru, în ajun, de rotocoalele de fum pe care le trimisese cu vântul dincolo de Deal.

— Și acum, puțină muzică, spuse Thorin. Scoateți instrumentele.

Kili și Fili alergară la sacii lor și se întoarseră cu niște viori mici; Dori, Nori și Ori scoaseră flauturi de undeva, din buzunare. Bombur aduse o tobă din hol; Bifur și Bofur ieșiră și ei și se întoarseră cu clarinetele pe care le lăsaseră printre bastoane. Dwalin și Balin spuseră:

— Scuzați-ne, noi le-am lăsat pe ale noastre pe balcon!

— Adu-o și pe a mea de afară, spuse Thorin.

Se întoarseră cu niște viole cât ei de mari și cu harfa lui Thorin înfășurată într-o pânză verde. Era o harfă frumoasă, de aur, și când o atinse Thorin muzica izbucni atât de brusc și de armonios, încât Bilbo uită de tot restul și se lăsă dus spre locuri misterioase, sub stele ciudate, departe de Apă și foarte departe de viziuna lui de sub Deal.

Întunericul pătrunse în încăpere prin ferestruica ce dădea într-o parte a Dealului. Focul pâlpâia în sobă – era aprilie – iar ei continuară să cânte, în timp ce umbra bărbii lui Gandalf se agita pe perete.

Întunericul umpluse toată camera, focul se stinsese, umbrele se risipiseră, și ei continuau să cânte. Și deodată, întâi unul, apoi altul, începură să cânte și din gură, cântecul cu voce joasă al piticilor, în subteranele adânci ale vechilor lor locuințe; iată un fragment al cântecului – dacă mai poate fi, cu adevărat, cântec fără muzică:

Depart, peste munții fumurii, Spre hrube vechi și ocne adâncate, În zori pleca-vom spre a scormoni Comorile de aur fermecate.

Pe vremuri, vrăji făceau piticii, Cu dangăt greu ciocanul lor cădea Acolo unde dorm făpturile întunecimii, În peșteri de sub dealurile de lut.

Pentru-mpărați și regi de elfi Au strâns acolo frumuseți grămadă, Au făurit, au meșterit și, pân-la urmă, Au prins lumina-n piatra de pe spadă.

Pe salba de argint au înșirat Steluțe mii, au împletit cunună Din flăcări de balaur și-au țesut Năvod din fir de Soare și de Lună.

Depart, peste munții fumurii, Spre hrube vechi și ocne adâncate, Vom merge-n zori și ne vom lua-ndărăt Comorile de-atât amar de vremi uitate.

Aici, au modelat ei cupe aurii Și harfe; acolo unde nu se-avântă om Au poposit – și au cântat cântări Ce nu le-aude muritor sau gnom.

Se încovoiau pe munte brazii, În noapte gema vântul prin pustii, Se-mprăștiau văpăi și flăcări, iară pomii Ardeau precum nepământești făclii.

În vale clopotul bătea și toți Priveau spre cer cu chipurile trase;
Ca focul mai cumplită, ura balei Ardea clopotnițele zvelte, ardea case.

Sub luna albă, munții fumegau;

Văzând piticii că nu e a bună, Din hrube au plecat spre zmeul rău.

Și-au fost striviți sub talpa lui, sub lună.

Depart, peste munții fumurii, Spre scorburii stăpânite de balaur, În zori noi vom porni spre a-i smulge Potirele și harfele de aur!

În timp ce cântau, hobbitul se simți pătruns de dragoste pentru fel de fel de lucruri frumoase făcute de mână, cu pricepere și farmec, o dragoste aprigă și geloasă, care există în orice inimă de pitic. Apoi se treziră în el instinctele neamului Took și se simți atras de munții cei înalți și de murmurul pinilor și ai cascadelor; simți nevoia să exploreze peșterile și să poarte sabie în loc de baston. Se uită pe fereastră: stelele apăruseră pe cerul negru, deasupra copacilor. Se gândi la giuvaierile piticilor, strălucind în peșteri întunecoase. Deodată, în pădurea din spatele Apei, se ridică o flacără – probabil că era cineva care încerca să aprindă un foc de tabără – și se gândi la dragonii puși pe jaf care s-ar putea stabili pe Dealul lui liniștit și i-ar putea da foc, și se cutremură; apoi, după o clipă, deveni din nou domnul Baggins – doar atât – din Bag-End, de sub Deal.

Se ridică tremurând. Pe de o parte, se gândea să se ducă să ia lampa, dar nu-i prea venea, și, pe de altă parte, să se facă doar că o ia și să se ducă să se ascundă în spatele butoaielor cu bere din beci, și să nu mai iasă decât după ce vor fi plecat toți piticii. Deodată își dădu seama că muzica și cântecele se opriseră și că se uitau toți la el, cu ochii strălucind în întuneric.

— Încotro? Spuse Thorin, pe un ton care voia parcă să-i arate hobbitului că-i ghicise gândurile.

— Ce-ar fi să fac puțină lumină? Spuse Bilbo, vrând parcă să se scuze.

— Ne place întunericul, spuseră toți piticii, întuneric pentru treburi întunecate. Mai sunt încă multe ceasuri până în zori.

— Da, e adevărat, spuse Bilbo, așezându-se în grabă. Nimeri însă pe lângă scaun, în grilajul din fața sobei. Răsturnă cu zgomot lopățica și vătraiul.

— Ssst! Spuse Gandalf. Să-l lăsăm pe Thorin să vorbească.

Și Thorin începu astfel:

— Gandalf, pitici, domnule Baggins! Ne-am întâlnit cu toții în casa prietenului și tovarășului nostru într-o conspirație, acest hobbit minunat și cutezător – fie ca părul de pe degetele lui de la picioare să nu-i cadă niciodată și toate laudele pentru vinul și berea lui!

Se opri să-și tragă sufletul și să audă o remarcă politicoasă din partea hobbitului, dar complimentele făcute bietului Bilbo Baggins erau orz stricat pe găște; și în semn de protest pentru că fusese numit „cutezător” și, ce e încă și mai rău, „tovarăș într-o conspirație”, își tot mișca buzele, dar, de uluit ce era, nu-i ieșea nici un sunet din gâtlee. Așa că Thorin continuă:

— Ne-am întâlnit aici ca să ne discutăm planurile, metodele, mijloacele, tacticile și schemele. Curând, înainte de ivirea zorilor, vom porni în lungă noastră călătorie, o călătorie din care unii dintre noi, sau poate că toți (cu excepția prietenului și sfătuitorului nostru, iscusitul vrăjitor Gandalf) s-ar putea să nu ne mai întoarcem. Ne aflăm într-o clipă solemnă. După câte știu, ne cunoaștem bine scopul, cu toții. Doar Baggins și unul sau doi dintre piticii mai tineri (cred că nu mă înșel dacă mă refer, de exemplu, la Kili și la Fili) au, poate, nevoie de oarecare mici precizări în legătură cu situația exactă din clipa de față.

Ăsta era stilul lui Thorin. Era un pitic de vază. Dacă ar fi fost lăsat, ar fi continuat, probabil, tot așa, până și-ar fi pierdut suflul, dar să spună celor de față vreun lucru pe care nu-l știau deja. Dar a fost întrerupt cu brutalitate. Bietul Bilbo nu mai putea suporta.

La vorbele „s-ar putea să nu ne mai întoarcem”, începuse să simtă că i se urcă un țipăt din piept și, în clipa următoare, izbucni ca șuierul unei locomotive care iese dintr-un tunel. Toți piticii săriră în picioare, răsturnând masa. Gandalf făcu să scapere o lumină albastră la capătul nuielei sale fermecate și, în lumina aceea de foc de artificii, bietul hobbit, mititel cum era, apărură îngenunchind pe covorul din fața căminului, tremurând ca un jeleu care se topește. Apoi căzu întins pe podea, strigând fără încetare: „Lovit de trăsnet, lovit de trăsnet!”

Multă vreme nu reușiseră să scoată nimic altceva de la el. L-au luat, l-au dus în salon și l-au întins pe canapea cu un pahar la îndemână, după care s-au întors la treburile lor tainice.

— Emotiv, băiatu'! Spuse Gandalf, pe când își reluau locurile. Are câteodată niște crize cam ciudate, cam neobișnuite, dar e unul dintre cei mai buni, dintre cei mai buni – năprasnic ca un dragon aflat la ananghie.

Dacă ați văzut vreodată un dragon aflat la ananghie, vă puteți da seama că această comparație, aplicată unui hobbit, era doar o figură de stil, chiar dacă ar fi fost vorba de însuși răs-răs-unchiul Bătrânului Took, Bandobras-Răget-de-Taur, care era așa un uriaș (pentru un hobbit), încât putea chiar să și

călărească un cal. Acesta a atacat rândurile gnomilor muntelui Gram, în bătălia de la Câmpiile Verzi, și a retezat capul regelui lor, Golfimbul, dintr-o lovitură, cu un băț de lemn. Capul a zburat o sută de metri prin aer și a căzut într-o vizuină de iepure; așa a fost câștigată bătălia, și, în aceeași clipă, a fost inventat și jocul numit Golf.

Între timp însă urmașul mai pașnic al lui Bandobras își revenea în salon. După un timp și după un pahar de alcool, se târi enervat până la ușă. Și iată ce-l auzi spunând pe Gloin:

— Hm! Făcu el (într-un fel care aducea, mai mult sau mai puțin, a sforăit). Credeți că e bun? E minunat că Gandalf ne tot spune cât de fioros e acest hobbitel, dar încă un țipăt ca cel de adineauri, într-o clipă de emoție, și-l va trezi pe dragon, împreună cu toate neamurile lui, și ne vor ucide pe toți. Mie mi s-a părut că a sunat mai mult a strigăt de spaimă decât de emoție! De fapt, dacă n-ar fi fost semnul de pe ușă, aș fi fost convins că am greșit casa! Când am dat cu ochii de mititelul ăsta care se legăna și pufăia în prag, am început să am îndoieli. Arăta mai degrabă a băcan decât a spărgător de meserie.

În clipa aceea domnul Baggins apăsă pe clanță și intră în cameră. Sângele Took fusese mai puternic. Simțise brusc că s-ar fi lipsit de pat și chiar și de micul dejun, numai să fie socotit fioros. Cât despre „mititelul care se legăna în prag”, păi asta mai-mai că l-a făcut într-adevăr fioros. Ulterior i s-a întâmplat de multe ori ca „partea Baggins” a ființei lui să regrete ceea ce a făcut și să-și spună: „Bilbo, ai fost un prost, ai călcat în străchini”.

— Iertați-mă, spuse, dacă din greșeală am auzit niște cuvinte pe care le-ați rostit. Nu pretind să vă înțeleg spusele sau referirile la spărgători, dar cred că nu greșesc (asta era ceea ce numea el a fi „demn”) când îmi închipui că socotiți că nu-s bun la nimic. Las' că v-arăt eu! N-am nici un semn pe ușă – a fost vopsită acum o săptămână – și sunt convins că ați greșit casa. De îndată ce v-am văzut fețele caraghioase în prag, am început să am îndoieli. Dar hai să zicem că asta e casa pe care o căutați. Spuneți-mi ce vreți să fac și am să încerc să vă mulțumesc, chiar de-o fi să merg de aici până la răsăritul-răsăritului și să mă lupt cu dragonii-vampiri care locuiesc în Pustiul cel din urmă. Am avut cândva un stră-stră-stră-stră-unchi pe care-l chema Bandobras-Răget-de-Taur Took și...

— Da, da, dar el a trăit de mult, spuse Gloin. Eu vorbeam de DUMNEATA. Și te asigur că pe ușa dumitale e un semn – semnul obișnuit în meserie – și nu cred că s-a schimbat. „Spărgător caută slujbă bună, emoții tari, remunerație rezonabilă.” Așa se citește, de obicei, semnul. Dacă vrei, poți spune și „Expert în descoperirea comorilor”. Unii zic și așa. Nouă ne e totuna. Gandalf ne-a spus că există pe aici o asemenea persoană, care caută urgent de lucru și că a aranjat să ne întâlnim aici, miercurea asta la ora ceaiului.

— Sigur că există un semn, spuse Gandalf. Doar l-am făcut eu. Și din motive foarte serioase. Mi-ați cerut să găsesc pe cel care va fi al Paisprezecelea membru al expediției voastre și eu l-am ales pe dom' Baggins. Și să nu îndrăznească cineva să afirme că n-am ales omul potrivit sau casa potrivită, că

vă las să rămâneți treisprezece, cu toate consecințele, sau să vă întoarceți să scoateți cărbuni din mină.

Se răstise atât de furios la Gloin, încât piticul se ghemuise iar pe scaun, și, când Bilbo încercă să deschidă gura ca să pună și el o întrebare, se întoarse și se încruntă la el, zburându-și sprâncenele stufoase și făcându-l pe Bilbo să-și închidă gura cu un clămpănit.

— Așa, vezi! Spuse Gandalf. Hai să nu mai discutăm. Eu l-am ales pe domnul Baggins – și deci n-ar trebui să mai discutați. Dacă spun eu că e bun, e bun, sau va fi, când va veni vremea. Să știți că are înclinații infinit mai mari decât vă închipuiți voi și chiar mai mari decât își închipuie el. S-ar putea, nu e exclus, să-mi mulțumiți cu toții într-o zi... Și acum, Bilbo, fiule, adu lampa să luminăm puțin lucrurile.

Întinse pe masă, la lumina unei lămpi mari cu abajur roșu, o bucată de pergament care semăna cu o hartă.

— Asta a făcut-o Thrór, bunicul lui Thorin, spuse el drept răspuns la întrebările curioase ale piticilor. E un plan al Muntelui.

— Nu prea cred că o să ne folosească, spuse Thorin, decepționat, după ce-i aruncă o privire. Îmi amintesc destul de bine de Munte și de locurile de prin jur. Și știu unde e Codrul Întunecat și Landa Veștejită, unde trăiesc dragonii cei mari.

— Pe munte, e un dragon desenat cu roșu, spuse Balin, dar, dacă ajungem vreodată acolo, îl găsim noi și fără asta.

— Există un lucru pe care nu l-ați observat, spuse vrăjitorul, și anume, intrarea secretă. Vedeți runa aceea în partea dinspre apus și mâna care arată spre ea, dinspre celelalte rune? Asta înseamnă că e vorba de o trecere tainică spre Sălile de Jos.

— Poate că a fost odată tainică, spuse Thorin, dar de unde știm că mai e și acum? Bătrânul Smaug trăiește de mult acolo și a avut destul timp ca să descopere tot ce se putea descoperi în legătură cu Peșterile de Jos.

— Așa o fi, dar cred că n-a mai folosit-o de ani de zile.

— De ce?

— Fiindcă e prea mică. Ușa e înaltă de cinci picioare și pot intra câte trei în flanc, așa cum spun runele, dar Smaug n-ar fi putut să se strecoare printr-o gaură ca asta, nici măcar când era un dragon tânăr, cu atât mai puțin după ce a înfulecat atâția pitici și oameni din Dale.

— Mie mi se pare o gaură foarte mare, chițai Bilbo (care nu avea nici o experiență în materie de dragoni, ci doar în materie de vizuini de hobbit). I se trezise din nou interesul și curiozitatea, și de aceea uită să-și țină gura. Îi plăceau hărțile la nebunie și în holul lui era atârnată o hartă mare a împrejurimilor, pe care își însemnase plimbările favorite, cu cerneală roșie. Cum de s-a putut păstra taina unei uși atât de mari față de toată lumea, ca să nu mai vorbim de dragon? Adăugă el. Dar nu uitați că era doar un hobbit mic, mititel.

— În multe feluri, spuse Gandalf. Dar cum s-a păstrat secretul acestei uși anume n-o să știm decât dacă ne ducem să vedem. După câte arată harta, aș crede că e vorba de o ușă închisă, făcută să arate întocmai ca stânca muntelui. Asta-i metoda obișnuită a piticilor. Nu mă înșel, nu-i așa?

— Nu, răspunse Thorin.

— Și, continuă Gandalf, am uitat să vă spun că, în afară de hartă, mai există și o cheie, mică și ciudată. Uitați, asta e! Și îi întinse lui Thorin o cheie lungă, cu creștături complicate de argint. Ține-o bine!

— Nici o grijă, îl liniști Thorin, prinzând-o de un lanț subțire pe care-l purta la gât, sub jachetă. Lucrurile încep să pară mai promițătoare. Această știre le schimbă mult în bine. Până acum nu prea știam exact ce să facem. Ne-am gândit s-o luăm spre Răsărit, în liniște și cu grijă, până ajungem la Lacul cel Lung. După asta vor începe necazurile...

— Mult înainte, după câte știu eu despre drumurile de Răsărit, îl întrerupse Gandalf.

— De acolo am putea să urcăm de-a lungul Râului Curgător, continuă Thorin, fără să-l ia în seamă, și tot așa până la ruinele Orașului Dale – vechi oraș din valea aceea, de la umbra Muntelui. Dar nu ne place nici unuia dintre noi ideea cu Poarta Principală. Pe acolo iese râul, prin stânca aceea mare, din partea de sud a Muntelui, și tot pe acolo iese și dragonul – mult prea des, dacă nu s-au schimbat obiceiurile.

— Așadar, pe acolo nu e bine, spuse vrăjitorul, dacă n-avem un Războinic viteaz sau chiar un Erou. Eu am încercat să găsesc unul; dar războinicii sunt ocupați să se lupte între ei, pe meleaguri depărtate, iar eroii sunt rari prin locurile astea, sau pur și simplu nu pot fi găsiți. Pe aici, săbiile sunt aproape toate tocite, topoarele se folosesc la doborâtul copacilor; scuturile au fost transformate în leagăne pentru copii sau în capace de cratiță; iar dragonii se află la o distanță confortabilă și de aceea legendară. Iată de ce, până la urmă, m-am gândit la o spargere – mai ales după ce mi-am adus aminte de existența unei uși laterale, și deci, iată-l pe micul nostru Bilbo Baggins, spărgătorul, cel asupra căruia ne-am oprit; și acum, hai să facem câteva planuri.

— Foarte bine, spuse Thorin. Ce-ar fi dacă expertul-spărgător ne-ar da câteva idei sau sugestii. Și se întoarse cu o politețe batjocoritoare către Bilbo.

— În primul rând, aș dori să știu mai multe despre toate acestea, spuse Bilbo, cam uluit și tremurând în sinea lui, dar hotărât deocamdată să meargă înainte, ca un adevărat Took ce se afla. Vreau să zic, în legătură cu dragonul și aurul, și tot restul, și cum a ajuns acolo, și cui îi aparține, și așa mai departe, și mai departe.

— Ce Dumnezeu! Se miră Thorin. N-ai o hartă? Și nu ne-ai auzit cântecul? Și n-am vorbit despre asta ore întregi?

— Ba da, dar aș vrea totuși să mi se explice totul clar și precis, spuse Bilbo cu încăpățănare, luând aerul omului care tratează o afacere (aerul pe care-l adopta de obicei când încerca cineva să-i ceară bani cu împrumut) și

străduindu-se să pară înțelept, chibzuit și priceput și să corespundă recomandărilor lui Gandalf. Vreau să știu și care sunt riscurile, cât va trebui să cheltuiesc din buzunar, cât timp durează, care e remunerația și așa mai departe – ceea ce înseamnă, de fapt: „Cu ce mă aleg eu din toate astea? Și am să mă întorc oare viu acasă?”

— Bine, bine, spuse Thorin. Pe vremuri, când trăia bunicul Thrór, neamul nostru a fost izgonit de acolo, din Nordul Îndepărtat, și s-a întors cu toate averile și toate uneltele la acest Munte de pe hartă. Muntele fusese descoperit de un străbun îndepărtat, Thráin Bătrânul, dar, după ce s-au întors ai mei, au început să sape, să facă tuneluri și săli mai vaste și ateliere mai mari – în plus, mi se pare că au mai găsit și o grămadă de aur și giuvaiere. În orice caz, au devenit nemaipomenit de bogați și de renumiți, și bunicul meu a fost din nou făcut Regele Tărâmurilor de sub Munte, și oamenii muritori, care trăiau mai la miazăzi și-și întindeau încet, încet, așezările urcând spre izvorul Râului Curgător, al Celduinului, de-a lungul văii de la umbra Muntelui, îi purtau mare respect. În zilele acelea clădiseră ei și veselul oraș Dale. Regii obișnuiau să trimită după fierarii noștri și îi răsplăteau cât se poate de frumos, chiar și pe cei mai puțin pricepuți. Tații ne rugau din suflet să le luăm fiii drept ucenici și ne plăteau bine, mai ales cu de-ale gurii, pe care nu ne băteam niciodată capul să le producem sau să le găsim singuri. În general, au fost zile bune pentru noi și chiar și cei mai sărmani aveau bani de cheltuială și mai aveau și din ce să dea cu împrumut, și timp să facă lucruri frumoase pentru plăcerea sufletului lor, ca să nu mai vorbim de jucăriile minunate și fermecate, care nu-și mai găsesc astăzi seamăn pe lume. Așa că sălile bunicului se umpluseră încet, încet, cu armuri și giuvaiere, și sculpturi, și potire, iar piața de jucării din Dale era mândria Nordului. Fără îndoială că asta e ceea ce a atras și dragonul. Dragonii fură, după cum știți, aur și giuvaiere de la oameni și elfi, și pitici, de câte ori le găsesc, și-și păzesc bunurile jefuite cât trăiesc (ceea ce înseamnă aproape veșnic, dacă nu sunt răpuși de careva), dar nu se bucură de nimic din ce fură. De fapt, nici nu prea știu să deosebească o treabă bine făcută de una prost făcută, cu toate că, în mod obișnuit, cunosc foarte bine valorile curente ale pieței; și nu sunt în stare de nici o treabă gospodărească, nici măcar să-și cârpească un solz desprins din armură. Pe vremea aceea erau o grămadă de dragoni în Nordul Îndepărtat, și aurul probabil că începuse să se mai rărească pe acolo, din pricina piticilor care fugeau spre munte sau erau uciși; așa că toate distrugerile și nenorocirile produse în general de dragoni deveneau din ce în ce mai cumplite. Există o reptilă deosebit de lacomă, de puternică și de rea, pe care o chema Smaug. Într-o zi s-a ridicat în aer și a zburat spre Munte. Primul lucru pe care l-am auzit a fost un zgomot ca de uragan venind dinspre miazănoapte, în timp ce pinii de pe Munte au început să scârțâie și să trosnească în bătaia vântului. Câțiva pitici erau, din întâmplare, plecați; printre ei eram și eu, din fericire, pe vremea aceea tânăr și cutezător, și veșnic pe drumuri, lucru care mi-a salvat, în ziua aceea, viața. Am văzut, deci, pe dragon, de la o distanță bună, cum se instalează pe Muntele nostru într-o

izbucnire de flăcări. Apoi a coborât povârnișurile și, când a ajuns la pădure copacii s-au prefăcut toți în vâlvătaie. Între timp, la Dale începuseră să bată clopotele și războinicii își pregăteau armele. Piticii s-au repezit să iasă pe Poarta Principală; dar dragonul era acolo, și-i aștepta. Și n-a scăpat niciunul dintre cei care au ieșit pe acolo. Apele râului s-au ridicat în aburi și un fel de ceață a cuprins tot orașul Dale. Dragonul a înaintat, furișându-se prin ceață. Și a nimicit aproape toți războinicii – obișnuita poveste tristă, care în zilele acelea se petrecea mult prea des. Apoi s-a întors, s-a strecurat pe Poarta Principală și a scotocit toate sălile, și trecerile, și tunelurile, culoarele, beciurile, locuințele și pasajele. După asta n-a mai rămas acolo nici un pitic în viață și dragonul și-a însușit toate bunurile lor. Probabil că le-a adunat pe toate într-o grămadă mare, cât mai departe în inima Muntelui, și acum doarme pe ea, folosind-o drept saltea. Așa sunt apucăturile dragonilor. Mai târziu a început să iasă noaptea, pe Poarta Principală, și să vină furiș până la Dale să răpească oameni, mai ales fecioare pe care apoi le mânca; și așa a devastat tot orașul; oamenii au murit sau au plecat. Nu mai știu bine ce se petrece acum acolo, dar îmi închipui că nimeni nu mai îndrăznește să se mai apropie de Munte, să locuiască mai aproape de malul cel mai depărtat al Lacului cel Lung. Cei câțiva dintre noi care fusesem plecați departe am stat și am plâns în ascunzișurile noastre și l-am blestemat pe Smaug; acolo au apărut într-o zi, pe neașteptate, și tata, și bunicul, cu bărbile pârjolite. Arătau fioros și au vorbit foarte puțin. Când i-am întrebat cum de reușiseră să scape, mi-au spus să-mi țin gura și că într-o zi, când va veni vremea, voi afla. După asta am plecat care încotro, să ne câștigăm pâinea cum ne-am priceput, ici-colo, ajungând de multe ori să facem treabă grea de potcovari sau să săpăm în minele de cărbune. N-am uitat însă niciodată de tezaurul pe care ni l-a furat dragonul. Și chiar și acum, când recunosc că mai avem și noi câte ceva pus deoparte și n-o ducem chiar atât de prost – și, spunând asta Thorin, își mângâie lanțul de aur din jurul gâtului – tot vrem să ne luăm înapoi ce e al nostru și, dacă putem, să-l pedepsim pe Smaug. M-am întrebat de multe ori cum scăpaseră tata și bunicul. Acum îmi dau seama că trebuie să fi existat o ușă laterală, secretă, de care nu știau decât ei. Se pare însă că au făcut o hartă și tare aș dori să știu cum a pus Gandalf mâna pe ea și cum de n-a ajuns la mine, care sunt moștenitorul ei legal.

— N-am „pus mâna pe ea”. Mi-a fost dată, spuse vrăjitorul. Bunicul tău, Thror, a fost ucis, dacă-ți amintești, în minele de la Moira, de către gnomul Azog.

— Da, blestemat să-i fie numele, spuse Thorin.

— Iar Thrain, tatăl tău, a plecat pe 21 aprilie – joia trecută s-au împlinit o sută de ani – și de atunci nu l-ai mai văzut niciodată...

— Asta așa e, spuse Thorin.

— Ei bine, tatăl tău mi-a dat asta să ți-o dau ție; și, dacă am ales eu momentul și locul în care să ți-o dau, nu cred că trebuie să te superi, dacă te gândești cât de greu mi-a fost să te găsesc. Când mi-a dat hârtia asta, tatăl tău nu-și mai amintea nici cum îl cheamă. Iar numele tău nu mi l-a spus niciodată.

Așa că, una peste alta, ar trebui să-mi mulțumești și să mă proslăvești. Uite, asta e! Spuse întinzându-i harta lui Thorin.

— Nu înțeleg, spuse Thorin, și Bilbo simți că același lucru ar fi vrut să-l spună și el. Lămurirea nu părea suficient de lămuritoare.

— Înainte să plece la minele Moria, rosti vrăjitorul încet și încrunțat, bunicul tău i-a dat harta fiului său, ca să fie în siguranță. După ce a fost ucis bunicul tău, tatăl tău a plecat cu harta să-și încerce norocul; și a avut o grămadă de aventuri, una mai neplăcută decât alta, dar n-a ajuns nici măcar în preajma Muntelui. Eu l-am găsit prizonier în temnițele Necromantului, deși nu știu cum a nimerit acolo.

— Dar dumneata ce căutai în temnițe? Întrebă Thorin, cutremurându-se, și toți piticii se înfiorară.

— Lasă asta! Descopeream niște lucruri, ca de obicei; a fost, de altfel, o treabă foarte nesuferită și periculoasă. Până și eu, Gandalf, abia am scăpat. Am încercat să-l salvez pe tatăl tău, dar era prea târziu. Își pierduse mințile și spunea vrute și nevrute, și uitase aproape totul, în afară de hartă și de cheie.

— Pe gnomii de la Moira i-am făcut de mult să plătească, spuse Thorin, acu' trebuie să ne gândim puțin și la Necromant.

— Nu fi prost! E un dușman mult mai puternic decât toți piticii la un loc, dacă ar putea fi iar adunați din cele patru colțuri ale lumii. Singurul lucru pe care-l dorea tatăl tău era ca fiul lui să primească harta și să folosească cheia. Și așa dragonul și Muntele sunt mai mult decât îți trebuie.

— I-auziți! Spuse Bilbo și, din întâmplare, o spuse cu voce tare.

— Ce să auzim? Întrebară toți, întorcându-se brusc către el, și Bilbo fu atât de tulburat încât răspunse: Ceea ce am eu de spus.

— Și ce ai de spus? Întrebară.

— Eu cred că ar trebui s-o luați spre Răsărit, să vedeți cum stau lucrurile. La urma urmei, ușa aceea laterală există și pe urmă probabil că dragonii mai dorm și ei uneori. Dacă vă așezați în prag și stați mai multă vreme, nu se poate să nu vă vină o idee. Și acum, aș îndrăzni să spun că am vorbit destul pentru o seară, nu-i așa? Ce-ați zice să ne culcăm, ca să vă treziți în zori? Eu am să vă pregătesc ceva bun, să nu plecați cu stomacul gol.

— Vrei să spui să nu plecăm, făcu Thorin. Nu ești dumneata specialistul în spargeri? Nu e oare specialitatea dumată să te așezi în pragul ușii, ca să nu mai vorbim de pătrunsul dincolo de ușă? Dar sunt de acord să ne culcăm și-mi place și ideea cu masa de dimineață. Mie, înainte de a porni la drum, îmi place să mănânc șuncă cu șase ochiuri: prăjite, nu fierte. Și bagă de seamă să nu le spargi.

După ce toți ceilalți comandară, la rândul lor, ce voiau să mănânce, fără să spună măcar „te rog” (ceea ce îl supără foarte tare pe Bilbo), se ridicară. Hobbitul a trebuit să găsească loc să-i culce pe toți; a umplut toate camerele goale, a făcut paturi pe scaune și divane, și, în cele din urmă, a reușit să-i cazeze, după care s-a băgat în patul lui mic, obosit la culme și nu cine știe ce fericit. Hotărî totuși un lucru, și anume să nu se chinuiască să se scoale prea

devreme ca să le pregătească masa aceea nenorocită. Apucăturile caracteristice familiei Took începuseră să se mai estompeze și nu mai era chiar atât de sigur că va pleca în călătorie a doua zi de dimineață.

Stătea întins în pat și-l auzea pe Thorin fredonând singur în dormitorul alăturat, cel mai bun dormitor din toată casa:

Depart, peste munții fumurii Sub hrube vechi și ocne adâncate În zori pleca-vom spre a scormoni Comorile de aur fermecate.

Bilbo adormi cu melodia în urechi, ceea ce-l făcu să viseze foarte urât. Când se trezi, trecuseră de mult zorile.

CAPITOLUL 2

BERBEC FRIPT.

Bilbo sări în picioare și, punându-și halatul, intră în sufragerie. Acolo nu era nimeni; în schimb, găsi urmele unei mese copioase, dar luate în grabă, în cameră era o dezordine îngrozitoare, iar în bucătărie vrafuri de vase nespălate. Absolut toate oalele și tigăile lui păreau să fi fost folosite. Vasele astea, care trebuiau spălate, erau o crudă realitate, care îl făcu să-și dea seama că petrecerea din ajun nu fusese un vis urât, așa cum sperase. Dar, oricum, se simți ușurat la gândul că plecaseră toți fără el și fără să-și mai bată capul să-l trezească. („Dar și fără să spună măcar o dată mulțumesc”, se gândi el.) Totuși, într-un fel, fără voia lui, se simțea puțin decepționat. Și asta îl uimi.

„Nu fi prost, Bilbo Baggins! Își spuse; auzi, la vârsta ta să te gândești la dragoni și la fel de fel de povești fantastice de pe alte meleaguri!” Își puse deci un șorțuleț dinainte, aprinse focurile, puse apa la fiert și spălă totul. Apoi își pregăti o masă bună, în bucătărie, înainte de a face curățenie în sufragerie. Între timp, soarele începuse să strălucească; iar ușa de la intrare era deschisă, poftind parcă în casă adierea caldă a primăverii. Bilbo începu să fluiere de zor, uitând de seara din ajun. Dar, tocmai când să se așeze în sufragerie, lângă fereastra deschisă, să ia un al doilea rând de cafea cu lapte și cu tot tacâmul, cine credeți că apare? Gandalf!

— Dragul meu, spuse el, când ai de gând să vii? Cum rămâne cu „sculatul în zori”? Stai liniștit și-ți iei micul dejun, sau cum vrei dumneata să-i spui, la ora zece și jumătate! Ți-au lăsat biletul fiindcă nu te-au mai putut aștepta.

— Care bilet? Spuse bietul domn Baggins, tulburat la culme.

— Sfinții-mei-elefanți, spuse Gandalf, nu știi ce ai azi, n-ai șters de praf polița căminului?

— Ce legătura are una cu alta? Am avut și așa destulă treabă, să curăț după paisprezece inși!

— Dacă ai fi șters praful de pe polița căminului, ai fi găsit asta chiar sub ceas, spuse Gandalf, întinzându-i o notă (scrisă, firește, chiar pe hârtia lui).

Și iată ce scria: „Thorin și Compania îl salută pe Spărgătorul Bilbo. Cele mai sincere mulțumiri pentru găzduire; cât privește oferta dumisale de ajutor profesional, acceptăm plini de recunoștință. Condițiile: bani peșin la livrare, până la și fără să depășească a paisprezecea parte din profiturile totale (dacă

există); toate cheltuielile de transport garantate în orice situație; cheltuielile de înmormântare acoperite de noi sau reprezentanții noștri, dacă e cazul și lucrurile nu se pot aranja altfel.

Considerând că nu e necesar să-ți tulburăm odihna binemeritată, am procedat dinainte la o serie de pregătiri indispensabile și vom aștepta, stimabile domn, la Hanul Dragonului Verde, la Bywater, fix la 11 dimineața. Fiind convinși că veți fi punctual, avem onoarea să rămânem ai dumneavoastră cu cele mai adânci sentimente, Thorin și compania.”

— Asta înseamnă că mai ai zece minute. Va trebui să alergi, îl înștiință Gandalf.

— Bine, dar... protestă Bilbo.

— Nu mai ai timp, spuse vrăjitorul.

— Dar... făcu Bilbo din nou.

— Nici pentru asta! Hai, pleacă!

Bilbo n-a reușit niciodată să-și amintească cum de s-a trezit afară, fără pălărie, baston, bani sau alte lucruri pe care le lua de obicei când pleca de acasă; lăsându-și a doua cafea cu lapte nebăută, complet nespălat, vâri cheile în mâna lui Gandalf și începu să alerge cât de repede îl duceau picioarele acoperite cu blană, coborând aleea, trecând de Moara cea mare, peste apă, și continuându-și apoi drumul doi kilometri sau chiar mai mult.

Când ajunse la Bywater, aproape de ora 11, găfâia cumplit și pe deasupra, descoperise și că venise fără batistă asortată la cravată.

— Bravo! Spuse Balin, care stătea în ușa hanului și-l aștepta.

Tocmai atunci apărură și ceilalți dintr-o cotitură pe care o făcea drumul către sat. Erau călare pe ponei, și pe fiecare ponei erau încărcate bagaje, pachete, pachetele și tot felul de boarfe. Mai era și un ponei foarte mic, destinat, după câte se părea, lui Bilbo.

— Sus, amândoi, și gata, plecăm! Spuse Thorin.

— Îmi pare extrem de rău, spuse Bilbo, dar am venit fără pălărie și mi-am lăsat batista de la buzunarul hainei acasă, și n-am nici un ban. De fapt, ca să fiu exact, n-am primit nota dumneavoastră decât după 10.45.

— Nu fi exact, spuse Dwalin, și nu te mai frământa. În expediția asta va trebui să te descurci fără batistă și fără multe altele. Cât despre pălărie, eu am în bagaje o manta și o glugă de rezervă.

Și așa, într-o dimineață senină, în pragul lunii mai, au părăsit cu toții hanul, zdruncinându-se pe căluții încărcăți. Bilbo purta o glugă verde-închis (puțin decolorată de ploaie și de vânt) și o manta verde-închis, împrumutate de la Dwalin. Erau cam mari pentru el și îl făceau să pară puțin caraghios. Nici nu îndrăznesc să mă gândesc ce-ar fi spus Bungo, tatăl lui, dacă l-ar fi văzut. Singura lui mulțumire era că nu putea fi confundat cu un pitic, fiindcă n-avea barbă.

Călătoreau de puțină vreme, când apăru și Gandalf, măreț pe calul lui alb. Adusesese o grămadă de batiste și pipa lui Bilbo, și tutun. O porniră deci cu toții, foarte veseli, mai departe, spunând povești sau cântând. Merseră așa

toată ziua, oprindu-se, firește, doar la orele de masă. Mesele nu erau chiar atât de frecvente cât ar fi dorit Bilbo, dar începu să se simtă totuși că aventurile nu erau, la urma urmei, un lucru chiar atât de rău.

La început călătoriră pe pământurile hobbiților, o regiune întinsă și respectabilă, locuită de ființe cumsecade, cu drumuri bune, un han-două, și ici-colo câte un pitic sau un fermier care treceau pe lângă ei agale, în drum spre treburile lor. Apoi dădură de regiuni unde oamenii vorbeau ciudat și cântau cântece pe care Bilbo nu le auzise niciodată.

Apoi pătrunseră pe Meleagurile Singurătății, unde nu mai erau nici oameni, nici hanuri și unde drumurile erau din ce în ce mai proaste. În fața lor, nu prea departe, se înălțau din ce în ce mai sus niște dealuri mohorâte, acoperite de copaci negri. Pe unele dintre ele erau castele vechi care păreau amenințătoare, de parcă ar fi fost clădite de oameni răi. Totul părea posomorât, mai ales că în ziua aceea se cam stricase și vremea. În general, vremea fusese cât se poate de bună în mai, mai bună chiar decât în poveștile vesele, dar acum se făcuse frig și umed de-a binelea. Pe Meleagurile Singurătății poposiseră pe unde se nimerise, dar la început măcar fusese uscat.

— Când te gândești că în curând va fi iunie, mormăi Bilbo, stropind în dreapta și în stânga pe când înainta anevoios în spatele celorlalți, pe un drum desfundat și plin de noroi.

Trecuse de ora ceaiului; ploua cu găleata; plouase toată ziua; apa îi picura de pe glugă în ochi, mantaua era udă learcă; căluțul obosise și se tot împiedica de pietre; iar ceilalți, enervați la culme, nu mai scoteau nici o vorbă. „Și sunt convins că ploaia a pătruns în hainele uscate și în sacii cu merinde, își spuse Bilbo. Blestemate să fie toate porțile și broaștele, și tot ce are de-a face cu ele! Tot ce-aș vrea eu acum ar fi să fiu acasă, în vizuina mea frumoasă, la gura sobei, cu ceainicul gata, gata să fiarbă!” Și nu era ultima dată când avea să-și dorească acest lucru.

Dar piticii își continuau înaintarea zdruncinată, fără să se întoarcă sau să-l bage în seamă pe Bilbo. Undeva, în spatele norilor cenușii apusese probabil soarele, căci în timp ce coborau în valea în care curgea încă un râu, începu să se întunece. Se stârnise vântul și sălciile de pe mal se plecau, oftând. Din fericire, drumul ducea peste un pod vechi de piatră, căci râul, umflat de ploi, cobora frumos de pe dealurile și munții de la miazănoapte.

Când au ajuns pe partea cealaltă, era aproape noapte. Vântul atârnase norii cenușii și sus, printre zdrențele care pluteau deasupra dealurilor, apăru luna călătoare. Se opriră cu toții și Thorin mormăi ceva despre cină și spuse „unde-o să găsim oare un petic uscat pe care să dormim?”

Abia atunci își dădură seama că Gandalf lipsea. Până atunci făcuse drumul cu ei, fără să le spună însă dacă participă la aventură sau le ține doar de urât, o bucată de vreme. Mâncase cel mai mult, vorbise cel mai mult și se distrase cel mai bine. Dar acum dispăruse cu totul.

— Tocmai când ar fi foarte util să avem un vrăjitor, mormăiră Dori și Nori (care împărtășeau punctul de vedere al hobbitului în legătură cu orele regulate de masă, cu frecvența și belșugul lor).

În cele din urmă hotărâră că n-aveau ce să facă, trebuiau să poposească chiar acolo unde se găseau! Se apropiară de un pâlci de copaci, dar, cu toate că era mai uscat acolo, vântul scutura frunzele de ploaie și... pic-pic... lucru cât se poate de supărător. Și pe urmă, mai era ceva: parcă intrase blestemul în foc. Piticii pot face foc aproape oriunde, cu aproape orice, fie că e sau nu e vânt; dar în seara aceea n-au fost în stare să-l aprindă nici măcar Oin și Gloin, care erau deosebit de pricepuți la așa ceva.

Apoi, unul dintre căluți se sperie din senin și o luă la goană. Ajunse în râu înainte să poată fi prins; și până reușiră să-l scoată din nou, Fili și Kili aproape că s-au înecat, iar bagajul pe care-l ducea căluțul în spate a fost luat de apă. Bagajul era, bineînțeles, aproape tot numai mâncare, ceea ce făcu să le rămână foarte puțin pentru cină și încă și mai puțin pentru micul dejun.

Și așa stătură mohorâți și uzi, bodogănind, în timp ce Oin și Gloin continuau să încerce să aprindă focul și să se certe între ei din pricina asta. Bilbo tocmai se gândea cu tristețe că aventura nu însemna numai plimbări călare sub soarele de mai, când Balin, care era cel ce stătea întotdeauna la pândă, spuse: „Uite, acolo, o lumină!” La oarecare distanță se afla un deal acoperit cu arbori, care ici-colo formau câte un grup destul de compact. Iar în mijlocul deșisului negru se vedea strălucind o lumină, o lumină roșiatică și liniștitoare, care semăna a foc sau a făclii care pâlpaie.

După ce se uitară un timp la ea, începură să se certe. Unii spuneau că nu e foc, alții spuneau că „da”. Unii spuneau că n-au decât o cină sărăcăcioasă, o masă de dimineață și mai sărăcăcioasă și haine ude toată noaptea.

Alții spuseră: „Locurile astea sunt cam necunoscute și cam prea aproape de munți. Călătorii se abat rareori pe aici. Hărțile vechi nu ne mai folosesc la nimic: lucrurile s-au înrăutățit și nimeni nu mai păzește drumul. Pe aici abia dacă au auzit de rege și, pe măsură ce înaintezi, cu cât ești mai puțin curios, cu atât riști mai puțin să dai de bucluc”. Unii spuseseră „la urma urmei, suntem paisprezece”. Alții se mirară: „Dar unde o fi Gandalf?” După care repetară cu toții întrebarea. Apoi ploaia se porni și mai tare și Oin începu să se bată cu Gloin.

Asta rezolvă lucrurile. „La urma urmei avem un SPĂRGĂTOR cu noi”, spuseră și astfel plecară, îndreptându-și căluții (cu toată grija cuvenită) în direcția luminii.

Ajunseră în dreptul dealului și, puțin mai târziu, în pădure, începură să urce; dar nu se vedea nici o cărare adevărată, din acelea care ar putea duce la o casă sau la o fermă; și făcând și ei ce puteau, stârniră foșnet și trosnet, și scârțâit (tot mormăind și înjurând), în timp ce înaintau printre copaci, în întunericul ca de catran.

Deodată, lumina roșie străluci puternic printre trunchiurile copacilor, la o distanță destul de mică. „Acum e rândul Spărgătorului”, spuseră, referindu-se la Bilbo.

— Trebuie să mergi mai departe, să descoperi ce e cu lumina și de ce au aprins-o, dacă e vreo primejdie sau totul e în regulă, îi spuse Thorin hobbitului. Hai, du-te fuga și, dacă totul e în ordine, întoarce-te îndată. Dacă nu, întoarce-te cum poți. Și dacă nu poți, țipă de două ori ca o bufniță și o dată ca o strigă, și o să facem noi ce putem.

A fost deci silit să o pornească, fără să apuce să le explice că nu se pricepea să țipe nici măcar o dată ca bufnița și nici să sară ca liliecii. Dar, în orice caz, hobbiții știu să se miște fără zgomot prin pădure, absolut fără nici un zgomot. De altfel, făcuse asta și de-a lungul călătoriei. Bilbo strâmbase de multe ori din nas față de ceea ce numea el „larma piticească”.

— Deși nu cred că dumneavoastră sau eu am fi auzit ceva pe o noapte cu vânt, nici dacă toată cavalcada ar fi trecut la doi metri de noi. Cât despre Bilbo, strâmbând din nas, înainta spre lumina roșie, și nu cred să fi făcut nici măcar o nevăstuică să-și miște vreun fir de mustață la trecerea lui. Așa că a ajuns, firește, chiar lângă foc – căci despre foc era vorba – fără să atragă atenția nimănui. Și iată ce a văzut.

Trei făpturi foarte mari și grase stăteau în jurul unui rug uriaș, din bușteni de fag. Frigeau carne de berbec pe frigări lungi din lemn și își lingeau sosul de pe degete. Mirosul era îmbietor. Mai aveau lângă ei și un butoiș cu băutură bună, pe care o beau din ulcioare. Dar erau troli. Se vedeau cât de colo că asta erau. Până și Bilbo, care avusese o viață ferită de rele, își dădu seama de asta: după fețele lor mari și greoaie, după volumul lor și după forma picioarelor, ca să nu mai vorbim de felul în care se exprimau, care nu era deloc civilizat, nu, absolut deloc!

— Berbec ieri, berbec azi și să fiu al naibii dacă nu s-arată că tot berbec mâncăm și mâine, spuse unul dintre troli.

— Nici nu mai știu de când nu am mai avut parte de o fărâmiță lucioasă de carne de om, spuse al doilea. Măi, William, să fiu al naibii dacă înțeleg ce te-o fi apucat să ne aduci aici! Și se mai duce și pileala, spuse, dându-i una peste cot lui William, care tocmai bea din ulcior.

William se înecă.

— Taci naibii din gură! Spuse după ce-și recapătă suflul. Doar nu crezi că o să se oprească oamenii aici, numai ca să-i mănânci tu sau Bert. De când am coborât din munți, ați halit un sat și jumătate. Ce vă mai trebuie? Au fost zile când ați fi spus „Săru' mâna, Bill” pentru o ciozvărtă bună de berbec gras din vale... Uite, ca asta, zise și mușcă dintr-un picior de oaie care se frigea la foc, și-și șterse gura cu mâneca.

Da. Mă tem că așa se poartă trolii, chiar și cei care n-au decât un singur cap. Auzind toate astea, Bilbo simți că ar fi trebuit să întreprindă ceva cât mai repede. Fie să se întoarcă, fără zgomot, și să-și prevină prietenii că dăduse peste trei troli măricei și foarte prost dispuși care, ca să-și varieze mâncarea,

nu s-ar fi dat în lături să guste și pitici sau chiar ponei la frigare; fie să le arate uriașilor de ce e în stare. Un aventurier legendar, de mare clasă, ar fi trebuit să le golească uriașilor buzunarele – lucru pe care merită aproape întotdeauna să-l faci, dacă reușești – apoi să fure carnea de berbec, cu frigare cu tot, și berea și s-o șteargă fără ca trolii să observe nimic. Alții, mai practici, dar cu mai puțin orgoliu profesional, ar fi înfipt poate câte un pumnal în fiecare trol, înainte ca aceștia să-și fi dat seama ce se petrece. După care ar fi benchetuit cu toții, toată noaptea.

Bilbo știa toate astea. Erau multe lucruri pe care nu le văzuse sau le făcuse vreodată, dar despre care citise! Era foarte îngrijorat și, în același timp, dezgustat; ar fi dorit să se afle la o sută de kilometri distanță și totuși... totuși nu se putea hotărî să se întoarcă alergând la Thorin și Compania cu mâinile goale. Așa că rămase pe loc, șovăind în întuneric. Dintre diferitele îndeletniciri spărgătoricești de care auzise, cea mai ușoară i se păru totuși să le șterpelească uriașilor lucrurile din buzunare. Așa că, în cele din urmă, se strecură după un copac, chiar în spatele lui William.

Bert și Tom se duseră la butoi. William bău o nouă cană. Atunci Bilbo își făcu curaj și vârî mânuța în buzunarul uriaș al lui William. În buzunar se afla o pungă cu bani, care, pentru Bilbo, era cât un geamantan. „Aha, se gândi el, animându-se la ideea acțiunii pe care avea s-o întreprindă, în timp ce ridica punga cu grijă s-o scoată din buzunar, oricum e un început!”

Și chiar a și fost! Pungile trolilor sunt date naibii, și asta nu era o excepție. „Hei, cine ești?” scânci ea, părăsind buzunarul. William se întoarse într-o clipă și-l apucă pe Bilbo de ceafă, înainte ca acesta să se poată ascunde după copac.

— Hei drăcie, Bert, ia vino-ncoa', să vezi ce-am prins!

— Ce? Întrebară ceilalți, apropiindu-se.

— Să mor dacă știi! Ce ești, bă?

— Bilbo Baggins, un aventur-hobbit, spuse bietul Bilbo, tremurând din cap până-n picioare și gândindu-se cum să scoată țipetele acelea de bufniță înainte să-l strângă trolii de gât.

— Un aventur-hobbit? Spuseră ei, puțin uluiți. Trolii sunt înceți la minte și tare bănuitori când văd un lucru nou.

— Și, mă rog, ce caută un aventur-hobbit în buzunarul meu? Spuse William.

— Se poate găti? Întrebă Tom.

— Se poate încerca, spuse Bert, luând o frigăruie de pe jos.

— Da' nu e mai mult de o înghițitură, spuse William, care mâncase foarte bine și era sătul. După ce-l jupoi și scoți oasele, nu-ți mai rămâne nimic.

— Poate că găsim mai mulți pe aici prin împrejurimi și facem o plăcintă, spuse Bert. Hei, urâtule, mai sunt d-ăștia ca tine ascunși pe-aici, prin pădure, iepure prăpădit și nemernic, spuse uitându-se la blana de pe picioarele hobbitului; apoi îl ridică de degetele de la picioare și-l scutură.

— Da, mulți, spuse Bilbo, înainte de a-și aminti că nu trebuie să-și trădeze prietenii. Nu, niciunul, nici măcar unul! Se grăbi el să adauge.

— Cum vine asta? Spuse Bert, ținându-l foarte sus, dar de astă dată de păr.

— Cum spuneam, făcu Bilbo, pierzându-și suflul, și vă rog să nu mă gătiți, domnii mei milostivi! Sunt și eu bucătar, și încă bun. E mai bine să vă gătesc eu câte ceva decât să mă gătiți dumneavoastră pe mine. Zău! Am să vă fac mâncăruri minunate, un mic dejun cu totul și cu totul minunat, dacă nu mă mâncați la cină!

— Biata stârpitură! Spuse William. Mâncase până se săturase și mai băuse și o grămadă de bere. Biata stârpitură! Dați-i drumul!

— Nu-i dau până nu ne spune ce înseamnă „mulți și niciunul”, făcu Bert. Nu vreau să mă înjunghie nimeni în somn. Bagă-i etichete în foc până vorbește.

— Nu vă dau voie, spuse William. Oricum, e al meu, eu l-am prins.

— Ești un prost mare și gras, William, făcu Bert. După cum ți-am mai spus o dată, astă-seară.

— Și tu ești un mitocan.

— Mitocan, ai? Unde te trezești, Bill Huhhins, spuse Bert, arzându-i lui William un pumn în ochi.

Urmă o încăierare de toată frumusețea. Lui Bilbo, când îl scăpă Bert pe jos, îi mai rămăsese exact atâta minte cât s-o ștergă dintre picioarele lor înainte să se încaiere ca niște câini și să-și adreseze urlând fel de fel de insulte, cât se poate de adevărate și potrivite. Nu trecu mult și se treziră încleștați unul în brațele celuilalt, rostogolindu-se până aproape de foc, lovindu-se cu picioarele și înghiontindu-se, în timp ce Tom îi plesnea pe amândoi cu o creangă să-i potolească, ceea ce bineînțeles că îi înfuria și mai tare.

Ăsta ar fi fost momentul în care Bilbo ar fi trebuit să dispară. Dar bietele lui piciorușe tremurau și nu mai avea nici aer în plămâni, iar în jurul lui se-nvârtea totul; așa că a rămas un timp culcat, gâfâind, chiar lângă cercul de lumină al focului.

Tocmai când era bătaia în toi, apărură și Balin. Piticii auziseră zgomot de la distanță și, după ce-l așteptaseră un timp pe Bilbo să se întoarcă sau să țipe ca o bufniță, începură, unul câte unul, să se furișeze către lumină, încercând să facă cât mai puțin zgomot. Văzându-l pe Balin, Tom scoase un urlet. Trolii urăsc piticii (când nu sunt fripți și fierți). Bert și Bill se opriră îndată din încăierare, spunând: „Un sac, Tom, repede!” Și înainte ca Balin să-și dea seama de ce se întâmplă, în timp ce se întreba unde o fi Bilbo în toată această agitație, se trezi cu un sac în cap și doborât la pământ.

— Trebuie să mai vină și alții, zise Tom. Să nu-mi spui mie pe nume dacă n-o fi așa. „Mulți și niciunul” asta e. Și nu aventur-hobbiți, ci o grămadă de pitici ca ăsta. Așa se arată!

— Eu zic că ai dreptate, spuse Bert, dar să ne dăm deoparte din lumină.

Zis și făcut. Se așezară la pândă în întuneric, ținând în mână sacii pe care îi foloseau de obicei să care carnea de berbec sau alte prăzi. Pe măsură ce

apărea câte un pitic și se uita la foc, la ulcioarele răsturnate și la resturile de berbec, hop! Se trezea din senin cu un sac infect și puturos în cap, și doborât la pământ. Curând Dwalin trecu lângă Balin, și Fili și Kili, împreună, și Dori, și Nori, și Ori, grămadă, și Oin și Gloin, și Bifur și Bofur și Bombur, îngrămădiți ca vai de ei, lângă foc.

— Asta să le fie învățătură de minte, spuse Tom.

Căci Bifur și Bombur le dăduseră mare bătaie de cap și se luptaseră ca nebunii, așa cum fac piticii când sunt strânși cu ușa.

Thorin a apărut ultimul – și pe el nu l-au putut lua prin surprindere. A venit bănuind că o să dea de necaz. Și n-a fost nevoie să vadă picioarele prietenilor lui ieșind din saci, ca să-și dea seama că lucrurile stau cam rău. Rămase la oarecare distanță în umbră și spuse:

— Ce s-a întâmplat? Cine mi-a maltratat oamenii?

— Trolii, răspunde Bilbo din spatele unui copac. Pe el îl uitaseră cu totul. Stau la pândă cu sacul în tufișuri.

— Zău? Spuse Thorin.

Și sări către foc, înainte ca uriașii să se poată rezezi asupra lui. Ridică o cracă mare, aprinsă la un capăt, și Bert se trezi cu capătul acela în ochi, înainte să poată să se dea la o parte. Asta îl scoase pentru o vreme din luptă. Bilbo încercă să facă și el ce putea. L-a apucat pe Tom de picior – cum s-a priceput mai bine, că era gros ca un trunchi de copac – dar a fost trimis învârtindu-se în vârful unor tufișuri, în timp ce Tom arunca scânteii în ochii lui Thorin.

Drept răspuns, Tom se trezi cu craca proiectată în dinți și pierdu unul din față. Asta, vă rog să mă credeți că-l făcu să urle serios. Dar tocmai atunci veni și William pe la spate și-l acoperi brusc pe Thorin cu un sac, din cap până-n picioare. Și așa se sfârși bătălia. Dăduseră toți de mare necaz: erau legați frumos în saci, lângă trei uriași furioși (doi cu arsuri și lovituri drept amintire), care discutau dacă să-i prăjească la foc mic, să-i taie feliuțe subțiri și să-i fiarbă, sau, pur și simplu, să se așeze unul câte unul pe ei și să-i strivească până-i fac marmeladă; iar Bilbo stătea sus, în tufiș, cu hainele și pielea sfâșiate, neîndrăznind să se miște, de frică să nu fie auzit.

Tocmai atunci s-a întors și Gandalf. Dar nu l-a văzut nimeni. Uriașii tocmai hotărâseră să frigă piticii imediat și să-i mănânce mai târziu – asta fusese, de fapt, ideea lui Bert, dar, după discuții lungi, căzuseră cu toții de acord.

— Nu, nu-i bine să-i frigem acum, că ține toată noaptea, spuse o voce care lui Bert i se păru a fi a lui William.

— Nu mai începe iar discuția, Bill, spuse, că atunci chiar că ține toată noaptea.

— Cine di-discută? Spuse William, care avea impresia că vorbise Bert.

— Tu, făcu Bert.

— Ești un mincinos, spuse William, și astfel discuția porni iar de la început.

În cele din urmă hotărâră să-i toace mărunț și să-i fiarbă.

Luară deci o oală mare, neagră, și-și scoaseră cuțitele la iveală.

— Nu e bine să-i fierbem. N-avem apă și pân' la fântână e departe, spuse o voce. Bert și William își închipuiră că e Tom.

— Taci! Spuseră. Sau nu mai isprăvim în vecii vecilor. Și dacă mai spui ceva, te duci singur s-aduci apa.

— Ba tu să taci! Spuse Tom, căruia i se păruse că e vocea lui William. Cine discută, mă rog? Cine în afară de tine?

— Ești un nătărău! Făcu William.

— Cine spune ăla e! Zise Tom.

Și astfel discuția începu din nou, toți înfierbântându-se mai tare ca niciodată, până când, în cele din urmă, hotărâră să se așeze pe saci, cu rândul, să-i strivească și să-i fiarbă mai târziu.

— Pe cine ne așezăm întâi? Spuse vocea.

— Cel mai bine pe ultimul, spuse Bert, care avea ce avea cu Thorin fiindcă-i nenorocise ochiul.

Avusese impresia că auzise vocea lui Tom.

— Nu mai vorbi de unul singur, spuse Tom. Dacă vrei să te așezi pe ultimul, n-ai decât. Care e?

— Cel cu ciorapii galbeni, spuse Bert.

— Aiurea, cel cu ciorapii cenușii, spuse o voce care semăna cu a lui William.

— Eu m-am uitat bine, sunt galbeni, spuse Bert.

— Da, galbeni, spuse William.

— Atunci de ce-ai spus că sunt cenușii, făcu Bert?

— Cu cine vo-vorbești? Întrebă William.

— Gura! Spuseră Tom și Bert, în același timp. Acuși trece noaptea; zorile s-arată devreme. Hai să-i dăm drumul!

— Să vă prindă pe toți zorile și să vă facă stane de piatră, spuse o voce care suna ca a lui William.

Dar nu era a lui. Căci chiar în clipa aceea apăru o geană de lumină de după deal și din ramuri se ridică un ciripit puternic. William nu vorbise, căci fusese transformat în stană de piatră, așa cum se aplecase; iar Bert și Tom se transformaseră în stânci, așa cum stăteau și se uitau la el. Și așa au rămas până azi, singuri-singurei, doar cu câte o pasăre care se așază uneori pe capul sau pe umerii lor. Căci trolii, după cum știți probabil și dumneavoastră, trebuie să se vâre sub pământ până să-i afle zorile, că de nu, se transformă iar în substanța muntelui din care au fost zămisliți și rămân nemișcați pe vecie. Așa s-a întâmplat și cu Bert, și cu Tom, și cu William.

— Minunat! Spuse Gandalf, ieșind de după un copac și ajutându-l pe Bilbo să coboare dintr-un tufiș țepos. Atunci Bilbo înțelese: vocea care îi făcuse pe uriași să se contrazică și să se certe, până când veniseră zorile și îi sfârșiseră, fusese vocea vrăjitorului.

Acum trebuiau să dezlege sacii și să-i elibereze pe pitici, care erau aproape asfixiați și foarte enervați: nu le plăcuse deloc să-i audă pe uriași cum făceau planuri să-i frigă, să-i facă terci sau să-i taie felii. Și nu se liniștiră decât după ce-l ascultară de două ori pe Bilbo povestindu-le ce i se întâmplase.

— Tâmpit moment ți-ai ales să faci exerciții de ciupit prin buzunare, spuse Bombur, când, de fapt, ceea ce voiam noi era foc și merinde!

— Și asta e ultimul lucru pe care l-ați fi obținut de la ei; în orice caz, nu fără luptă, spuse Gandalf. Dar de ce vă pierdeți timpul? Nu vă dați seama că trolii trebuie să aibă o peșteră sau o văgăună săpată pe undeva, pe-aproape, unde să se ascundă de soare? Trebuie să aruncăm și noi o privire pe acolo.

Începură să caute în jur și curând descoperiră urmele cizmelor de piatră ale uriașilor, pierzându-se printre copaci. Se luară după urme, urcând dealul, până când, în cele din urmă, descoperiră o ușă mare de piatră, ascunsă de tufișuri, care dădea într-o peșteră. Dar nu reușiră s-o deschidă, cu toate că o împinseră cu toții, în timp ce Gandalf rostea diverse formule magice.

— Credeți că asta vă poate fi de folos? Întrebă Bilbo, când începuseră să obosească și să se înfurie de-a binelea. Am găsit-o în locul unde s-au bătut uriașii.

Și le întinse o cheie mărișoară, care lui William însă trebuie să i se fi părut foarte mică și tainică. Îi căzuse probabil din buzunar, din fericire, înainte să se facă stană de piatră.

— De ce Dumnezeu n-ai spus nimic până acum? Țipară toți.

Gandalf o apucă și o potrivi în broască și, după o apăsare mai puternică, ușa de piatră se deschise și pătrunseră cu toții înăuntru. Pe jos zăceau o grămadă de alimente așezate de-a valma și fără grijă pe jos, grămezi împrăștiate de prăzi de tot felul, de la nasturi de alamă, până la vase pline cu monede de aur, așezate într-un colț. Mai erau și o mulțime de haine agățate pe perete, prea mici pentru uriași – mă tem că aparținuseră unor victime – printre ele, mai multe săbii de fabricație, forme și mărimi diferite. Le atraseră atenția mai ales două dintre ele, din pricina tecilor frumoase și a plăselelor acoperite cu giuvaiere.

Gandalf și Thorin luară fiecare câte una, iar Bilbo își alese un cuțit într-o teacă de piele. Pentru troli ar fi fost cât un briceag, dar pentru un hobbit era ca o sabie mai scurtă.

— Par să fie lame bune, spuse vrăjitorul, scoțându-le pe jumătate din teacă și privindu-le cu curiozitate. N-au fost făcute de troli și nici de vreun fierar dintre cei care trăiesc acum printre ei, dar vom afla mai multe când vom putea citi runele de pe ele.

— Hai să ieșim din duhoarea asta îngrozitoare, spuse Fili.

Așa că ieșiră, luând cu ei vasele cu galbeni și acele alimente care nu fuseseră alterate și păreau bune de mâncat, și mai luară și un butoi cu bere, încă plin. Când terminară, simțiră nevoia să-și ia micul dejun și fiindu-le foarte foame, nu strâmbară din nas în fața merindelor luate din camera uriașilor.

Proviziile lor proprii începuseră să se împrăstie simțitor. Acum aveau pâine și brânză, și multă bere, și slănină pe care s-o prăjească pe tăciunii aprinși.

După asta se culcară, căci avuseseră o noapte agitată; și dormiră până după-amiază. Apoi aduseră căluții sus și cărară vasele cu galbeni, îngropându-le în taină, lângă poteca din apropierea râului, făcând o grămadă de semne deasupra lor, pentru cazul în care s-ar întoarce vreodată să le ia. Apoi încălecară din nou și porniră încet, zdruncinați de cai, pe potecă, înspre răsărit.

— Unde fuserăți, dacă-mi dați voie să-ntreb? Îl întrebă Thorin pe Gandalf, pe când înaintau călare. Și ce v-a adus înapoi tocmai la timp?

— O privire în urmă, spuse.

— Exact, spuse Thorin, dar n-ați putea fi mai clar?

— M-am dus să cercetez cu atenție drumul pe care-l avem de făcut. În curând va deveni greu și periculos. Doream și să refac micul nostru stoc de provizii. Dar n-am apucat să ajung prea departe când am întâlnit doi prieteni de-ai mei de la Rivendell.

— Asta unde mai e? Întrebă Bilbo.

— Nu mă întrerupe! Spuse Gandalf. Dacă avem noroc, în câteva zile ajungeți acolo și aflați tot ce doriți. Deci, după cum spuneam, m-am întâlnit cu doi dintre oamenii lui Elrond. Fugeau de frica trolilor. Ei au fost aceia care mi-au spus că trei dintre uriași coborâseră din munți și se stabiliseră în pădure, destul de aproape de drum și îi băgaseră în sperieți pe toți cei de prin împrejurimi, care o luaseră la sănătoasa, și acum îi atrăgeau în cursă pe străini. Și atunci am simțit că trebuie să mă întorc. Uitându-mă în urma mea, am văzut un foc în depărtare și m-am îndreptat către el. Restul îl știți. Pe viitor vă rog să fiți mai atenți, că altfel nu mai ajungem nicăieri.

— Mulțumesc, spuse Thorin.

CAPITOLUL 3

O SCURTĂ POVESTE.

În ziua aceea n-au cântat și nici n-au spus povești, cu toate că se făcuse vreme frumoasă. Și nici a doua zi, și nici a treia zi. Începuseră să simtă pericolul apropiindu-se din toate părțile. Dormeau sub cerul liber, cât despre hrană, mai mult mâncau caii decât ei, căci iarbă era din belșug, iar traistele lor erau aproape goale, cu toate merindele pe care le luaseră de la uriași.

Într-o dimineață trecură apa unui râu printr-un loc mai larg – nu era prea adânc, dar plin de zgomotul spumei și al apei care se lovea de pietre. Malul celălalt era abrupt și lunecos. Când ajunseră sus, ducându-și căluții, văzură că munții cei înalți coborâseră până foarte aproape de ei. Li se părea că nu au în fața lor mai mult de o zi de călătorie ușoară până la picioarele primului munte. Acesta părea întunecat și mohorât, cu toate că mai erau și pete de soare pe coastele lui cafenii, iar în spatele coamelor luceau vârfurile acoperite de zăpadă.

— E chiar Muntele acela? Spuse Balin.

— Bineînțeles că nu! Spuse Balin. Asta-i doar începutul Munților Cețoși și trebuie să trecem cumva printre ei sau peste ei, sau pe sub ei, ca să ajungem

în Ținutul Sălbatic din partea cealaltă. Și de acolo mai e încă o cale bună până la Muntele Singuratic, unde stă Smaug așezat pe comoara noastră.

— Aha! Făcu Bilbo și chiar în clipa aceea se simți mai obosit decât își amintea el să se fi simțit vreodată. Se gândi încă o dată la fotoliul lui confortabil de la gura sobei, din camera care-i plăcea cel mai mult în vizuina lui de hobbit. Și la ceainicul care șuiera. Și asta nu era ultima oară când avea să se gândească la ele!

Acum îi conducea Gandalf.

— Nu trebuie să pierdem drumul, că altfel e vai de noi, spuse. În primul rând avem nevoie de hrană și de odihnă, într-un loc mai mult sau mai puțin sigur, apoi e foarte bine să faceți cunoștință cu Munții Cețoși mergând pe cărarea potrivită, că altfel vă rătăciți și trebuie să vă întoarceți și s-o luați de la început, dacă reușiți să vă mai întoarceți.

L-au întrebat unde îi ducea și le-a răspuns:

— Unii dintre dumneavoastră știți, probabil, că am ajuns la marginea Rhovanionului, a Ținuturilor Sălbaticе. Undeva în fața noastră se află ascunsă frumoasa vale Rivendell, unde trăiește Elrond în Ultima Casă Îmbietoare. I-am trimis vorbă prin prietenii mei și ne așteaptă.

Ceea ce le spunea suna frumos și mângâietor, dar nu ajunseră încă acolo și nu era chiar atât de ușor să găsești Ultima Casă Îmbietoare, din stânga munților. Părea că nu există nici copaci, nici văi, nici dealuri care să spargă întinderea din fața lor – doar o pantă largă care urca și tot urca lin până se întâlnea cu poalele primului munte, o regiune întinsă de culoarea ierbii negre și a stâncilor fărâmicioase, cu pete și creștături verzi ca iarba și ca mușchiul, arătând unde ar putea să fie apă.

Trecu dimineața, veni după-amiaza, dar în tot deșertul tăcut nu găsiră nici urmă de așezare omenească. Începuseră să se simtă îngrijorați; își dădeau seama că locuința putea fi ascunsă aproape oriunde între ei și începutul munților. Dădură peste văi neașteptate, înguste, cu maluri abrupte care se deschideau brusc la picioarele lor, și se uitară în jos, uimiți să vadă arbori și ape curgătoare în fundul văii. Dădură de viroage peste care aproape că ar fi putut sări, dar erau foarte adânci și aveau cascade. Dădură de râpe întunecate peste care nu se putea sări și în care nu se putea pătrunde. Dădură de mlaștini, unele dintre ele verzi și plăcute la vedere, cu flori care creșteau strălucitoare și înalte; dar, dacă un căluț s-ar fi încumetat să treacă pe acolo cu o încărcătură în spate, n-ar mai fi ieșit niciodată.

Întinderea de la vad și până la munți era, într-adevăr, mult mai lungă decât ar fi putut să-și închipuie ei vreodată. Bilbo era uimit. Singura cărare pe care au găsit-o era însemnată cu pietre albe, unele mici, altele pe jumătate acoperite cu mușchi și buruieni. De fapt, era destul de greu de urmat, deși erau conduși de Gandalf, care părea să cunoască destul de bine calea. Își agita capul și barba încoace și încolo, în timp ce se uita după pietre, iar ei îl urmau; dar când începu să se întunece, își dădură seama că nu prea păreau să se fi apropiat de sfârșitul căutărilor. Trecuse de mult ora ceaiului și își spuseră că,

probabil, aveau să sară și peste cină. În jurul lor zburau fluturi de noapte și era foarte întuneric, pentru că nu răsărise luna. Căluțul lui Bilbo începu să se împiedice de rădăcini și pietre. Și, deodată, ajunseră în dreptul unui povârniș abrupt, atât de brusc, încât calul lui Gandalf aproape că lunecă la vale.

— În sfârșit, am ajuns! Strigă el, și ceilalți se strânseră în jurul lui și se uitară peste mal. Departe, la picioarele lor, văzură o vale. De jos venea zgomotul unei ape care curgea grăbită în albia ei de stâncă; în aer plutea mireasma pomilor și dincolo de apă, pe coasta văii, se zărea o lumină.

Bilbo n-a uitat niciodată cum au lunecat și s-au rostogolit în întuneric, pe cărarea abruptă, în zigzag, coborând în tainica vale din Rivendell. Coborând, aerul devenea tot mai cald, iar mirosul de pini îl ametea atât de tare, încât din când în când se pomenea moțând, gata să cadă de pe cal, sau se lovea cu nasul de coama lui. Pe măsură ce coborau, simțeau că le revine buna dispoziție. Copacii erau acum fagi și stejari, iar lumina de amurg crea o atmosferă de tihnă. Ultimele tonuri de verde ale ierbii aproape că se topiseră când ajunseră în sfârșit la o pajiște deschisă, nu prea sus, deasupra malurilor apei.

„Miroase a elfi”, își spuse Bilbo și ridică ochii spre stelele strălucitoare și albastre. Tocmai atunci izbucniră printre copaci sunetele unui cântec, ce semăna a hohote de râs:

Hei, voi, ce faceți?

Și unde vă duceți?

Căluții noștri au nevoie de potcoave, Râul curge-n cale Aici jos, în vale.

Tra-la-la și tra-la-la.

Aici jos, în vale.

Hei, voi, ce căutați!

Și-ncotro vă-ndreptați?

Brațul de vreascuri arde pe foc În timp ce turtele se coc.

Valea e plină de veselie Oh, tri-li-li, tri-li-li Și ce mai bucurie!

Ha! Ha!

Hei, voi, nu se știe nicicum Unde vă duceți acum, Cu barba în vânt fluturând?

Domnule Baggins și Balin și Dwalin!

În linie...

Nu știu de ce alergați tropăind Pe căldura de iunie.

Căutați ceva, Aici, în vâlcea?

Ha! Ha!

Oh, căluții zburdă În pădurea surdă!

Voi vreți să zburați, Pe cai încălecați.

Sau vreți să stați în pădurea mare În care ziua se stinge și moare?

Să fugiți ar fi o nebunie, Rămâneți și-n noapte va fi veselie.

Mai stați și-ascultați-ne cântecul Până se stinge-ntunericul!

Da! Da!

Așa râdeau și cântau ei, cățărați în copaci; și îmi închipui că tot acest cântec trebuie să vi se pară o mare aiureală; lucru de care lor însă nici nu le-ar păsa; ba, chiar ar râde și mai tare dacă le-ai spune-o. Erau, firește, elfi.

Nu trecu mult și, pe măsură ce întinericul se întetea, Bilbo începu să-i zărească. Îi plăceau mult, deși îi întâlnea rar; dar îi era și puțin frică de ei. Piticii nu fac casă bună cu ei. Chiar și piticii mai cumsecade, ca Thorin și prietenii lui, îi consideră nesăbuiți (ceea ce e o idee foarte nesăbuită) sau se enervează când îi văd. Căci unii elfi îi sâcăie și râd de ei, și mai ales de barba lor.

— Ei, bravo! Spuse o voce. Ia priviți! Hobbitul Bilbo, călare pe cal! Bravo! Nu-i minunat?

— Minunea cea mai uimitoare!

Și se porniră pe un cântec tot atât de caraghios ca cel pe care l-am notat înainte. În cele din urmă, un elf tânăr și înalt ieși dintre copaci și se aplecă în fața lui Gandalf și a lui Thorin.

— Bine ați venit în valea noastră! Spuse.

— Vă mulțumesc, răspunse Thorin cam acru, dar Gandalf se și dăduse jos de pe cal în mijlocul elfilor și vorbea vesel cu ei.

— Ați cam pierdut drumul, spuse elful, vreau să spun, în cazul în care vă îndreptați către singura cărare care trece peste apă și duce până la casa din partea cealaltă. Vă arătăm noi pe unde trebuie să mergeți, dar e mai bine s-o luați pe jos până treceți podul. Vreți să stați să cântați puțin cu noi sau vă continuați drumul? Acolo se pregătește cina, spuse. Simt mirosul focului de lemne la care se gătește.

Așa obosit cum era, Bilbo simțea că ar fi vrut să mai rămână. Cântecele elfilor în luna iunie, la lumina stelelor, e un lucru care nu trebuie pierdut, dacă ești amator de așa ceva. I-ar fi plăcut să mai stea și puțin de vorbă între patru ochi cu aceste ființe care păreau că-i știu numele ca și totul despre el, deși până atunci nu le văzuse niciodată. I se părea că ideile lor despre aventura în care se angajase ar putea fi interesante. Elfii știu multe și sunt grozav de bine informați; află tot ce se petrece la toate neamurile de pe acolo, cât ai clipi din ochi sau chiar mai iute.

Dar piticii țineau cu tot dinadinsul să mănânce cât mai repede, așa nu mai voiau să rămână. Au pornit-o, așadar, cu toții, ducându-și caii de căpăstru până au dat de o cărare bună, și astfel, în cele din urmă, au ajuns la malul râului. Curgea repede și zgomotos, așa cum curg pâraiele de munte în serile de vară, după ce soarele a mângâiat toată ziua zăpada care se află sus, departe. Peste apă trecea doar un pod îngust de piatră, fără parapet, atât de îngust, cât să poată trece un singur căluț; peste acest pod au trebuit să treacă și ei, încet și cu grijă, unul câte unul, ducându-și fiecare căluțul de căpăstru. Elfii aduseră felinare luminoase la mal și începuseră să cânte o melodie veselă, care-i însoți pe pitici pe când treceau de cealaltă parte a apei.

— Vezi să nu-ți moi barba în spumă, tăticule! Îi strigară ei lui Gloin, care se aplecase atât de tare, încât aproape că ajunsese în patru labe. A crescut destul, nu-i nevoie s-o mai uzi.

— Băgați de seamă să nu mănânce Bilbo toate prăjiturile, strigară. E și așa prea gras ca să mai treacă prin gaura cheii.

— Ssst! Sst, oameni buni! Și noapte bună! Spuse Gandalf, care trecu ultimul. Văile au urechi, și unii elfi au limba prea veselă și slobodă. Noapte bună!

Și astfel, ajunseră, în sfârșit, la Ultima Casă Îmbietoare și au găsit-o cu ușile larg deschise.

E ciudat, dar lucrurile plăcute și zilele fericite se povestesc într-o clipă și nu prea merită să ascuți vorbindu-se despre ele; pe când lucrurile care te supără, care sunt pasionante sau te înspăimântă pot alcătui o poveste bună sau, în orice caz, cer oarecare timp pentru a fi povestite.

Au rămas multă vreme în casa aceea primitoare; cel puțin paisprezece zile; li se părea greu să mai plece. Bilbo ar fi rămas bucuros acolo pentru totdeauna – chiar dacă o dorință ar fi putut să-l întoarcă fără nici un necaz în vizuina lui de hobbit. Totuși, despre timpul pe care l-au petrecut acolo nu prea e mare lucru de povestit.

Stăpânul casei era un prieten al elfilor – unul dintre oamenii aceia ai căror străbuni aparțin poveștilor ciudate, dinainte de începutul Istoriei războaielor dintre gnomii cei răi și elfi, și primii oameni ai Nordului. În zilele în care se petrece povestea noastră, mai existau încă oameni care se trăgeau din elfi și din eroii Nordului, iar Elrond, stăpânul casei, era conducătorul lor.

Era nobil și frumos la chip ca un stăpân al elfilor, viteaz ca un războinic, înțelept ca un mag, venerabil ca un rege al piticilor și blând ca vara. Povești cu el sunt multe, dar rolul lui în marea aventură a lui Bilbo e mic, deși important, după cum veți vedea dacă ajungem la sfârșitul ei. Casa lui era desăvârșită, fie că voiai să mănânci, să dormi sau să muncești, să spui povești, să cânti, sau, pur și simplu, să stai să te gândești la lucruri bune, sau o combinație plăcută a tuturor acestor îndeletniciri. În valea aceea relele nu pătrundeau niciodată.

Tare aș fi vrut să am timp să vă spun măcar câteva dintre poveștile pe care le-au auzit în casa aceea, sau două-trei cântece. După câteva zile petrecute acolo, toți, inclusiv căluții, s-au simțit înviorați și puternici. Li s-au dres hainele și zgârieturile, dispoziția și speranțele. Li s-au umplut ranițele cu merinde ușor de transportat, dar dătătoare de putere, ca să poată trece peste defileurile munților. Și li s-au dat cele mai bune sfaturi care să le îmbunătățească planurile. Și așa s-au trezit în ajunul solstițiului de vară. În dimineața solstițiului, la mijlocul zorilor, trebuiau să plece din nou.

Elrond cunoștea runele de orice fel. În ziua aceea se uită la săbiile pe care le aduseseră din vizuina trolilor și spuse:

— Pe-astea nu le-a făcut mână de trol. Sunt săbii vechi, foarte vechi, și-au aparținut Eldarilor, Elfilor din Apus, neamuri de-ale mele. Au fost făcute la Gondolin pentru războaiele cu gnomii. Trebuie să fi zăcut în tezaurul vreunui

dragon sau printre prăzile gnomilor, căci orașul a fost distrus de dragoni și de gnomi. Sabia asta, Thorin, e numită în rune Orcrist, ceea ce în vechea limbă din Gondolin înseamnă „Spintecătorul-de-gnomi”; e renumită. Iar asta, Gandalf, e Glam-Dring, „Ghioaga-care-ucide-inamici”, pe care a purtat-o cândva regele Gondolin. Păstrați-le bine!

— Dar mă întreb de unde le-or fi luat trolii? Spuse Thorin uitându-se la sabia lui cu un nou interes.

— N-aș putea să-ți spun, zise Elrond, dar eu cred că trolii voștri au jefuit alți jefuitori sau au dat peste rămășițele unor vechi tâlhării, în vreo peșteră din munți. Am auzit că în puțurile părăsite ale minelor din Moira se mai găsesc și azi comori uitate de pe vremea războiului dintre gnomi și pitici.

La auzul acestor cuvinte, Thorin rămase o clipă pe gânduri.

— Am să păstrez sabia cu respect, spuse. Fie ca ea să spintece iarăși gnomi, cât de curând.

— O dorință care probabil că în munți ți se va împlini mai repede decât îți închipui. Dar acum arătați-mi harta!

O luă și o studie îndelung, după care dădu din cap; căci chiar dacă nu-i aproba întrutotul pe pitici, ura dragonii și răutatea lor plină de cruzime și îl durea când își aducea aminte de distrugerea orașului Dale și a clopotelor lui voioase, și de malurile Râului Curgător, care fuseseră cândva atât de vesele și astăzi erau pârjolite.

Luna, un semicerc mare de argint, strălucea deasupra lor. Ridică harta și lumina albă trecu prin ea.

— Ce e asta? Întrebă. În afară de runele simple, văd aici niște litere ale lunii, care spun: „Înălțimea ușii, cinci picioare, pot înainta câte trei, unul lângă altul”.

— Ce sunt literele lunii? Întrebă hobbitul, foarte interesat.

După cum v-am mai spus, îi plăceau foarte mult hărțile; și îi plăceau și runele, și literele, și scrisul caligrafic, cu toate că scrisul lui era subțirel și foarte mărunț.

— Literele lunii sunt, de fapt, rune, dar nu le poți vedea, spuse Elrond. În orice caz, nu te uiți direct la ele. Nu se pot vedea decât când strălucește luna în spatele lor; mai mult încă, pentru cele mai măiestrite trebuie să fie o lună cu aceeași formă și din același anotimp ca cea din ziua când au fost scrise. După cum ți-o pot spune și prietenii tăi, ele au fost inventate de pitici, care le-au scris cu penițe de argint. Astea de aici trebuie să fi fost scrise în ajunul solstițiului de vară, în timpul ultimului pătrar al lunii, acum multă vreme.

— Și ce spun literele? Întrebară Gandalf și Thorin în același timp, poate puțin enervați că până și Elrond descoperise asta înaintea lor, cu toate că până atunci nu avuseseră nici o ocazie și nici n-ar fi avut până cine știe când.

— Stați lângă piatra cenușie când o ciocăni sturzul, citi Elrond, și soarele apunând va lumina cu ultimele licăriri ale zilei lui Durin gaura cheii”.

— Durin, Durin, spuse Thorin. A fost strămoșul strămoșilor celui mai vechi neam piticesc, neamul Barbă-lungă, și primul meu străbun; eu sunt urmașul lui.

— Și atunci ce înseamnă „ziua lui Durin”? Întrebă Elrond.

— Prima zi a Anului Nou piticesc, spuse Thorin, este după cum ar trebui să știe toată lumea, prima zi a ultimei luni pline a toamnei, în pragul iernii. Noi mai spunem și azi că ziua lui Durin e atunci când ultima lună plină a toamnei și soarele se află în același timp pe cer. Dar mă tem că asta n-o să ne ajute totuși prea mult, căci azi nu ne mai pricepem să ghicim când va veni iarăși ziua aceea.

— Asta rămâne de văzut, spuse Gandalf. Dar mai scrie ceva acolo?

— Nimic care să se vadă la lumina acestei luni, spuse Elrond și îi dădu harta înapoi lui Thorin; după care coborâră până la apă să vadă elfii dansând în ajunul solstițiului de vară.

A doua zi a fost o dimineață de solstițiu senină și răcoroasă, ca-n vis: un cer albastru, nici urmă de nori și un soare care dansa pe luciul apei. S-au depărtat, călare, în sunetul cântecelor de bun-rămas și drumeție, cu sufletul deschis spre noi aventuri și cunoscând acum drumul pe care vor trebui să-l urmeze peste Munții Cețoși, până în ținuturile din partea cealaltă.

CAPITOLUL 4

PE DEAL ȘI PE SUB DEAL.

Existau multe poteci care urcau spre munții aceia și multe defileuri care treceau peste ei. Dar cele mai multe poteci erau false, înșelătoare, nu duceau nicăieri sau duceau spre locuri dușmănoase; iar în cele mai multe defileuri te pândeau necazuri și pericole înspăimântătoare. Ajutați de sfaturile înțelepte ale lui Elrond și de cunoștințele și memoria lui Gandalf, piticii și hobbitul o luară pe poteca cea bună care ducea la defileul potrivit.

Multă vreme după ce părăsiseră valea și lăsaseră Ultima Casă Îmbietoare la kilometri întregi în urma lor, urcară sus, și tot mai sus, și mai sus. Era un drum anevoios, periculos, o potecă plină de cotituri, nesfârșită și singuratică. Se puteau uita în urma lor la locurile pe care le părăsiseră, care se întindeau în spatele lor, jos, departe. Și Bilbo știa că și mai departe, spre apus, unde totul era albastru și estompat, se întindea propria lui patrie, unde totul era sigur și confortabil și unde se afla și mica lui vizuină.

Începu să dărdăie. Se lăsase un frig năprasnic, aici sus, și vântul înainta pătrunzător printre stânci. Din când în când se rostogoleau bolovani în galop, coborând pe coamele munților, eliberați de soarele de amiază ațintit asupra zăpezii – trecând printre ei (ceea ce era îngrijorător). Noaptea erau reci și neprietenoase. Nu îndrăzneau să cânte sau să vorbească tare, căci ecoul suna nefiresc, iar tăcerea părea că nu vrea să fie întreruptă decât de zgomotul apei, de vaietele vântului și de trosnetul pietrelor.

„Vara continuă acolo, jos, se gândi Bilbo, se încarcă fânul cosit și oamenii ies la iarbă verde. Dacă mergem tot în ritmul ăsta, au să ajungă să-și strângă

recolta sau murele înainte ca noi să fi început măcar să coborâm pe partea cealaltă.”

Ceilalți rumegau gânduri tot atât de negre, deși, când își luaseră rămas-bun de la Elrond, erau plini de speranța unei dimineți din miez de vară și visau cum vor goni apoi călare peste ținuturile din partea cealaltă. Se gândiseră că vor ajunge la intrarea cea tainică a Muntelui Singuratic, poate chiar în primul pătrar al lunii de toamnă, și că vor avea, poate, parte și de ziua lui Durin, de care vorbiseră. Numai Gandalf dăduse din cap, fără să scoată o vorbă. Piticii nu mai fuseseră pe meleagurile astea de ani de zile; în schimb, Gandalf fusese și știa cât de tare crescuseră și se înrădăcinaseră răul și primejdia în Ținutul Sălbatic, de când dragonii goniseră oamenii de acolo și locurile rămăseseră în stăpânirea gnomilor, care se stabiliseră în taină și înfloriseră după bătălia de la minele Moira. Chiar și planurile bune ale vrăjitorilor înțelepți ca Gandalf și ale prietenilor buni ca Elrond se încurcă uneori, atunci când pornești într-o expediție periculoasă, dincolo de hotarele Ținutului Sălbatic; și Gandalf era un vrăjitor destul de înțelept ca să știe toate astea.

Știa că putea să se întâmple ceva neașteptat și nu îndrăznea câtuși de puțin să spere că vor trece fără aventuri înspăimântătoare peste munții înalți, uriași, cu vârfuri singuratic și văi unde nu domnea nici un rege. Și nici nu trecură. Totul a mers bine până într-o zi în care i-a prins o vijelie – chiar mai mult decât o vijelie, un adevărat război de tunete și fulgere. Știți cât de înspăimântătoare poate fi o vijelie mare, atunci când are loc în câmpie sau într-o vale cu un râu; și mai mult încă dacă se întâlnesc două vijelii puternice și se înfruntă. Dar și mai înspăimântătoare sunt tunetele și fulgerele noaptea în munți, când o furtună vine dinspre soare-răsare și alta dinspre soare-apune și încep să se încaiere. Fulgerele se despică pe piscuri, stâncile se animă și bubuiturile mari sparg aerul și se reped rostogolindu-se în toate peșterile sau văgăunile, în timp ce în întuneric se îngrămădesc zgomote distrugătoare și lumini neașteptate.

Bilbo nu văzuse niciodată așa ceva și nici nu-și închipuise că putea să existe. Se aflau sus, pe munte, într-un loc îngust, cu o prăpastie înfricoșătoare într-o parte, care dădea într-o vale neagră. Se adăpostiră pentru o noapte sub o stâncă suspendată și Bilbo zăcea sub pătură, tremurând din cap până în picioare. Aruncând totuși, de sub pătură, o privire asupra fulgerelor scânteietoare, văzu, de cealaltă parte a văii, pe uriașii munților care ieșiseră la aer și se jucau aruncându-și stânci unii altora, prinzându-le și azvârlindu-le apoi în valea întunecată, unde jos, departe, se izbeau de copaci sau se făceau bucățele cu un bubuit puternic. Au urmat apoi vântul și ploaia; vântul plimba ploaia și grindina în toate direcțiile, așa că stânca suspendată nu le-a mai servit drept adăpost. În scurtă vreme se treziră muiiați până la os; căluții stăteau cu capul plecat și cu cozile între picioare, unii dintre ei gemând chiar de frică. Auzeau uriașii hohotind și strigând pe toate povârnișurile.

— Așa nu merge, spuse Thorin. Dacă nu ne ia vântul, dacă nu ne înecăm sau nu ne lovește trăsnetul, ne culege un uriaș și, luându-ne drept mingi de fotbal, ne dă un picior și zburăm până la cer.

— Dacă știi vreun loc mai bun, n-ai decât să ne duci acolo! Spuse Gandalf enervat, nefiind nici el prea fericit de prezența uriașilor.

În cele din urmă îi trimiseră pe Fili și pe Kili să caute un adăpost mai bun. Aveau ochi foarte pătrunzători și, fiind cu vreo cincizeci de ani mai tineri decât ceilalți pitici, li se încredințau întotdeauna asemenea însărcinări (toată lumea își dădea seama că nu servea absolut la nimic să-l trimită pe Bilbo). Dacă vrei să găsești ceva, cel mai bun lucru e să-l cauți (sau cel puțin așa le-a spus Thorin piticilor celor tineri). Sigur că, de obicei, dacă te apuci să cauți ceva, găsești, dar nu întotdeauna tocmai ce-ai căutat. Așa s-a întâmplat și acum.

Fili și Kili se întoarseră repede, târându-se și ținându-se de stânci în bătaia vântului.

— Am găsit o peșteră uscată, spuseră. Nu e prea departe, după primul colț; putem intra cu ponei cu tot.

— Ați explorat-o bine? Întrebă vrăjitorul, care știa că peșterile din munți sunt rareori neocupate.

— Da, da, spuseră piticii, deși toată lumea știa că nu prea avuseseră timp să se uite. Se întorseseră prea repede. Nu e chiar atât de mare și nu pătrunde prea adânc în inima muntelui.

Ăsta este, firește, lucrul cel mai periculos când e vorba de peșteri; nu știi cât de departe pot merge în inima muntelui, unde poate duce o galerie secundară sau ce te așteaptă înăuntru. De data asta însă știrile aduse de Fili și de Kili păreau bune. Așa că se ridicară cu toții, gata s-o pornească. Vântul urla și tunetul continua să bubuie; era foarte greu pentru ei să înainteze, mai ales că erau și căluții. Dar n-au avut de mers prea departe și câteva clipe mai târziu s-au trezit în fața unei stânci, ieșită în afară în mijlocul cărării. În spatele ei era o boltă joasă, tăiată drept în coasta muntelui. Dar abia au avut loc pe unde să treacă poneii, înghesuindu-se unul câte unul, după ce li se scosese șeile și încărcătura. Trecând pe sub boltă, se bucurară să audă vântul și ploaia afară, în loc să le audă în jurul lor, și să se simtă la adăpost de uriașii cei cu stâncile. Dar vrăjitorul nu voia să riște nimic. Își aprinse bagheta așa cum făcuse, dacă vă amintiți, în sufrageria lui Bilbo, în ziua aceea care părea acum atât de depărtată, și la lumina ei cercetară peștera de la un capăt la altul.

Părea să fie destul spațiu; dar nu exagerat de mult și nu avea nimic misterios. Avea podeaua uscată și niște vâgăuni comode. La capăt era un loc pentru cai; de altfel, acolo și stăteau (tare bucuroși de schimbare) scoțând aburi pe nări și rumegând ce aveau în traiste. Oin și Gloin voiau să aprindă un foc la intrare, să-și usuce hainele, dar Gandalf nici n-a vrut să audă de asta. Așa că și-au întins lucrurile ude pe jos și și-au scos unele uscate din boccele; apoi și-au așezat păturile cât mai comod, și-au luat pipele și au început să scoată inele de fum căroră Gandalf, ca să-i distreze, le dădea diferite culori și le

trimeea să danseze în tavan. Și s-au pus pe taclale, și au vorbit, și au tot vorbit, uitând de furtună, povestind fiecare ce va face cu partea lui din comoară (când vor pune mâna pe ea, ceea ce la ora aceea nu părea chiar imposibil); și astfel adormiră unul după altul. A fost ultima dată când au mai folosit poneii, boccelele, traistele, uneltele și tot calabalâcul pe care-l căraseră cu ei.

În noaptea aceea s-a dovedit a fi totuși un lucru bun că-l aduseseră pe micul Bilbo cu ei. Căci, nu știu din ce pricină, n-a reușit multă vreme să adoarmă. Și când, în cele din urmă, a reușit, a avut niște vise foarte urâcioase. Se făcea că în peretele din fundul peșterii se deschide o spărtură care se face tot mai mare, tot mai largă. Iar el, deși era foarte speriat, nu reușea să strige și să facă nici un gest; nu putea decât să tacă și să asculte. Apoi a visat că podeaua peșterii cedează și că el alunecă și începe să cadă, jos, tot mai jos, până Dumnezeu știe unde.

În punctul acela se deșteptă sărind în sus și descoperi că o parte din visul lui era adevărat. În fundul peșterii se deschisese într-adevăr o spărtură, care se și transformase într-o trecere largă. Abia avu timp să vadă cozile ultimilor căluți dispărând pe acolo. Scoase, bineînțeles, un răcnet puternic, cât îi stă unui hobbit în putere, ceea ce, oricum, era uimitor pentru dimensiunile lui.

Și deodată, înainte să poți spune roca și coca, apărură sărind prin crăpătura aceea deschisă niște gnomi, gnomi mari și hidoși, gnomi mulți, foarte mulți. Erau cel puțin câte șase de fiecare pitic și chiar doi pentru Bilbo; îi înșfăcară pe toți și îi împinseră prin crăpătură, fără ca ei să apuce măcar să zică „pește”. Îi luară pe toți, în afară de Gandalf. Cu răcnetul lui, Bilbo reușise totuși să facă ceva: să-l trezească pe Gandalf într-o secundă, așa că, în clipa în care veniseră să-l înșface, se ridică în peșteră o lumină puternică asemenea unui fulger, se împrăștie un miros ca de praf de pușcă și mai mulți dintre ei căzură morți.

Crăpătura se închise la loc, ca acționată de un resort, și Bilbo cu piticii se treziră de partea cea rea a zidului. Unde era Gandalf? Habar n-aveau nici ei, nici gnomii, care, de altfel, n-au așteptat să se lămurească; i-au îmbrâncit pe Bilbo și pe pitici, silindu-i să se grăbească. Era un întuneric adânc și negru, un întuneric în care nu pot vedea decât gnomii care trăiesc de mult în inima muntelui. Galeriile erau încrucișate și încâlcite în toate direcțiile, dar gnomii știau drumul așa cum îl știți dumneavoastră pe cel care vă duce la oficiul poștal din colț; drumul cobora tot mai jos și aerul era înăbușitor.

Gnomii erau foarte grosolani, ciupeau, chicoteau și râdeau cu voci îngrozitoare și reci ca de piatră; Bilbo se simțea chiar mai nefericit decât atunci când îl apucase trolul de degetele de la picioare. Și i se făcu iarăși dor, și încă ce dor! De frumoasa și strălucitoarea lui vizuină. Și nu era ultima dată când avea să-i fie dor.

În fața lor apărură acum licăririle unei lumini roșii. Gnomii începură să cânte, sau mai bine zis să croncăne, bătând tactul cu picioarele lor plate pe care le plesneau de piatră, scuturându-și între timp prizonierii:

Zdrang! Se-nchide crăpătura neagră.
Hă! Ciupește și-apucă și trage.
Și în jos, tot mai jos, în orașul de gnomi.
Vă ducem pe toți ca pe un singur om!
Plici! Placi! Bing! Bang!
Ciocane și clești, pe toți să-i ciupești!
Roc! Poc! Sub pământ e loc, Ha, ha, ha! Jos, tot mai jos.
Șfichi! Pleosc! Biciul, pe loc, Bate și lovește, geme și jelește.
Trage, hai, muncește, nu te-opri, trudește!
Cât stăm noi și dăm pe gât, Voi vă duceți tot mai jos Sub pământ, jos,
foarte jos.

Suna, într-adevăr, înfricoșător. Pereții făceau să răsunec ecoul lui „Plici, placi!” și al lui „Bing, Bang!” și al râsului lor hidos când spuneau „Ha, ha, ha! Jos, tot mai jos”. Înțelesul general al cântecului era, din păcate, foarte clar; căci gnomii scosese ră niște bice și începuse să-i plesnească – „Șfichi! Pleosc!” – făcându-i să alerge cât mai repede, drept înainte; piticii se smiorcăiau și se văicăreau de mama focului, când, tot poticnindu-se, dădură de o grotă mare.

Era luminată de un foc roșu, uriaș, care ardea drept în mijloc, și de făclii de-a lungul pereților, și era plină de gnomi de-ăia răi. Răseră cu toții și bătură din picioare și din palme când piticii (cum era Bilbo, săracul, în spatele lor și cel mai aproape de bici) intrară alergând, în timp ce gnomii supraveghetori îi mânau de la spate, răcnind și pocnind din bici. Căluții erau deja acolo, înghesuiți într-un colț; și toate traistele și boccelele lor zăceau rupte și desfăcute, cotrobăite de gnomi, mirosite de gnomi, pipăite de gnomi – motiv de ceartă între gnomi.

Mă tem că a fost ultima dată când au mai văzut căluții aceia minunați, printre care se afla și unul alb, voinic și vioi, pe care Elrond i-l împrumutase lui Gandalf, calul lui nefiind bun pentru cărările de munte. Gnomii se hrănesc cu cai și ponei, și măgari (sau alte lucruri mult mai cumplite) și sunt veșnic înfometate. Dar în clipa aceea prizonierii se gândeau numai la ei înșiși. Gnomii le prinseseră mâinile la spate cu lanțuri și îi legaseră pe toți unul de altul în șir, după care îi târăseră în celălalt capăt al peșterii, cu micul Bilbo smucindu-se la capătul șirului.

Acolo, în umbră, așezat pe o piatră mare și netedă, era un gnom înspăimântător, cu un cap uriaș, iar în jurul lui stăteau gnomi înarmați cu securile și săbiile încovoiate pe care le folosesc ei de obicei. Să știți că gnomii sunt cruzi, primejdioși și răi la suflet. Nu fac niciodată lucruri frumoase, în schimb, fac multe lucruri ingenioase. Când vor, știu să sape tuneluri și să extragă minereuri, tot atât de bine ca oricare altul, în afară de piticii cei mai iscusiți; dar de obicei sunt neglijenți și murdari. Se pricep foarte bine să facă ciocane, securi, săbii, pumnale, târnăcoape, clești și, de asemenea, instrumente de tortură; sau îi pun pe alții să le facă după desenele lor – prizonieri și sclavi care muncesc până mor din lipsă de aer și de lumină. Se prea poate ca ei să fi fost cei care au născocit unele dintre mașinăriile care de atunci au tot necăjit

omenirea, mai ales dispozitivele ingenioase care servesc la uciderea unui mare număr de oameni dintr-un singur foc, fiindcă ei au fost întotdeauna fascinați de roți, motoare și explozii și i-a încântat ideea să nu muncească mai mult decât e absolut necesar; dar pe vremea aceea și prin locurile acelea sălbatice nu prea progresaseră (parcă așa se spune). N-aveau o ură specială față de pitici; în orice caz, nu-i urau mai tare decât urau restul lumii și mai ales pe cei ordonați și prosperi; erau unele locuri unde niște pitici răi încheiaseră chiar alianțe cu ei. Pe oamenii lui Thorin însă aveau o pică deosebită din pricina războiului de care am pomenit, dar care nu face parte din această poveste; și, oricum, gnomilor nu le pasă pe cine prind, dacă o fac prompt și tainic, și prizonierii nu se pot apăra.

— Cine sunt aceste făpturi jalnice? Întrebă Marele Gnom.

— Niște pitici, și „ăsta”! Spuse unul dintre cei care-i mânau, trăgând de lanțul lui Bilbo și făcându-l astfel să cadă în genunchi. I-am găsit adăpostindu-se în Tinda noastră de la intrare.

— Ce înseamnă asta? Zise Marele Gnom, întorcându-se către Thorin. Pot pune mâna în foc că sunt puși pe rele, c-au vrut să-mi spioneze oamenii și treburile lor; nu m-ar mira să descopăr că sunt hoți, și, mai mult, că sunt asasini și prieteni de-ai elfilor. Ei, ce ai de spus?

— Thorin piticul, sluga dumneavoastră! Răspunse el. (Era doar o formulă gratuită de politețe.) Habar n-am avut de toate lucrurile pe care le bănuieți sau vi le închipuiți. Ne-am adăpostit de furtună, în ceea ce ni s-a părut o peșteră potrivită și nefolosită; departe de noi gândul să necăjim gnomii în vreun fel sau altul. Și asta este chiar purul adevăr!

— Hm, făcu Marele Gnom. Asta o spui tu! Pot să întreb ce căutați în general pe munte, de unde veniți și unde vă duceți? De fapt, aș dori să știu totul despre voi, nu că v-ar folosi la ceva, Thorin Scut-de-Stejar. Știi și așa prea multe despre ai tăi; dar vreau adevărul, că de nu, am să pregătesc ceva deosebit de neplăcut.

— Ne ducem în vizită la niște rude, nepoți, nepoate, veri primari și de-al doilea și de-al treilea, și alți urmași ai bunicilor noștri, care locuiesc pe partea dinspre răsărit a acestor munți deosebit de primitivi, spuse Thorin, care nu prea știa ce să spună așa, deodată, într-un moment în care era clar că adevărul-adevărat nu era deloc ceea ce trebuia spus.

— E un mincinos, o, Marele Nostru Gnom! Spuse unul dintre supraveghetori. Mai mulți dintre ai noștri au fost loviți de trăsnet în Peșteră, când am poftit făpturile astea să coboare, și sunt morți și țepeni ca piatra. Și nici n-a explicat ce înseamnă asta! Spuse, întinzând sabia pe care o purtase Thorin, sabia găsită în bârlogul Trolilor.

Uitându-se la ea, Marele Gnom scoase un răcnet fioros și toți soldații lui scrâșniră din dinți, zăngăniră din scuturi și bătură din picioare. Recunoscuseră sabia dintr-o privire. Ucisese la vremea ei sute de gnomi, atunci când elfii frumoși din Gondolin îi hăituiseră pe dealuri sau se războiseră cu ei în fața zidurilor lor. Numiseră sabia Orcrist, „Spintecătorul-de-gnomi”, dar gnomii îi

spuneau pur și simplu Străpungătorul. O urau și urau și mai tare pe oricine o purta.

— Ucigași și iubitori de elfi! Strigă Marele Gnom. Biciuiți-i! Băteți-i! Zdrobiți-i! Luați-i și duceți-i în văgăuni întunecate, pline de șerpi, și nu-i mai lăsați să vadă niciodată lumina Soarelui. Era atât de furios, încât sări de pe scaun și se repezi el însuși la Thorin, cu gura deschisă.

Dar în clipa aceea se stinseseră toate luminile din peșteră, iar focul uriaș explodă făcând puf! Și o coloană de fum albastru, strălucitor, se ridică până la tavan, împrăștiind scânteii albe, arzătoare, printre gnomi.

Răcnetele și vaietele, bombănelile, bolboroselile, urletele, mârâielile, înjurăturile și țipetele care au urmat nici nu se pot descrie. Sute de pisici sălbatice și de lupi fripți în același timp, încet și de vii, ar fi făcut mult mai puțină larmă. Scânteile îi ardeau pe gnomi, lăsând găuri oriunde îi atingeau, și fumul care cădea acum din tavan îmbăcsea în așa hal aerul, încât nu-l puteau străpunge cu privirea nici chiar ei. Nu trecu mult și începură să cadă unii peste alții, și așa, în grămezi, să se rostogolească pe podea, mușcând, dând din picioare și luptându-se de parcă și-ar fi pierdut cu toții mințile.

Deodată o sabie luci din propria ei lumină. Bilbo o văzu străpungându-l pe Marele Gnom care stătea împietrit de furie. Căzu mort și gnomii-soldați, văzând sabia, o luară la fugă urlând în întuneric.

Sabia se întoarse în teacă.

— Urmați-mă repede! Spuse o voce poruncitoare, dar calmă și, înainte ca Bilbo să priceapă ce se întâmplase, se trezi alergând din nou la trap, cât putea de repede, la capătul șirului, coborând noi galerii întunecate, în timp ce răcnetele din sala mare a gnomilor se pierdeau în urma lui. Înaintau conduși de o lumină palidă din fața lor.

— Mai repede, mai repede, spuse vocea, că într-o clipă se aprind iar făcliile.

— Un minut! Făcu Dori, care se afla în spate, chiar lângă Bilbo, și care era un tip cumsecade. Îl ajută pe hobbit să se cațere pe umerii lui, cât putea el de bine, căci avea mâinile legate, apoi o porniră cu toții la goană, în clinchetul de lanțuri și cu mii de poticneli, pentru că n-aveau mâinile libere cu care să se sprijine. Își continuară așa multă vreme drumul și când, în sfârșit, se opriră, trebuie să se fi aflat jos de tot, chiar în inima muntelui.

Atunci Gandalf își aprinse bagheta. Bineînțeles că era Gandalf; dar în clipa aceea erau prea ocupați să-l întrebe cum ajunsese acolo. Își scoase din nou sabia din teacă și din nou luci în întuneric, de una singură. Ardea cu o furie care o făcea să scapere ori de câte ori se apropia vreun gnom; acum strălucea ca o flacără albastră, de bucurie că-l ucisese pe Marele Stăpân al peșterii. Fără nici o greutate tăie lanțurile cu care-i legaseră gnomii pe prizonieri și-i eliberă pe toți într-o clipă. Poate că v-amintiți că numele acestei săbii era Glam-Dring, „Ghioaga-care-ucide-inamici”. Gnomii îi spuneau pur și simplu Trăsnitorul și, dacă se poate spune, o urau mai mult decât pe Străpungătorul; sabia Orcrist fusese și ea salvată, căci Gandalf o smulsese din

măinile unei santinele îngrozite și o adusese cu el. Gandalf se gândea aproape la toate, și, deși nu putea face totul, putea face foarte mult pentru prietenii lui când se aflau la ananghie.

— Suntem toți aici? Spuse înapoiindu-i sabia lui Thorin, cu o plecăciune. Ia să vedem: unu – ăsta-i Thorin; doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece, unsprezece. Unde sunt Fili și Kili? A, aici! Doisprezece, treisprezece – și iată-l și pe domnul Baggins, paisprezece! Eh, ar putea fi și mai rău, dar, pe de altă parte, ar putea fi și mult mai bine. Ponei nu, mâncare nu, exact unde suntem nu știm și, chiar în spatele nostru, vin hoarde de gnomi înfuriați. Așadar, înainte!

Au mers, prin urmare, înainte. Gandalf avea dreptate: începură să audă zgomot de gnomi și strigăte înfiorătoare departe, în urma lor, în galeriile prin care trecuseră. Asta îi făcu să grăbească și mai tare pasul, și cum bietul Bilbo nu putea nici pe departe să se țină de ei fiindcă, vă rog să mă credeți că, atunci când e nevoie, piticii pot înainta rostogolindu-se cu o viteză uluitoare – hotărâră să-l care în spate, cu rândul.

Totuși, gnomii se mișcă mai repede decât piticii, și gnomii despre care e vorba aici mai cunoșteau și drumul (că doar ei îl săpaseră) și mai erau și nebuni de furie; și astfel, deși făceau tot ce puteau, piticii auziră și țipetele, și răcnetele apropiindu-se din ce în ce.

Curând auziră chiar și plescăitul picioarelor de gnomi, multe, multe picioare care păreau că se află chiar după colț. În tunelul în care înaintau acum, vedeau sclipiri de făclii roșii; piticii începuseră să obosească cumplit.

— De ce, ah! De ce oi fi părăsit eu vizuina mea cea bună? Se tânguia bietul domn Baggins, săltând în cărucia lui Bombur.

— De ce, ah! De ce om fi luat cu noi un hobbit mic și prăpădit, într-o expediție atât de grea? Spunea bietul Bombur, care era gras și se clătina înaintând, în timp ce, de groază și de căldură, îi curgea nădușeala pe nas.

În clipa aceea Gandalf rămase în urmă cu Thorin. Tocmai o cotiseră brusc.

— Stânga-mprejur! Strigă el. Thorin, scoate sabia!

Nici nu era altceva de făcut; iar gnomilor treaba asta nu le-a plăcut deloc. Veneau în goană de după colț, răcnind cât îi ținea gura, și au dat de Spintecătorul-de-gnomi și de Ghioaga-care-ucide-inamici lucind reci, cu mii de reflexe, drept în ochii lor mirați. Cei din față scăpară făcliile din mână și scoaseră un singur răcnet înainte de a fi răpuși; cei din urma lor răcniră mai tare și săriră înapoi, răsturnându-i pe cei care veneau alergând în spatele lor. „Străpungătorul!” și „Trăsnitorul!” țipară ei; și, o clipă mai târziu, începu învălmășeala, cei mai mulți îmbrâncindu-se să se întoarcă pe unde veniseră.

Trecu destul de mult timp înainte ca vreunul dintre ei să mai îndrăznească să apară de după colț. Între timp, piticii o porniseră din nou și făcuseră cale lungă în tunelurile întunecate ale împărăției gnomilor. Când descoperiră acest lucru, gnomii stinseră făcliile, își puseră pantofi moi și îi aleseră pe alergătorii lor cei mai buni, pe cei cu văzul și auzul cel mai

pătrunzător. Aceștia înaintau alergând iute ca nevăstuicile pe întuneric, și făceau zgomot cam cât fac lilieci.

Iată de ce nici Bilbo, nici piticii și nici măcar Gandalf nu i-au auzit venind, și nici nu i-au văzut. În schimb, gnomii, care alergau fără zgomot în urma lor, îi vedeau, cu atât mai mult, cu cât bagheta lui Gandalf emana o lumină slabă, ca să le arate piticilor calea.

Deodată Dori, care se afla din nou în urmă, cărându-l pe Bilbo, fu înhățat pe la spate, în întuneric. Țipă și căzu; și hobbitul se rostogoli de pe umerii lui, în beznă, se lovi cu capul de o stâncă tare și uită de tot și de toate.

CAPITOLUL 5

CIMILITURI ÎN ÎNTUNERIC.

Când deschise din nou ochii, Bilbo se întrebă dacă într-adevăr îi deschisese; căci era atât de întuneric, că nu vedea nimic. Și nicăieri, lângă el, nu era nimeni. Vă închipuiți ce spaimă l-a cuprins! Nu auzea nimic, nu vedea nimic și nu simțea nimic, decât piatra de pe jos.

Se ridică foarte încet și bâjbâi în patru labe prin întuneric, până atinse peretele galeriei; dar nu reuși să descopere nimic pe perete, nici sus, nici jos; chiar nimic, nici urmă de gnomi, nici urmă de pitici. I se învârtea capul și n-avea idee nici măcar de direcția în care mergeau când căzuse. Încercă să ghicească și se târî o bună bucată de drum, până când, deodată, dădu cu mâna de ceea ce simți a fi un mic inel de metal rece, care zăcea pe jos. Asta avea să însemne o cotitură în cariera lui, dar atunci n-o știa. Puse inelul în buzunar, aproape fără să-și dea seama ce face. Sigur că pe moment nu i se părea c-ar putea să-i fie de vreun folos. Nu mai înaintă mult și se așeză pe pardoseala rece, și multă vreme rămase așa, copleșit de o jale cumplită. Se gândi ce frumos ar fi să se afle în bucătăria lui de acasă și să-și gătească ochiuri cu șuncă – căci stomacul lui simțea că trecuse de mult vremea prânzului sau a cinei; dar gândurile astea nu făcură altceva decât să-l amărască și mai rău.

Nu știa deloc ce să facă; și nici nu-și dădea seama ce se întâmplase; sau de ce fusese părăsit de ceilalți; sau de ce, dacă fusese părăsit, nu-l prinseseră gnomii; sau măcar de ce-l durea atât de tare capul. Adevărul e că zăcuse multă vreme în tăcere, într-un colț foarte întunecat, departe de privirea și atenția tuturor.

După un timp își căută, bâjbâind, pipa. Nu se spărsese și asta era un lucru bun. Își căută apoi, tot bâjbâind, punga cu tutun, și descoperi că nu era chiar complet goală. Asta era și mai bine. Apoi, tot bâjbâind, își căută chibriturile, fără să reușească să găsească nici măcar unul, ceea ce îi năruie toate speranțele. Dar tot răul spre bine, recunoscă el, gândindu-se încă o dată. Cine știe ce s-ar fi năpustit asupra lui țâșnind din găurile negre, în locul acela îngrozitor, dacă ar fi aprins chibriturile sau ar fi imprăștiat miros de tutun. Totuși, în clipa aceea era tare amărât. Apoi, tot plesnindu-se peste buzunare și pipăind toate locurile din jurul lui în căutarea chibriturilor, dădu cu mâna de plăselele sabiei lui mititele – micul pumnal pe care-l luase de la troli și de care

uitase cu totul; din fericire, nu-l observaseră nici gnomii, căci îl purta ascuns în pantalonii lui bufanți.

Îl scoase. Luci palid și vag în fața ochilor. „Deci și asta e tot o lamă elfească, se gândi el; cred că gnomii nu sunt prea aproape, și totuși nici destul de departe nu sunt.”

Dar, oricum, se simți mai liniștit. Era o fericire să poți purta o sabie făcută la Gondolin pentru războaiele cu gnomii, despre care se cântaseră atâtea cântece; și mai observase și că asemenea arme făceau mare impresie asupra gnomilor care dădeau brusc peste ele.

„Să mă-ntorc? Se gândi el. Nu folosește la nimic. S-o iau într-o parte? Imposibil! Să merg înainte? E singurul lucru de făcut. Așa că, înainte!” Se ridică și o porni în pas săltat, ținând sabia în fața lui și pipăind cu o mână peretele, în timp ce inima lui bătea să se spargă.

E clar că Bilbo se afla, cum s-ar zice, la strâmtoare. Dar gândiți-vă că pentru el strâmtoarea nu era chiar atât de mare cât ar fi fost pentru mine sau pentru dumneavoastră. Hobbiții nu sunt chiar ca oameni obișnuiți. Și, la urma urmei, dacă bârlogul lor e un loc frumos, vesel și bine aerisit, cu totul diferit de galeriile gnomilor, sunt totuși mai obișnuiți cu viața într-un tunel decât noi și nu-și prea pierd simțul de orientare când se află sub pământ, mai ales după ce-și revin dintr-o lovitură primită în cap. Și mai e ceva! Se mișcă fără zgomot, se ascund ușor, își revin foarte repede după căzături și contuzii și au rezerve mari de înțelepciune și de zicale înțelepte, pe care majoritatea oamenilor fie că nu le-au auzit niciodată, fie că le-au uitat de mult.

Totuși, nu mi-ar fi plăcut să mă aflu în locul domnului Baggins. Tunelul părea fără sfârșit. Tot ce știa era că mergea încontinuu la vale și în aceeași direcție, chiar dacă, din când în când, dădea de câte o cotitură. Ici-colo era câte un pasaj lateral, de care își dădea seama după lucirea sabiei sau pipăind peretele cu mâna. Dar nu le lua în seamă, numai că se grăbea când trecea pe lângă ele, de teamă să nu țâșnească de acolo vreun gnom sau vreo făptură a întunericului, pe jumătate născocită de mintea lui. Își continuă drumul, mereu înainte, mereu la vale; și continua să nu audă nici un sunet, în afară de fâlfâitul pe care îl făcea câte un liliac care trecea când și când pe lângă urechea lui. La început îl speriaseră, apoi se făcuseră prea mulți ca să-i mai ia în seamă. Nu știi cât a mers așa, îngrozit să-și continue drumul, neîndrăznind să se oprească, înainte, tot înainte, simțindu-se din ce în ce mai obosit. I se părea că făcuse tot drumul până la capătul lumii, și chiar că mersese și mai departe.

Deodată, fără să știe, nimeri, plici! În apă. Brr! Era rece ca gheața. Asta îl opri brusc. Nu știa dacă era doar o băltoacă în mijlocul drumului sau marginea unui izvor subteran, care curgea de-a curmezișul tunelului, sau malul unui lac în inima muntelui, adânc și negru. Sabia abia dacă mai lucea. Se opri. Dacă se străduia tare, putea auzi picături făcând pic-pic-pic! Pe când cădeau dintr-un tavan nevăzut în apa de jos; alt zgomot însă nu părea să mai fie.

„Deci e o baltă sau un lac, dar nu un râu subteran”, își spuse. Totuși, nu îndrăzni să pătrundă în apa neagră. Nu știa să înoate; și se mai gândi și la

niște făpturi scârboase și vâscoase, cu ochi mari, bulbucăți, lipsiți de vedere, care s-ar fi putut furișa prin apă. În bălțile și lacurile din inima muntelui trăiesc fel de fel de făpturi ciudate: pești ai căror străbuni veniseră înot, Dumnezeu știe cu câți ani în urmă, și nu mai plecaseră niciodată, în timp ce ochii lor creșteau mari, pe măsură ce încercau să străpungă întunericul; și mai existau și alte făpturi mai vâscoase decât peștii. Chiar și în galeriile și peșterile pe care puseseră stăpânire gnomii mai trăiau și alte făpturi, neștiute de ei, care se furișaseră de afară, ca să zacă aici, în întuneric. Pe de altă parte, unele dintre aceste peșteri se născuseră mult înainte de existența gnomilor, care nu făcuseră altceva decât să le lărgească și să le unească prin galerii, în timp ce proprietarii lor inițiali continuaseră să se afle acolo, prin unghere neașteptate, furișându-se și adulmecând în dreapta și în stânga.

Aici, jos, în adâncuri, lângă apa cea neagră, trăia bătrânul Gollum, o făptură mică și vâscoasă. Nu știi de unde venea, nici cine sau ce era. Era Gollum – negru ca întunericul, în afară de cei doi ochi mari, rotunzi și spălăciți de pe fața lui subțire. Avea o bărcuță și se plimba vâslind în liniște pe lac, căci era un lac, mare și adânc, și ucigător, și rece. Vâslea cu tălpile lui mari, care se bălăbăneau peste marginea bărcii, dar nu făceau nici cea mai mică încrețitură. Nu, nu! Se uita cu ochii lui palizi, aparent neputincioși, după peștii orbi, pe care-i înhăța cu degetele lui lungi cât ai clipi din ochi. Dar îi plăcea și carnea. Gnomii erau buni și ei când reușea să-i înhațe. Dar avea mare grijă să nu fie descoperit, îi sugruma pe la spate, dacă se apropiau singuri de malul apei atunci când umbra el după pradă. De fapt, veneau foarte rar, căci simțeau ei că acolo, jos, chiar la rădăcina muntelui, îi pândește ceva rău. Dăduseră de lac, odată, de mult, când săpau galeriile la vale, și descoperiseră că nu pot merge mai departe; așa că drumul lor se oprise acolo și nu aveau nici un motiv să mai meargă vreodată în direcția aceea, decât dacă îi trimitea Marele Gnom. Din când în când i se făcea poftă de pește din lac, și uneori nu mai vedea nici gnomul, nici peștele.

De fapt, Gollum locuia pe o insulă vâscoasă de stâncă din mijlocul lacului. Acum îl privea pe Bilbo de la distanță cu ochii lui spălăciți, ca niște telescoape. Bilbo nu-l vedea, el în schimb își punea o grămadă de întrebări în legătură cu Bilbo, căci își dădea bine seama că nu e deloc vorba de un gnom.

Gollum se urcă în barcă și o porni ca din pușcă, în timp ce Bilbo stătea pe mal, complet buimăcit, la capătul drumului și al puterilor. Deodată apăru Gollum, care îi spuse șoptind și sâsâind:

— Ce noroc pe noi, bălăcine-am sufletul, sscumpule! Ce massă aleasssă! Ssau măcar o bucățică gusstoasă, Gollum! Și spunând gollum, făcu un zgomot îngrozitor, de parcă ar fi înghițit ceva. De acolo îi venea și numele, cu toate că el își spunea întotdeauna „sscumpule”.

Hobbitul aproape că-și sări din piele de frică atunci când auzi sâsăitul acela la ureche și văzu, deodată, ochii spălăciți care se holbau la el.

— Cine sunteți dumneavoastră? Spuse, împingând pumnalul înainte.

— Da' ăsta cine o fi, scumpule? Șopti Gollum (care vorbea întotdeauna cu el însuși, pentru că nu avea pe nimeni altcineva cu care să vorbească). Asta voia să și descopere; nu era prea flămând, era doar curios; altfel ar fi înhățat întâi și ar fi șoptit pe urmă.

— Eu sunt domnul Bilbo Baggins. M-am rătăcit de pitici și de vrăjitor și nu știu unde mă aflu și nici nu vreau să știu, vreau numai să ies de aici.

— Ce o fi având în mână? Spuse Gollum, uitându-se la sabia, care nu-i prea plăcea.

— O sabia, o lamă din Gondolin.

— Sssss! Spuse Gollum și deveni foarte politicos. Poate sstai aici și sschimbi două-trei vorbulisse cu el, scumpule. Îi plac ghicitorile? Poate că-i plac! Îi plac?

Dorea să pară prietenos, cel puțin deocamdată, până afla mai multe despre sabia și despre hobbit: dacă era, fără nici o îndoială, singur, dacă era bun de mâncat și dacă lui Gollum îi era într-adevăr foame. Ghicitorile erau singurul lucru care îi venise în minte. Să spună ghicitori și uneori să le ghicească. Fusese singurul joc pe care-l jucase vreodată cu făpturile ciudate care locuiau în văgăuni, odată demult, înainte să-și fi pierdut toți prietenii și să fi fost gonit, singur, înainte de a fi coborât furișându-se, tot mai jos, în întunericul de sub munți.

— Foarte bine, spuse Bilbo, care nu dorea deloc să-l contrazică până nu afla ceva mai mult despre el: dacă era singură, dacă era fioroasă sau înfometată și dacă era prietenă cu gnomii. Întrebați dumneavoastră întâi, spuse, fiindcă nu avusese timp să se gândească la o ghicitoare.

— Ce are rădăcini, dar nimeni nu le vede, E mai înalt, cu mult, ca orișicare Și urcă ssuss, și tot mai ssuss, sspre sstele, El nu crește nicicum, și totuși el e mare!

— Asta-i ușor! Spuse Bilbo. Probabil că muntele!

— Ghicește oare așa ușor? Trebuie să sse ia la întrecere cu noi, scumpule! Dacă scumpul întreabă și el nu răspunde, îl mănâncă! Dacă ne întreabă pe noi și nu răspundem, atunci noi facem ce vrea, sss! Îi arătăm pe unde să iassă, bine?

— Da, spuse Bilbo, care nu îndrăznea să-l contrazică și care își storcea creierii să găsească ghicitori care să-l scape de făptura care voia să-l mănânce:

Treizeci de cai albi, pe-un deal roș, Întâi rumegă, Pe urmă spumegă, Pe urmă stau pe loc, Nemișcați.

— Asta a fost singurul lucru care i-a venit în minte – era cam obsedat de ideea mâncării. Era și o ghicitoare cam veche și Gollum știa răspunsul tot atât de bine ca dumneavoastră.

— Răsuflată, răsuflată! Săsâi el. Dinții! Dinții! Scumpule! Sscumpule are doar șase! Apoi întreabă el, a doua ghicitoare:

Strigă fără voce, Zboară fără aripi Mușcă fără dinte, Mormăie fără gură.

— O clipițică, strigă Bilbo, care tot se mai gândea cu un sentiment penibil la mâncare. Din fericire mai auzise odată ceva asemănător și, adunându-și

mințile, găsi răspunsul. „Vântul, sigur că e vântul!” spuse și fu atât de mulțumit încât ticlui o ghicitoare chiar atunci, pe loc. „Asta o s-o-ncurce pe făptura subpământeană, mică și scârboasă”, se gândise el.

Un ochi pe-o față albastră Vede un ochi pe o față verde.

„Ochiul ăla e ca mine, Spune ochiu 'ntâi.

Da, numai că eu sunt sus Iară el e jos.”

— Ss, ss, ss, făcu Gollum. Trăise prea mult sub pământ. Începuse să uite lucrurile astea. Dar tocmai când Bilbo începea să spere că spurcăciunea nu va mai fi în stare să răspundă, Gollum răscoli amintiri foarte, foarte vechi, de pe vremea când trăia cu bunica lui într-o gaură, pe malul unui râu. Ss, ss, sscumpule! Spuse, înseamnă soarele strălucind pe părăluțele din câmp, assta înseamnă!

Dar aceste cimilituri obișnuite, cotidiene, de deasupra pământului, îl oboseau. Și îi aminteau de vremuri când fusese mai puțin singur, mai puțin ticălos și scârbos. Și asta îl scoase din sărite; în plus, îi mai deschisese și pofta de mâncare; așa că de data asta încercă ceva puțin mai greu și mai neplăcut:

Nu poate fi văzut, și nici simțit, Nici auzit, nici mirosit.

Zace dincolo de stele, Zace pe sub dealuri grele, Umple goluri, goale toate, Vine-ntâi, vine pe urmă, Viața o sfârșește, Râsu-l nimicește.

Din păcate pentru Gollum, Bilbo mai auzise cimilitura; în orice caz, răspunsul îl învăluia din toate părțile.

— Întunericul! Spuse, fără măcar să se scarpine-n cap sau să-și pună căciulița gânditoare.

O cutie fără balamale, cheie sau capac, Comoară de aur închide ca-ntr-un sac!

Pe aceasta o spuse doar ca să câștige timp, până găsea una într-adevăr grea. I se părea o ghicitoare foarte ușoară și răsufletă, cu toate că nu folosisse cuvintele obișnuite pentru această ghicitoare. Dar pentru Gollum se dovedea a fi o încuietorie periculoasă. Sâsâi către el însuși și nu găsi nici un răspuns; şușoti și mormăi cuvinte nedeslușite.

După un timp își pierdu răbdarea.

— Ei, ce e? Întrebă. Răspunsul nu e „o oală care dă în foc”, cum s-ar părea că gândești, după zgomotul pe care îl faci.

— Mai dă-ne puțin timp, hai ssă ne mai dea puțin timp, sscumpule, ss, ss, ss.

— Ei, făcu Bilbo, după ce-l lăsă un timp destul de lung, care-i răspunsul?

Și, deodată, Gollum își aminti cum, cândva, demult, prăda cuiburile de păsări și cum stătea sub malul râului și-și învăța bunica să bea...

— Oussoare, sâsâi el, ousoare, ăssta e răsspunsuul. Apoi întrebă:

Viu, fără suflare, Rece, ca și mort, Sete nu-i e niciodată Bea și când înoată, Poartă zală argintată, Nu s-aude niciodată.

Și el, la rândul lui, se gândi că e o ghicitoare foarte ușoară, fiindcă răspunsul era un lucru la care el se gândea mereu. Dar în clipa aceea nu

reușea să găsească ceva mai bun, fiindcă fusese foarte enervat de chestiunea cu ouăle. Totuși, se dovedi a fi o încuietore pentru bietul Bilbo, care, dacă nu era silit, n-avea niciodată nimic de-a face cu apa. Cred că știți răspunsul, sau, în orice caz, sunt sigur că vă e ușor să-l ghiciți cât ai clipi din ochi, pentru că stați liniștiți acasă și pericolul de a fi mâncați nu vă întunecă judecata. Bilbo își drese de vreo două, trei ori glasul, dar nu reuși să găsească nici un răspuns.

După un timp, Gollum începu să sâsâie de plăcere, spunându-și:

— Ssă fie bun, sscumpule? Ssă fie fraged? Ssă fie bun de ronțăit, cranț, cranț? Și începu să-l fixeze pe Bilbo în întuneric.

— Un minuțel, spuse hobbitul, tremurând. Adu-ți aminte că te-am lăsat să te gândești o grămadă, adineauri.

— Trebuie ssă sse grăbească ss, ss, spuse Gollum, încercând să coboare din barcă și să-l înhațe pe Bilbo, care se afla pe mal. Dar, când băgă piciorul lung și palmat în apă, un pește speriat sări pe uscat și căzu pe degetele picioarelor lui Bilbo.

— Îâi! Spuse, e rece și umed – și astfel ghici. Peștele, peștele! Strigă el. Țsta-i răspunsul!

Gollum era cumplit de dezamăgit; dar Bilbo spuse repede o nouă ghicitoare, așa că Gollum trebui să se întoarcă în barca lui, să se gândească:

Fără de picioare, zace pe-un picior.

Două picioare stau alături pe trei picioare, Iar patru picioare capătă și ele câte ceva.

Nu era timpul cel mai potrivit pentru ghicitoarea asta, dar Bilbo se grăbea. Gollum ar fi găsit greu răspunsul dacă ar fi fost întrebat cu altă ocazie. Dar acum când se vorbise de pește „fără de picioare”, nu era chiar atât de greu de ghicit, și o dată ce știai asta, restul era ușor. „Un pește pe o masă mică, un om stă pe scaun la masă, iar oasele le capătă pisica”, ăsta era, bineînțeles, răspunsul și Gollum îl dădu destul de repede. Apoi se gândi că venise vremea să întrebe ceva greu și îngrozitor. Așa că spuse:

Înghite lacom tot și toate, Păsări, fiare, nestemate, Roade fierul, mușcă oțelul.

Macină și piatra tare, Răzuie și-un munte mare, Orașe astăzi luminează Și mâine, el le ruinează.

Și pe regi îi nimicește, Chiar nimic nu ocolește.

Bietul Bilbo stătea în întuneric, gândindu-se la numele înfiorătoare ale tuturor uriașilor și căpcăunilor de care auzise în povești, dar niciunul dintre ei nu făcuseră vreodată tot ce spunea ghicitoarea. Simțea că răspunsul trebuie să fie cu totul altul și că ar trebui să-l știe, dar nu-i venea în minte. Începu să-i fie frică. Și asta nu te-ajută deloc când trebuie să te gândești. Gollum coborî din barcă. Făcu, pleosc! În apă și vâsli înaintând către mal; Bilbo îi vedea ochii apropiindu-se. Limba părea să i se fi lipit în gură; ar fi vrut să strige: „Mai dă-mi puțin timp! Nu, n-a trecut timpul! Dar din gâtul lui nu ieși brusc decât un țipăt: Timpu! Timpu!”

Bilbo fu salvat din pură întâmplare. Căci „timpul” era, bineînțeles, răspunsul la ghicitoare.

Gollum se simți încă o dată dezamăgit; și, în plus, începuse să se înfurie și să se sature de joc, care-i ațâțase foarte tare pofta de mâncare. De astă dată nu se mai întoarse în barcă. Se așeză în întuneric lângă Bilbo. Asta îl făcu pe hobbit să se simtă îngrozitor de rău și îi întunecă mințile.

— Trebuie să ne mai pună o întrebare, scumpule, massa, assa, assa. Încă una ssingură, assa, spuse Gollum.

Dar Bilbo nu se mai putea gândi la nimic, cu făptura aceea scârboasă, rece și udă stând lângă el, pipăindu-l cu labele și înghiontindu-l; se scărpină, se ciupi, dar nu-i veni nici o idee.

— Întreabă-ne! Întreabă-ne, făcu Gollum.

Bilbo se ciupi și se pământui; își ținu sabia strâns cu o mână și cu cealaltă se scotoci în buzunare. Acolo găsi inelul pe care-l ridicase de pe jos din galerie și de care uitase.

— Ce am în buzunar? Spuse el cu voce tare.

De fapt, spusese asta pentru el, dar Gollum a crezut că e o ghicitoare și s-a simțit foarte neliniștit.

— Nu-i ssinstit, nu-i ssinstit, sâsâi el, nu-i ssinstit, scumpule, să ne întrebe ce are în bussunărelele lui scârboase!

Bilbo, văzând ce s-a întâmplat și negăsind nimic mai bun să-l întrebe, se menținu ferm pe poziție.

— Ce am în buzunar? Spusese el și mai tare.

— S-s-s-s-s, sâsâi Gollum. Trebuie ssă ne dea dreptul la trei răspunsuri, scumpule, trei.

— Bine, bine, hai, ghicește! Spuse Bilbo.

— Mânussele! Spuse Gollum.

— Greșit, spuse Bilbo, care, din fericire, tocmai își scoase din nou mâna din buzunar. Mai ghicește o dată.

— S-s-s-s-s! Spuse Gollum, mai necăjit ca oricând. Se gândi la toate lucrurile pe care le ținea el în buzunar: oase de pește, dinți de gnom, scoici ude, o bucățică dintr-o aripă de liliac, o piatră ascuțită ca să-și ascute colții și alte lucruri la fel de urâcioase. Încercă să se gândească la ce aveau alții în buzunare

— Cussit! Spuse el, în cele din urmă.

— Greșit! Zise Bilbo, care-l pierduse pe-al lui, cu câtăva vreme în urmă. Ultimul răspuns!

Gollum era acum într-o stare mult mai proastă decât atunci când îi pusese lui Bilbo întrebarea cu ouăle. Sâsâi și bolborosi, se legănă înainte și înapoi, plesni cu tălpile de podea, se zvârcoli și se suci; dar nu îndrăzni totuși să-și irosească ultimul răspuns.

— Hai, făcu Bilbo, că aștept! Încearca să pară curajos și vesel, dar nu știa deloc cum se va isprăvi jocul, indiferent dacă Gollum ghicea sau nu.

— A trecut timpul, gata, spuse.

— Ssfoară ssau nimic, strigă Gollum, ceea ce nu prea era cinstit, căci strecurase două răspunsuri deodată.

— Greșit și una și alta, strigă Bilbo, foarte ușurat.

Sări îndată în picioare, se lipi cu spatele de primul perete și întinse sabia lui cea mică. Știa, firește, că jocul ghicitorilor era sfânt și foarte vechi, și că până și făpturile cele mai fioroase se temeau să înșele când îl jucau. Dar simțea că nu poate avea încredere că făptura asta vâscoasă, strânsă cu ușa, își va ține făgăduiala. Va folosi orice scuză, să scape. Și, de fapt, după legile vechi, ultima întrebare nu fusese chiar o ghicitoare adevărată.

În orice caz, Gollum nu-l atacă imediat. Văzu sabia în mâna lui Bilbo și rămase nemișcat, tremurând și mormăind în șoaptă. În cele din urmă Bilbo simți că nu mai poate aștepta:

— Ei, spuse, cum rămâne cu făgăduiala pe care mi-ai făcut-o? Vreau să plec. Trebuie să-mi arăți calea.

— Ssă fi sspus noi assta sscumpule? Ssă-i arătăm micului Bagginss, sscârbosul, pe unde să iassă, assa, assa! Dar ce-o fi având în buzunare? Nici ssfoară, sscumpule, nici nimic. Vai, vai, Gollum!

— Lasă asta, spuse Bilbo, făgăduiala-i făgăduială.

— Vai de mine, ce nerăbdător e, sscumpule, sâsâi Gollum. Dar trebuie ssă mai asstepte, da, trebuie. Nu putem urca tunelul assa de repede. Trebuie întâi să mergem ssă luăm nisste lucrussoare, da, lucrussoare de care avem nevoie.

— Bine, dar grăbește-te! Spuse Bilbo, simțindu-se ușurat la gândul că Gollum se va depărta. Probabil că voia să găsească un pretext să plece și să nu se mai întoarcă. Ce tot spunea Gollum? Ce lucru folositor păstra el oare pe lacul cel negru?

De altfel, Bilbo se înșelase. Gollum avea intenția să se întoarcă. Era furios acum și îi era foame. Și era o lepădătură păcătoasă, care își mai și făcuse un plan.

Insula lui, despre care Bilbo nu știa nimic, se afla destul de aproape și acolo, în ascunzătoarea lui, Gollum păstra câteva vechituri nenorocite și un lucru foarte frumos, foarte frumos și magic. Un inel, un inel de aur, un inel prețios.

— Un dar căpătat de ziua noasstră de nasstere! Spuse către sine, în șoaptă, așa cum făcuse adesea în zilele întunericului fără de sfârșit. Assta-i ce vrem noi acum, da, assta vrem!

Îl voia fiindcă era un inel cu puteri miraculoase: când îl puneai pe deget, te făceai nevăzut; nu puteai fi văzut decât în lumina Soarelui, și chiar și atunci doar pentru că ți se zărea umbra, care era și ea slabă și instabilă.

— Darul meu! L-am primit de ziua noasstră de nasstere, sscumpule!

Asta era povestea pe care și-o spusese el întotdeauna. Dar cine știe cum dăduse de acel dar, în vremurile de demult, când asemenea inele mai erau răspândite încă prin lume? Poate nici chiar Stăpânul care domnea peste ele n-ar fi știut să spună. La început Gollum îl purtase încontinuu, până când se

săturase de el, pe urmă îl păstrase într-un săculeț lipit de piele, până începuse să-l roadă; acum îl ascundea pe insula lui, într-o gaură de stâncă, și se ducea mereu să se uite la el. Totuși, uneori îl mai punea în deget, când nu mai putea îndura să stea despărțit de el sau când îi era foarte, foarte foame și se sătura de pește. Atunci se furișa de-a lungul galeriilor întunecate, în căutare de gnomi rătăciți. Se aventura uneori chiar până în locuri cu făclii aprinse, care-l făceau să clipească și-l supărau la ochi; nu-l vedea nimeni, nu-l observa nimeni, decât când se trezeau cu degetele lui în jurul gâtului. Tocmai îl purtase cu câteva ore înainte, când prinsese un gnomișor! Vai, ce mai chițaise! Îi mai rămăsese de altfel, un os sau două de ros, dar acum voia ceva mai fraged.

— Absolut, cu siguranță, da, șopti el către sine. N-o să ne vadă, și ssabia lui mică și sscârboasă nu-i va folosi la nimic, la nimic!

La asta se gândea cu mintea lui ticăloasă când lunecă brusc de lângă Bilbo și se întoarse plescăind la barca lui, dispărând în întuneric. Bilbo așteptă puțin, căci n-avea nici o idee cum să găsească singur drumul spre ieșire.

Deodată auzi un țipăt. Simți un fior pe șira spinării. Socotind după sunet, undeva pe aproape Gollum înjura și se jelea în beznă. Era pe insula lui și se învârtea peste tot în patru labe, căutând și scotocind în zadar.

— Unde să fie? Unde să fie? Îl auzi Bilbo, plângând. Ss-a pierdut, sscumpule, ss-a pierdut de tot, de tot! Fir-aș blesstemat! Ssunt ssdrobit, ss-a pierdut, sscumpule! Ss-a duss!

— Ce s-a întâmplat, strigă Bilbo. Ce-ai pierdut?

— Nu trebuie să ne-ntrebe, țipă Gollum. Nu-i treaba lui, nu, Gollum, nu-i! Ss-a duss, Gollum, Gollum, Gollum!

— Dar și eu m-am pierdut, strigă Bilbo, și vreau să mă regăsesc. Am câștigat jocul și mi-ai făgăduit. Hai, vino și mă scoate la lumină! Pe urmă n-ai decât să cauți mai departe.

Oricât de nefericit ar fi părut Gollum după voce, Bilbo tot nu reușea să simtă vreo milă pentru el și își spuse că un lucru pe care îl dorea Gollum atât de tare nu poate fi decât un lucru rău.

— Nu, încă nu, sscumpule, răspunse Gollum. Trebuie să-l căutăm; ss-a pierdut, Gollum.

— Dar n-ai reușit să ghicești ultima mea întrebare și mi-ai făgăduit, spuse Bilbo.

— N-ai reușit, spuse Gollum. Apoi brusc, din întuneric, se auzi un sâsâit pătrunzător: Ce are în bussunare. Sspune-ne assta. Întâi să sspună și pe urmă...

După câte își dădea Bilbo seama, nu exista nici un motiv să nu-i spună. Mintea lui Gollum găsisese mai iute răspuns la ghicitori decât el; dar era firesc: Gollum meditase un car de ani numai la asta și era mereu speriat să nu fie jefuit. Dar Bilbo era enervat de faptul că întârzia. La urma urmei, câștigase destul de cinstit și cu riscuri îngrozitoare.

— Răspunsurile trebuiau ghicite, nu date, spuse.

— Dar n-a fosst o întrebare cinsstită, spuse Gollum. N-a fost o ghicitoare, sscumpule, n-a fosst!

— Bine, dacă-i vorba de întrebări obișnuite, răspunse Bilbo, atunci am pus-o eu pe prima: Ce ai pierdut? Asta să-mi spui.

— Ce are în bussunare? Sâsâitul răsună și mai tare și mai pătrunzător, și când se uită într-acolo, Bilbo văzu cu îngrijorare două puncte mici de lumină care îl fixau.

Pe măsură ce-i creștea bănuiala în minte, Gollum își aprindea tot mai tare flacăra palidă a ochilor.

— Ce ai pierdut? Stărui Bilbo. Între timp, lumina din ochii lui Gollum se prefăcuse într-un foc verde, care se apropia cu mare viteză. Gollum se vârâse din nou în barcă și vâslea cu disperare spre malul întunecat; era atât de furios din pricina pagubei suferite și a anumitor bănuieli, încât nu-l mai putea înspăimânta nici o sabie din lume.

Bilbo nu era deloc dumerit de ce se înfuriase făptura cea jalnică, dar își dădea seama că totul era pierdut și că Gollum voia cu tot dinadinsul să-l ucidă. Se întoarse tocmai la timp și începu să alerge orbește prin galeria întunecată pe care coborâse, ținându-se pe lângă zidul pe care-l pipăia cu mâna stângă.

— Ce are în bussunare? Auzi el sâsâitul puternic în spatele lui, o dată cu pliciul pe care-l făcu Gollum când sări din barcă.

„Și, de fapt, chiar, ce-oi fi având? Își spuse Bilbo gâfâind, în timp ce înainta împleticindu-se. Băgă mâna stângă în buzunar. Simți inelul, foarte rece, lunecând fără efort pe degetul lui arătător, în timp ce băjbăia în buzunare.

Sâsâitul din spatele lui se apropiase și mai mult. Se întoarse și văzu ochii lui Gollum ca niște lămpi mici, verzi, care urcau panta. Îngrozit, încercă să alerge mai iute, dar deodată se lovi cu degetele de la picioare de un ciot și se întinse pe jos, cu sabia cea mică sub el.

O clipă mai târziu, Gollum se repezi la el. Dar înainte ca Bilbo să poată face ceva să-și recapete suflul, să se adune de pe jos sau să ridice sabia, Gollum trecu pe lângă el, alergând, fără să-l bage în seamă, înjurând și mormăind în șoaptă.

Oare ce înseamnă asta? Gollum vedea foarte bine în întuneric. Bilbo vedea lumina ochilor lui, lucind stins chiar și din spate. Se ridică cu greu și vârî în teacă sabia care lucea acum din nou, palidă; apoi, cu mare grijă, îl urmă pe Gollum. De altfel, nici n-ar fi avut altceva de făcut. N-avea rost să se întoarcă târându-se până la apa lui Gollum. Poate, dacă-l urma, Gollum îl va duce, fără să-și dea seama, până într-un loc de unde să poată scăpa.

— Fir-ar al naibii, al naibii, al naibii! Se văita Gollum. Blesstemat, Bagginssul ășsta. S-a dusss! Ce are oare în bussunare? Ah, am ghicit, am ghicit, sscumpule. Da, l-a găsit! Asta e! Darul pe care l-am primit de ziua mea.

Bilbo ciuli urechile, în sfârșit, începea să înțeleagă. Grăbi puțin pasul, apropiindu-se cât îndrăznea el de Gollum, care continua să înainteze grăbit, fără să se uite în urmă, dar întorcând capul dintr-o parte într-alta. Bilbo își dădu seama de asta după pâlparea slabă de lumină pe pereți.

— Darul meu! Fir-ar să fie! Cum de l-am pierdut, sscumpule? Da, assta e! Când am venit aici ultima dată și l-am sstorss pe păcătossul ăla tânăr care ssschelălăia, assta e. Fir-ar să fie! A alunecat, după ani și ani de zile. Ss-a duss, Gollum!

Deodată, Gollum se așeză pe jos și începu să plângă, un fel de sâsâit și de bolboroseală care formau niște sunete îngrozitoare. Bilbo se opri făcându-se aproape una cu peretele galeriei. După un timp, Gollum se opri din plâns și începu să vorbească. Părea că discută în contradictoriu cu el însuși:

— Nu folosește la nimic să ne întoarcem acolo. Nu! Doar nu ne amintim de toate locurile pe care le-am vizitat. Și degeaba. Bagginss-ul îl are în bussunar. Sspurcăciunea băgăreassă, noi assa gândim!... Pressupuneri, sscumpule, doar pressupuneri! Nu sstim, până nu găssim sspurcăciunea și n-o sstoarcem. Dar nu știe ce putere are darul nu-i assa? O să-l ssină în bussunar, atâta tot. Nu știe și nu poate ajunge departe. Ss-a rătăssit, sspurcăciunea băgăreassă. Nu știe pe unde sa iassă. Assa a sspus... A spuss-o, da, dar e ssmecher. Sspune una și crede alta. Nu vrea ssă sspună ce are în bussunare. Știe! Știe drumul până aici, trebuie ssă știe și drumul de iessire. A pornit-o spre iessirea din spate... iessirea din sspate, asta e!... Atunci o să-l prindă gnomii. Nu poate iessi pe acolo, sscumpule... sss, sss, Gollum! Gnomii! Da, dar dacă are darul, darul nosstru pressios, o ssă-l ia gnomii, Gollum! O ssă-l găsească, o ssă-i desscopere puterile. N-o ssă mai fim niciodată în ssiguranssă, niciodată, Gollum! Unul dintre gnomi o ssă-l pună, ssi n-o ssă-l mai vadă nimeni. O ssă fie de fassă, dar nevăssut. Nici măcar ochii nosstri desstepssi n-o ssă-l obsserve; ssi o ssă vină furissându-sse și însselându-ne, și haț! Ne va prinde, Gollum, Gollum! Atunci hai ssă nu mai vorbim, sscumpule, și ssă ne grăbim. Dacă Bagginssul a luat-o pe acolo, trebuie ssă ne ducem repede ssă vedem. Hai! Nu mai e mult! Grăbesste-te!

Gollum se ridică cu o săritură și începu să facă pași mari, târșându-și picioarele. Bilbo alergă după el, dar tot cu băgare de seamă, teama lui cea mare fiind acum să nu se împiedice de alt ciot și să cadă cu zgomot. Era zăpăcit de uimire și speranță. Inelul era deci fermecat: te făcea nevăzut! Auzise, firește, despre asemenea lucruri, în basmele foarte vechi; dar era greu de crezut că găsisse într-adevăr un asemenea inel din întâmplare. Și totuși, așa era: Gollum, cu ochii lui strălucitori, trecuse pe lângă el, doar la un metru distanță.

Își continuară drumul, Gollum plici-pliciuind în față, sâsâind și blestemând, iar Bilbo în spate, mergând cât poate merge de nezmotos un hobbit. Curând ajunseră în locuri unde, după cum observase Bilbo mergând în jos, se deschideau într-o parte și într-alta pasaje. Gollum începu să le numere.

— Unul la sstânga, da. Unul la dreapta, da. Două la dreapta, da, da, două la sstânga, da, da. Ssi assa mai departe.

Pe măsură ce creștea numărătoreea, încetinea pasul, apoi începu să tremure și să plângă; apa se depărta din ce în ce, rămânând în urma lui și începea să-i fie frică. Puteau fi gnomi în jur, iar el își pierduse inelul. În cele din urmă se opri lângă o deschizătură joasă chiar în stânga lor, cum urcau.

— Ssapte la dreapta, da, ssase la sstânga, da! Șopti el. Assta e. Āssta e drumul sspre intrarea din ssbate, da. Aissi e pasajul.

Se uită atent înăuntru și se dădu înapoi:

— Nu cutessăm să mergem mai departe, sscumpule, nu cutessăm. Pe-acolo-s gnomi. Mulssi gnomi, îi mirosim. Sss!... Sse să fassem? Să-l blestemăm, să-l sstrivim! Trebuie să assteptăm aissi, sscumpule, assteptăm pussin, ssi vedem!

Se opriră deci locului. Gollum îl adusese totuși până la urmă pe Bilbo la ieșire, dar Bilbo nu putea ajunge până acolo. Gollum stătea cocârjat, drept în mijlocul deschizăturii; ochii lui aruncau săgeți reci în timp ce-și legăna capul între genunchi, dintr-o parte într-alta.

Bilbo se depărtă de perete, furișându-se și făcând chiar mai puțin zgomot decât un șoricel; Gollum înțepeni totuși îndată, adulmecă și ochii i se făcură verzi. Săsâi încet, dar amenințător. Nu putea să-l vadă pe Bilbo, dar era în stare de alarmă și avea două simțuri pe care i le ascuțise întunericul: auzul și mirosul. Ghemuit cum era, părea una cu pământul, cu mâinile lui plate desfăcute larg pe jos, capul scos în afară și nasul aproape lipit de piatră.

Cu toate că Gollum era doar o umbră neagră în licărirea propriilor lui ochi, Bilbo vedea sau, oricum, simțea că e întins ca o coardă de arc, gata să sară. Bilbo aproape că-și opri răsufierea și înțepeni și el. Era disperat. Trebuia neapărat să scape, să iasă din acest întuneric cumplit, cât mai avea putere. Trebuia să lupte, să lovească făptura scârboasă cu pumnalul, să-i scoată ochii, s-o ucidă. De fapt și ea voia să-l ucidă. Nu, nu era o luptă dreaptă. Și era acum nevăzut, Gollum n-avea sabie.

De fapt, Gollum nu amenințase până acum să-l ucidă și nici nu încercase să o facă. Și era nenorocit și singur, și pierdut. Și deodată, inima lui Bilbo se umplu de înțelegere și de milă amestecată cu oroare: imaginea unor zile nesfârșite, neînsemnate, fără lumină sau speranță de îmbunătățire, piatră neîndurătoare, pește înghețat, mișcări pe furiș și vorbe în șoaptă. Toate aceste gânduri îi trecură prin minte într-o fracțiune de secundă. Și se cutremură. Apoi, deodată, într-o altă străfulgerare, împins, parcă de puteri nevăzute și cu hotărâre sporită, sări.

Pentru un om, n-ar fi fost o săritură prea mare, dar, în orice caz, era o săritură pe întuneric. Sări drept peste capul lui Gollum, trei metri în fața lui și un metru în aer, fără să-și dea seama că fusese cât pe-aci să-și crape țeasta de bolta joasă a galeriei.

Gollum se aruncă înapoi și dădu să apuce hobbitul care zbura peste el; dar prea târziu: mâinile lui prinseră doar aerul și Bilbo, căzând drept pe picioarele lui puternice, o rupse la fugă, coborând tunelul necunoscut. Nu se întoarse să vadă ce face Gollum. La început auzi săsâit și înjurături chiar în spatele lui, apoi nu se mai auzi nimic.

Deodată răsună un țipăt plin de ură și disperare, dintr-acelea care-ți îngheață sângele în vine. Gollum era învins. Nu îndrăznea să meargă mai departe. Pierduse; își pierduse prada și mai pierduse și singurul lucru la care

ținuse vreodată: darul lui scump. Auzind țipătul, Bilbo simți că i se strânge inima, dar își văzu de drum. Slabă acum, ca un ecou, dar amenințătoare, vocea continua să-l urmărească:

— Hoss! Hoss! Hoss! Bagginss hossal! Îl urâm, îl urâm, îl urâm pentru vessie!

Apoi – tăcere. Dar lui Bilbo și tăcerea i se păru amenințătoare. Dacă gnomii sunt atât de aproape încât să-i miroasă, se gândi el, unii probabil că i-au auzit țipetele și înjurăturile. Trebuie să bag de seamă, că, dacă nu, tunelul ăsta mă va duce la lucruri și mai rele.

Galeria era joasă și săpată rudimentar. Dar asta nu constituia pentru hobbitul nostru o dificultate, în afară doar de faptul că își lovise din nou de câteva ori bielele degete în pietrele ascuțite și urâcioase de pe jos. „E cam jos tavanul pentru gnomi, cel puțin pentru cei mari”, își spuse Bilbo, neștiind că până și cei mai mari monștri înaintează cu mare viteză aplecându-se până jos, cu mâinile aproape de pământ.

Galeria, care până atunci coborâse, începu s-o ia din nou la deal și, după un timp, să urce abrupt. Dar, în cele din urmă, panta se opri, galeria o coti și o porni din nou la vale și acolo, la capătul unei pante scurte, văzu apărând după alt cot o licărire de lumină. Nu lumină roșie ca de flăcări sau de lanternă, ci o lumină palidă, de exterior. Și atunci Bilbo începu să alerge.

Gonind cât îl țineau picioarele, trecu de ultima cotitură și ajunse brusc într-un loc deschis unde, după atâta timp petrecut în beznă, lumina păru că-l orbește. De fapt, era doar o rază de soare care se furișa printr-o intrare ale cărei porți mari de piatră rămăseseră larg deschise. Bilbo clipi, apoi deodată văzu gnomii. Gnomi înarmați până-n dinți, cu săbiile scoase din teacă, stând chiar în dreptul porții, pe dinăuntru, păzind cu ochii cât cepele poarta și galeria care ducea până la ea. Erau întărâțați, în stare de alarmă, gata de orice.

Îl văzură înainte să-i vadă el. Da, îl văzură. Fie că fusese un accident sau o ultimă festă a inelului înainte de a-și prelua noul stăpân, el nu se mai afla în degetul lui. Și gnomii se năpustiră cu strigăte de bucurie.

Bilbo se simți cuprins de panică și de un sentiment de înfrângere, ca un ecou al nefericirii lui Gollum, și, uitând tot, chiar și să-și scoată sabia din teacă, își înfundă mâinile în buzunare. Acolo, în buzunarul lui stâng, dădu de inelul care i se vârî în deget. Gnomii se opriră brusc. Nu mai vedeau nici urmă de hobbit. Dispăruse, începură să urle de două ori mai tare ca înainte, dar de data asta fără bucurie.

— Pe aici! Urlară unii.

— Pe acolo! Urlară alții.

— Aveți grijă de intrare, zbiră căpitanul.

— Unde e? Strigară unii.

— S-a întors în galerie, strigară câțiva.

Se auziră șuierături, zăngănit de armuri și de săbii, gnomii înjurând, blestemând și alergând încoace și încolo, prăbușindu-se unii peste alții, cumplit de furioși. Se auziră apoi strigăte, larmă și o agitație îngrozitoare.

Bilbo era mort de spaimă, dar avu totuși atâta minte încât să înțeleagă ce se întâmplase și să se furișeze în spatele unui butoi mare, în care era băutură pentru gnomii-paznici, și să iasă astfel din calea lor, evitând în felul acesta riscul să se împiedice de el, să-l prindă atingându-l din întâmplare sau să-l calce în picioare și să-lucidă.

„Trebuie să ajung la poartă, trebuie să ajung la poartă!” își tot spunea Bilbo, dar trecu vreme îndelungată înainte să îndrăznească să încerce. Apoi urmă un fel de joc de-a baba oarba, îngrozitor, cu gnomi peste tot, alergând încoace și încolo; bietul hobbit, care se ferea de ei când într-o parte, când într-alta, fu răsturnat de unul dintre gnomi care nu reuși să-și dea seama de ce se lovise, după care se depărtă în patru labe, se strecură tocmai printre picioarele căpitanului, se ridică și alergă către poartă.

Era întredeschisă; unul dintre gnomi o împinsese și aproape că o închisese. Bilbo se luptă, dar nu reuși s-o miște, încercă să se strecoare prin crăpătură. Se zbatu, se presă și rămase prins. Era îngrozitor! Nasturii lui rămăseseră fixați între marginea ușii și căprior. Se uită afară: câteva trepte coborau într-o vale îngustă, străjuită de munți înalți; soarele ieșea din spatele unui nor și strălucea puternic dincolo de poartă, dar Bilbo nu reușea să treacă.

Deodată, unul dintre gnomii dinăuntru strigă:

— E o umbră lângă ușă, e ceva afară!

Bilbo își simți inima în gât. Se smuci brusc din toate puterile. Nasturii săriră care încotro. Trecuse în partea cealaltă, cu haina și vesta rupte, coborând treptele cu sărituri de țap, în timp ce gnomii, uluiți, tot mai culegeau din prag nasturii lui frumoși de aramă.

O clipă mai târziu coborâră după el, huiduind și strigând, și hăituindu-l printre pomi. Dar gnomilor nu le place soarele: îi amețește și le moaie picioarele. Și, nereușind să-l găsească pe Bilbo, care avea inelul în deget și intra și ieșea mereu din umbra copacilor, alergând iute și fără zgomot și ferindu-se de soare, se întoarseră după un timp să păzească intrarea, bombănind și înjurând. Bilbo scăpase.

CAPITOLUL 6

DIN LAC ÎN PUȚ.

Bilbo scăpase de gnomi, dar nu știa unde se află. Își pierduse scufia, mantaua, căluțul, nasturii și prietenii. O luă drept înainte tot mergând până când soarele începu să coboare la asfințit, în spatele munților. Umbrele lor îi tăiau calea. Se uită înapoi, se uită în față și văzu numai creste și coaste care coborau spre șes și din când în când, printre copaci, câte o fărâmă de câmpie.

— Sfinte Dumnezeule! Exclamă el. S-ar părea că am ajuns de cealaltă parte a Munților Cețoși, chiar la hotarul Țării de Dincolo. Unde, vai, unde or fi Gandalf și piticii? Doamne ferește să mai fie tot în mâinile gnomilor.

Își continuă drumul, ieșind din valea înaltă și îngustă, trecând peste marginea ei și coborând pe partea cealaltă; dar în tot acest timp îl frământa un gând penibil. Se întreba dacă nu cumva, acum când avea inelul fermecat, ar trebui să se întoarcă în tunelurile acelea groaznice, groaznice, să-și caute

prieteniei. Tocmai hotărâse că era de datoria lui să se întoarcă – deși se simțea foarte nefericit la gândul ăsta – când auzi zgomot de voci.

Se opri să asculte. Nu păreau a fi gnomi; așa că înaintă furișându-se cu grijă. Se afla pe o potecă pietruită care cobora șerpuint; în partea stângă a potecii era un perete, în partea cealaltă pământul cobora în pantă, și sub nivelul potecii erau vâlcele acoperite cu arbuști și cu pomi. Într-una dintre aceste vâlcele, sub arbuști, vorbeau niște oameni.

Bilbo se apropie pe furiș și deodată văzu un cap cu o scufie roșie răsărind dintre bolovanii mari și uitându-se cu atenție în jur; era Balin, care stătea de veghe. Lui Bilbo îi veni să bată din palme și să strige de bucurie, dar n-o făcu. Continua să poarte inelul de teamă să nu dea de vreun bucluc pe neașteptate și văzu că Balin se uită drept la el fără să-l vadă.

„Am să le fac tuturor o surpriză”, se gândi el, târându-se printre tufișurile de la marginea vâlceleii.

Gandalf discuta cu piticii. Vorbeau despre ce li se întâmplase în subterane și se întrebau și dezbăteau ce aveau de făcut acum. Piticii bombăneau și Gandalf spunea că nu puteau în nici un caz să-și continue drumul și să-l lase pe domnul Baggins în mâinile gnomilor, fără să încerce să descopere dacă era viu sau mort și fără să încerce să-l salveze.

— La urma urmelor e prietenul meu, spuse vrăjitorul, și nu e băiat rău, mititelul. Mă simt răspunzător de soarta lui. Ah, bine ar fi fost dacă nu l-ați fi pierdut.

Piticii voiau să știe de ce fusese luat în călătorie din capul locului, de ce nu rămăsese cu prietenii lui și venise cu ei și de ce nu alesese vrăjitorul pe cineva cu mai multă minte.

— Până acum mai mult ne-a încurcat decât ne-a ajutat, spuse unul dintre ei, și dacă trebuie să ne mai și întoarcem în galeriile alea înfiorătoare să-l căutăm, atunci eu zic mai bine să-l ia naiba!

Gandalf răspunse furios:

— Eu l-am adus și eu nu obișnuiesc să aduc pe nimeni nefolositor. Ori mă ajutați să-l caut, ori plec și vă las să vă descurcați cum știți. Dacă reușim să-l găsim, sunt convins că până la urmă o să-mi mulțumiți. Ce Dumnezeu ți-o fi venit să-l lași să cadă, Dori!

— L-ați fi lăsat și dumneavoastră să cadă, spuse Dori, dacă v-ați fi simțit deodată apucat de gleznă de un gnom, pe la spate și pe întuneric, dacă ați fi simțit că vă pune piedică și vă lovește cu picioarele în spate.

— Bine, dar după aia de ce nu l-ai ridicat?

— Doamne, ce întrebare! Gnomii luptau și mușcau pe întuneric, toți cădeau unii peste ceilalți și se pocneau unul pe altul. Aproape că mi-ați retezat capul cu sabia Glam-Dring, în timp ce Thorin înjunghia cu Orcrist tot ce găsea în dreapta și în stânga și roată împrejur. Deodată ați declanșat unul dintre fulgerele acelea orbitoare și am văzut gnomii chelălăind și retrăgându-se în fugă. Pe urmă ați strigat: „După mine, toți!” Și ar fi trebuit să vă urmeze toți. Ne-am închipuit, de altfel, că așa s-a și întâmplat. N-a fost timp de

numărătoare – asta o știți prea bine – decât după ce am ieșit pe poarta de jos, zbughind-o printre paznici și am venit în mare dezordine până aici. Și-acum, uite c-am pierdut Spărgătorul, lua-l-ar naiba!

— Ba-i aici, spuse Bilbo, coborând în mijlocul lor și scoțându-și inelul.

Vai, cum au mai sărit! Au început să strige de uimire și de bucurie. Gandalf era tot atât de uimit ca și ceilalți, dar probabil mult mai bucuros decât ei. Lui Balin îi strigă părerea lui despre un paznic care lasă oamenii să pătrundă printre ei fără să-i prevină. Dar oricum, după asta, reputația lui Bilbo în ochii piticilor a crescut considerabil. Dacă până atunci, cu toate asigurările lui Gandalf, se mai îndoiseră că ar fi un Spărgător de mâna-ntâi, care poate să pătrundă oriunde, acum se convinseseră. Singurul nedumerit era Balin; dar toți îi spusese că Bilbo fusese ingenios.

Iar hobbitul se simți atât de bucuros de laudele lor, încât chicoti în sinea lui pe înfundate și nu le spuse nimic în legătură cu inelul; când îl întrebară cum a făcut-o, spuse:

— Eh, m-am furișat și eu, așa – cu mare grijă și fără zgomot.

— În orice caz, până acum nu mi s-a întâmplat să se furișeze pe sub nasul meu nici măcar un șoricel, oricât de mare grijă ar fi avut și oricât de puțin zgomot ar fi făcut, spuse Balin. Eu unul scot scufia și mă plec în fața dumitale. Ceea ce și făcu: Balin, sluga dumitale!

— Al dumitale, Bilbo Baggins, spuse hobbitul.

Apoi îl întrebară despre aventurile prin care trecuse după ce-l pierduseră, și Bilbo se așeză și le povesti totul – în afară de faptul că găsisse inelul. („Nu le spun chiar acum”, se gândi el.) Ascultară cu mare interes povestea despre concursul de ghicitori și se cutremurară plini de înțelegere când auziră descrierea lui Gollum.

— Și când l-am văzut cum stă lângă mine, n-am mai reușit să gădesc nici o ghicitoare, sfârși Bilbo. Așa că i-am spus „Ce am în buzunar?” și n-a ghicit, deși l-am lăsat să încerce de trei ori. Și atunci i-am zis: „Cum rămâne cu făgăduiala? Arată-mi drumul spre ieșire!” dar el s-a repezit la mine să măucidă; am fugit și am căzut, însă era întuneric și m-a pierdut. După aceea l-am urmărit eu, fiindcă l-am auzit cum își vorbea singur. Își închipuia că eu chiar știu drumul spre ieșire și se grăbea într-acolo. Pe urmă s-a așezat de-a curmezișul intrării, blocându-mi trecerea; în cele din urmă am sărit peste el, am scăpat și am alergat la poartă.

— Dar cu paznicii ce-ai făcut? Întrebară piticii. Nu era niciunul?

— Ba da. O grămadă, dar i-am păcălit. Pe urmă m-am prins în poartă, care era doar crăpată, și am pierdut o grămadă de nasturi, spuse uitându-se cu tristețe la hainele lui rupte. Dar până la sfârșit tot m-am strecurat și acum iată-mă-s aici.

Piticii se uitară la el cu un nou respect când le povesti cum păcălise paznicii sau cum sărise peste Gollum, sau cum se strecurase afară, de parcă toate astea ar fi fost extrem de ușoare sau lipsite de pericol.

— Ce vă spuneam? Zise Gandalf, răsând. Domnul Baggins are mult mai multe resurse decât ți-ai închipui. Și spunând asta, îi aruncă lui Bilbo o privire ciudată pe sub sprâncenele lui stufoase, și hobbitul se întrebă dacă nu cumva ghicise partea din poveste pe care o trecuse sub tăcere.

După care îi puse și el o serie de întrebări vrăjitorului, căci, dacă între timp Gandalf le explicase piticilor totul, Bilbo nu auzise nimic. Voia să știe cum reapăruse vrăjitorul și unde se aflau acum cu toții.

Drept să vă spun, vrăjitorul era întotdeauna încântat să vorbească despre inteligența lui, chiar și de mai multe ori la rând, așa că-i spuse lui Bilbo că atât el, cât și Elrond știau foarte bine că în partea aceea a muntelui trăiau niște gnomi răi. Dar intrarea lor principală dădea înainte de trecătoare, una pe care era mai ușor de mers, așa că prindeau adesea oamenii pe care-i apuca noaptea lângă intrare. După un timp, oamenii renunțaseră să mai meargă pe drumul acela și gnomii deschiseseră, probabil, de curând, o nouă intrare, în vârful defileului pe care veniseră piticii, pentru că până nu demult defileul fusese socotit un loc sigur.

— Trebuie să văd dacă nu pot găsi un uriaș cât de cât săritor care să blocheze din nou intrarea, spuse Gandalf, că altfel, curând, curând, n-o să se mai poată trece deloc peste munte.

De îndată ce auzise răcnetul lui Bilbo, Gandalf își dăduse seama ce se întâmplase. Profitase de lumina fulgerului care-i ucisese pe gnomii ce tocmai voiau să-l înhațe și trecuse înghesuindu-se prin crăpătură, tocmai când să se închidă cu zgomot. Urmări gărzile și prizonierii lor până la marginea sălii mari și acolo elaboră în umbră cea mai eficientă vrăjitorie de care era în stare.

— A fost o treabă foarte grea, spuse, și riscantă.

Dar Gandalf făcuse, firește, studii de specialitate în domeniul vrăjilor cu foc și lumini (după cum știți, până și hobbitul își amintea de minunatele focuri de artificii de la petrecerile solstițiului de vară date de Bătrânul Took). Restul îl știm cu toții, în afară doar de faptul că Gandalf cunoștea poarta din spate (așa numeau gnomii poarta de jos) unde își pierduse Bilbo nasturii. De fapt, era o poartă pe care o cunoșteau bine toți cei care umblau prin părțile astea ale muntelui; dar era nevoie de un vrăjitor care să-și păstreze calmul prin toate galeriile și care să-i îndrume în direcția cea bună.

— Poarta aceea au făcut-o de o veșnicie, spuse, întâi ca să aibă pe unde scăpa, dacă va fi vreodată nevoie, iar apoi, ca să iasă spre meleagurile din cealaltă parte, unde se tot duc noaptea și fac mare prăpăd. Poarta e păzită tot timpul și nimeni n-a reușit până acum s-o blocheze. Iar după cele petrecute, o vor păzi și mai bine, adăugă el, răsând.

Râseră și ceilalți. La urma urmei, deși pierduseră mult, îl ucisuseră totuși pe Marele Gnom și pe mulți alții pe de lături și scăpaseră cu toții teferi, așa că s-ar putea spune că deocamdată ieșiseră învingători.

Dar vrăjitorul îi readuse cu picioarele pe pământ:

— Ei, acum, după ce ne-am odihnit puțin, trebuie s-o pornim din nou, spuse. De îndată ce se lasă noaptea, ies și ne atacă cu sutele; umbrele au și

început să se lungească; ne pot mirosi urmele pașilor ore întregi după ce-am trecut. Înainte să se însereze, trebuie să punem câțiva kilometri buni între ei și noi. Dacă cerul rămâne senin, avem și un pic de lună și asta ar fi un noroc. Nu că le-ar păsa lor mult de lună, dar am avea puțină lumină care să ne îndrume pașii. Da, sigur, spuse el ca răspuns la o serie de alte întrebări ale hobbitului. În galeriile gnomilor pierzi noțiunea timpului. Azi e joi, și pe noi ne-au prins luni noaptea sau marți dimineață. Am mers kilometri în linie dreaptă prin inima muntelui și am ieșit de partea cealaltă, o scurtătură grozavă. Dar nu ne aflăm acolo unde ne-ar fi dus încercarea noastră. Suntem prea departe, la nord, și în fața noastră se întind niște tărâmurii cam neplăcute. Și mai suntem încă destul de sus. Hai să mergem!

— Mi-e îngrozitor de foame, se vaită Bilbo, care își dăduse brusc seama că nu mai mâncase din noaptea dinaintea celei din ajun. Gândiți-vă numai ce înseamnă asta pentru un hobbit! Acum, când îi trecuse emoția, își simțea stomacul gol și ușor și i se împleticeau picioarele.

— N-avem ce-ți face, spuse Gandalf, în afară de cazul în care vrei să te întorci și să le ceri frumos gnomilor să te lase să-ți iei calul și bagajele-napoi.

— Nu, mulțumesc, spuse Bilbo.

— Bine, atunci trebuie să strângem cureaua și s-o pornim chiar dacă o să înaintăm greu – că de nu, ne fac pe noi mâncare și asta va fi mult mai rău decât să n-avem noi ce mânca.

În timp ce înaintau așa, Bilbo se uita în dreapta și în stânga, doar-doar o găsi ceva merinde; dar murele abia înfloriseră și bineînțeles că nu era nici urmă de nuci și nici măcar de boabe de gherghină. Ronțâi câteva boabe de măcriș și bău dintr-un pârâiaș de munte care le tăie drumul. Apoi mănă trei boabe de zmeură sălbatică pe care le găsi pe mal, dar asta nu prea-i ajută.

Continuă să meargă și să tot meargă. Cărarea accidentată dispăru. Tufișurile și buruienile înalte dintre bolovani, peticele de iarbă păscută de iepuri, cimbrul și salvia, și trandafirii de munte galbeni – totul dispăru și se treziră la picioare cu un povârniș larg și abrupt de pietre căzute, urmele unor alunecări de teren. Începură să coboare povârnișul, pietricele și gunoaie rostogolindu-se pe sub picioarele lor; curând după aceea, bucăți mari de piatră spartă o porniră uruind în jos, antrenând alte bucăți de sub ele, care le urmară alunecând și rostogolindu-se la vale; asta răscoli și bucăți de stâncă, care începură să salte, prăbușindu-se apoi cu zgomot în mijlocul unui nor de praf. Nu trecu mult și tot povârnișul de deasupra și de la picioarele lor păru să se pună în mișcare și se treziră duși de terenul care luneca, ghemuiți unul într-altul într-o învălmășeală înfricoșătoare de bolovani și de lespezi mișcătoare, care pârâiau și crăpau.

Îi salvară copacii din fundul văii. Lunecară până la marginea unei păduri de pini care se cățara pe coasta muntelui spre vârf, ca o continuare a pădurilor mai dese și mai întunecate ale văilor de jos. Unii apucară trunchiurile copacilor și, legănându-se, se prinseră de crăcile mai joase, alții (ca micuțul hobbit) se vârâră în spatele unui copac pentru a se feri de atacul violent al stâncilor. Dar

pericolul nu dură mult, alunecarea se opri și ultimele zgomote slabe de sfărâmături se pierdură în depărtare, în timp ce mulți dintre cei mai mari bolovani răscolți coborau săltând și învărtindu-se printre ferigi și rădăcinile de pini, departe, în vale.

— Bun! Asta ne-a făcut să mai înaintăm puțin, spuse Gandalf, și chiar și gnomii care ne urmăresc vor ajunge cu greu să coboare liniștiți până la noi.

— Da, mormăi Bombur, dar aș îndrăzni să spun că în schimb o să le fie ușor să ne arunce cu pietre în cap.

Piticii (și Bilbo) erau departe de a fi fericiți și-și frecau picioarele și labele picioarelor vătămate și umflate.

— Prostii! O să ne depărtăm de aici, să ieșim din calea avalanșei. Dar repede. Uitați-vă la lumină.

Soarele dispăruse de mult în spatele munților. Întunericul începuse să se îngroașe în jurul lor, cu toate că departe, printre arbori și deasupra vârfurilor negre ale copacilor care creșteau mai jos, tot se mai vedeau luminile serii, pe câmpiile din partea cealaltă. Coborârea șchiopătând, cât puteau de repede, coastele molcome mergând pe o cărare abruptă tot către sud. Din când în când se trezeau înaintând anevoios printr-o mare de ferigi: frunzele înalte se ridicau până deasupra capului lui Bilbo; alteori, înaintau fără nici un zgomot pe un covor de ace de pin; pe drum, întunericul pădurii se făcu tot mai negru și tăcerea tot mai adâncă. În seara aceea nu era nici un pic de vânt care să aducă puțin din suspinele mării printre ramurile copacilor.

— Trebuie neapărat să mergem mai departe? Întrebă Bilbo.

Se făcuse atât de întuneric, încât abia mai vedea barba lui Thorin mișcându-se înapoi și încolo lângă el, iar liniștea era atât de adâncă, încât răsuflarea piticilor părea un zgomot puternic.

— Degetele de la picioare mi-s stâlcite și chircite, picioarele mă dor și stomacul mi se clatină înapoi și încolo ca un sac gol.

— Încă puțin, spuse Gandalf.

După ceea ce păru a fi o veșnicie, dădură brusc de o poiană unde nu creștea nici un copac. Luna se urcase pe cer și-și trimitea acum razele drept în poiană. Nu știu de ce, dar toți au avut impresia că locul acela are ceva antipatic, cu toate că la prima vedere părea că nu e nimic rău.

Dar deodată auziră un urlet, jos, în vale, un urlet lung și înfiorător. Drept răspuns răsună alt urlet mai la dreapta, și mult mai aproape; apoi altul și mai aproape, în stângă. Erau lupi care urlau la lună, lupi care se adunau!

Domnul Baggins cunoștea zgomotul, deși acasă, lângă vizuina lui, nu trăia nici un lup. Îi fusese descris adesea, în basme. Unul dintre verii lui mai mari (din ramura Took) care fusese un mare călător, obișnuia să-i imite, ca să-l sperie. Dar auzindu-i aici în pădure, sub clar de lună, Bilbo simți că e prea mult. Nu te poți lupta împotriva lupilor nici măcar cu inele fermecate – mai ales împotriva haitelor fioroase care trăiesc la umbra munților înțesați de gnomi, dincolo de marginea Ținutului Sălbatic, la hotarele Cunoscutului. Lupii de felul

ăsta au un miros chiar mai fin decât câinii și nici nu trebuie să te vadă ca să te prindă.

— Ce ne facem, ce ne facem! Începu el să se jelească. Am scăpat de gnomi ca să ne prindă lupii, spuse, lucru care deveni pe dată un proverb, cu toate că azi, în asemenea situații neplăcute, se spune: „Din lac în puț”.

— Repede, sus, în copaci! Strigă Gandalf.

Se repezică deci la copacii din marginea poienii, căutând unii care aveau ramurile mai joase sau care se îndoiu destul de ușor ca să se cațere în ei. Bineînțeles că n-au pierdut nici o clipă; s-au urcat sus, tot mai sus, cât de sus îi țineau ramurile. Ați fi râs, desigur (dacă ați fi fost la o distanță sigură) dacă i-ați fi văzut pe pitici așezați în copaci, cu bărbile atârând în jos și legănându-se; erau ca niște moșnegi nebuni care s-ar fi jucat de-a copiii. Fili și Kili erau în vârful unei zăde înalte care semăna a pom de Crăciun uriaș. Dori, Nori, Ori, Oin și Gloin stăteau mai confortabil într-un pin mare cu crengi care ieșeau regulat din loc în loc, ca spițele unei roți. Bifur, Bofur, Bombur și Thorin se aflau într-un alt pin, Dwalin și Balin se cățăraseră într-un brad înalt și subțire cu ramuri puține și încercau să găsească în frunzișul crăcilor din vârf un loc unde să se așeze. Gandalf, care era mult mai înalt decât ceilalți, găsisese un copac în care ceilalți nu reușiseră să se cațere, un pin mare care se înălța chiar la marginea luminișului. Ramurile îl ascundeau cu totul, doar ochii îi luceau în lumina lunii ori de câte ori arunca o privire în jur.

Și Bilbo? Nu reuși să se cațere în nici un copac și alerga de la un copac la altul, ca un iepure care și-a pierdut vizuina și e urmărit de un dulău.

— Iar l-ai părăsit pe Spărgător! Îi spuse Nori lui Dori, uitându-se în jos.

— Nu pot căra toată ziua spărgători în spinare, spuse Dori, când cobor galerii sau când mă cațăr în copaci. Ce vă închipuiți c-oi fi? Hamal?!

— Dacă nu facem ceva, îl mănâncă, spuse Thorin, căci între timp urletele care-i înconjurau se apropiau din ce în ce. Dori! Strigă și, căci Dori se afla cel mai aproape de pământ, în arborele cel mai potrivit. Dă-i repede mâna domnului Baggins și ajută-l să urce!

Cu toate că bombănea tot timpul, Dori era un tip cumsecade. Dar bietul Bilbo nu reuși să ajungă până la mâna lui, nici măcar după ce Dori coborî până la ultima ramură de jos și-i întinse brațul cât putea el de mult. În cele din urmă, Dori coborî pur și simplu din copac și-l puse pe Bilbo să i se urce în cârcă.

Tocmai în clipa aceea lupii se repezică urlând în luminiș. Deodată apăruseră sute de ochi care-i priveau din toate părțile. Totuși, Dori nu-l lăsă pe Bilbo. Așteptă până coborî de pe umerii lui și se instală pe o cracă, apoi sări și el să apuce la rândul lui o cracă. Un lup căuta să-l prindă de manta în timp ce se sălta să urce în copac, și aproape că reuși. O clipă mai târziu apărură o întregă haită care începu să latre în jurul arborelui și să sară sus, pe trunchi, cu ochi strălucitori și limbi scoase.

Dar nici chiar wargii cei sălbatici (căci așa li se spunea lupilor haini de dincolo de marginea Ținuturilor Sălbătice) nu se pot cățara în copaci. Piticii

erau, deci, un timp, în siguranță. Din fericire, era cald și nu bătea vântul. În general, nu e prea comod să stai mult timp în copaci nici când e vreme bună, dar când mai e și frig, și vânt, și-ți urlă și te pândesc lupii, la picioarele copacului, atunci e cu desăvârșire îngrozitor.

Această poiană înconjurată de arbori era locul de întâlnire al lupilor. Veneau mereu alții și alții, la nesfârșit. Îi lăsară pe unii de pază la picioarele pinului în care se cățăraseră Dori și Bilbo, după care începură să adulmece în dreapta și în stânga, până când descoperiră toți copacii în care se cățăraseră câte cineva. Postară și acolo lupi de pază, în timp ce restul (păreau a fi sute și sute) formară un cerc mare în poiană. În mijlocul cercului se afla un lup uriaș, cenușiu, care începu să le vorbească celorlalți în graiul nesuferit al lupilor wargi. Gandalf înțelegea acest grai. Bilbo nu, dar i se păru că sună îngrozitor, că exprimă numai lucruri rele și urâte, și așa și era. Din când în când lupii din cerc îi răspundeau șefului lor cenușiu în cor, și larma lor înspăimântătoare aproape îl făcu pe Bilbo să cadă din pinul în care se urcase.

Am să vă spun ce a înțeles Gandalf din ceea ce i se părea lui Bilbo a fi doar o larmă. Lupii wargi și gnomii se ajutau adesea, când era vorba de rele. De obicei, gnomii nu se prea depărtau de munții lor, decât dacă erau goniți de acolo și trebuiau să-și caute un nou adăpost sau dacă se duceau la război (ceea ce mă bucur să vă spun că nu se mai întâmplase de mult). Dar pe atunci porneau uneori la atac, mai ales ca să găsească de mâncare sau sclavi care să trudească pentru ei. Uneori călăreau pe lupi, ca oamenii pe cai. Acum se părea că gnomii pregătiseră un mare atac chiar pentru seara aceea. Lupii veniseră să se întâlnească cu gnomii dar gnomii erau în întârziere. Pricina întârzierii era, fără îndoială, moartea Marelui Gnom și toate emoțiile pricinuite de pitici, de Bilbo și de vrăjitor, pe care, probabil, gnomii tot îi mai urmăreau.

Cu toate pericolele care existau pe aceste meleaguri îndepărtate, oameni viteji se întorseseră de curând acolo, venind dinspre sud, tăiaseră copacii și-și construiseră case în mijlocul pădurilor îmbietoare, în văi și de-a lungul apelor. Erau mulți asemenea oameni și erau curajoși și bine înarmați, și nici chiar lupii wargi nu îndrăzneau să-i atace ziua în amiaza mare, chiar când oamenii erau singuri. În noaptea aceea însă lupii plănuiseră să atace cu ajutorul gnomilor câteva dintre satele cele mai apropiate de munți. Dacă și-ar fi pus planul în aplicare, a doua zi n-ar mai fi existat nimeni acolo; ar fi fost uciși toți, în afară de câțiva pe care gnomii i-ar fi păzit din calea lupilor și i-ar fi dus în peșterile lor ca prizonieri.

Era cumplit să auzi o asemenea discuție nu numai din pricina vitejilor pădurari, a nevestelor și copiilor lor, dar și din pricina pericolului care-i amenința acum pe Gandalf și pe prietenii lui. Lupii erau furioși și uimiți să-i găsească la locul lor de întâlnire. Își închipuiau că trebuie să fie prieteni de-a pădurarilor și că veniseră să-i spioneze, după care să le povestească celor din vale despre planurile lor, și deci gnomii și lupii să fie siliți să ducă o bătălie crâncenă, în loc să ia prizonieri sau să înfulece oameni treziți pe neașteptate din somn. Așa că lupii nici nu se gândeau să plece și să lase făpturile din

copaci să le scape; în nici un caz, înainte de răsăritul Soarelui, când gnomii-soldați vor fi coborât de mult din munți; și gnomii se pot cățara în copaci sau îi pot doborî.

Acum înțelegeți de ce, ascultându-le mârâitul, Gandalf s-a speriat îngrozitor, cât era el de vrăjitor, și și-a dat seama că se aflau într-un loc mizerabil, unde nici vorbă să fi putut scăpa de pericol. Oricum, nu era să-i lase să-și facă de cap cum voiau, cu toate că mare lucru nu putea face, fiind imobilizat într-un pin înalt, cu lupi de jur-împrejur la picioarele arborelui. Strânse conurile uriașe de pin de pe crengi, aprinse unul dintre conuri cu o vâpaie albastră-strălucitoare și-l aruncă vâjâind în mijlocul lupilor. Îl lovi pe unul în spate și într-o clipă blana lui aspră începu să ardă, și lupul începu să sară încoace și încolo, chelălăind îngrozitor. Urmă alt con, apoi altul, unul arzând cu flăcări albastre, altul cu flăcări roșii, altul cu flăcări verzi. Căzură pe pământ și explodară în mijlocul lupilor, scoțând scântei colorate și fum. Un con deosebit de mare îl lovi pe căpetenia lupilor drept în nas, făcându-l să sară zece metri în sus, după care lupul începu să alerge de jur împrejurul cercului, repezindu-se chiar și la ceilalți lupi și mușcându-i de furie și de teamă.

Piticii și Bilbo strigară și aplaudară. Dar furia lupilor era un spectacol înspăimântător și gălăgia pe care o făceau umplea toată pădurea. Lupii s-au temut întotdeauna de foc, dar de astă dată mai era vorba și de un foc groaznic și ciudat. Cum îi atingeau vreo scântei, se lipea de blana lor, începea s-o ardă cu mare repeziciune și, dacă nu se rostogoleau repede, se acopereau îndată de flăcări.

Nu trecu mult și luminișul se umplu de lupi care se tot rostogoleau să-și stingă blana plină de scântei, în timp ce lupii acoperiți cu flăcări alergau încoace și încolo, aprinzându-i și pe alții, până când propriii lor tovarăși îi goniră făcându-i să alerge în vale să caute apă, urlând și tânguindu-se.

— Ce-i cu larma asta din pădure? Întrebă Regele Vulturilor. Stătea, negru, în lumina lunii, în vârful unei stânci ascuțite și singuratică, pe marginea dinspre răsărit a munților. Aud voci de lupi! S-au apucat gnomii de rele, prin pădure?

Se ridică în aer și, într-o clipă, două dintre străjile lui, cocoțate pe stâncile din dreapta și din stânga, țâșniră în sus să-l urmeze. Se rotiră în aer și se uitară la cercul de lupi – o pată mică jos, la mare, mare depărtare. Dar vulturii au ochi pătrunzători și sunt în stare să vadă lucruri mici la mare distanță. Regele Vulturilor din Munții Cețoși era în stare să se uite la soare fără să clipească și să vadă, chiar și în lumina lunii, un iepure care se mișca pe pământ, la o milă sub el. Așadar, cu toate că nu putea să-i vadă pe cei care se cățarasera în copaci, reuși totuși să-și dea seama de agitația lupilor să vadă micile scântei de foc, să audă urletele și lătrăturile care veneau slabe, de la mare distanță. Mai văzu și lumina lunii reflectată pe coifurile și sulile gnomilor în timp ce făpturile astea păcătoase coborau în șiruri lungi, ieșind pe poartă, furișându-se pe coastele muntelui și cotind-o înspre pădure.

Vulturii nu sunt păsări prea prietenoase. Ba, unii sunt chiar lași și cruzi. Dar vulturii din vechiul neam din Munții Nordului erau cele mai grozave păsări din câte au existat vreodată: erau mândri și puternici, și aveau o inimă generoasă. Nu le plăceau gnomii și nici nu se temeau de ei. Când se întâmpla să-i bage vreodată în seamă (ceea ce era rar, căci vulturii nu mănâncă asemenea făpturi), se năpusteau asupra lor, în ciuda răcnetelor pe care le scoteau aceștia; îi goneau înapoi în peșterile lor, oprind astfel orice ticăloșie pe care o făceau în clipa aceea. Gnomii urau vulturii și se temeau de ei, dar nu puteau ajunge până în înaltul lor lăcaș și nici nu-i puteau goni din munți.

În seara aceea, Regele Vulturilor era extrem de curios să știe ce se întâmpla; convocă deci mai mulți vulturi și împreună părăsiră munții, în zbor. Rotindu-se încet, în cercuri din ce în ce mai mici, coborâră tot mai jos și mai jos, către haita lupilor și locul de întâlnire al gnomilor.

Și bine au făcut! Căci acolo jos se petreceau lucruri cumplite. Lupii care luaseră foc fugiseră în pădure și o aprinseseră în mai multe locuri. Era miez de vară și aici, în partea de răsărit a munților, nu prea plouase în ultima vreme. Ferigi îngălbenite, ramuri căzute, ace de pin așternute în strat gros și ici, colo, copaci uscați se aprinseră într-o clipă. Flăcările începură să salte de jur împrejurul poienii. Dar lupii-paznici nu părăsiră copacii. Înnebuniți de furie, stăteau și urlau în jurul trunchiurilor, înjurând piticii în graiul lor îngrozitor, în timp ce le spânzura limba din gură și ochii le străluceau sălbatici și roșii ca focul.

Apoi deodată apărură, fugind și răcnind, și gnomii. La început crezură că e o luptă cu pădurarii; dar afluă într-o clipă despre ce e vorba. Unii dintre ei se așezară și începură să râdă. Alții își agitară sulitele și își izbiră lăncile de scuturi. Gnomii nu se tem de foc, așa că făcură un plan care păru să-i distreze grozav.

Unii strânseră toți lupii la un loc, într-o haită; alții așezară câte o claie de ferigi și de vreascuri în jurul fiecărui pin, alții, în sfârșit, alergară în dreapta și în stânga tot bătând din picioare și lovind, și iar bătând până când stinseră aproape toate flăcările, în afară de focul de lângă copacii unde se aflau piticii. Pe acesta, dimpotrivă, îl hrăniră cu frunze, crengi uscate și ferigi, reușind să creeze un cerc de fum și flăcări de jur împrejurul piticilor, pe care aveau însă grijă să nu-l lase să se întindă în afară; încet, focul începu să se adune spre centrul cercului până când atinse clăile îngrămădite la rădăcinile copacilor. Ochii lui Bilbo se umplură de fum și el începu să simtă căldura flăcărilor; prin fum vedea gnomii învârtindu-se într-o horă ca oamenii în jurul focului de tabără, în miez de vară. Dincolo de cercul războinicilor care dansau ridicând sulitele și topoarele, la o distanță respectuoasă, se aflau lupii, care stăteau și așteptau. Îi auzeau pe gnomi, cântând un cântec îngrozitor:

Cincisprezece păsărele, în cinci brazi înalți, Simțeau boarea arzătoare, simțeau boarea înfiorătoare!

Dar aceste păsărele n-aveau aripi ca să zboare!

Ce să facem, ce să facem cu ciudatele făpturi?

Să le prăjim de vii sau să le fierbem în oală, Să le frigem sau să le mâncăm cu pâine goală?

Apoi se opriră și strigară:

— Zburați, păsărele, zburați dacă puteți! Coborâți, păsărele, că de nu, ardeți în cuib. Cântați păsărele, cântați! De ce nu cântați?

— Plecați de aici, puștilor, le strigă Gandalf drept răspuns. Acu nu-i vreme de umblat după cuiburi. Și copiii care nu-s cumiți și se joacă cu focul o pătesc!

Gandalf le spunea asta ca să-i înfurie și ca să le arate că nu-i este frică de ei, cu toate că, deși vrăjitor, îi era, firește, foarte frică. Dar gnomii nu-l luară în seamă și continuară să cânte:

Ardeți ferigi și voi pomi până vă chirciți O lumină în noaptea încântării noastre...

Prăjiți-i și coaceți-i, frigeți-i și pârjoliți-i Să le ardă bărbile și ochii să le lucească, Și părul tot să li se pârlească.

Iar pielea să le plesnească, Osânza să se topească, Oasele să li se-nnegrească, Spuza lor zăcând.

Sub cerul blând.

Da, a piticilor oaste Să ardă în noaptea Încântării noastre, Hei-hei, Ia-hei, Ia-hei!

Și cu ultimul „Ia-hei”, flăcările atinseră pinul lui Gandalf. Apoi, într-o clipă, cuprinsă și ceilalți pini. Scoarța luă foc și ramurile mai joase începură să trosnească.

Gandalf se urcă în vârful arborelui. Și deodată, pe când se pregătea să sară în mijlocul sulitelor purtate de gnomi, vârful baghetei lui fulgeră o lumină orbitoare, ca de trăsnet. Sărind, și-ar fi pus capăt zilelor, cu toate că ar fi ucis, probabil, o grămadă de gnomi când s-ar fi prăbușit, ca un trăsnet. Dar nu apucă să sară.

Pentru că tocmai atunci Regele Vulturilor coborî de sus, îl luă în gheare și dispăru cu el.

Gnomii scoaseră un răcnet de furie și de uimire. Regele Vulturilor, care între timp vorbise cu Gandalf, strigă o poruncă și păsările uriașe care erau cu el se întoarseră în zbor, coborând ca niște umbre mari, negre, spre pământ. Lupii urlară și scrâșniră din dinți; gnomii țipară și bătură din picioare, înfuriați, și aruncară sulitele lor grele în aer. Dar fără rezultat. Vulturii se năpustiră asupra lor. Asaltul negru al aripilor fâlfâitoare îi aruncă pe gnomi la pământ sau îi goni departe; ghearele păsărilor le sfâșiau fețele. Alte păsări zburară către vârful copacilor și îi apucaseră pe pitici, care se cățăraseră mai sus decât îndrăzniseră ei vreodată. Bietul Bilbo era cât pe-acum să fie iar uitat. Abia reuși să se agațe de picioarele lui Dori, ultimul pe care îl luară păsările, și se ridicară pe deasupra larmei și a focului. Bilbo legănându-se în aer, mai-mai să-și rupă brațele.

Depart, jos, lupii și gnomii se risipiseră prin pădure, cât mai departe de câmpul de luptă pe deasupra căruia tot mai zburau și se învârteau câțiva

vulturi. Flăcările din jurul pinilor țâsniră deodată mai sus decât cele mai înalte ramuri care luară foc trosnind, într-o rafală de scânteii și de fum. Bilbo scăpase tocmai la timp!

Lumina incendiului se pierdu, rămânând undeva, jos, departe, ca o scânteie mică și roșie pe pământul întunecat, în timp ce ei erau în văzduh, ridicându-se tot mai sus, în cercuri compacte. Bilbo nu uită niciodată zborul pe care-l făcu, agățat de gleznelor lui Dori. Gemea întruna: „Brațele mele, brațele mele!”, iar Dori îi răspundea, văicărindu-se: „Bietele mele picioare, bietele mele picioare!”

Înălțimea îi dădea lui Bilbo amețeală chiar și în condițiile cele mai fericite. I se făcea rău chiar dacă se uita în jos pe o pantă foarte lină și nu-i plăcuseră niciodată scările, ca să nu mai vorbim de copaci (căci până acum nu fusese niciodată în situația să trebuiască să scape de lupi). Vă închipuiți deci cum i se învârtea capul, când se uita printre degetele picioarelor lui care se legănau și vedea pământurile negre desfășurându-se sub el, colorate ici-colo de razele lunii care luminau câte o stâncă, un povârniș sau un pârâiaș pe câmpie.

Crestele palide ale munților se apropiiau din ce în ce, vârfuri stâncoase, luminate de lună, străpungând umbrele nopții. Cu toate că era vară, lui Bilbo i se părea că e foarte frig. Închise ochii și se întrebă dacă va mai putea rezista mult, agățat de Dori. Apoi se gândi ce i s-ar fi întâmplat dacă nu ar rezista și simți că i se face rău.

Zborul se isprăvi la timp, tocmai când brațele lui erau gata să cedeze. Dădu drumul gleznelor lui Dori icnind și căzu pe suprafața aspră a unui cuib de vulturi. Zăcu acolo fără să scoată o vorbă; în mintea lui se amesteca uimirea că fusese salvat din foc și teama să nu cadă de pe locul îngust unde se afla, în întunericul adânc ce se întindea în dreapta și-n stânga lui. În clipa aceea avu, într-adevăr, niște senzații foarte ciudate; doar trecuse în ultimele trei zile prin aventuri îngrozitoare și nu mâncase aproape nimic. Așa că se trezi spunând cu voce tare:

— Acuma știu ce simte o bucată de slănină când e ridicată brusc din tigaie cu furculița și pusă în raft!

— Nu, nu știi, îl auzi pe Dori răspunzând, fiindcă slăcina știe că la un moment dat ajunge înapoi în tigaie, pe când noi ar fi de sperat să nu ajungem niciodată. Și, pe urmă, vulturii nu sunt furculițe.

— Nu, nu! Nici gând să semene a șunculițe, adică furculițe, spuse Bilbo, ridicându-se în capul oaselor și uitându-se îngrijorat la vulturul care stătea cocoțat lângă ei. Se întrebă ce alte prostii o mai fi spus și dacă vulturul considera cele spuse de el ca fiind nepoliticoase. Nu trebuie să fii nepoliticos cu vulturii când ești de mărimea unui hobbit și te afli în cuibul lor, în crucea nopții.

Dar vulturul își ascuțea ciocul de o piatră și își potrivea penele și nu-l băgă deloc în seamă.

Curând apăru zburând un alt vultur:

— Regele poruncește să aduci prizonierii la Marea Stâncă! Strigă el și plecă din nou.

Primul vultur îl luă pe Dori în gheare și zbură pierzându-se cu el în noapte și lăsându-l pe Bilbo singur. Bilbo mai avu doar atâta putere cât să se întrebe: „Ce-o fi vrut să spună vestitorul prin prizonieri”, că se și văzu, la rândul lui, făcut bucăți-bucăți, ca un iepure bun de cină.

Vulturul se întoarse, îl apucă cu ghearele de spatele hainei și plecă zburând în grabă. De data asta drumul fu scurt. Câteva clipe mai târziu Bilbo, tremurând de frică, fu depus pe o stâncă ce ieșea din coasta muntelui. Nu se vedea nici un drum pe care să poți ajunge până acolo; nu ajungeai decât în zbor; și nici nu puteai coborî în vale decât sărind peste o prăpastie. Acolo îi găsi pe toți ceilalți, așezați cu spatele lipit de zidul de stâncă. Și mai era și Regele Vulturilor, care vorbea cu Gandalf.

Deci, Bilbo nu va fi mâncat. Vrăjitorul și Vulturul cel Mare păreau să se cunoască puțin, ba chiar să fie prieteni. De fapt, Gandalf, care cutreiera adeseori munții le făcuse cândva vulturilor un bine și le vindecase regele de o rană de săgeată. Vedeți deci că „prizonierii” însemna, de fapt, „prizonierii scăpați din mâinile gnomilor” și nu „captivi ai vulturilor”. Ascultând discuția lui Gandalf, Bilbo își dădu seama că aveau în sfârșit să scape de munții aceia cumpliți. Gandalf făcea planuri cu regele Vulturilor ca piticii, cu el și cu Bilbo să fie duși departe și depuși într-un loc cât mai apropiat de ținta lor, peste dealurile din vale.

Regele Vulturilor nu voia să-i ducă nicăieri unde se aflau case de oameni în apropiere.

— Ar trage în noi cu arcuri mari de tisă, spuse. Și-ar închipui că vrem să le furăm oile. Și altă dată chiar le-am fura! Nu! Suntem încântați să-i păcălim pe gnomi și să le stricăm distracția și ne-ar părea bine să ne arătăm recunoștința față de dumneata, dar nu ne riscăm pielea pentru pitici, în câmpiile dinspre miazăzi.

— Foarte bine, spuse Gandalf. Duceți-ne unde vreți și cât puteți voi de repede. Vă suntem și așa foarte îndatorați. Dar în același timp suntem lihniți de foame.

— Eu sunt aproape mort, spuse Bilbo cu o voce mică și slabă pe care n-o auzi nimeni.

— Asta s-ar putea drege, spuse Regele Vulturilor.

Ceva mai târziu, pe stâncă se ridică un foc mare și în jurul lui piticii începură să gătească, lăsând să se împrăștie un miros de carne friptă. Vulturii aduseseră crengi uscate pentru foc, iepuri și o oaie mică. Piticii se ocupară de toate pregătirile. Bilbo era prea slăbit să-i poată ajuta și oricum nu se pricepea să juipoaie iepuri sau să taie carnea bucăți, fiind obișnuit să i-o aducă măcelarul gata pregătită; se întinsese și el după ce contribuise la aprinderea focului, căci Oin și Gloin își pierduseră cutiile de iască (piticii nu au trecut nici acum la chibrituri). Și astfel se sfârșiră aventurile în Munții Cețoși. Bilbo se simți curând vesel și sătul; și-și dădu seama că poate dormi liniștit, cu toate

că, la drept vorbind, i-ar fi plăcut mai mult o bucată de pâine cu unt decât bucățelele de carne friptă pe bețișoare. Dormi ghemuit pe stânca tare, mult mai adânc decât dormise vreodată în patul lui de puf, în vizuina lui mică, dar toată noaptea își visă căsuța și se plimbă în somn prin toate încăperile, căutând ceva ce nu putea găsi și nici nu-și putea aminti cum arată.

CAPITOLUL 7

UN ADĂPOST CIUDAT.

A doua zi dimineață, Bilbo se trezi cu soarele zorilor în ochi. Sări în picioare să se uite la ceas și să se ducă să pună ceainicul pe foc – și-și dădu seama că nici vorbă să fie acasă. Se așază deci gândindu-se cu jind la un duș și la o perie, dar în zadar. Nu obținu niciuna nici alta, și nici ceai cu pâine prăjită și slănină la micul dejun; nu obținu decât friptură rece de miel și de iepure. După asta trebui să se pregătească pentru a porni din nou la drum.

De astă dată i se dădu voie să se urce în spinarea unui vultur și să se țină de aripile lui. Cincisprezece păsări mari se ridicară de pe coasta muntelui, în timp ce piticii strigau vorbe de rămas-bun, făgăduind că-l vor răsplăti pe Regele Vulturilor dacă se va ivi vreodată ocazia. Soarele era încă aproape de limita de răsărit a locurilor. Dimineața era rece, iar văile și depresiunile pline de ceață, care se îngrămădea ici-colo, în jurul culmilor și vârfulor ascuțite ale dealurilor. Bilbo deschise un ochi să arunce o privire și văzu că păsările urcaseră foarte sus, că lumea era departe și munții se tot retrăgeau în urma lor. Închise din nou ochii, ținându-se și mai strâns.

— Nu ciupi, spuse vulturul. Nu-i nevoie să fii speriat ca un iepure, deși semeni a iepure. E o dimineață senină, și ce e mai minunat decât să zbori?

Bilbo ar fi vrut să spună: „O baie caldă și, după aceea, un mic dejun luat pe pajiște”, dar se gândi că e mai bine să nu spună nimic și să mai desfacă puțin strânsoarea.

După un timp destul de lung, vulturii văzură, probabil, locul spre care se îndreptau, chiar și de la înălțimea unde se aflau, căci începură să coboare în spirale mari. Se învârtiră astfel multă vreme până când, în cele din urmă, hobbitul deschise iarăși ochii.

Pământul se apropiase mult, sub ei se vedeau copaci, care păreau a fi stejari și ulmi, pajiști întinse și, șerpuind printre toate acestea, un râu.

Dar, țâșnind ca din pământ drept în calea râului care curgea în jurul ei, se afla o stâncă mare, aproape cât un deal de piatră, ca un ultim avanpost al munților îndepărtați sau ca o sculptură modelată în câmp, la mulți kilometri distanță, de un uriaș între uriași.

Vulturii coborâră repede, unul câte unul, depunându-și pasagerii în vârful acestei stânci.

— Drum bun, strigară ei, ori pe unde ați umbla până la sfârșitul călătoriei care vă va duce din nou la cuiburile voastre. (Așa se spune când te afli printre vulturi și vrei să fii politicoș.)

— Iar vântul de sub aripile voastre să vă ducă unde plutește Soarele și hoinărește Luna, spuse Gandalf, care cunoștea răspunsul potrivit.

Și astfel se despărțiră. Și cu toate că Regele Vulturilor a devenit mai târziu Regele Tuturor Păsărilor purtând coroană de aur, iar cele cincisprezece căpetenii ale lui, gulere de aur (din aurul dat de pitici), Bilbo nu i-a mai văzut decât la bătălia celor Cinci Armate, când au stat însă foarte sus și foarte departe. Dar cum asta pare, mai degrabă, a se fi întâmplat la sfârșitul povestirii noastre, n-am să vă spun deocamdată mai mult.

În vârful dealului de piatră se afla un loc neted și o cărare cu mai multe trepte, care cobora până la un râu; un vad de pietre mari și plate te ducea de cealaltă parte a apei, până la o pajiște. La sfârșitul treptelor și lângă capătul vadului pietros era o mică grotă (una curată și cu prundiș pe jos). Aici se strânseseră cu toții să discute ce aveau de făcut.

— Am vrut din capul locului să vă văd pe toți trecuți cu bine peste munți (dacă se poate), spuse vrăjitorul, și cu iscusință și noroc am izbutit. Ne aflăm acum mult mai departe, spre răsărit, decât am avut eu vreodată intenția să vin, căci, la urma urmei, asta nu e aventura mea. S-ar putea să mai apar înainte să se sfârșească, dar între timp am niște treburi urgente care mă cheamă într-altă parte.

Piticii suspinară întristându-se cumplit, iar Bilbo începu să plângă. Ajunseseră să creadă că Gandalf îi va însoți tot drumul și că va fi întotdeauna lângă ei, să-i ajute când dădeau de bucluc.

— N-am să dispar chiar imediat, spuse. Mai pot sta o zi-două cu voi. Cred că vă pot ajuta să ieșiți din situația grea în care vă găsiți acum, și pe urmă am și eu nevoie de puțin ajutor! Nu avem nici merinde, nici bagaje, nici ponei pe care să călătorim și nici nu știți unde vă aflați. Dar asta vă pot spune eu: sunteți la câțiva kilometri înspre nord de drumul pe care ar fi trebuit să mergem dacă n-am fi părăsit defileul degrabă. Pe aici trăiesc foarte puțini oameni, dacă nu cumva au mai venit câțiva de când am fost eu ultima oară prin locurile astea, acum câțiva ani. Dar știu pe cineva care trăiește pe aici, în nici un caz ziua, și n-are rost să-l așteptăm. Ar fi chiar foarte periculos. Trebuie să mergem să-l găsim; și dacă toate merg bine, când ne-om întâlni cu el vă părăsesc și vă urez, ca și vulturii: „Drum bun, ori pe unde ați umbla”.

L-au rugat din suflet să nu-i părăsească. I-au oferit aur-de-dragon și argint și giuvaiere, dar n-au reușit nicicum să-l facă să-și schimbe părerea.

— O să vedem! O să vedem, spuse, dar cred că am și câștigat ceva din aurul vostru de dragon dacă veți pune mâna pe el.

După asta nu mai stăruiră. Își scoase hainele și se scăldară în râu, care nu era prea adânc, avea multe pietre și era limpede în dreptul vadului. După ce se uscară la soare, care ardea acum cu putere, se simțiră înviorați, deși încă necăjiți și puțin înfomețați. Curând după aceea trecură vadul (cu hobbitul în spate) și o porniră cu brațele larg deschise, prin iarba înaltă și verde, de-a lungul șirurilor de stejari și de ulmi înalți.

— Și de ce îi spune Carrock? Întrebă Bilbo, înaintând lângă vrăjitor.

— Așa i-a spus el, Carrock, ăsta-i cuvântul care i se pare potrivit. El numește asemenea lucruri carroci, și stâncă asta anume este Carrock.

— De ce?

— Fiindcă e singura de lângă casa lui și o cunoaște bine.

— Cine-i spune așa, cine o cunoaște?

— Acel Cineva de care v-am vorbit – o făptură grozavă. Să fiți foarte politicoși când vă prezint. Cred că am să vă prezint pe rând, doi câte doi; trebuie să băgați de seamă să nu-l supărați, că cine știe ce se poate întâmpla. Poate fi îngrozitor la furie, cu toate că e destul de prietenos când e mulțumit. Numai vă previn că se supără ușor.

Auzind ce-i spunea vrăjitorul lui Bilbo, piticii se strânseseră cu toții în jurul lor.

— Asta-i persoana la care ne duceți acum? Întrebară ei. Nu puteți găsi pe cineva cu o fire mai blândă? N-ar fi mai bine să ne explicați lucrurile ceva mai clar? Etc., etc.

— Da, asta e! Nu, nu putem! Și v-am explicat totul foarte clar, răspunse vrăjitorul, supărat. Iar dacă vreți să știți mai multe, numele lui e Beorn. E foarte puternic, și e un „Schimbă-piele”.

— Ce? Un blănar?! Un om care dă iepuri sălbatici drept iepuri de casă, atunci când nu le vinde blana drept blană de veveriță? Întrebă Bilbo.

— Doamne ferește, nu, nu, nu! Spuse Gandalf. Te rog, nu fi prost, domnule Baggins; și, pentru Dumnezeu, nu cumva să pronunți cuvântul „blănar” cât timp te afli la mai puțin de două sute de kilometri de casa lui; și să nu spui nici cuvântul „covor”, sau „pelerină”, sau „capă de blană”, sau „manșon”, sau vreun alt asemenea cuvânt nefericit. E un Schimbă-piele, adică pur și simplu își schimbă pielea: uneori e un urs mare și negru, alteori e un om mare, puternic, cu părul negru, brațe uriașe și barbă lungă. Nu vă pot spune mai mult, dar, de fapt, cred că vă ajunge atât. Unii spun că e urs, că se trage din urșii cei mari și străvechi ai munților, care trăiau acolo înainte să vină uriașii. Alții spun că e om și că se trage din primii oameni care au trăit înainte ca Smaug și ceilalți dragoni să se pripășească prin părțile astea și înainte ca gnomii să vină din Nord, să se stabilească în inima dealurilor. Eu nu știu, dar cred că adevărul e asta din urmă. În orice caz, nu e o persoană căreia să-i pui întrebări... Și nu se lasă vrăjit decât de el însuși. Locuiește într-o pădure de stejari și are o casă mare de lemn și când e om, ține pe lângă casă vite și cai, aproape tot atât de extraordinari ca el, și nu-i mănâncă și nici nu vânează sau mănâncă animale sălbatice. Are mulți, mulți stupi, cu albine mari, fioroase, și se hrănește mai ales cu smântână și miere. Când e urs, umblă încolo și încoace. Odată l-am văzut stând singur în vârful Carrocei noaptea și privind luna cum se cufundă înspre Munții Cețoși, și l-am auzit mormăind în graiul urșilor: „O să vină ziua-n care vor pieri, și eu mă voi întoarce”. Iată de ce cred că și el a venit cândva din munți.

Bilbo și piticii aveau acum la ce să se gândească, așa că nu mai puseră nici o întrebare. Mai aveau încă mult de mers. Înainteau cu greu, urcând la deal și coborând la vale. Se făcuse foarte cald. Uneori se opreau să se odihnească la

umbra copacilor și atunci Bilbo simțea că îi este așa o foame, încât ar fi mâncat și ghinde, dacă ar fi fost destul de coapte să cadă din copac.

Abia pe la jumătatea după-amiezii au observat că încep să apară petice mari de pământ cu flori, toate de același fel, care creșteau laolaltă de parcă ar fi fost cultivate dinadins. Era mai ales trifoi, petice întregi de pământ acoperite cu trifoi creastă-de-cocoș, care se legăna în vânt, și trifoi purpuriu, și întinderi mari de trifoi scurt, alb, cu miros dulce de miere. În aer se auzea un fel de bâzâit zumzâit, și zbârnâit. Erau albine care-și vedeau de treabă! Bilbo nu văzuse niciodată așa ceva!

„Dacă mă înțepă una, se gândi el, mă umflu de mă fac de două ori cât sunt.”

Erau mai mari decât viespile, trântorii erau mai lungi decât degetul dumneavoastră mare, mult mai lungi, iar dungile galbene de pe trupurile lor foarte negre luceau ca aurul incandescent.

— Ne apropiem, spuse Gandalf. Suntem la marginea prisăcilor lui.

După un timp ajunseră în dreptul unui brâu de stejari înalți și foarte bătrâni; dincolo de ei dădură de un gard înalt de spini, prin care nu te puteai uita și pe care nu puteai urca.

— Cred că e mai bine să așteptați aici, le spuse vrăjitorul piticilor, și când auziți că strig sau fluier, începeți să veniți după mine – o să vedeți pe unde mă duc, dar băgați de seamă să nu veniți mai mult de doi deodată și să treacă cinci minute de la o pereche la alta. Bombur e cel mai gras și face cât doi, așa că ar fi bine să vină singur și ultimul. Hai, domnule Baggins! E o poartă prin partea asta.

Și o porni de-a lungul gardului, luând hobbitul speriat cu el.

Curând ajunseră în dreptul unei porți de lemn, înalte și largi, în dosul căreia se vedeau grădini și un grup de clădiri joase de lemn, unele acoperite cu stuf și făcute din bârne necioplite: hambare, grajduri, șoproane și o casă de lemn lungă și joasă. În interior, în partea dinspre miazăzi a gardului cel mare, erau stupii, așezați rânduri-rânduri, cu acoperișul în formă de clopot. Zgomotul albinelor uriașe, zburând încoace și încolo și târându-se înăuntru și afară, umplea tot văzduhul.

Vrăjitorul și hobbitul deschiseră poarta cea grea, care scârțâia, și o porniră pe o potecă largă spre casă. Niște cai foarte bine îngrijiți și cu părul lucios se apropiară în trap, pe iarbă, și se uitară la ei cu fețe foarte inteligente; apoi se îndreptară în galop către clădiri.

— S-au dus să-l anunțe că au venit niște străini, spuse Gandalf.

Ajunseră într-o curte interioară, cu trei pereți formați din casa de lemn și cele două aripi lungi ale ei. În mijloc zăcea un trunchi mare de stejar și lângă el, o grămadă de ramuri tăiate. Alături de trunchi stătea un om uriaș, cu barba și părul dese și negre, cu brațele și picioarele mari și goale, cu mușchii noduroși. Era îmbrăcat într-o tunică de lână care-i venea până la genunchi și se sprijinea de un topor mare. Caii se aflau lângă el și-și vârâseră botul în umărul lui.

— Aha, uite-i! Le spuse cailor. Nu par periculoși. Puteți pleca!

Și începu să râdă în hohote, un râs care i se rostogolea din gâtlej. Apoi puse toporul jos și se îndreptă spre ei.

— Cine sunteți și ce vreți? Întrebă el cu brutalitate, oprindu-se în fața lor și dominându-l cu înălțimea sa pe Gandalf. Cât despre Bilbo, acesta i-ar fi putut ușor trece printre picioare, fără să plece capul să se ferească de marginea tunicii cafenii a omului.

— Eu sunt Gandalf, spuse vrăjitorul.

— N-am auzit niciodată de el, mârâi omul. Și cine-i mititelul? Spuse aplecându-se către hobbit și încruntându-și sprâncenele negre și stufoase.

— Domnul Baggins, un hobbit de familie foarte onorabilă și cu o reputație ireproșabilă, spuse Gandalf. Bilbo făcu o plecăciune. Nu avea pălărie pe care s-o scoată și își dădu seama cu durere cât de mulți nasturi îi lipseau. Sunt vrăjitor, continuă Gandalf, și am auzit de dumneavoastră, chiar dacă dumneavoastră n-ați auzit de mine; dar poate că ați auzit de vărul meu bun Radagast, care locuiește lângă marginea dinspre miazăzi a Codrului Întunecat.

— Da, un băiat destul de bun pentru un vrăjitor. Obişnuiam să ne mai vedem din când în când, spuse Beorn. Bun, acum că știu cine sunteți sau cine spuneți că sunteți, ce vreți?

— Drept să vă spun, ne-am pierdut bagajele și aproape că ne-am rătăcit cu totul și am avea nevoie de ajutor sau măcar de un sfat. Am putea spune că am cam avut necazuri cu gnomii, în munți.

— Gnomii? Spuse omul cel mare, mai puțin arțăgos. Aha, deci ați avut necazuri cu ei! De ce v-ați băgat în gura lor?

— Fără să vrem. Ne-au prins noaptea într-o trecătoare pe unde trebuia să mergem. Tocmai veneam de pe pământurile de la Apus și intram pe meleagurile astea! E o poveste lungă.

— Atunci mai bine intrați și povestiți-mi câte ceva, dacă nu durează toată ziua, spuse omul, conducându-i printr-o ușă întunecată care dădea din curte în casă.

Urmându-l, se treziră într-o sală mare, cu un cămin la mijloc. Deși era vară, lemnele ardeau în vatră și fumul se ridica spre grinzile înnegrite, căutându-și ieșirea printr-o deschizătură din tavan. Trecură prin sala întunecată, luminată doar de foc și de gaura de deasupra lui, apoi printr-o altă ușă mai mică, ajungând într-un fel de tindă susținută de stâlpi de lemn, făcuți din trunchiuri întregi de copac. Era așezată cu fața la miazăzi, era caldă și plină încă de lumina piezișă a Soarelui care apunea și își arunca razele aurii. Grădina plină cu flori se întindea chiar până la trepte.

Se așezară acolo, și Gandalf își începu povestea în timp ce Bilbo își legăna picioarele uitându-se la florile din grădină și întrebându-se care le-or fi numele, căci aproape că nu văzuse niciuna dintre ele vreodată.

— Tocmai treceam peste munți cu unul sau doi prieteni... spuse vrăjitorul.

— Sau doi? Nu văd decât unul și pe deasupra mai e și mic, spuse Beorn.

— Păi, drept să vă spun, n-am vrut să vă necăjesc cu prea mulți dintre noi până n-am fost sigur dacă sunteți sau nu ocupați. Dacă-mi dați voie, îi strig!

— Dă-i drumul, strigă!

Așa că Gandalf scoase un șuierat lung și ascuțit și într-o clipă Thorin veni cu Dori din spatele casei, pe aleea din grădină. Se opriră și făcură o plecăciune adâncă.

— După câte văd nu e unul, ci trei, spuse Beorn. Și, pe urmă, ăștia nu-s hobbiți, sunt pitici!

— Thorin Scut-de-Stejar, servitorul dumneavoastră! Dori, servitorul dumneavoastră, spuseră cei doi pitici, făcând o plecăciune.

— N-am nevoie de serviciile voastre, mulțumesc, spuse Beorn, cred că voi aveți nevoie de ale mele. Eu pe pitici nu-i iubesc din cale afară, dar, dacă e adevărat că ești Thorin (fiul lui Thrain care mi se pare că e fiul lui Thror), că tovarășul tău e respectabil și că sunteți dușmanii gnomilor și că n-ați venit aici cu gânduri rele... dar, de fapt, ce gânduri aveți?

— Vor să viziteze meleagurile strămoșilor, departe spre Răsărit, dincolo de Codrul Întunecat, interveni Gandalf, și ne aflăm pe meleagurile dumneavoastră cu totul din întâmplare. Tocmai mergeam de-a lungul trecătorii înalte care se află la miazăzi de pământurile dumneavoastră, când am fost atacați de gnomii cei răi – după cum voiam să vă spun.

— Păi, spune! Zise Beorn, care nu era prea politicoasă din fire.

— Și s-a pornit o furtună îngrozitoare; uriașii munților au ieșit să arunce cu stânci și la capătul Trecătorii ne-am adăpostit într-o peșteră, hobbitul și cu mine, și alți câțiva prieteni...

— La dumneata doi înseamnă câțiva?

— Nu. De fapt, știți, erau mai mult de doi.

— Și unde sunt? Uciși, mâncați, întorși acasă?

— Nu, de fapt, nu. Văd că n-au venit chiar toți când am fluierat. Probabil că s-au sfiit. Știți, ne e teamă că suntem cam mulți ca să ne dați găzduire.

— Hai, dă-i drumul, mai fluieră o dată! S-ar părea că mă așteaptă o societate întreagă, așa că unul sau doi în plus nu mai contează, mormăi Beorn.

Gandalf fluieră din nou; dar nici n-a apucat bine să fluiera, că Nori și Ori au și apărut. Dacă vă amintiți, Gandalf le spusese să vină doi câte doi, la distanță de cinci minute.

— Bună ziua, spuse Beorn, dar repede ați mai venit – unde vă ascundeți? Hai, apropiați-vă, omuleții mei pe arcuri.

— Nori, servitorul dumneavoastră, Ori servi... începură ei.

Dar Beorn îi întrerupse:

— Mulțumesc! Când voi avea nevoie de serviciile voastre, vă spun. Stați jos și să continuăm povestea, că mi-e că ne apucă ora cinei fără să aud sfârșitul.

— De îndată ce-am adormit, continuă Gandalf, s-a deschis o crăpătură în fundul peșterii; gnomii au ieșit pe acolo și au înhățat hobbitul, piticii și detașamentul nostru de căluți...

— Dar ce sunteți, circ ambulant? Sau cărați o grămadă de bunuri cu voi? Sau la voi șase înseamnă un detașament?!

— Nu! De fapt erau mai mult de șase ponei, căci și noi eram mai mulți de șase și... uite încă doi!

Tocmai în clipa aceea apărură Balin și Dwalin și se plecară atât de jos, încât bărbile lor măturară podeaua de piatră. La început omul cel mare se încruntă, dar piticii se străduiră să fie cât se poate de politicoși, continuând să dea din cap, să se îndoie și să se plece și să-și fluture scufiile în fața genunchilor (după cea mai aleasă tradiție piticească), până când, în cele din urmă, i se descreți fruntea și izbucni într-un răs plin de veselie: erau grozav de caraghioși.

— Detașament, chiar că asta era cuvântul, spuse, și încă detașament grozav de comic! Intrați, voinicilor – pe voi cum vă cheamă? Nu-mi oferiți serviciile acum, deocamdată vreau doar numele vostru. Și pe urmă stați jos și nu vă mai agitați atât.

— Balin și Dwalin, spuseră cei doi, neîndrăznind să se simtă jigniți, și se așezară cu un „buf” și un aer cam mirat pe podea.

— Ei, și acum continuă, îi spuse Beorn vrăjitorului.

— Unde eram? A, da. Pe mine nu m-au înhățat. Am ucis unul sau doi gnomi cu un fulger...

— Bun! Mormăi Beorn. Tot servește la ceva să fii vrăjitor.

—... și am intrat pe furiș prin crăpătură, înainte să se închidă. Am coborât până în sala principală, care era plină-ochi de gnomi. Era chiar Marele Gnom acolo, cu treizeci sau patruzeci de gărzi înarmate și mi-am spus: „Chiar dacă n-ar fi legați unul de altul cu lanțuri, ce poate face o duzină împotriva unei cete atât de mari?”

— O duzină? E prima dată când aud că opt fac o duzină. Sau mai aveți și alți maimuțoi care așteaptă să iasă din cutie?

— Păi... da, uite au mai venit încă doi, Fili și Kili, parcă ei ar fi, spuse Gandalf, când îi văzu pe cei doi apărând și zâmbind în timp ce tot făceau plecăciuni.

— Gata, destul! Spuse Beorn. Stați jos și tăceți din gură. Hai, continuă, Gandalf.

Gandalf își continuă deci povestea până ajunse la lupta din întuneric, descoperirea porții de jos și spaima lor când și-au dat seama că-l pierduseră pe domnul Baggins.

— Am numărat câți suntem și am văzut că nu mai era nici urmă de hobbit. Nu mai rămăsesem decât paisprezece.

— Paisprezece? E prima dată când am auzit că zece minus unu face paisprezece. Fie că vrei să spui nouă, fie că nu mi-ai spus încă toate numele celor care alcătuiesc grupul vostru.

— E drept că nu i-ați văzut pe Oin și Gloin. Ah, Doamne, iată-i! Vă rog să-i iertați că vă necăjesc.

— Las' să vină cu toții! Grăbiți-vă. Hai, voi doi, veniți încoace și așezați-vă! Dar ascultă, Gandalf, chiar și așa nu ești decât dumneata și zece pitici și hobbitu părăsit. Asta nu face decât unsprezece (plus unul pierdut) și nu paisprezece, sau poate că vrăjitorii numără altfel decât restul lumii. Dar, oricum, continuă-ți povestea.

Deși nu le arătase mai mult interes față de poveste decât avusese intenția să le arate, Beorn începuse totuși să se pasioneze de toate astea. De fapt, pe vremuri, cunoscuse bine partea munților pe care o descria Gandalf. Dădu din cap și mormăi când auzi cum reapăruse hobbitul și cum coborâseră de-a bușilea pe panta lunecoasă plină de pietre, și cum îi încercuiseră lupii în pădure.

Când Gandalf povesti cum se cățăraseră în copaci cu toți lupii aceia la picioare, Beorn se ridică și începu să se plimbe murmurând: „Tare aș fi vrut să fiu acolo! Le-aș fi dat mai mult decât focuri de artificii!”

— Ei, spuse Gandalf, încântat să vadă că povestea lui făcea impresie bună, am făcut și eu ce-am putut. Stăteam acolo, cu lupii înnebuniți la picioarele noastre și cu pădurea care începuse să ardă din loc în loc, când s-au pornit și gnomii să coboare de pe dealuri și să ne descopere. Au început să țipe de bucurie și să cânte cântece în care își băteau joc de noi. „Cincisprezece păsărele cocoțate în cinci brazi”...

— Ce Dumnezeu! Mormăi Beorn. Vrei să spui că gnomii nu știu să numere? Au ei păcatele lor, dar asta nu... Doisprezece nu-i cincisprezece, și ei o știu foarte bine!

— Și eu. Dar mai erau și Bifur și Bofur. N-am îndrăznit să vi-i prezint mai devreme, dar uite c-au venit.

Și într-adevăr, Bifur și Bofur își făcuseră apariția. „Și eu!” spuse Bombur, găfâind în urma lor. Era gras și mai era și furios că fusese lăsat la urmă. Refuză să mai aștepte cinci minute și apără îndată după ceilalți doi.

— Ei, acum sunteți într-adevăr cincisprezece, și cum gnomii știu să numere, îmi închipui că ăștia sunt toți cei din copaci. Și acum, poate că ajungem la sfârșitul poveștii fără să mai fim întrerupți.

Abia atunci își dădu domnul Baggins seama cât de deștept fusese Gandalf. Întreruperile îi ațâțaseră lui Beorn interesul față de poveste, iar povestea îl împiedicase să alunge piticii din capul locului ca pe niște cerșetori suspecti. Nu poftea niciodată pe nimeni în casă, decât când n-avea încotro. Puținii lui prieteni locuiau la mare distanță; și nu invita niciodată la el mai mult de doi în același timp. Și acum avea cincisprezece străini în tindă.

Când vrăjitorul ajunse la sfârșitul povestirii, spunând cum îi salvaseră vulturii și cum îi aduseseră pe toți până la Carrock, soarele coborâse în spatele Munților Cețoși și umbrele din grădina lui Beorn erau lungi acum.

— Mi-a plăcut povestea! Spuse. De mult n-am mai auzit o poveste atât de interesantă. Dacă toți cerșetorii ar fi în stare să spună povești atât de grozave, m-ar găsi mai blând față de ei. S-ar putea, firește, ca totul să fie o născocire, dar povestea merită oricum o masă. Hai să mâncăm.

— Da, vă rugăm! Spuseră toți deodată. Și vă mulțumim din suflet!

Înăuntru, în sală, se făcuse complet întuneric. Beorn bătu din palme și apărură la trap patru ponei albi și frumoși, și mai mulți câini cenușii, mari și cu trup lung. Beorn le spuse ceva într-o limbă ciudată, care semăna a sunete de animale transformate în vorbire omenească. Ieșiră din nou și se întoarseră aproape imediat, ducând torțe în gură, pe care le aprinseră de la foc și le înfipseră în niște suporturi joase, pe stâlpii care înconjurau căminul central. Când voiau, câinii se puteau ridica pe picioarele dinapoi și puteau căra lucruri cu labele din față. Scoaseră repede niște scânduri și niște căpriori de lângă zidurile laterale și le instalară în fața focului.

Apoi se auziră „mee-mee-mee!” și în sală apărură niște oi albe ca zăpada, conduse de un berbec mare și negru precum cărbunele. Una din ele ducea o pânză albă, brodată pe margini cu siluete de animale; altele purtau pe spatele lor lat tăvi cu castroane, farfurii și cuțite, și linguri de lemn, pe care câinii le luau iute și le așezau pe mesele de pe căpriori. Mesele erau foarte joase, atât de joase, încât până și Bilbo putea sta comod la ele. Un ponei împinse lângă mese două banchete joase, late, de papură și cu picioare mici, scurte și groase, pentru Gandalf și Thorin, iar la celălalt capăt așeză fotoliul mare și negru al lui Beorn pe care acesta se instalează întinzându-și picioarele mari, departe, pe sub masă. Astea erau singurele scaune care existau în sală, joase ca și mesele, pentru ca animalele năzdrăvane să poată servi mai ușor. Dar pe ce se așezară ceilalți? Nu-i uitară nici pe ei. După o clipă apărură ceilalți ponei, rostogolind bucăți de bușteni ca niște tobe, șlefuite și lustruite și destul de joase chiar și pentru Bilbo; răspunzând invitației lui Beorn, se așezară deci cu toții la masă; o adunare nu mai avusese loc în sala aceea de ani de zile.

Acolo își luară cina; nu mai luaseră așa masă de când părăsiseră Ultima Casă Îmbietoare și își luaseră rămas-bun de la Elrond. În jurul lor pâlpâiau torțele și flăcările din cămin, iar pe masă ardeau două lumânări înalte, roșii, din ceară de albine. Tot timpul cât au mâncat, Beorn le-a spus cu vocea lui joasă ca de tunet povești ale meleagurilor sălbatice de pe partea asta a munților și mai ales povești din codrul negru și periculos la care ajungeai după ce mergeai o zi călare și care se întindea departe, către miazăzi și miazănoapte, tăindu-le drumul spre răsărit, înfricoșătorul Codru Întunecat.

Piticii ascultau și dădeau din barbă, căci știau că în curând vor trebui să se avânte în pădurea aceea și că, în afară de munți, era pericolul cel mai mare din câte aveau de înfruntat înainte să ajungă la fortăreața dragonului. După ce isprăviră masa, începură să spună povești de-ale lor, dar Beorn devenise somnoros și nu-i asculta ce spuneau. Vorbeau mai ales despre aur și argint și giuvaiere, și despre lucrurile pe care le făceau, dar pe Beorn părea că nu-l interesează asemenea lucruri; în sala aceea nu era nimic de aur sau de argint și, cu excepția cuțitelor, existau puține lucruri de metal.

Multă vreme au stat la masă cu cămile lor de lemn umplute cu hidromel. Afară se făcuse întuneric beznă. Focul din mijlocul sălii a fost ațâțat cu butuci noi, făcliile s-au stins, iar ei au continuat să stea la lumina flăcărilor

pâlpâitoare, cu stâlpii casei în spatele lor, înalți și întunecați la vârf ca pomii dintr-o pădure. Nu știu dacă a fost vrajă sau nu, dar lui Bilbo i s-a părut că aude un sunet de vânt în ramuri, un vânt ce scutura căpriorii, și țipete de bufniță. După o vreme începu să moțâie și când se trezi sări în sus.

Ușa cea mare scârțâise și se crăpase. Beorn plecase. Piticii stăteau pe jos în jurul focului, cu picioarele încrucișate, și după o clipă începură să cânte. Multe, multe cântece, pe care le-au continuat vreme îndelungată. Unele dintre versurile lor sunau cam așa:

Vântul sufla greu în iarba-nvinețită.

Dar în pădure frunza era amuțită.

În acel loc, umbre pluteau în zi și-n noapte, Viețuitoare negre se furișau prin iarba încâlcită.

Vântul cobora din munții reci ai serii, Mugea, se văita ca valurile mării.

Crengile gemeau și codrul tot ofta, Frunzele cădeau pe pământul cărării.

Vântul își vedea de drum, de la apus la răsărit, Mișcarea-n codru, toată, în cale-i s-a oprit, Dar ascuțit, sălbatic, aspru.

Se auzea prin mlaștini glasul pădurii ce n-a amuțit.

Au sâsâit, plecându-se ca niște ciucuri, ierburile, Și stuful a zăngănit – iar vântul și-a văzut de drum.

Peste apa-nvolburată și pe cerurile reci Nourii se-mprăștiară, rupându-și legăturile.

Vântul a trecut peste muntele gol și singuratic, Aruncându-se peste vizuina dragonului sălbatic, Acolo unde zăceau bolovanii despuiți Și aerul se ferea de fumul elfesc.

Lăsă omenirea și-și luă zborul, Acoperind mărilor noptii izvorul.

Luna și-a înălțat pânzele de-argint în furtună, Stelele s-au aprins, dând luminii ce venea, fiorul.

Bilbo începu din nou să moțâie. Deodată, Gandalf se ridică în picioare:

— E timpul să ne culcăm, spuse; noi, dar cred că nu și Beorn. Aici, în sala asta, putem dormi bine și în siguranță, dar vă previn pe toți să nu uitați ce a spus Beorn înainte să ne părăsească: să nu umblați pe afară decât după ce răsare soarele că de nu, e riscul vostru.

Bilbo descoperi că se și făcuseră paturile într-o parte a sălii, pe un fel de platformă ridicată între stâlpi și peretele exterior. Lui îi pregătiseră o salteluță de paie și pături de lână. Se cuibări sub ele, fericit. Cu toate că era vară, focul ardea mocnit și Bilbo adormi. În timpul nopții însă se trezi; din tot focul nu mai rămăseseră decât vreo câțiva tăciuni aprinși. Judecând după răsuflarea lor, piticii și Gandalf dormeau; luna plină, ce privea prin hornul acoperișului, arunca o pată albă pe podea.

Afară se auzeau mârâituri și un zgomot de parcă s-ar fi încăierat niște animale în dreptul ușii lor. Bilbo se întrebă ce o fi, dacă nu era cumva Beorn sub altă înfățișare și dacă va intra cumva în casă ca urs și îi va ucide. Se vâri sub pături, ascunzându-și capul și, în cele din urmă, cu toate temerile lui, adormi din nou.

Când se trezi, se făcuse de mult ziuă. Unul dintre pitici, zăcând în întuneric, căzuse peste el și se rostogolise cu o izbitură de pe platformă, pe podea. Piticul era Bofur și tocmai bombănea despre asta când deschise Bilbo ochii.

— Scoală, trântore, spuse Bofur, că nu-ți mai rămâne nimic de mâncare. Bilbo sări în sus:

— Mâncare! Strigă el. Unde e mâncarea?

— Cea mai mare parte, în stomacurile noastre, răspunseră ceilalți și care se agitău prin sală. Dar ce-a mai rămas e afară în tindă. L-am tot căutat pe Beorn de când a răsărit soarele, dar nici urmă de el pe nicăieri, cu toate că am găsit masa pusă de cum am ieșit.

— Unde e Gandalf? Întrebă Bilbo, grăbindu-se să găsească ceva de mâncare.

— A, pe undeva, pe afară, îi spuseră.

Dar toată ziua aceea, până seara, nu văzură nici urmă de vrăjitor. Tocmai când să apună soarele, apăru și el în sala unde hobbitul și piticii își luau cina, serviți de animalele năzdrăvane ale lui Beorn, așa cum îi serviseră toată ziua. Pe Beorn nu-l văzuseră și nici nu auziseră de el din ajun, așa că începuseră să fie îngrijorați.

— Unde o fi gazda noastră, și unde ai fost dumneata toată ziua? Îi strigară cu toții.

— Vă rog să puneți întrebările pe rând... și, în orice caz, după cină. N-am mâncat nimic de azi-dimineață.

În cele din urmă, Gandalf dădu farfuria și cana deoparte; mâncase două pâini întregi (cu o grămadă de unt și miere, și chișleag) și băuse cel puțin un litru de hidromel, apoi își scoase pipa:

— Am să răspund întâi la întrebarea a doua, spuse, dar, Doamne, ce noroc! Uite un loc minunat ca să faci rotocoale de fum!

Și, într-adevăr, multă vreme n-au reușit să mai scoată o vorbă de la el; era prea ocupat să scoată rotocoale de fum pe care le trimitea să se plimbe în jurul stâlpilor sălii, le dădea fel de fel de forme și de culori și, în cele din urmă, le făcea să se fugărească ieșind prin gaura tavanului. De afară trebuie să fi arătat tare ciudat cum ieșeau așa, pe neașteptate, unul după altul, verzi, albastre, roșii, cenușii, argintii, galbene, mari și mici; cele mici ferindu-se și trecând prin cele mari, unindu-se în formă de opturi și dispărând ca un cârd de păsări în depărtare.

— Am găsit urme de urs, spuse el în cele din urmă. Trebuie să fi fost o adevărată întrunire de urși afară, azi-noapte. Mi-am dat seama imediat că Beorn n-ar fi putut să facă singur toate urmele; erau mult prea multe și mai aveau și mărimi diferite. Eu aș zice că au fost urși mici, urși mari, urși de mărime obișnuită și urși uriași – și toți au dansat afară, de seara până-n zori. Au venit aproape din toate direcțiile, în afară de apus – peste râu și dinspre munți, în direcția aceea nu se vedea decât un singur rând de urme – și nu urme care veneau, ci doar urme care plecau. Le-am urmat până la Carrock.

Acolo au dispărut în râu, iar în partea cealaltă a stâncii apa era prea adâncă și prea iute ca să pot trece. După cum vă amintiți, e destul de ușor să treci de pe malul ăsta prin vad până la Carrock, dar în partea cealaltă e un țârm stâncos care se ridică din albia plină de vârtejuri. A trebuit să merg kilometri întregi până să găsesc un loc unde râul să fie destul de lat și de puțin adânc ca să pot trece sau înota, și pe urmă să mă întorc alți kilometri pe partea cealaltă ca să găsesc aceleași urme. Dar se făcuse prea târziu să le urmez mai departe. Mergeau drept înspre pădurile de pini, în partea de răsărit a Munților Cețoși, unde am avut mica noastră petrecere cu lupii, alaltăieri-noapte. Și cu asta cred că v-am răspuns la prima întrebare, spuse Gandalf în încheiere și multă vreme nu mai scoase nici o vorbă.

Bilbo credea că știe ce-a vrut să spună vrăjitorul.

— Ce ne facem, strigă el, dacă ne aduce toți lupii și gnomii aici? Ne prind și neucid. Credeam că ai spus că nu-i prieten cu ei.

— Sigur că nu e! Lasă prostiile! Ar fi mai bine să te culci, că ți-e mintea cam adormită.

Hobbitul tăcu rușinat, și, cum nu avea altceva de făcut, se culcă. În timp ce piticii continuau să cânte, adormi frământându-și mintea în legătură cu Beorn și avu un vis cu sute de urși negri care dansau dansuri încete și greoaie, învârtindu-se în curte la lumina Lunii. Se trezi apoi când dormeau toți ceilalți și auzi același scârțâit, aceleași încăierări, aceleași fornăituri și mormăituri ca în noaptea din ajun.

A doua zi de dimineață, îi trezi pe toți chiar Beorn în persoană.

— Așadar, sunteți încă aici toți! Spuse. Apoi, ridicând hobbitul în brațe, începu să râdă. După câte văd încă nu te-au mâncat lupii sau gnomii, sau urșii cei răi. Și împunse cu degetul jiletca domnului Baggins, cu o lipsă totală de respect. Iepurașul a păpat pâine și miere și s-a făcut din nou gras și frumos, chicoti el. Hai să mai mănânci puțin.

Se duseră deci cu toții cu el la masă. De astă dată, Beorn era foarte bine dispus; da, părea extrem de vesel și-i făcu pe toți să râdă cu poveștile lui caraghioase, și nici n-au trebuit să se întrebe multă vreme unde fusese sau de ce era atât de drăguț cu ei, că le-a spus-o chiar el, imediat. Trecuse râul și se întorsese în munți – vă dați deci seama că se mișca foarte repede, cel puțin când avea formă de urs. Ajungând în poiana arsă a lupilor, descoperise îndată că o parte din povestea lor era adevărată; dar mai descoperise și altele: prinzând un lup și un gnom hoinărind prin pădure, aflase o grămadă de lucruri. Patrulele de gnomi tot mai umblau după pitici cu lupii și erau înnebuniți de furie că Marele Gnom fusese ucis, că mai-marelui lupilor i se arsesse nasul și că fulgerele vrăjitorului uciseseră mulți dintre supușii săi cei mai de încredere. Atâta îi spusese lui Beorn după ce îi silise s-o facă, dar el era sigur că mai pregăteau și alte rele și că întreaga armată a gnomilor, aliați cu lupii, aveau de gând să dezlănțuie curând un mare atac pe meleagurile umbrite de munți, ca să-i găsească pe pitici sau să se răzbune pe oamenii sau pe făpturile care trăiau acolo și care își închipuiau ei că-i adăpostesc.

— Povestea aceea a voastră mi-a plăcut mult, le spuse Beorn, dar acum, când sunt convins că e adevărată, îmi place și mai mult. Vă rog să mă iertați că nu v-am crezut pe cuvânt. Dacă ați trăi lângă Codrul Întunecat, nu v-ați încrede în cuvântul nimănui pe care nu-l cunoașteți ca pe un frate sau chiar mai bine. Dar așa stând lucrurile, vă pot spune doar că am alergat acasă cât am putut de repede, să mă asigur că sunteți în siguranță și să vă ofer tot ajutorul de care sunt în stare. De acum încolo o să-mi schimb părerea despre pitici. L-au ucis pe Marele Gnom! Spuse el chicotind fioros, ca pentru el.

— Ce ați făcut cu gnomul și cu lupul? Întrebă Bilbo din senin.

— Veniți să vedeți! Zise Beorn și ei îl urmară în spatele casei.

Capul unui gnom stătea înfipt de cealaltă parte a porții, iar puțin mai departe era o blană de lup, bătută în cuie pe un copac. Era cumplit să-l ai pe Beorn drept dușman. Dar acum le era prieten, și Gandalf se gândi că ar fi înțelept să-i spună toată povestea și scopul călătoriei lor, ca să obțină de la el tot ajutorul pe care putea să-l dea.

Iată ce le-a făgăduit: va da fiecăruia câte un ponei și lui Gandalf un cal, să meargă până la Codru, și-i va încărca cu merinde care să le ajungă, cu cumpătare, săptămâni întregi; va împacheta merindele astfel încât să fie cât mai ușor de cărat – nuci și făină, borcane sigilate cu fructe uscate și vase roșii de pământ pline cu miere, și prăjituri coapte de două ori, ca să rămână multă vreme gustoase și din care să ajungă să mănânci câte puțin ca să-ți țină multă vreme de foame. Rețeta lor era una dintre tainele lui Beorn; dar, în orice caz, aveau miere, așa cum aveau aproape toate felurile lui de mâncare, și erau bune la gust, cu toate că-ți făceau sete. De apă nu aveau nevoie până la pădure – le spuse – căci erau o grămadă de izvoare și pâraie pe drum.

— În schimb, călătoria voastră prin Codrul Întunecat va fi neplăcută, grea și periculoasă, continuă el. Acolo nu găsiți nici apă, nici de ale gurii. Nu-i încă vremea nucilor (cu toate că, până ajungeți în cealaltă parte a pădurii, s-ar putea să și treacă vremea lor) și nucile sunt, poate, singurul lucru din tot ce crește acolo care se poate mânca; în pădurea asta sălbăticiunile sunt tainice, crude și ciudate. Am să vă dau burdufuri de piele în care să cărați apă și am să vă dau și niște arcuri cu săgeți. Dar tare mă mai îndoiesc că ceea ce veți găsi în Codrul Întunecat ar fi bun de mâncat sau de băut. E un pârâu acolo – îl știu – e negru și involburat și curge de-a curmezișul drumului. Nu cumva să beți de acolo sau să vă scăldați în el, că am auzit că e fermecat, te vlăguiește și te face să uiți de toate. Și în umbrele negre de acolo nu cred că o să puteți ucide ceva hrănitor sau nehrănitor fără să vă depărtați de drum. Și asta NU TREBUIE S-O FACEȚI, cu nici un chip. Astea sunt toate sfaturile pe care vi le pot da. După ce intrați în pădure, nu vă mai pot ajuta; va trebui să vă bizuiți pe norocul și curajul vostru și pe merindele pe care vi le-am dat. Și când ajungeți la intrarea în pădure, vă rog să-mi trimiteți calul și poneii înapoi. Vă doresc drum bun și, dacă vă întoarceți vreodată pe aici, să știți că pentru voi ușa mea e oricând deschisă.

I-au mulțumit, firește, cu o grămadă de plecăciuni și de saluturi, scoțându-și scufiile și spunând: „Supusul dumneavoastră, oh, stăpân al marilor săli de lemn!” dar cuvintele lui grave îi cam făcuseră să-și piardă curajul și simțiră cu toții că aventura era mult mai periculoasă decât își închipuiseră și, în plus, chiar dacă aveau să învingă toate pericolele de pe drum, la capătul lui îi aștepta dragonul.

Toată dimineața aceea și-au petrecut-o făcând pregătiri. Puțin după orele douăsprezece au mâncat cu Beorn pentru ultima dată, și după masă s-au urcat pe armăsarii pe care-i împrumutaseră de la el și, luându-și rămas-bun de mai multe ori, au ieșit călare pe poarta lui, în pas susținut.

De îndată ce au trecut de gardurile lui înalte, la răsărit de pământurile lui împrejmuite, au cotit-o spre nord, apoi au mers pe un drum înspre nord-vest. Urmând sfatul lui Beorn, nu se mai îndreptară către poteca principală a pădurii, la miazăzi de pământurile blănarului. Dacă ar fi putut urma Trecătoarea înaltă, un drum i-ar fi dus în josul unui pârâu care cobora din munți și se unea cu Râul cel Mare, cu Anduinul, mai mulți kilometri la sud de Carrock. În punctul acela era un vad adânc, pe care l-ar fi putut trece dacă ar mai fi avut poneii, și dincolo de el era un drum care ducea înspre pădure și înspre capătul vechiului ei drum. Dar Beorn îi prevenise că pe drumul acela umblau tot timpul gnomii, iar, după câte auzise el, poteca propriu-zisă a pădurii era acoperită cu bălării și în partea dinspre răsărit nici nu mai era folosită, ducând la niște mlaștini pe unde nu se putea trece și unde nu mai existau de mult poteci. Drumul se deschidea la răsărit, într-un loc care se afla departe, la sud de Muntele Singuratic, ceea ce însemna că, după ce ar fi ajuns în partea cealaltă, ar mai fi trebuit să facă un drum lung și greu înspre nord. La nord de Carrock, liziera Codrului Întunecat se apropia de malurile Râului cel Mare, și cu toate că aici și munții coborau apropiindu-se de ele, Beorn îi sfătuisese să aleagă drumul ăsta; căci într-un loc, la o distanță de câteva zile călare la nord de Carrock, se afla începutul unei poteci mai puțin cunoscute, care trecea prin Codrul Întunecat și îi ducea direct până la Muntele Singuratic.

„Gnomii, le spusese Beorn, nu vor îndrăzni să treacă Râul cel Mare mai aproape de două sute de kilometri la nord de Carrock și nici să se apropie de casa mea – e bine păzită noaptea – dar eu, în locul vostru, aș îndemna caii să alerge; că, dacă au de gând să atace curând, trec râul la sud și încep să cutreiere toată marginea pădurii și încearcă să vă izoleze, iar lupii wargi aleargă mai iute decât căluții mei. Totuși, sunteți mai în siguranță dacă mergeți spre nord, cu toate că vi s-ar putea părea că vă întoarceți iar lângă fortărețele lor; căci la asta se așteaptă ei cel mai puțin, și drumul până la voi, ca să vă prindă, va fi astfel mai lung. Și acum plecați cât puteți de repede.”

Iată de ce înaintau acum în tăcere, galopând ori de câte ori găseau pământ neted și acoperit cu iarbă; în stânga însoțindu-i munții negri iar în depărtare apărând dunga Anduinului, cu copaci pe mal, care se apropiau din ce în ce. Când o porniseră, soarele abia se îndreptase către apus, și până seara așternu aur pe pământul din jurul lor. Era greu să te gândești că în spatele lor

puteau fi gnomi care să-i urmărească, și când se depărtară la mulți kilometri de casa lui Beorn, începură iar să cânte și să vorbească, și să uite de cărarea întunecată a pădurii, care-i aștepta. Dar seara, când se lăsă întunericul și vârfurile munților păreau înfricoșătoare în lumina apusului, își stabiliră o tabără, puseră pe unul dintre ei de veghe, iar ceilalți adormiră agitați, cu vise în care-i urmăreau urlate de lupi și țipete de gnomi.

A doua zi de dimineață însă zorile se iviră strălucitoare și senine. Pământul era învăluit de o ceață albă ca de toamnă și aerul era rece, dar curând soarele apăru roșu la răsărit și pâcla se risipi; umbrele erau încă lungi când o porniră din nou la drum. Își continuară drumul încă două zile, călare, nevăzând nimic în afară de iarbă și de flori, și de păsări, și de pomi risipiți în jur, și, pe alocuri, de turme mici de căprioare roșcate păscând sau stând în miez de zi la umbră. Bilbo vedea din când în când coarnele căpriorilor țâșnind din iarba înaltă – la început crezuse că sunt crengi uscate de copac.

A treia seară, erau atât de nerăbdători și se grăbeau atât de tare – căci Beorn le spusese că e bine să ajungă la marginea pădurii devreme, a doua zi de dimineață – încât își continuară drumul după apusul Soarelui, noaptea, sub lumina Lunii. Când începu să scadă lumina, lui Bilbo i se păru mereu că vede, undeva, la dreapta sau la stânga, forma întunecată a unui urs mare, care părea că umblă după pradă în aceeași direcție cu ei. Dar când îndrăzni să-i pomenească lui Gandalf de asta, vrăjitorul îi răspunse doar: „Ssst, fă-te că nu observi”.

A doua zi, o porniră înainte de a miji zorile, cu toate că avuseseră o noapte scurtă. De îndată ce se făcuse lumină, văzuseră pădurea venindu-le, ca să spunem așa, în întâmpinare, sau așteptându-i ca un zid negru și încruntat în față. Terenul începu să urce și să tot urce, și lui Bilbo i se păru că se așterne tăcere în jurul lor. Păsările începură să cânte mai rar, cerbii dispărură și nu se mai vedeau nici măcar iepurii. După-masă ajunseră la geana Pădurii Întunecate și se odihniră sub crengile mari ale copacilor din margine, care atârnavă deasupra lor. Copacii aveau trunchiuri uriașe și noduroase, crengi răsucite, frunze lunguiețe și întunecate la culoare. Pe trunchiuri creștea iederă care se târa apoi pe jos.

— Ei, asta e Codrul Întunecat, spuse Gandalf. Cea mai mare parte dintre pădurile de la miazănoapte. Sper că vă place cum arată. Acum trebuie să trimiteti înapoi căluții ăștia minunați, pe care i-ați luat cu împrumut.

Piticii ar fi vrut grozav să protesteze, dar vrăjitorul le spuse că trebuie să fie nebuni:

— Beorn nu e chiar atât de departe pe cât vă închipuiți și oricum e mai bine să vă țineți făgăduiala, căci e un dușman foarte rău. Dacă n-ați văzut seara, după ce se întuneca, un urs mare mergând cu noi sau stând la distanță în lumina lunii și pândindu-ne tabăra, înseamnă că domnul Baggins are ochi mai pătrunzători ca ai voștri. De altfel, ursul nu numai că vă păzea și vă călăuzea, dar nici nu voia să piardă poneii din ochi. O fi Beorn prietenul vostru, dar animalele și le iubește ca pe copiii lui. Nici nu vă închipuiți ce favoare v-a

făcut să vă lase să-i încălecați căluții și să mergeți cu ei atât de departe și de iute, și nici ce vi s-ar întâmpla dacă ați încerca să intrați cu ei în pădure.

— Dar atunci, cu calul dumneavoastră cum rămâne, întrebă Thorin, de ce n-ați pomenit că-l restituiți?

— N-am pomenit, fiindcă nu-l restitui.

— Dar dumneavoastră n-ați făgăduit?

— Las' că am eu grijă de asta. Nu-i restitui calul fiindcă mai umblu cu el.

Atunci își dădură seama că Gandalf avea intenția să-i părăsească taman la marginea Codrului Întunecat, și îi apucă disperarea. Dar nimic din ce i-au spus nu l-a făcut să-și schimbe hotărârea.

— V-am mai spus o dată toate astea, când am aterizat pe Carrock, zise. N-are rost să mai discutăm. După cum v-am mai spus, am niște treburi urgente în sud. Și-am întârziat și așa, bătându-mi capul cu voi. S-ar putea să ne mai întâlnim înainte să se sfârșească toată povestea, după cum s-ar putea firește să nu ne mai întâlnim niciodată. Asta depinde de norocul, de vitejia și de mintea voastră. Îl trimit pe domnul Baggins cu voi. V-am mai spus și înainte că are calități mult mai mari decât vă închipuiți, și curând o să le descoperiți și voi. Hai, Bilbo, curaj, nu mai face mutra asta mohorâtă! Și tu, Thorin, și voi ceilalți, înveseliți-vă! La urma urmei, e expediția voastră. Gândiți-vă la comoara care vă așteaptă la sfârșit și uitați de pădure și de dragon, măcar până mâine dimineață!

Când se făcu „mâine dimineață”, le spuse din nou același lucru. Așa că nu le rămăsese altceva de făcut decât să-și umple burdufurile cu apă, de la un izvor limpede pe care îl găsiră lângă intrarea în pădure, și să descarce căluții. Își împărțiră traistele cât mai echitabil, cu toate că Bilbo se gândi că ceea ce avea el de cărat era prea greu și prea obositor și nu-i plăcea deloc ideea să-și târască picioarele kilometri în șir cu toate astea în spinare.

— N-aveți nici o grijă, spuse Thorin, că se vor ușura fără să vrem. Nu va trece mult și merindele noastre vor începe să scadă, și atunci ne va părea rău că traistele noastre nu-s mai grele.

În cele din urmă își luară rămas-bun de la ponei și îi întoarseră cu capul spre casă. Căluții o porniră în trap vesel, părând încântați să întoarcă spatele umbrelor din Codrul Întunecat. Bilbo ar fi putut jura că, o dată cu plecarea căluților, ceva care semăna cu un urs părăsi umbra copacilor și o porni repede în urma lor, târându-și picioarele.

Atunci își luă rămas-bun de la ei și Gandalf. Bilbo se așezase pe pământ, foarte nefericit și gândindu-se ce bine ar fi fost dac-ar fi putut sta și el lângă vrăjitor, pe calul lui înalt. Intrase puțin în pădure după masa de dimineață (o masă foarte sărăcăcioasă) și i se păruse întunecată ca noaptea și plină de mister. „Îți dă sentimentul că ceva stă la pândă și așteaptă”, își spuse în sinea lui.

— La revedere! Îi spuse Gandalf lui Thorin. Și vouă tuturor, la revedere! Drumul vostru merge acum drept înainte prin pădure. Dar să nu părăsiți poteca! Dacă o părăsiți, nu mai aveți decât una la o mie șanse s-o regăsiți sau

să mai ieșiți vreodată din Codrul Întunecat; și atunci nu cred că eu sau altcineva o să vă mai vadă vreodată.

— Trebuie neapărat să trecem prin pădure? Se văită hobbitul.

— Da, trebuie, spuse vrăjitorul, dacă vreți să ajungeți în partea cealaltă. Ori treceți prin pădure, ori renunțați la ceea ce căutați. Și n-am să te las să te retragi tocmai acum, domnule Baggins. Mi-e rușine să văd că te gândești la una ca asta. Trebuie să ai grijă de toți piticii ăștia, în locul meu, spuse el, răsând.

— Nu, răspunse Bilbo, n-am vrut să mă retrag. Am întrebat doar dacă există vreun drum ocolit.

— Există, dacă vrei să faci un ocol de patru sute de kilometri spre miazănoapte și de două ori pe atât spre miazăzi. Dar nici ăla nu-i prea sigur. Prin părțile astea nu există drumuri sigure. Nu uitați că ați trecut de marginea Ținutului Sălbatic și că vă pândesc fel de fel de distracții, oriunde v-ați duce. Nici n-ați apuca să înconjurați Codrul Întunecat dinspre miazănoapte, și v-ați trezi în mijlocul Munților Cețoși, care sunt de-a dreptul înțesați de gnomi și paragnomi, și fel de fel de monștri, dintre cei mai fioroși. Ca s-o puteți înconjura pe la miazăzi, trebuie să intrați în țara Necromantului; și nici chiar dumneata, Bilbo, n-ai nevoie de mine ca să-ți spun ce-i cu vrăjitorul ăsta hain. Nu vă sfătuiesc să vă apropiați de locurile străjuite de Turnul lui Negru. Țineți-vă de poteca din pădure, păstrați-vă umorul și speranțele, și, cu o felie serioasă de noroc, ați putea să ieșiți de aici într-o zi și să vedeți Mlaștinile Întinse, la picioarele voastre, și dincolo de ele, departe, sus, înspre răsărit, Muntele Singuratic, unde trăiește drăgălașul Smaug, care sper că nu vă așteaptă.

— Tare ne mai încurajezi, n-am ce spune, mormăi Thorin. La revedere! Dacă tot nu vii cu noi, mai bine pleacă și nu mai spune nimic.

— Bine, atunci drum bun; și chiar bun să fie, spuse Gandalf și întorcând calul coborî înspre soare-apune.

Dar nu rezistă tentației de a avea el ultimul cuvânt. Înainte să se fi depărtat prea tare ca să mai poată fi auzit, se întoarse și, ducând mâinile la gură, strigă ceva. Vocea ajunse la urechile lor, pierdută: „La revedere, fiți cuminiți, aveți grijă de voi – și NU PĂRĂSIȚI CĂRAREA”.

Apoi se depărtă în galop și curând dispăru cu totul. „Bine, bine, la revedere și pleacă odată!” mormăiră piticii, cu atât mai furioși, cu cât erau, într-adevăr, plini de spaimă că-l pierduseră. Acum începea partea cea mai periculoasă a călătoriei. Își puseră fiecare bocceaua cea grea și burduful cu apă pe umăr și întorcând spatele luminii care încălzea pământurile de afară, se cufundară în codru.

CAPITOLUL 8

MUȘTE ȘI PĂIANJENI.

Înaintau în șir, unul după altul. Intrarea potecii, care dădea într-un tunel întunecat, era ca un fel de arc, format din doi copaci mari care se înclinau unul către celălalt, prea bătrâni și înăbușiți de iederă și cu prea mulți licheni ca să aibă mai mult de câteva frunze înnegrite. Poteca însăși era îngustă și șerpuia pe după trunchiurile copacilor. Curând, lumina de la intrarea pădurii păru că

rămâne departe, în urma lor, ca o gaură mică și strălucitoare; tăcerea era atât de adâncă, încât, înaintând, picioarele lor păreau să bufnească, în timp ce toți copacii se aplecau peste ei și îi ascultau.

După ce li se obișnuiseră ochii cu întunericul, reușiră să vadă la o oarecare distanță, de o parte a cărării, un fel de licărire verde, întunecată. Din când în când câte o rază subțire de soare, care avea norocul să se furișeze printr-o deschizătură în frunzișul care se afla departe, deasupra lor, și norocul și mai mare să nu se rătăcească printre crengile încâlcite și printre rămurelele încurcate de dedesubt, se înfigea subțire și strălucitoare în pământul din fața lor. Dar asta se întâmpla rar și, puțin mai departe, încetă cu totul.

În pădure erau veverițe negre. Și când ochii pătrunzători ai lui Bilbo se obișnuiră cu întunericul, începu să le zărească de câte ori treceau repede poteca și o zbugheau în dosul trunchiurilor de copaci. Mai erau și sunete ciudate, mârâituri, zgomot de încăierare și de pași care alergau pe sub arbori și pe frunzele căzute care zăceau în mormane groase pe pământul pădurii; dar cine și ce făceau acele zgomote, asta nu putea să vadă. Cel mai scârbos lucru din tot ce-au văzut au fost pânzele de păianjen negre și dese, cu fire foarte groase, întinse de cele mai multe ori de la un copac la altul sau încâlcite în ramurile joase ale arborilor, în dreapta și în stânga potecii. De-a curmezișul potecii însă nu era nici urmă; nu reușeau să-și dea seama dacă rămăsese liberă din cauza animalelor sau a altor pricini.

Nu trecu mult și începură să urască pădurea cu aceeași patimă cu care urâseră galeriile gnomilor, dar aveau și mai puține speranțe că ar putea ajunge vreodată la capătul ei. Și totuși trebuiau să meargă mai departe, mult după ce începuse să li se facă rău de dorul Soarelui, și al cerului, și al vântului care să le mângâie fața. Sub acoperișul pădurii aerul stătea nemișcat, totul părea întunecat, înăbușitor și încremenit pentru totdeauna. O simțeau chiar și piticii, care erau obișnuiți cu săpatul tunelelor și care trăiau uneori multă vreme fără să vadă lumina Soarelui; dar hobbitul, căruia îi plăceau găurile doar ca locuință, iar nu ca să-și petreacă în ele zilele de vară, simți cum treptat, treptat se înăbușă.

Cel mai rău era noaptea. Se făcea întuneric beznă – nu ceea ce numiți de obicei beznă, ci o beznă adevărată; atât de neagră, încât nu mai puteai să deslușești chiar nimic. Bilbo încercă să-și miște mâna în fața nasului, dar nu reuși s-o vadă deloc. De fapt, poate că nu e corect să spui că nu vedeau nimic; vedeau ochi. Dormeau toți strâns cuibăriți unul lângă altul, făcând de pază cu rândul; când îi veni rândul lui Bilbo, văzu în întunericul care-i învăluia licăriri și, din când în când, perechi de ochi galbeni sau roșii sau verzi, care îl fixau de la mică distanță, după care păleau încet și dispăreau; o clipă mai târziu începeau iarăși să lucească în altă parte. Uneori luceau sus, pe ramuri, chiar deasupra lui; și asta îl înspăimânta cumplit. Dar ochii care i se păreau cei mai nesuferiți erau niște ochi palizi și bulbucați. „Ochi de insectă, se gândi el, nu ochi de animal, parcă sunt mult prea mari.”

Cu toate că nu era încă foarte frig, încercară noaptea să aprindă focuri de tabără, dar renunțară repede. Focurile păreau să atragă sute de ochi în jurul lor, deși făpturile, fie ele ce-or fi fost, aveau grijă să nu li se vadă niciodată trupurile în pâlpâirea slabă a flăcărilor. Ce era și mai rău e că atrăgeau mii de fluturi cenușii sau negri, unii mari, aproape cât mâna, care băteau din aripi și bâzâiau pe lângă urechile lor. Asta nu puteau suporta, după cum nu suportau nici liliecii uriași, negri ca un joben; așa că renunțară la foc și moțairă noapte de noapte în întunericul adânc și ireal.

Toate acestea continuară un timp care lui Bilbo i se păru o veșnicie; și îi era mereu foame, căci își drămuiau merindele cu mare grijă. Chiar și așa, pe măsură ce treceau zilele și vedeau că pădurea nu se schimbă cu nimic, începură să fie îngrijorați. Merindele nu vor ajunge la nesfârșit; de fapt, începură chiar să scadă. Încercară să tragă în veverițe, dar până să ajungă să doboare una pe potecă, pierdură o grămadă de săgeți. Apoi, când au fript-o și au încercat s-o mănânce, și-au dat seama că avea un gust îngrozitor, așa că au renunțat să le mai vâneze.

Le era și sete, căci nu prea aveau apă și de când intraseră în pădure nu văzuseră nici un izvor și nici un pârâu. Cam așa stăteau lucrurile când, într-o zi, descoperiră o apă curgătoare, care le tăia drumul. Curgea repede, cu putere, și drept de-a curmezișul potecii, dar era destul de îngustă și era neagră sau în orice caz așa părea, în umbră. Noroc că îi prevenise Beorn că altfel ar fi băut, oricare i-ar fi fost culoarea, și și-ar fi umplut și câteva dintre burdufurile goale. Dar așa, se gândiră doar cum să facă să treacă pe malul celălalt fără să se ude. Existase cândva un pod de lemn, dar putrezise și căzuse, și nu mai rămăseseră decât stâlpii ruși lângă mal.

Bilbo, îngenunchind la margine și uitându-se atent înaintea lui, strigă:

— E o barcă lângă celălalt mal. Ce bine ar fi fost să fie de partea asta!

— Cât crezi că e până acolo? Întrebă Thorin, căci între timp își dăduseră seama că, dintre toți, Bilbo avea ochii cei mai pătrunzători.

— Puțin! Cel mult zece metri.

— Zece metri? Eu aș fi zis că sunt cel puțin treizeci, dar ochii mei nu mai văd ca acum o sută de ani. Oricum, e totuna dacă sunt zece sau o sută de metri. Nu putem sări pe partea cealaltă și nu cred că-i bine să îndrăznim să trecem prin apă cu piciorul sau înot.

— Știe vreunul dintre voi să arunce o frânghie?

— La ce bun? Barca e sigur priponită chiar dacă reușim s-o agățăm, lucru de care mă îndoiesc

— Nu cred că e priponită, spuse Bilbo, deși la lumina asta nu-mi pot da seama precis, dar mie mi se pare ca abia a fost trasă la mal, care, tocmai în locul unde coboară drumul până la apă, e destul de jos.

— Dori e cel mai puternic dintre noi, iar Fili e cel mai tânăr și are vederea cea mai bună, spuse Thorin. Ia vino-ncoace, Fili, și vezi dacă poți zări barca de care vorbește domnul Baggins.

Fili spuse că da. După ce studie multă vreme locul, ca să-și dea seama de direcție, îi puse pe ceilalți să-i aducă o frânghie. Aveau mai multe frânghii și la capătul celei mai lungi legară unul dintre cârligele mari de fier pe care le folosiseră ca să-și prindă ranițele de curelele de la umeri. Fili luă cârligul în mână, îl legănă o clipă, apoi îl aruncă de cealaltă parte a apei.

Cârligul făcu, pleosc! În apă.

— Prea aproape, spuse Bilbo, uitându-se atent în fața lui. Încă vreo doi metri și ai fi nimerit drept în barcă. Mai încearcă o dată. Nu cred că apa e atât de vrăjită, încât să-ți facă rău dacă atingi puțină frânghie udă.

Fili trase cârligul înapoi și-l scoase din apă, după ce șovăi totuși o clipă. Apoi îl aruncă cu putere și mai mare.

— Mai încet! Spuse Bilbo. Că acu' ai nimerit pe partea cealaltă, drept în pădure. Hai, trage binișor.

Fili trase încet de frânghie și după un timp Bilbo spuse:

— Ușurel! Cârligul e acum pe barcă. Să sperăm că se agață de ea.

Se agață. Frânghia se încordă, dar Fili trase în zadar. Îi veni într-ajutor Kili, apoi Oin și Gloin. Au tras și au tot tras până când au căzut cu toții pe spate. Bilbo însă era cu ochii în patru, așa că prinse frânghia și cu o bucată de băț respinse bărcuța neagră care se apropia în grabă de-a curmezișul apei. „Ajutor!” strigă, și Balin reuși tocmai la timp să prindă barca înainte s-o ia la vale, dusă de curent.

— Deci era priponită, spuse el, uitându-se la bareta ruptă, care tot se mai bălăbănea. Frumos ați tras, băieți, și bine că frânghia noastră a fost mai tare.

— Cine trece primul? Întrebă Bilbo.

— Eu, răspunse Thorin, și dumneata vii cu mine, împreună cu Fili și Balin. Mai mult nu ține barca. După noi o să vină Kili și Oin și Gloin și Dori, și pe urmă Ori și Nori, Bifur și Bofur, și la urmă o să vină Dwalin și Bombur.

— Eu sunt întotdeauna ultimul și nu-mi place deloc! Spuse Bombur. Azi să treacă altul la rând.

— N-ai decât să slăbești. Așa cum ești acum, trebuie să vii cu ultima barcă, cu încărcătura cea mai ușoară. Și nu bombăni împotriva ordinelor, c-o pățești.

— N-avem vâsle. Cum să ajungem pe malul celălalt? Întrebă hobbitul.

— Mai dați-mi o frânghie lungă și încă un cârlig, spuse Fili, și când totul a fost gata, a aruncat frânghia în întuneric, cât s-a priceput el de sus. Și văzând că nu mai cade la loc, au înțeles că trebuie să se fi prins de ramuri. Acum urcați-vă, spuse Fili, și unul dintre noi să tragă de sfoara care s-a agățat de copacul de pe malul celălalt. Iar altul trebuie să țină cârligul pe care l-am folosit prima dată, și, după ce o să fim în siguranță pe partea cealaltă, îl prinde de barcă și voi ceilalți o trageți înapoi.

Și așa se treziră curând cu toții pe celălalt mal, în siguranță, scăpați de apa fermecată. Dwalin tocmai se cățăraseră pe mal, cu frânghia înfășurată pe braț, și Bombur (care continua să bombăne) se pregătea să-l urmeze, când li se

întâmplă totuși un necaz. Se auzi un zgomot grăbit de copite pe cărarea din fața lor. Și din întuneric apăru deodată un cerb care alerga în goană. Se năpusti printre pitici, îi dădu jos ca pe niște popice și se încordă să sară. Sări foarte sus și trecu de partea cealaltă a apei cu un salt puternic. Dar nu ajunse cu bine acolo. Thorin era singurul care rămăsese în picioare și-și păstrase calmul. Îndată după ce debarcaseră, își îndoise arcul și fixase o săgeată, să fie pregătit în caz că ar fi apărut vreun păzitor ascuns al bărcii. Aruncă deci o săgeată iute drept în fiara săritoare, care, ajungând pe celălalt mal, se poticni. Umbrele o înghițiră, dar auziră sunet de copite care se împleticesc și apoi se opresc cu totul.

Dar înainte ca piticii să poată scoate vreun strigăt de bucurie, îl auziră pe Bilbo scoțând un vaiet îngrozitor care îi făcu să uite cu desăvârșire vânatul. „A căzut Bombur în apă, se îneacă!”, strigă. Și din păcate, chiar așa și era. Când se năpustise cerbul asupra lui, sărind peste el, Bombur abia pusese piciorul pe pământ. Piticul se împiedicase, împingând barca de la mal; după care se rostogolise în apa neagră, mâinile lui lunecând pe rădăcinile vâscoase de pe margine, iar barca se depărtase rotindu-se încet și în cele din urmă dispăruse.

Când ajunseră alergând la mal, i se mai vedea doar căciulița deasupra apei. Îi aruncară repede o frânghie cu un cârlig. O prinse și piticii îl traseră la mal. Era, bineînțeles, murat de la păr până la cizme, dar asta nu era cel mai rău. Când îl întinseseră pe mal, dormea adânc și strângea frânghia atât de tare, încât n-au reușit în nici un fel să i-o ia; și cu toate încercările lor de a-l trezi, continuă să doarmă dus.

Stăteau aplecați asupra lui, blestemându-și soarta și lipsa lui de îndemânare, și văicărindu-se că pierduseră barca fără de care nu se mai puteau întoarce pe celălalt mal să caute cerbul, când li se păru că aud un sunet vag de goarne în pădure și lătratul unor câini în depărtare. Tăcură cu toții, vrând să asculte; și cum stăteau așa, li se păru că aud zgomotul unei cete mari de vânători care trecea pe la miazănoapte, dar nu văzură nimic.

Rămaseră multă vreme pe loc, fără să îndrăznească să facă nici o mișcare. Bombur continua să doarmă, cu un zâmbet pe fața lui rotundă, de parcă nici nu i-ar fi păsat de necazurile care-i copleșeau. Deodată, în fața lor, pe cărare, apăru niște căprioare albe, de fapt o căprioară și câțiva cerbi tineri, albi ca zăpada, tot atât de albi, pe cât fusese primul cerb de închis la culoare. Luceau în umbră. Și înainte ca Thorin să poată striga, trei dintre pitici săriseră în picioare și dăduseră drumul la săgeți. Niciuna nu păru să ajungă la țintă. Căprioarele se întoarseră și dispărură printre copaci, tot atât de tăcute cum veniseră. Piticii continuară să trimită săgeți în direcția lor, dar în zadar!

— Opriți-vă! Opriți-vă! Strigă Thorin; dar prea târziu. Piticii stârniți își irosiseră ultimele săgeți; arcurile pe care le aveau de la Beorn nu le mai slujeau acum la nimic.

În seara aceea au fost cu toții foarte amărâți, iar în zilele următoare tristețea îi copleși cu totul. Trecuseră peste râul fermecat. Pădurea părea neschimbată. Totuși, dacă ar fi cunoscut-o mai bine, și s-ar fi gândit mai mult

la înțelesul sunetelor vânătorii și al apariției căprioarelor albe care le ieșiseră în cale, și-ar fi dat seama că se apropiau în sfârșit de marginea de răsărit a pădurii și că, dacă și-ar fi putut păstra curajul și speranța, ar fi ajuns curând la niște copaci mai subțiri și niște locuri unde începea din nou să apară lumina Soarelui.

Dar nu știau nimic din toate astea și mai aveau și o povară, pe Bombur, pe care trebuiau să-l care cum puteau, achitându-se cu rândul, câte patru, de treaba asta obositoare, în timp ce restul le duceau traistele. Și dacă în ultimele zile traistele lor n-ar fi devenit atât de ușoare, n-ar fi reușit niciodată să se descurce; dar un Bombur adormit și zâmbitor în locul unor traiste pline cu mâncare, oricât ar fi fost de grele, era un schimb cam nefericit. Mai trecură câteva zile și ajunseră în situația de a nu mai avea aproape nimic de mâncat sau de băut. Și oricât s-ar fi uitat prin jur, în pădure nu creștea nimic hrănitor; doar ciuperci și buruieni cu frunze palide și miros neplăcut.

La vreo patru zile depărtare de râul fermecat ajunseră într-un loc unde aproape că nu existau alți copaci decât fagi. În prima clipă s-au bucurat de schimbare, căci aici nu mai existau arbori și umbra nu mai era chiar atât de deasă. Mai era și o lumină verzuie de o parte și de alta a cărării. Dar lumina nu le arăta altceva decât șiruri nesfârșite de trunchiuri drepte, cenușii, ca stâlpii unei săli uriașe și întunecoase. Era ceva mai mult aer și un vânt care șuiera, dar totul suna a jale. Câteva frunze căzură foșnind, amintindu-le că se apropie toamna. Înaintând, răscoleau cu pașii lor frunzele moarte ale unui număr nesfârșit de alte toamne, frunze ce zburau peste marginea potecii, de pe covoarele roșii ale pădurii.

Bombur continua să doarmă, iar ei obosiră cu totul. Uneori auzeau râsete care-i îngrijorau, altele auzeau cântece, dar asta mai departe. Cei care râdeau aveau voci armonioase, nu semănau a gnomi, iar cântecele erau frumoase, numai că sunau sinistru și ciudat așa că piticii nu simțiră nici o alinare, ci, mai degrabă, un îndemn de a fugi de prin locurile acelea, cu toată puterea care le mai rămăsese.

Mai trecură încă două zile și descoperiră că drumul lor o lua în jos, și curând după aceea se treziră într-o vale acoperită aproape în întregime cu stejari puternici.

— Oare chiar n-are sfârșit pădurea asta păcătoasă? Spuse Thorin. Ar trebui să se cațere cineva în vârful unui copac, să încerce să scoată capul pe deasupra și să se uite în jur. Singura soluție e să alegem copacul cel mai înalt dintre toți câți se apleacă deasupra cărării.

Bineînțeles că „cineva” însemna Bilbo. L-au ales pentru că cel care se cățara nu le putea fi de folos decât dacă ajungea cu capul deasupra frunzelor din vârf, și pentru asta trebuia să fie destul de ușor ca să-l țină crengile din vârf, care erau și cele mai subțiri. Bietul domn Baggins nu prea avea antrenament la cățărătul în copaci, dar ceilalți l-au urcat pe crengile de jos ale unui stejar uriaș ce creștea drept în mijlocul drumului, așa că n-a mai avut încotro și a trebuit în continuare să urce cum se pricepea el mai bine. Își făcu

drum printre ramurile încâlcite, primind tot timpul plesnituri în față, se înverzi și se murdări de la scoarța bătrână a crengilor mai mari, alunecă de mai multe ori, dar își recăpătă la timp echilibrul, și în cele din urmă, după ce se zbatu cumplit într-un loc dificil unde nu părea să existe nici o ramură care să-i convină, ajunse la vârf. Și în tot timpul ăsta se întrebese dacă nu cumva erau păianjeni în copac și cum va mai coborî de acolo (altfel decât prin cădere).

În cele din urmă scoase capul pe deasupra bolții de frunze și atunci văzu, într-adevăr, păianjeni. Dar erau dintre cei mici, de mărime obișnuită, și umblau după fluturi. Lumina era cât pe-acți să-l orbească, îi auzea pe pitici strigându-l de jos, de undeva de departe, dar nu putea să le răspundă; tot ce putea era să se țină strâns și să clipească. Soarele strălucea puternic și nu reuși să se obișnuiască cu el decât după multă vreme. Când, în sfârșit, reuși, văzu de jur împrejurul lui o mare verde-închis. Încrețită ici-colo de adierea vântului; și peste tot sute de fluturi. Trebuie să fi fost din specia „împăratul purpuriu” – un fluture căruia îi plac vârfurile copacilor din pădurile de stejar – dar ăștia nu erau purpurii, ci negru-închis, foarte închis, catifelăți și fără nici un fel de desen pe aripi.

Se uită multă vreme la „împărații negri” și se bucură simțind adierea vântului în păr și pe față; dar în cele din urmă strigătele piticilor, acolo, jos, care începuseră chiar să bată din picioare de nerăbdare, îi amintiră de ceea ce trebuia să facă. Oricât s-ar fi uitat, nu vedea decât întinderi de arbori și de frunze care se prelungeau la nesfârșit. Inima lui, care se înseninase când văzuse soarele și simțise vântul pe față, i se cufundă iar până-n călcâie: nu avea nici un pic de mâncare, ca să fie îndemnat să se întoarcă acolo, jos.

De fapt, după cum v-am mai spus, nu se aflau prea departe de marginea pădurii; și dacă Bilbo ar fi avut mintea să vadă ce era de văzut, copacul în care se urcase, cu toate că era înalt, se afla aproape de fundul unei văi largi, așa că, din vârful lui, ceilalți copaci păreau că se ridică de jur-împrejur ca marginile unei străchini uriașe; așa că nu se putea aștepta să vadă până unde se întindea pădurea. Dar nu văzu nimic din toate astea și coborî disperat, în cele din urmă ajunse jos, zgâriat, încălzit și amărât, și în întunericul peste care dădu nu reuși să vadă nimic. Ceea ce povesti îi făcu, de altfel, într-o clipă și pe ceilalți să devină la fel de triști ca el.

— Pădurea se întinde și se tot întinde, și iar se întinde, în toate direcțiile. Ce facem? Și la ce-a servit să trimitem un hobbit? Strigară toți, de parcă ar fi fost vina lui. Nu le păsa de fluturi nici cât negru sub unghie, iar când le povesti de adierea minunată, pe care nu puteau s-o simtă pentru că erau prea grași să se cațere până sus, se înfuriară de-a binelea.

În seara aceea au mâncat ultimele rămășițe și firimituri pe care le mai aveau; așa că primul lucru pe care l-au observat când s-au trezit a doua zi de dimineață, a fost că tot îi mai rodea foamea, iar al doilea că ploaia și că din loc în loc picăturile cădeau grele de-a lungul cărării. Așa și-au amintit că pe deasupra li se mai uscaseră și gura de sete, dar ploaia nu-i ajută în nici un fel să și-o potolească; o sete grozavă nu se potolește stând sub stejari uriași și

așteptând să-ți cadă o picătură de apă pe limbă, din întâmplare. Singura fărâmă de alinare le veni, pe neașteptate, de la Bombur.

Se trezi brusc și se ridică scărpinându-se în cap. N-avea nici cea mai mică idee unde se află și nici de ce îi era atât de foame; uitase tot ce se întâmplase de când o porniseră la drum, în dimineața aceea de mai, atunci, de mult. Ultimul lucru de care-și amintea era petrecerea din casa hobbitului, și s-au străduit mult până au reușit să-l facă să creadă povestea numeroaselor întâmplări prin care trecuseră de când plecaseră.

Când auzi că nu e nimic de mâncare, se așeză și începu să plângă, căci se simțea foarte slăbit, nici nu se putea ține bine pe picioare.

— De ce m-oi mai fi trezit? Strigă. Visam atât de frumos! Se făcea că mă plimbam printr-o pădure, cam ca asta, dar cu torțe aprinse în copaci și lămpi care se legănau atârinate de ramuri, și focuri care ardeau jos, pe pământ; și era o mare sărbătoare, care se tot prelungea la nesfârșit. Și mai era acolo și un rege al pădurilor, cu o coroană de frunze pe cap; cântau cu toții cântece vesele și nici nu vă pot spune sau enumera câte mâncăruri sau băuturi minunate erau acolo.

— Nici să nu încerci, spuse Thorin. De fapt, dacă nu poți vorbi despre altceva, mai bine taci. Dacă nu te-ai fi trezit, te-am fi lăsat în pădure cu visele tale tâmpite, cu tot; nu-i nici o plăcere să te care cineva în spinare, după săptămâni întregi de porții scăzute.

Acum nu mai era nimic de făcut decât să-și strângă curelele în jurul stomacurilor goale, să-și ia traistele și boccelele goale în spate și să-și târască picioarele, fără prea mari speranțe că vor ajunge la capătul drumului înainte să leșine cu totul de foame. Continuară așa toată ziua, mergând foarte încet, cu mare oboseală, în timp ce Bombur nu înceta să se vaite că nu-l mai duc picioarele și că vrea să doarmă.

— Nu, n-ai să te culci! Îi spuseră ceilalți. Las' mai simți și tu greutatea pe picioarele tale, că destul te-am dus noi în spate.

Totuși, refuză să mai facă vreun pas și se aruncă la pământ.

— N-aveți decât să mergeți mai departe, dacă vreți. Eu mă culc aici și dorm, și visez mâncare, dacă n-o pot avea altfel. Și sper să nu mă mai trezesc niciodată.

Tocmai atunci Balin, care se afla puțin mai în față, strigă:

— Ce-a fost asta? Mi s-a părut că am văzut o licărire de lumină în pădure.

Se uitară cu toții și în fața lor, într-un loc care li se păru destul de depărtat, văzură ceva roșu licărind în întuneric; apoi apărură încă o licărire, după care mai țâșni încă una, lângă ea. O porniră cu toții în grabă – se ridicase chiar și Bombur – fără să le pese că vor da de troli sau de gnomi. Lumina era în fața lor și în stânga potecii, și când, în cele din urmă ajunseră, la același nivel cu ea, văzură clar că sub copaci ardeau torțe și focuri, dar că astea se aflau la o distanță bună de poteca lor.

— S-ar părea că visurile mele se împlinesc, gâfâi Bombur, în urma lor.

Voia să se repeadă în pădure, după lumini. Dar ceilalți își amintiră ce le spusese atît vrăjitorul, cât și Beorn.

— La ce ne-ar servi ospățul dacă nu ne-am mai întoarce vii de acolo? Spuse Thorin.

— Dar fără ospăț tot nu mai rămânem multă vreme în viață, spuse Bombur, și Bilbo îi dădu întru totul dreptate.

Discutară multă vreme problema, întorcând-o pe față și pe dos, până când în cele din urmă căzură de acord să trimită vreo două iscoade, să se furișeze pe lângă lumini și să afle ce reprezintă. Dar, pe de altă parte nu au reușit să se hotărască pe cine să trimită, nimeni nu părea nerăbdător să riște să se piardă și să nu-și mai găsească niciodată prietenii.

În cele din urmă, în pofida faptului că fuseseră preveniți, foamea îi făcu să se hotărască, pentru că Bombur continua să le tot povestească despre toate lucrurile bune pe care le mîncase el în vis, la ospățul din pădure; așa că părăsiră cu toții poteca și se cufundară împreună în inima pădurii.

După ce se furișară și se târâră o bună bucată de drum, se uitară pe furiș din spatele trunchiurilor și văzură un luminiș unde se tăiaseră mai mulți arbori și se nivelase pămîntul. În luminiș erau o grămadă de inși, făpturi care arătau ca elfii, îmbrăcate toate în verde și cafeniu și așezate într-un cerc mare pe butucii rotunzi ai copacilor tăiați, în mijlocul lor era un foc și pe câțiva dintre copacii din jur erau fixate torțe; dar priveliștea care li se păru cea mai minunată era că toți mîncau și beau, și râdeau cu poftă.

Mirosul de carne friptă era atît de ademenitor, încât fără să mai aștepte să se consulte unul cu altul, se ridicară cu toții și se repeziră în mijlocul cercului, singurul lor gând fiind să ceară de mîncare. Dar nici n-apucă primul să pășească bine în poiană, că toate luminile se stinseră ca prin minune. Cineva lovi cu piciorul în foc, din care se ridicară scânteii strălucitoare, ca niște rachete. După care focul dispăru cu totul. Erau pierduți într-un întuneric desăvârșit, fără urmă de lumină, și nu reușiră nici măcar să se găsească unul pe altul, în orice caz nu înainte să treacă multă vreme. După ce băjbăiră înnebuniți prin întuneric, împiedicându-se de bușteni, izbindu-se și zdrelindu-se de copaci, strigând și țipând până când se trezi – probabil – toată pădurea pe o rază de câțiva kilometri în jur, reușiră în cele din urmă să se strângă cu toții într-un maldăr și să se numere pe pipăite. Bineînțeles că între timp uitaseră cu desăvârșire în ce direcție se afla poteca și erau cu toții pierduți fără speranță, în orice caz până dimineața.

N-aveau încotro! Trebuiau să-și petreacă noaptea acolo unde se aflau; nici măcar nu îndrăzniră să caute resturi de mîncare pe jos de teamă să nu se piardă din nou unul de altul. Dar abia apucaseră să se culce și Bilbo tocmai începuse să simtă că-l cuprinde somnul, când Dori, pe care căzuseră sorții să stea primul de veghe, spuse, șoptind răspicat:

— Luminile se aprind din nou, uite acolo, și sunt mai multe ca oricând.

Săriră în sus toți deodată. Și, într-adevăr, văzură zeci de lumini sclipitoare și auziră cât se poate de clar vocile și rasetele dinainte. Se apropiară

pe furiș, unul după altul, fiecare atingând spatele celui din față. Când ajunseră aproape de ele, Thorin spuse:

— De data asta nu vă mai repeziți! Nimeni să nu se clinească din ascunzătoare până nu-i spun eu. Am să-l trimit întâi pe domnul Baggins singur, să vorbească cu ei. De el n-or să se sperie („Dar eu de ei?” se gândi Bilbo) și, oricum, nădăjduiesc că nu-i vor face nici un rău.

Când ajunseră la marginea cercului de lumini, îl împinseră brusc pe Bilbo din spate. Și înainte să aibă timp să-și vâre inelul în deget, se împiedică și făcu un pas, gata să cadă drept în mijlocul vâlvătailor focului și torțelor. Dar totul se dovedî a fi în zadar.

Luminile se stinseseră din nou și se făcu întuneric beznă.

Dacă le-a fost greu să se regăsească prima oară, de data asta le-a fost și mai greu. Pe de altă parte, nu reușiră cu nici un chip să-l găsească pe hobbit. De câte ori se numărau, ieșeau doar treisprezece la număr. Strigară și-l chemară: „Domnule Baggins! Bilbo! Hobbit! Hobbit afurisit! Hei! Fir-ai al naibii, unde ești?” Și alte asemenea strigăte. Dar nu primiră nici un răspuns.

Tocmai pierduseră orice speranță, când Dori se împiedică de el, din pură întâmplare. Căzu, în întuneric, peste ceea ce i se păru a fi un buștean și descoperi că era hobbitul; stătea ghemuit și dormea dus. Au trebuit să-l scuture o grămadă ca să-l trezească, și când se trezi, se arătă foarte mulțumit.

— Visam așa de frumos! Bombăni. Se făcea că mănânc un prânz nemaiauzit de bogat.

— Doamne, Dumnezeule! I s-au dus mințile ca lui Bombur, spuseră. Nu ne vorbi despre vise. Ospățurile din vis nu-s bune de nimic, nu le poți împărți cu noi.

— Sunt, probabil, cele mai bune pe care le voi căpăta vreodată în locul ăsta păcătos, mormăi el, întinzându-se pe jos lângă pitici și încercând să adoarmă din nou ca să-și regăsească visul.

Dar acelea nu fuseseră ultimele lumini din pădure. Mai târziu, când îmbătrâni noaptea, Kili, care stătea de veghe, veni și îi trezi din nou pe toți, spunând:

— A apărut o adevărată vâlvătaie aici, aproape. Parcă s-au aprins deodată, ca prin minune, sute de torțe și zeci de focuri. Ia ascultați cântecul și harfele!

După ce ascultară un timp, întinși pe jos, își dădură seama că nu pot rezista dorinței de a se apropia și de a încerca încă o dată să obțină ajutor. Săriră, așadar, iarăși în picioare. De data asta rezultatul fu într-adevăr dezastruos. Petrecerea pe care o văzură era mai mare, mai grozavă ca cele dinainte; și în capul unui șir lung de petrecăreți stătea un rege al pădurilor, cu o coroană de frunze pe părul lui auriu. Regele ăsta semăna foarte tare cu figura pe care spusese Bombur că ar fi văzut-o în vis. Elfii își treceau niște castroane din mână în mână, pe deasupra focurilor, cântau din harfă și din gură. Părul lor lucios era împletit cu flori; la gulere și la brăie aveau giuvaiere strălucitoare,

cu pietre verzi și albe, iar fețele și cântecele lor erau pline de veselie. Cântau clar, puternic și frumos. Și drept în mijlocul ospățului, apăru brusc Thorin.

Se făcu o liniște totală, drept la jumătatea unui cuvânt. Și se stinseră toate luminile. Flăcările săriră în sus, transformându-se în fum negru. Ochiul piticilor se umplură de scrum și de cenușă. Și pădurea se umplu din nou de vaietele și strigătele lor.

Bilbo se trezi alergând în cerc (sau, cel puțin, așa i se păru) și strigând: „Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Fili, Kili, Bombur, Bifur, Bofur, Dwalin, Balin și Thorin Scut-de-Stejar!” în timp ce niște făpturi pe care nu le putea vedea sau simți făceau și ele la fel în jurul lui (strigând din când în când și „Bilbo!”). Dar vaietele celorlalți se depărtau din ce în ce, devenind tot mai slabe, cu toate că după un timp i se păru că se schimbaseră în țipete și strigăte de ajutor, la mare distanță, în cele din urmă toate zgomotele se potoliră și Bilbo rămase singur, într-o liniște și o beznă desăvârșite.

A fost una dintre clipele lui cele mai nenorocite. Curând însă ajunse la concluzia că nu servește la nimic să încerce să facă ceva înainte să apară ziua și lumina și că e inutil să băjbăie înapoi și încolo, obosindu-se fără nici o speranță că va putea mânca și astfel se va putea întrema. Se așeză deci sprijinindu-se cu spatele de un copac și începu să se gândească, nu pentru ultima oară, la vizuina lui depărtată, cu cămărilor ei minunate. Era adânc cufundat în gânduri, visând șuncă, ochiuri și pâine prăjită cu unt, când simți că îl atinge ceva. Ceva care seamănă cu o sfoară groasă și lipicioasă și care se afla chiar lângă mâna lui stângă, iar când încercă să se miște, descoperi că picioarele lui erau înfășurate în aceleași sfori; încercă să se ridice și căzu imediat la loc.

Apoi păianjenul uriaș, care se grăbise să-l lege pe când moțăia, veni din spate și se repezi asupra lui. Bilbo nu reuși să vadă decât ochii făpturii, dar îi simți picioarele păroase în timp ce se străduia să înfășoare firele ei scârboase în jurul lui.

Avusese mare noroc că se trezise la timp. O clipă mai târziu n-ar mai fi fost în stare să facă nimic. Acum însă se luptă cu disperare și scăpă. A trebuit să respingă cu mâinile făptura care încerca să-l anihileze cu un fel de otravă, așa cum fac păianjenii cu muștele. Deodată își aminti de sabia și o scoase din teacă. Păianjenul sări înapoi și Bilbo avu timp să taie firele și să-și elibereze picioarele. După asta se pregăti să atace. Firește că păianjenul nu știa că există ființe care purtau asemenea ace la șold, că altfel ar fi fugit mai repede. Bilbo se repezi la el înainte să poată dispărea și-l lovi cu sabia drept în ochi. Păianjenul, înnebunit de furie, începu să sară și să danseze, și să arunce cu picioarele în toate direcțiile, cu smucituri îngrozitoare, până când Bilbo îl ucisese cu o nouă lovitură de sabia. După asta căzu și multă vreme nu-și mai aminti de nimic.

Când își reveni, lumina era slabă și cenușie, așa cum e ziua în pădure. Păianjenul zăcea mort lângă el și lama sabiei avea pete negre pe ea. Într-un fel, uciderea păianjenului uriaș, de unul singur, în întuneric, fără ajutorul vrăjitorului sau al piticilor, sau al altcuiva, însemna mare lucru pentru domnul

Baggins. Și, ștergându-și sabia de iarbă și punând-o înapoi în teacă, se simți alt hobbit, mult mai aprig și mai viteaz, cu toate că-i chiorăiau mațele de foame.

— Am să-ți dau un nume, îi spuse el sabiei, am să-ți spun „Teapa.”

După asta începu să exploreze împrejurimile. Pădurea era sinistră și tăcută; dar trebuia să-și caute prietenii; asta în primul rând; și nici nu puteau fi prea departe, dacă nu cumva îi prinseseră elfii (sau alte făpturi și mai rele) și-i făcuseră prizonieri. Bilbo simți că e periculos să strige și rămase multă vreme pe loc, întrebându-se în ce direcție o fi drumul și pe unde s-o ia mai întâi ca să-i caute.

— Vai, de ce n-am ținut minte sfatul lui Beorn și al lui Gandalf, se văicări el. De ce belea am dat cu toții! CU TOȚII! Ce bine ar fi să fim iar împreună: e cumplit să fii singur.

În cele din urmă ghici, de bine de rău, direcția din care veniseră strigătele de ajutor în timpul nopții – și spre norocul lui (se născuse cu o porție bună de noroc) ghici mai mult sau mai puțin exact, după cum veți vedea. Se hotărî, așadar, s-o ia în direcția aceea, strecurându-se cât se pricepu el mai bine. După cum v-am mai spus, hobbiții se pot mișca fără zgomot, mai ales prin pădure. Și, în plus, înainte de a o porni la drum, Bilbo își mai pusese și inelul în deget. Așa că păianjenii nici nu l-au văzut, nici nu l-au auzit că vine.

Un timp își continuă drumul pe furiș, până când văzu un fel de umbră neagră și deasă în fața lui, neagră chiar și pentru pădurea aceea; era ca o pată a nopții care nu se risipea niciodată. Pe când se apropia, văzu că e vorba de pânze de păianjeni, una în spate, alta deasupra și încălțată cu încă una, și deodată, așezați pe crengile de deasupra lui, văzu păianjenii uriași și fioroși, și, deși avea inelul în deget, începu să tremure de spaimă să nu-l descopere. Stând după un copac, se uită multă vreme la un grup de păianjeni, apoi în tăcerea și nemișcarea pădurii, își dădu seama că făpturile acelea dezgustătoare vorbeau între ele. Vocea lor era ca un fel de sâsâit și scârțâit subțire, dar reuși totuși să înțeleagă multe dintre cuvintele pe care le rosteau. Vorbeau despre pitici.

— A fost o luptă crâncenă, dar a meritat, spuse unul. Ce piei groase și nesuferite au! Dar sunt sigur că trebuie să fie buni și zemoși.

— Numai nu-i lăsa să stea prea mult, spuse al treilea. Nu sunt așa de grași cât ar trebui să fie. N-au mâncat prea bine în ultima vreme.

— Uside-i, hai, sâsâi al patrulea, uside-i acum. Și atârnă-i pe urmă.

— Eu sunt sigur c-au și murit, spuse primul.

— Nici gând! Am văzut adineauri unul care se zbătea. Tocmai se trezise, ca să spun așa, dintr-un somn mi-i-nunat. Vreți să-l vedeți?

Și zicând asta, unul dintre păianjenii grași alergă pe o sfoară până ajunse la vreo zece legături atârnate în șir, de o cracă înaltă. Observându-i pentru prima oară bălăbănindu-se în umbră, Bilbo se îngrozi când văzu un picior de pitic prin capătul unora dintre legături sau ici-colo câte un vârf de nas, un pic de barbă sau de scufie.

Păianjenul se duse la cea mai grasă dintre legături – „Trebuie să fie bietul Bombur”, își spuse Bilbo – și ciupi tare nasul care ieșea din legătură. Se auzi un țipăt înăbușit dinăuntru și deodată din legătură țâșni un deget de la picior, care-l lovi pe păianjen puternic și direct. Bombur tot mai avea vlagă. Se auzi un zgomot ca o lovitură dată într-o minge de fotbal dezumflată și păianjenul furios căzu de pe cracă, prinzându-se în ultima clipă cu propriul său fir.

Ceilalți râseră:

— Ai avut dreptate, spuseră, carnea e vie și lovește.

— Le pun eu capac la toți, curând, sâsâi păianjenul cel furios, cățărându-se din nou pe cracă.

Bilbo își dădu seama că venise vremea să facă ceva. Nu se putea cățăra până la lighioane și n-avea cu ce să tragă în ele. Uitându-se în jur, văzu totuși că în locul acela erau multe pietre care zăceau în ceea ce părea să fi fost un pârâu, dar care acum secase. Bilbo se pricepea destul de bine să țintească cu pietre și nu-i trebui mult până să găsească una frumoasă, netedă, în formă de ou, care să i se potrivească foarte bine în mână. Când era mic se antrena aruncând cu pietre spre o anume țintă, până când toți iepurii, toate veverițele și chiar păsările începuseră să dispară din calea lui cu iuțea fulgerului ori de câte ori îl vedeau că se apleacă; chiar după ce crescuse, tot își mai petrecea o bună parte din timp trimitând săgeți într-o țintă sau aruncând inele într-un țărnuș, împușcând vergeaua, jucând popice sau bile, sau alte jocuri pașnice. Da, în afară de rotocoale de fum, ghicitori și gătit, se mai pricepea încă la o grămadă de lucruri despre care n-am avut timp să vă spun. N-am nici acum. În timp ce hobbitul culegea pietre, păianjenul ajunsese la Bombur; câteva clipe mai târziu ar fi fost mort. Dar tocmai atunci Bilbo ținti. Piatra izbi păianjenul cu putere în cap, făcându-l să cadă leșinat din copac, trosc! La pământ, cu picioarele încovrigate.

Piatra următoare zbură vâjâind printr-o pânză mare de păianjen, mușcându-i firele, făcându-i vânt păianjenului care stătea în mijlocul ei și – pac!

— Ucigându-l. După asta s-a creat o mare panică în colonia de păianjeni, și pot să vă asigur că un timp au uitat de pitici. Nu-l vedeau pe Bilbo, dar ghiceau din ce direcție veneau pietrele. Așa că se repeziră spre hobbit, iuți ca fulgerul, alergând, legănându-se, aruncându-și firele lungi în toate direcțiile, până când aerul păru că se umple de frânghii fâlfâitoare.

Dar Bilbo se furișă îndată în alt loc. Se gândea să încerce să atragă păianjenii, să-i facă să se depărteze tot mai mult de pitici; și în același timp să-i facă să devină curioși, nervoși și furioși. Când ajunseră vreo cincizeci în locul unde se aflase el puțin mai devreme, mai aruncă niște pietre în ei și într-unii care se opriseră în urma lor; apoi, dansând printre copaci, începu să cânte un cântecel care să-i înfurie și mai tare și să-i facă pe toți să-l urmeze, și, în același timp, să-i facă pe pitici să-l audă.

Iată ce cânta:

Un păianjen țese-n pomu' înalt Gras, bătrân, nu poate să mă vadă, Ghem cu picioare, ghem cu picioare, Tu te faci că n-ai habar, Dar vrei, văd eu prea bine, Să-ți cad și eu în nadă.

Blegulea, bătrânul, umflat peste măsură, Blegulea, bătrâne, tu chiar nu vrei să vii?

Bătrâne pântecos, Ia vino puțin mai jos, Că sus n-ai să mă prinzi.

Blegulea, zău să știi!

Planul nu era poate prea grozav, dar nu uitați că Bilbo a trebuit să-l născocoască într-o clipă și încă într-o clipă foarte grea. În orice caz, și-a atins scopul. În timp ce cânta, continua să arunce cu pietre și mai bătea și tactul cu piciorul. Aproape toți păianjenii care se aflau de față se luară după el. Unii căzură din copaci, alții alergară de-a lungul crengilor, se legănară făcându-și vânt de pe un copac pe altul sau aruncând fire noi peste spații întunecate. Se năpustiră în direcția cântecului mult mai repede decât se așteptase Bilbo. Erau îngrozitor de supărați. Nu era vorba numai de pietre; păianjenilor nu le-a plăcut niciodată să li se spună „Ghem cu picioare”, iar „Blegulea” e o insultă pentru oricine.

Bilbo alergă spre alt loc, dar păianjenii alergară în grupuri, în diferite locuri din luminișul unde locuiau, și țeseau acum pânze ca să închidă toate spațiile libere dintre trunchiurile de copaci. În câteva clipe hobbitul avea să se trezească prins între pânzele groase, sau cel puțin asta era intenția păianjenilor. Stând acum în mijlocul insectelor care-l hăituiau și tot țeseau de zor, Bilbo își luă inima în dinți și începu un nou cântec:

Grasul Lob și tontul Cob Mreje-au început să-ntindă;

Sunt gustos, o știi prea bine, Dar n-au să mă prindă.

Sunt aici, musca cea rea.

Voi, plini de-osânză.

Mult prea leneși să mă prindeți, În scârboasa pânză.

Și cu aceste cuvinte se întoarse și descoperi că ultimul spațiu dintre doi copaci înalți fusese închis cu pânză – din fericire, nu una țesută serios, ci doar șiruri mari de sfoară-de-păianjen de grosime dublă, întinse în grabă de la un trunchi la altul. Bilbo scoase sabia lui cea mică, ciopârți firele și se depărtă cântând.

Păianjenii văzură sabia, cu toate că nu cred că și-au dat seama ce e, și într-o clipă toată ceata se năpusti alergând spre hobbit, pe pământ și pe crengi, legănându-și picioarele păroase și apucând totul cu cleștii și cu torcătoarele, în timp ce ochii li se bulbucaseră și spumegau. Îl urmară prin pădure până când Bilbo ajunsese la limita până unde îndrăznea să se încumete. Apoi, făcând chiar mai puțin zgomot decât un șoricel, se întoarse pe furiș de unde plecase. Știa că timpul era prețios, că nu va trece mult și păianjenii se vor întoarce la copacii unde îi atârnaveră pe pitici. Așa că trebuia să-i salveze în mare grabă. Lucrul cel mai greu era să se cațere pe craca cea lungă de care atârnav legăturile. Nu cred că ar fi reușit dacă unul dintre păianjeni n-ar fi lăsat, din fericire, să atârne un fir până jos; cu ajutorul acestui fir, cu toate că i se lipea de mână și-l

durea, Bilbo se urcă în copac unde dădu nas în nas cu un păianjen bătrân, cu o minte cam înceată și cam gras la trup, care rămăsese să păzească prizonierii și îi tot ciupise să vadă care era cel mai zemos și mai bun de mâncat. Se gândise să înceapă ospățul în lipsa celorlalți, dar domnul Baggins era grăbit, și înainte ca păianjenul să-și dea seama ce se întâmplă, simți o împunsătură și se rostogoli mort de pe cracă.

Lucrul următor pe care trebuia să-l facă Bilbo era să elibereze un pitic. Cum? Dacă tăia firul care-l ținea spânzurat, nefericitul se prăbușea, buf! La pământ, care se afla la mare distanță. Înaintând cu smucituri pe cracă (ceea ce îi făcu pe bieții pitici să danseze și să se bălăbăne ca niște fructe coapte), ajunse la prima legătură.

„Fili sau Kili”, se gândi el după vârful unei scufii albastre care ieșea în partea de sus. „Probabil că Fili”, deduse după vârful unui nas lung care ieșea din pachetul de fire înfășurate. Plecându-se peste el, reuși să taie majoritatea firelor tari și lipicioase, după care, bineînțeles, dând din mâini și din picioare, Fili apăru în întregime.

Mă tem că Bilbo începu să râdă când îl văzu mișcându-și mâinile și picioarele țepene, în timp ce se balansa pe firul de păianjen ce-i trecea pe sub brațe, făcându-l să semene cu o jucărie caraghioasă care saltă pe sârmă.

Până la urmă reuși totuși să-l ridice pe Fili pe cracă; după care Fili făcu tot ce-i stătu în putere să-l ajute pe hobbit, cu toate că era bolnav din pricina otravei de păianjen și a faptului că stătuse atârnat aproape toată noaptea și toată ziua dinainte acoperit de firele înfășurate în jurul lui, prin care nu-i ieșea decât nasul cu care trebuia să respire. I-a trebuit o veșnicie să-și poată scoate scârboșenia aceea din ochi și din sprâncene, cât despre barbă, a trebuit s-o taie aproape pe toată. În orice caz, începură amândoi să ridice întâi un pitic, apoi altul sus pe cracă și să-i elibereze, tăindu-le firele. Niciunul dintre pitici nu se afla într-o stare mai bună ca Fili, iar unii dintre ei se simțeau chiar mai rău. Unii aproape că n-avuseseră cum să respire (vedeți, așadar, că nasurile lungi sunt, uneori, folositoare), iar alții se otrăviseră cumplit.

Astfel îi scăpară pe Kili, Bifur, Bofur, Dori și Nori. Bietul Bombur era istovit. Era cel mai gras și fusese ciupit și înghiontit fără încetare – așa că se rostogoli pur și simplu de pe cracă și căzu, buf! Pe pământ, din fericire pe niște frunze care se aflau acolo, rămânând întins pe jos. Când începură să se întoarcă păianjenii, mai răi ca niciodată, mai erau încă cinci pitici atârnați de capătul crengii.

Bilbo se întoarse repede la celălalt capăt al crengii, aproape de trunchi, și-i opri pe cei care încercau să se cațere sus. Își scosese inelul când îl salvase pe Fili și uitase să-l pună la loc, așa că începură toți să bolborosească și să sâsâie.

— Acum te vedem, stârpitură păcătoasă! Las' că te mâncăm noi și-ți lăsăm oasele și pielea atârinate de un copac! Îăââ! Are un ac, nu-i așa? Lasă că tot îl prindem și-l atârnam cu capu-n jos, o zi sau două.

În timp ce se întâmplau toate astea, ceilalți pitici se munceau să elibereze restul prizonierilor, tăind firele cu cuțitul. Curând aveau să fie toți liberi, deși nu era clar ce avea să urmeze după asta – păianjenii îi prinseseră destul de ușor în noaptea din ajun, dar atunci îi luaseră prin surprindere și pe întuneric. De data asta se anunța o luptă crâncenă.

Deodată Bilbo observă că mai mulți păianjeni se strânseseră în jurul lui Bombur, care zăcea pe jos, și îl legaseră din nou, târându-l acum după ei. Bilbo scoase un răcnet și începu să ciopârțească păianjenii din fața lui. Aceștia se retraseră iute, iar el se târi în patru labe și căzu din copac drept în mijlocul celor de jos. Sabia lui mică era pentru ei un nou fel de înțepătură. Lovea fără milă în toate direcțiile! Lucea încântată parcă, în timp ce-i înjunghia. Ucise vreo jumătate de duzină înainte ca ceilalți să se hotărască să se retragă și să-l lase pe Bombur lui Bilbo.

— Coborâți! Coborâți! Le strigă el piticilor care stăteau pe cracă. Nu mai stați acolo sus, că vă acoperă cu plase! Vedeți păianjeni care se îngrămădeau pe toți copacii dimprejur, târându-se pe crengi deasupra piticilor.

Piticii se rostogoliră, săriră sau căzură pe jos, toți unsprezece grămadă, majoritatea neputincioși, reușind cu greu să se țină pe picioare. Se strânseseră, în sfârșit, toți doisprezece, numărându-l și pe bietul Bombur, care stătea sprijinit de o parte și de alta de vărul lui, Bifur, și de fratele lui, Bofur; Bilbo dansa în preajma lor, fluturând sabia, în timp ce sute de păianjeni furioși se holbau la ei de peste tot, din jur și de deasupra. Situația era destul de disperată.

Atunci începu bătălia. Unii pitici aveau cuțite, alții bețe și toți aveau la îndemână pietre, iar Bilbo avea pumnalul lui elfesc. Reușiră să respingă păianjenii o dată și încă o dată, și chiar să ucidă mulți dintre ei. Dar asta nu putea continua la nesfârșit. Bilbo era aproape mort de oboseală; doar patru dintre pitici erau în stare să se țină pe picioare, și nu mai era mult până când urmau să fie cu toții doborâți ca niște muște sleite. Păianjenii începuseră iarăși să-și țeară pânza în jurul lor, de la un copac la altul.

Până la urmă Bilbo nu reuși să găsească alt plan decât să le spună piticilor taina inelului. Nu-i prea convenea, dar n-avea încotro.

— Eu o să dispar, spuse. Și dacă pot, o să distrag atenția păianjenilor. Voi trebuie să rămâneți împreună și s-o luați în direcția opusă, înspre stânga. Cam pe acolo trebuie să mergeți, ca să dați de locul unde am văzut focurile elfilor ultima dată.

A fost greu să-i facă să înțeleagă, pe de-o parte din pricină că erau amețiți și pe de alta, din pricina strigătelor, pocniturilor de băț și a pietrelor aruncate; dar după un timp Bilbo simți că lucrurile nu mai pot suferi amânare – păianjenii strângeau cercul tot mai tare. Își puse brusc inelul și, spre marea uimire a piticilor, dispăru.

Puțin mai târziu, se auzi o voce spunând „Grasul Ghem cu picioare”, printre copaci, departe, în stânga. Asta îi neliniști grozav pe păianjeni. Se opriră, și unii o porniră în direcția vocii. „Ghem cu picioare” îi făcu să se înfurie

în așa hal, încât își pierdură mințile. Apoi Balin, care înțelesese planul lui Bilbo mai bine decât ceilalți, conduse atacul.

Piticii, ghemuiți unul într-altul, formând un mănunchi compact și aruncând cu pietre ca o grindină, urmărirea păianjenii spre stânga și sparseră cercul. Strigătele și cântecul care se auzeau departe, în urma lor, se opriră brusc.

Sperând cu disperare că Bilbo nu fusese prins, piticii își continuară drumul. Dar nu destul de repede. Erau bolnavi și oboșiți, și cu toate că mulți dintre păianjeni se aflau destul de aproape în urma lor, nu puteau înainta decât șontâc-șontâc. Când și când trebuiau să se întoarcă să lupte cu făpturile care-i ajungeau din urmă; câțiva păianjeni se și urcaseră în copacii de deasupra lor și aruncau fire lungi și lipicioase înspre ei.

Lucrurile se stricaseră iarăși cam rău, când, deodată, Bilbo reapăru și atacă păianjenii uluiți, dintr-o parte.

— Plecați, plecați, strigă el, că-i împung eu!

Și îi împunse. Se repezea înainte și înapoi, ciopârțind fire de păianjen, tocându-le picioarele și spintecându-le trupurile grase când se apropiu prea tare. Păianjenii se umflau de furie, bolboroseau și spumegau, și sâsâiau blesteme fioroase. „Țeapa” îi speriasse de moarte și acum, când apăruse din nou, nu îndrăzneau să se apropie decât până la un punct. Așa că, oricât ar fi blestemat-o, prada lor se depărta încet, dar sigur. A fost îngrozitor, lucrurile au părut să dureze la nesfârșit. Dar în cele din urmă, tocmai când Bilbo simțea că nu mai poate ridica mâna nici pentru o singură lovitură, păianjenii renunțară să-i mai urmărească și se întoarseră, dezamăgiți, în colonia lor cea neagră.

Piticii văzură atunci că ajunseseră la marginea unui cerc unde arseseră focurile elfilor. Dar nu-și dădeau seama dacă era vorba de vreunul dintre focurile pe care le văzuseră în noaptea din ajun. Totuși, părea că peste locurile acelea plutește un fel de vrajă. Avea altă culoare care nu le plăcea deloc păianjenilor. Oricum, lumina era aici mai verde și ramurile mai puțin groase și amenințătoare, așa că avură norocul să se poată odihni, să-și poată trage sufletul.

Zăcură o vreme, suflând și gâfâind. Dar nu trecu totuși prea mult și începură să pună întrebări. Îi cerură lui Bilbo să le explice în cele mai mici amănunte cum se făcea nevăzut, iar Inelul pe care-l găsisse îi interesă atât de tare, încât un timp uitară de propriile lor necazuri. Balin, mai cu seamă, insistă să i se spună de mai multe ori povestea cu Gollum, cu ghicitorile și tot restul, și unde, și cum găsisse Inelul. După un timp însă lumina începu să scadă și atunci întrebările se schimbară: unde se aflau, unde era cărarea, unde puteau găsi ceva de mâncare și ce trebuiau să facă în continuare? Repetau aceste întrebări întruna și păreau că așteaptă ca micul Bilbo să le dea răspunsul. De unde se vede că își schimbaseră cu totul părerea despre domnul Baggins și începuseră să-l respecte cum se cuvine (și așa cum le spusese și Gandalf c-o să se întâmple). Într-adevăr, nu mai bombăneau, ci erau convinși că hobbitul va găsi un plan minunat care să-i ajute. Știau prea bine că, dacă n-ar fi fost

hobbitul, ar fi murit deja cu toții. Îi mulțumiră, deci, de mai multe ori. Unii se ridicară chiar și se plecară până la pământ, cu toate că efortul îi făcu să pice în nas și nu mai reușiră multă vreme să se pună la loc pe picioare. Adevărul despre dispariția lui Bilbo nu scăzu cu nimic părerea lor bună despre el; căci văzuseră că are totuși minte și noroc, și un inel fermecat – toate trei bunuri foarte folositoare; de fapt, l-au lăudat într-așa hal, încât Bilbo începu să simtă că, la urma urmei, are în el ceva de aventurier curajos, cu toate că ar fi fost mult mai curajos dacă ar fi avut parte și de ceva mâncare.

Dar n-avea nimic, absolut nimic; și niciunul dintre ei nu era în stare să se ducă să caute ceva sau să găsească drumul pierdut. Drumul pierdut! În mintea obosită a lui Bilbo drumul devenise o idee fixă. Stătea și se uita în fața lui, la copacii care nu se mai terminau, și după un timp se cufundară din nou, cu toții, în tăcere. Toți, în afară de Balin. Multă vreme după ce toți ceilalți tăcuseră și închiseseră ochii să doarmă, continuă să mormăie și să râdă pe înfundate:

— Gollum! Să fiu al naibii! Deci așa ai reușit să te furișezi pe lângă mine! Acuma știi! Te-ai strecurat încet pe lângă mine, nu-i așa, domnule Baggins? Ah, și nasturii împrăștiți în pragul ușii! Bunul și drăguțul Bilbo, Bilbo, Bilbo – bo-bo-bo”. După care adormi. Și multă vreme a domnit o liniște deplină.

Deodată Dwalin deschise un ochi și se uită în jur:

— Unde e Thorin? Întrebă.

Șocul a fost îngrozitor, într-adevăr, erau numai treisprezece – doisprezece pitici și un hobbit. Da. Unde era Thorin? Se întrebară ce lucru nefast i s-o fi întâmplat, ce vrajă sau ce monștri întunecați dăduseră peste el. Și cum zăceau așa pierduți în pădure, se cutremurară. După care se cufundară unul după altul într-un somn agitat, plin de vise înfricoșătoare, în timp ce seara se transforma în noapte neagră; și deocamdată trebuie să-i lăsăm acolo, prea bolnavi și obosiți să stabilească gârzi sau să stea cu rândul de veghe.

Thorin fusese prins mult mai repede decât ei. Vă amintiți că Bilbo adormise buștean când pășise în cercul de lumină? Apoi, fusese rândul lui Thorin să pășească în mijlocul cercului și, când se stinseseră luminile, căzuse ca o piatră fermecată. Tot zgomotul pe care-l făcuseră piticii pierduți în noapte, țipetele pe care le scosese când îi prinseseră păianjenii și îi legaseră, și tot zgomotul bătăliei de a doua zi trecuseră peste el, fără să le audă. După care veniseră Elfii Pădureni, îl legaseră și-l luaseră de acolo.

Făpturile pe care le văzuseră petrecând erau, firește, Elfii Pădureni. Ei nu sunt ființe rele. Dar au un păcat: nu au încredere în străini. Și cu toate că pe atunci vrăjile lor aveau mare putere, erau foarte circumspecți. Se deosebeau de Eldari, de Elfii Apuseni – erau mai periculoși și mai puțin înțelepți. Căci cei mai mulți (împreună cu neamurile lor răspândite pe dealuri și pe munți, se trăgeau din triburi vechi care nu se duceau niciodată în țara Elfilor Apuseni. Elfii Luminii, Adâncurilor și Mărilor se duceau acolo și trăiau ani și ani și se făceau mai buni, și mai înțelepți, și mai învățați, și descopereau vrăji noi și o nouă artă a îndemânării, făcând lucruri frumoase și uimitoare, înainte ca unii dintre

ei să se întoarcă în Pământul de Mijloc. Elfii Pădureni se simțeau atrași de amurgul Soarelui și al Lunii noastre; dar cel mai mult le plăceau stelele; și hoinăreau în pădurile întinse care creșteau înalte, în ținuturi care acum nu mai sunt. Locuiau de cele mai multe ori la marginea codrului, de unde fugeau uneori ca să vâneze sau să călărească și să alerge pe câmpiile deschise la lumina lunii sau a stelelor. Dar după venirea Oamenilor, au început să iubească din ce în ce mai mult amurgul și umbrele. Cu toate acestea erau și rămâneau elfi, și asta înseamnă „făpturi cu suflet bun”.

Într-o grotă uriașă, câțiva kilometri de la marginea Codrului Întunecat, în partea dinspre răsărit, trăia pe vremea aceea regele lor cel mai mare. În fața porților uriașe de granit era un râu care venea din înălțimile pădurii și continua apoi să curgă, intrând în mlaștinile de la picioarele platourilor înalte și împădurite. Această grotă uriașă, din care porneau nenumărate peșteri mai mici de fiecare parte, continua, cotind, departe, sub pământ, și avea multe galerii și săli spațioase; dar era mai luminoasă și mai sănătoasă decât locuințele gnomilor, și mai puțin adâncă și periculoasă. De fapt, supușii regelui vânau și trăiau mai mult afară, în pădure, și aveau case sau colibe pe pământ și pe crengile copacilor. Copacii care le plăceau cel mai mult erau fagii. Grotă era palatul regelui, seiful unde își păstra avuția și fortăreața în care se retrăgeau supușii lui când voiau să se apere de dușmani.

Peștera mai servea și drept temniță pentru prizonieri. Așa că acolo l-au târât pe Thorin – fără prea multă blândețe, căci nu prea iubeau piticii și-și închipuiau că e un dușman. Pe vremuri se războieră cu unii dintre piticii pe care-i acuzaseră că le furaseră comoara. Ar fi însă drept să spunem că piticii susțineau, dimpotrivă, că luaseră ce li se cuvenea, pentru că se învoiseră cu Regele Elfilor să-i lucreze aurul și argintul. După ce lucraseră, regele refuzase să le mai plătească. De fapt, marea slăbiciune a Regelui Elfilor erau lucrurile de preț, mai ales argintul și nestematele albe; și cu toate că avea un tezaur destul de mare, voia mereu mai mult, fiindcă nu era încă atât de bogat ca alți suverani ai elfilor, de pe vremuri. Supușii lui nu scoteau din pământ și nu prelucrau metalele sau nestematele, și nici nu se prea sinchiseau de negoț sau de agricultură. Asta o știa orice pitic, deși familia lui Thorin n-avusese nici o legătură cu vechea ceartă de care v-am pomenit. Așa că Thorin s-a supărat din cauza felului în care s-au purtat cu el după ce și-a retras vraja și el și-a venit în fire; și s-a hotărât să nu scoată nici o vorbă despre aur sau despre giuvaiere.

Când îl aduseră în fața regelui, acesta îl privi pe Thorin cu severitate și îi puse o grămadă de întrebări. Dar Thorin nu spunea nimic altceva decât că moare de foame.

— De ce ați încercat de trei ori, dumneata și oamenii dumitale, să-mi atacați supușii în timp ce petreceau? Întrebă regele.

— Nu i-am atacat, răspunse Thorin. Ne-am dus să cerșim, fiindcă muream de foame.

— Unde sunt prietenii dumitale acum și ce fac?

— Nu știu, dar cred că rabdă de foame în pădure.

— Ce făceați în pădure?

— Căutam mâncare și băutură, că eram sleiți de foame.

— Dar, de fapt, de ce ați venit în pădure? Întrebă regele, supărat.

Thorin închise gura și refuză să mai vorbească.

— Foarte bine, spuse regele. Luați-l de aici și puneți-l la loc sigur, până se hotărăște să spună adevărul, chiar dacă o fi să așteptăm și o sută de ani.

Elfii îl prinseră atunci în chingi și îl închiseră într-una din peșterile lor cele mai ascunse, în dosul unor uși solide de lemn, și-l lăsară acolo. Îi dădură mâncare și băutură și chiar dacă mâncarea nu era foarte gustoasă, oricum, era din belșug; căci elfii nu sunt gnomi și au o educație destul de aleasă chiar când e vorba de cei mai mari dușmani ai lor, pe care i-au luat prizonieri. Păianjenii uriași erau singurele făpturi față de care nu aveau milă și pe care nu le cruțau.

Bietul Thorin zăcea deci acolo, în temnița regelui, și după ce mai trecu un timp în care se simți plin de recunoștință pentru pâinea și carnea, și apa pe care i-o dădeau, începu să se întrebe ce deveniseră nefericiții lui prieteni. Nu trecu mult și descoperi; dar asta ține de capitolul următor și de începutul unei alte aventuri, în care hobbitul și-a dovedit din nou utilitatea.

CAPITOLUL 9

BUTOAIELE SALVATOARE.

A doua zi după bătălia cu păianjenii, Bilbo și piticii făcură un ultim efort disperat să găsească o soluție înainte de a muri de foame sau de sete. Se ridicară și o porniră clătănându-se pe picioare, în direcția în care opt din treisprezece, câți erau, ghiciră că s-ar afla poteca, dar nu apucară niciodată să descopere dacă e așa. Puțina lumină care era în pădure începuse iarăși să scadă, topindu-se în întunericul nopții, când deodată în jurul lor țâșni lumina mai multor torțe, de parcă ar fi fost sute de stele roșii. Elfii Pădureni apărură cu arcuri și săgeți și le strigară piticilor să se oprească. De luptă nu putea fi vorba. Chiar dacă piticii n-ar fi ajuns în starea în care erau, încât să se bucure că sunt prinși, cuțitele lor mici, singurele arme pe care le aveau, nu le-ar fi fost de nici un folos împotriva săgeților cu care elfii puteau lovi chiar și un ochi de pasăre în întuneric. Așa că au încremenit pe loc, s-au așezat pe jos și au așteptat – toți în afară de Bilbo care și-a vârât iute inelul în deget și s-a dat, pe furiș, la o parte. Iată de ce, când elfii i-au legat pe pitici într-un șir lung, unul în spatele celuilalt, și i-au numărat, n-au găsit sau, mai bine zis, nu l-au numărat niciodată pe hobbit.

Și nici nu l-au auzit sau l-au simțit cum urmărea, de la distanță, lumina făcliilor când își duceau prizonierii spre inima pădurii. Piticii erau cu toții legați la ochi, dar, oricum, n-avea mare importanță căci până și Bilbo, care-și putea folosi ochii, tot nu vedea unde îi duceau, și, în orice caz, nici el, nici ceilalți nu știau locul unde plecaseră. Bilbo făcu toate eforturile să se țină după torțe, căci ielele îi sileau pe pitici să meargă cât mai repede, deși erau bolnavi și obosiți. Regele le dăduse poruncă să se grăbească. Deodată torțele se opriră și hobbitul abia avu timp să le ajungă din urmă, înainte să înceapă trecerea peste pod. Era podul peste râu, care ducea până la porțile regelui. Sub pod apa întunecată

curgea iute și cu forță. La celălalt capăt erau porțile unei peșteri uriașe, care pătrundea în coasta unei văi molcome, acoperite de arbori. Acolo, fagii înalți coborau chiar până la malul râului, muindu-și rădăcinile în apă.

Elfii își împinseră prizonierii peste acel pod, dar Bilbo, care venea în urma lor, șovăi. Nu-i plăcea deloc cum arăta gura peșterii și nu se hotărî să-și urmeze prietenii decât în ultima clipă, când se repezi după ultimii elfi, înainte ca marile porți ale regelui să se închidă cu zgomot.

Înăuntru galeriile erau luminate de flăcările roșii ale torțelor, și elfii care făceau de gardă cântau înaintând prin galeriile cotite și încrucișate, în care răsună ecoul. Nu semănau cu cele din fortărețele gnomilor pentru că erau mai mici, coborau mai puțin adânc sub pământ, iar aerul care le umplea era mai curat. Într-o sală mare, cu stâlpi ciopliți din piatră vie, pe un tron de lemn sculptat, stătea Regele Elfilor. Pe cap avea o coroană de boabe și frunze roșii, căci venise iarăși toamna. Primăvara purta coroană din flori de pădure. În mână ținea un toiag de stejar, sculptat.

Prizonierii fură aduși în fața lui și, cu toate că se uita crunt la ei, le spuse oamenilor lui să-i dezlege, căci erau sleiți de puteri și în zdrențe.

— De altfel, aici nu-i nevoie să stea legați, spuse. Nimeni din cei aduși aici nu mai poate scăpa prin porțile mele fermecate.

Îi întrebă îndelung și în amănunțime ce fac, unde vor să se ducă, de unde vin, dar nu reuși să scoată de la ei mult mai mult decât de la Thorin. Erau morocănoși și supărați și nici măcar nu se străduiau să pară politicoși.

— Ce-am făcut, Măria-ta? Întrebă Balin, care era cel mai bătrân dintre cei rămași. E oare o crimă să te rătăcești în pădure, să-ți fie foame și sete, să fii prins în ghearele păianjenilor? De ce vă înfurie atât de tare uciderea lor? Sunt animalele dumneavoastră de casă, favorite?

Întrebarea îl înfurie, firește, pe rege, mai rău ca niciodată făcându-l să răspundă:

— E o crimă să umbli prin împărăția mea fără aprobarea mea. Uitați că vă aflați în regatul meu și că ați folosit drumul făcut de oamenii mei? N-ați tulburat voi de trei ori liniștea oamenilor mei în pădure, nu i-ați supărat, n-ați stârnit voi păianjenii cu zarva și strigățele voastre? După toate necazurile pe care mi le-ați pricinuit, am și eu dreptul să știu ce vă aduce pe aici și, dacă nu vreți să-mi spuneți acum, vă țin pe toți închiși până vă vine mintea la cap și învățați să vă purtați.

Porunci ca fiecare pitic să fie pus într-altă celulă, să i se dea de mâncare și de băut, dar să nu li se dea voie să iasă din mica lor închisoare până când nu se hotărăște măcar unul dintre ei să-i spună tot ce voia el să știe. Dar nu le-a spus că Thorin era și el prizonierul lui. Asta a descoperit-o Bilbo.

Bietul domn Baggins! Multă și istovitoare vreme a trebuit să trăiască în locul acela, complet singur, ascunzându-se tot timpul, neîndrăznind să-și scoată niciodată Inelul, abia îndrăznind să doarmă, chiar și ghemuit în cele mai ascunse și îndepărtate unghere, pe care reușise să le găsească. Ca să facă și el ceva, își luă obiceiul să se plimbe prin palatul Regelui Elfilor. Intrările erau

închise cu porți fermecate, dar uneori, dacă se grăbea, reușea totuși să iasă. Grupuri de Elfi Pădureni, conduși uneori de rege, plecau când și când la vânătoare sau după alte treburi, prin pădurile dinspre soare-răsare. Și atunci, dacă Bilbo se mișca destul de repede, reușea să iasă strecurându-se în urma lor, cu toate că asta era periculos. De mai multe ori a fost cât pe-acți să fie prins între ușile care s-au închis brusc după ce au trecut ultimii elfi; dar nu îndrăznea să se apropie prea mult din cauza umbrei lui, oricât ar fi fost de inconsistentă și de nesigură în lumina torței, sau de teamă să nu se ciocnească cineva de el și să-l descopere. Și pe urmă, chiar când ieșea, ceea ce nu se întâmpla prea des, tot nu-i servea la nimic. Nu voia să-i părăsească pe pitici și, de fapt, nici nu știa unde Dumnezeu să se ducă fără ei. Nu reușea să țină pasul cu elfii-vânători chiar tot timpul cât umblau pe afară, așa că nu descoperi niciodată drumurile care l-ar fi scos din pădure; nu făcea decât să rătăcească disperat, îngrozit să nu se piardă, până când i se ivea iar ocazia să se întoarcă. Când ieșea la aer i se mai făcea și foame, căci nu știa să vâneze – în timp ce în peșteri reușea, de bine de rău, să trăiască furând mâncare din cămară sau de pe masă, când nu era nimeni prin preajmă.

„Sunt ca un spărgător care, o dată ce-a intrat, nu mai poate pleca și trebuie să continue să prade în chip jalnic aceeași casă, zi de zi, își spunea. Aici e partea cea mai tristă și plicticoasă din toată aventura asta nenorocită, obositoare și penibilă. Aș da orice să fiu din nou în vizuina mea, lângă un foc bun, la lumina lămpii!” Și ar mai fi vrut uneori să-i poată trimite vrăjitorului un mesaj în care să-i ceară ajutor, dar asta era, firește, imposibil; își dădu foarte repede seama că, dacă era ceva de făcut, trebuia s-o facă el, domnul Baggins, singur și fără ajutor.

În cele din urmă, după o săptămână sau două de viață trăită în ascuns, pândind și urmărind gărzile, profitând de orice ocazie, reuși să afle unde era ținut fiecare pitic în parte. Descoperi toate cele douăsprezece celule în care se aflau, în diferite părți ale palatului, și după un timp reuși să se orienteze foarte bine. Și mare-i fu mirarea, trăgând într-o zi cu urechea în timp ce stăteau niște paznici de vorbă, să afle că mai era un pitic închis, într-un loc deosebit de tainic și de întunecos. Ghici, bineînțeles, într-o clipă că trebuie să fie vorba de Thorin; și după un timp descoperi că așa și era. În cele din urmă, reuși cu mare greutate să găsească locul, când nu era nimeni prin jur, și să schimbe două-trei vorbe cu căpetenia piticilor.

Thorin era prea amărât ca să mai fie furios de necazurile lui și începuse chiar să se gândească să-i spună regelui totul despre comoară și despre căutările lor (ceea ce dovedea cât de mult îi scăzuse moralul), când auzi vocișoara lui Bilbo prin gaura cheii. După o clipă însă își dădu seama că nu se poate înșela, se apropie de ușă și avu o lungă convorbire în șoaptă cu Bilbo, care stătea de partea cealaltă.

Și astfel Bilbo reuși să ducă în taină mesajul lui Thorin fiecăruia dintre ceilalți pitici întemnițați, spunându-le că Thorin, căpetenia lor, se află aproape de ei și că niciunul nu trebuie să dezvăluie misiunea lui regelui, sau în orice

caz nu înainte să le dea Thorin semnalul. Căci lui Thorin îi venise inima la loc, auzind cum își salvase hobbitul tovarășii de păianjeni, și era din nou hotărât să nu se răscumpere prin făgăduieli făcute regelui, că i-ar da o parte din comoară, decât atunci când nu va mai fi altă speranță de scăpare; decât atunci când extraordinarul domn Baggins cel Nevăzut (despre care începuse, într-adevăr, să aibă o părere foarte bună) nu va mai reuși să găsească nici o soluție ingenioasă.

Primind mesajul, ceilalți pitici au fost cu totul de acord. S-au gândit cu toții că partea lor din comoară (căci o socoteau a lor, cu toate că se aflau acum într-o situație critică și dragonul era încă în viață) va suferi serios dacă Elfii Pădureni vor avea pretenția la o parte din ea; în plus, aveau toată încrederea în Bilbo. Căci, vedeți, se întâmpla tocmai ce spusese Gandalf. Poate că asta era unul din motivele pentru care plecase și îi lăsase singuri.

Dar Bilbo nu împărțea nici pe departe speranțele lor. Nu-i plăcea să depindă toți de el și tare ar fi vrut să-l aibă pe vrăjitor pe aproape. În zadar; probabil că îi despărțea de el toată întinderea misterioasă a Codrului Întunecat. Se gândi și se tot gândi, până aproape să-i crape capul, dar nu-i veni nici o idee strălucită. Un inel fermecat era un lucru foarte bun, dar nu servea la mare lucru când ei erau paisprezece. Dar, după cum ați ghicit, probabil, până la urmă tot a reușit să-și salveze prietenii, și iată cum s-a întâmplat.

Într-o zi, pe când tot adulmeca și se plimba înapoi și încolo, Bilbo descoperi ceva foarte interesant: porțile cele mari nu erau singura intrare spre peșteri. Există un pârau care curgea pe sub o parte din zona cea mai joasă a palatului și se unea cu Râul Pădurii mai departe, spre răsărit, dincolo de dealul abrupt unde se afla deschizătura principală; în locul unde pâraul subteran ieșea din coasta dealului se afla un zăgaz. Tavanul de stâncă cobora acolo până aproape de suprafața apei, unde se putea lăsa un zăgaz drept în albia râului, ca să împiedice pe oricine ar fi vrut să intre sau să iasă pe acolo. Dar era adesea deschis, căci pe acolo treceau multe mărfuri, fie că intrau, fie că ieșeau. Dacă ar fi intrat cineva pe acolo, s-ar fi trezit într-un tunel negru și accidentat, care pătrundea adânc în inima dealului; era totuși un loc unde tunelul trecea pe sub peșteri și unde tavanul fusese tăiat și acoperit cu chepenguri mari din lemn de stejar, care se deschideau, în sus, spre beciurile regelui. În beciuri se aflau butoaie, butoaie și iar butoaie; căci Elfii Pădureni și mai ales regelui lor le plăcea foarte mult vinul, deși prin părțile acelea nu creștea vița de vie. Vinul și celelalte bunuri erau aduse de la rudele lor dinspre miazăzi, sau de la viile oamenilor de pe meleaguri îndepărtate.

Stând ascuns în spatele unui poloboc dintre cele mai mari, Bilbo descoperi chepengurile și la ce foloseau, și stând la pândă și ascultând ce spuneau servitorii regelui, află cum se aduceau vinurile și alte bunuri, pe apă sau pe uscat, de la Lacul cel Lung.

După câte se părea, acolo continua să existe un oraș înfloritor al oamenilor, construit pe poduri și pătrunzând departe în apă, ca un mijloc de apărare împotriva dușmanilor de tot felul și mai ales împotriva dragonului de

pe Munte. Din Orașul Lacului, butoaiele plecau pe Râul Pădurii. De multe ori erau doar prinse unul de altul ca niște plute mari, și împinse cu prăjina sau cu vâslele în sus, pe apă; alteori erau încărcate pe vase.

După ce le goleau, elfii luau butoaiele și le aruncau prin trape, apoi deschideau zăgazul și butoaiele ieșeau plutind și legănându-se pe apă, până când curentul le ducea într-un loc, departe de râu, la vale, unde malul ieșea afară, aproape de marginea cea mai răsăriteană a Codrului Întunecat. Acolo erau culese, legate și aduse înapoi, pe apă, în Orașul Lacului, care se afla în apropiere de punctul în care Râul Pădurii se vărsa în Lacul cel Lung.

Un timp Bilbo stătu și se gândi la zăgaz, întrebându-se cum l-ar putea folosi ca să-și scape prietenii și, în cele din urmă, ajunse să conceapă un plan disperat.

Prizonierilor li se adusesese masa de seară. Gărzile se depărtau tropăind pe culoare, luând torțele cu ei și lăsând totul în întuneric, în urma lor. Apoi Bilbo îl auzi pe chelarul regelui spunându-i căpitanului gărzilor „noapte bună”.

— Hai cu mine, spuse, să-ți dau să bei puțin din vinul ăla nou pe care l-am primit acum, de curând. Astă-seară am mult de tras, că trebuie să scot butoaiele goale din beciuri, așa că un păhărel te ajută să muncești mai bine.

— Bine, spuse râzând șeful gărzilor, am să gust și eu un pahar, să văd dacă vinu-i vrednic de masa regelui. Astă-seară e un ospăț și nu se cade să servim vin prost.

Auzind acestea, Bilbo începu să tremure de emoție, căci văzu că norocul e de partea lui și că are imediat ocazia să-și încerce planul lui disperat. Îi urmă pe cei doi până când intrară într-un beci mic și se așezară la o masă pe care se aflau două carafe mari și pântecoase. Nu trecu mult și începură să bea și să râdă cu poftă. Și atunci Bilbo avu un noroc cu totul neobișnuit. Elfii Pădurenii nu se amețesc decât cu vin extrem de tare, dar, după cât se părea, vinul ăsta era din recolta îmbătătoare a marilor grădini din Dorwinion și nu era destinat soldaților sau servitorilor, ci doar ospățului regelui; și trebuia servit în cupe mici, nu în carafe mari și pântecoase ca ale chelarului.

Puțin timp după aceea, șeful gărzilor începu să moțâie, apoi puse capul pe masă și căzu într-un somn adânc. Chelarul continuă un timp să vorbească și să râdă de unul singur, fără să dea vreun semn că văzuse ce s-a întâmplat, dar puțin mai târziu începu să picotească și el – îi căzu capul pe masă și adormi sforăind lângă prietenul lui. Atunci hobbitul intră pe furiș în beci. Câteva clipe mai târziu șeful gărzilor nu mai avea chei, iar Bilbo alerga cât putea de repede pe culoare, spre celule. Legătura mare de chei i se părea foarte grea pentru brațele lui și, cu toate că purta inelul, simți de mai multe ori că i se taie picioarele de frică, pentru că nu putea să împiedice cheile să zornăie destul de tare din când în când. Și asta îl făcea să tremure din cap până-n picioare.

Întâi descuie ușa lui Balin, apoi, imediat după ce ieși piticul de acolo, o încuie cu grijă la loc. După cum vă închipuiți, Balin rămase foarte uimit; dar oricât ar fi fost de fericit să iasă din cămăruța lui de piatră atât de plictisitoare,

voia totuși să se oprească și să pună întrebări, să știe ce voia să facă Bilbo și multe altele.

— N-avem timp acum, spuse hobbitul, urmează-mă și-ai să vezi! Trebuie să rămânem cu toții împreună, să nu riscăm să ne pierdem unul de altul. Ori scăpăm toți, ori niciunul, și asta e ultima noastră șansă. Dacă se află asta, Dumnezeu știe unde vă mai pune regele, cu lanțuri la mâini și probabil și la picioare. Fii băiat bun și nu mai discuta.

După care se duse din ușă în ușă, până când numărul celor care-l urmau ajunse la doisprezece – niciunul dintre ei nefiind prea sprinten, din cauza întunericii și a faptului că fuseseră prea mult timp închiși. Inima lui Bilbo bătea să se rupă ori de câte ori se loveau unul de altul sau mormăiau și șușoteau pe întuneric. „Naiba s-o ia de afacere piticească”, își spunea Bilbo în sinea lui. Dar totul a mers ca pe roate și n-au întâlnit nici un paznic. De fapt, în noaptea aceea avea loc în pădure și în sălile de sus o mare Petrecere a Toamnei. Aproape toți supușii regelui petreceau și se veseleau.

În cele din urmă, după multe poticneli, ajunseră la temnița în care se afla Thorin, la mare adâncime sub pământ, dar, din fericire, destul de aproape de beciuri.

— Ia te uită! Spuse Thorin, când îi șopti Bilbo să iasă să se alăture prietenilor lui. Gandalf a spus adevărul, ca de obicei. La o adică, s-ar părea că ești un Spărgător de mâna-ntâi. Sunt convins că în viitor, orice s-ar întâmpla, suntem cu toții oamenii dumitale. Dar ce facem?

Bilbo își dădu seama că venise vremea să le explice cât de cât ideea, dar nu era deloc convins că piticii o vor primi bine.

Temerile lui se vădiră a fi cât se poate de justificate. Căci ideea nu le-a plăcut deloc și începură să bombăne în gura mare, cu toate că asta era periculos.

— O să ne izbească și o să ne facă bucăți, și o să ne mai și înecăm, mormăiră. Când ai reușit să pui mâna pe chei, am crezut că ai și un plan inteligent. Ideea asta e o nebunie!

— Foarte bine, spuse Bilbo descurajat, dar în același timp și cam enervat. Hai înapoi în celulele voastre frumoase; o să vă încui la loc și o să stați comod, să găsiți un alt plan mai bun – dar nu cred că o să mai pot pune vreodată mâna pe chei, chiar dacă aș fi dispus să mai încerc.

Perspectiva era prea îngrozitoare, așa că se potoliră. În cele din urmă, au trebuit să facă ceea ce le sugerase Bilbo, pentru că era clar că nu puteau să încerce să găsească drumul până-n sălile de sus sau să se lupte să iasă pe porți, care se închideau ca prin farmec; sau să bombăne prin galerii, până erau iarăși prinși. Așa că, urmându-l pe hobbit, se furișară în beciurile cele mai adânci. Trecură prin fața unei uși prin care îi văzură pe căpitanul gărzilor și pe chelar care continuau să sforăie fericiți, cu un zâmbet pe față. Vinul de Dorwinion dă un somn adânc, cu vise plăcute. A doua zi expresia căpitanului gărzilor probabil că avea să fie alta, cu toate că Bilbo, înainte să-și continue drumul, se furișase lângă el și, milos, îi pusese cheile înapoi la cingătoare.

„Așa va avea mai puține necazuri”, își spuse domnul Baggins. „N-a fost om rău și s-a purtat destul de frumos cu prizonierii. Vai, ce-o să se mai mire cu toții! O să-și închipuie că am avut puteri supranaturale grozave, ca să trecem prin toate ușile încuiate și să dispărem! Trebuie să ne punem foarte repede pe treabă dacă vrem așa ceva!”

Balin a fost pus să pândească paznicul și chelarul și să dea de veste dacă mișcă. Ceilalți s-au dus în beciul alăturat, cel cu trapele. Nu era timp de pierdut. După câte știa Bilbo, câțiva elfi primiseră poruncă să coboare curând, să-l ajute pe chelar să împingă butoaiele goale prin trape, în râu. Butoaiele erau, de fapt, gata pregătite, rânduri-rânduri, în mijlocul încăperii, și așteptau să li se dea brânci. Unele erau butoaie de vin – și cu acestea nu aveau ce face, pentru că era greu să le deschizi la capăt fără zgomot și era greu să le închizi la loc. Dar printre ele se aflau și câteva cu care se căraseră alte lucruri în palatul regelui, cum ar fi unt, mere și altele.

Găsiră repede treisprezece butoaie destul de mari ca să încapă câte un pitic în fiecare. De fapt, unele erau chiar prea spațioase și, vârandu-se în ele, piticii se gândiră îngrijorați cât vor fi de scuturați și de izbiți, cu toate că Bilbo se strădui să găsească într-un timp atât de scurt paie și alte lucruri cu care să-i împacheteze confortabil. Thorin îi făcuse mari necazuri și acum se sucea și se răsucea în butoi, mârâind ca un câine mare într-un coteț prea mic, în timp ce Balin, care rămăsese ultimul, făcea o grămadă de mofturi din cauza găurilor prin care trebuia să intre aerul, spunând că se sufocă înainte chiar să se fi pus capacul la butoi. Bilbo se străduise să astupe găurile din părțile laterale ale butoaielor și să fixeze capacele cât mai bine, și acum rămăsese din nou singur; alerga încoace și încolo, făcând ultimele rectificări și sperând, oricât ar fi fost de absurd, că planul lui va reuși.

Treaba s-a isprăvit tocmai la timp. Un minut sau două după ce fixase capacul butoiului lui Balin, Bilbo auzi voci care râdeau și vorbeau, și cântau frânturi de cântece. Părăsiseră un ospăț vesel, care se desfășura într-una din sălile palatului, și aveau intenția să se întoarcă acolo cât mai repede.

— Unde-i bătrânul Galion, chelarul? Spuse unul dintre elfi. Nu l-am văzut servind la masă astă-seară. Ar trebui să fie aici acum, să ne arate ce-avem de făcut!

— Dacă bătrânul gură-cască întârzie, mă supăr, spuse altul. N-am de gând să-mi pierd vremea aici, când acolo sus toți petrec și se veselesc.

— Aha! Se auzi un strigăt. Uite-l pe bătrânul pezevenghi. E cu capul în cană! A făcut și el o mică petrecere în doi, cu prietenul lui, căpitanul.

— Scutură-l! Trezește-l! Strigară ceilalți, nerăbdători.

Galion nu prea era încântat să fie scuturat sau trezit și încă și mai puțin să fie batjocorit.

— Ați auzit, mormăi el, am așteptat și-am tot așteptat, aici jos, în timp ce voi beați și vă veseleți, uitând de datorie. Nu-i de mirare că am adormit. Mi-a fost urât.

— Nu-i de mirare, spuseră elfii, dar explicația e aici, în cană. Ia dă-ne și nouă o gură din licoarea asta aromitoare, înainte să ne apucăm de treabă. Nu-i nevoie să-l trezești pe temnicer. După cum arată, pare să-și fi luat porția.

Au băut apoi un rând și deodată au devenit nemaipomenit de veseli. Dar nu și-au pierdut mințile cu totul.

— Salvează-ne, Galion, strigară, ai început cheful devreme și ți s-au cam încâlcit mințile. Ai pus aici butoaiele pline în loc să le pui pe cele goale, dacă le judeci după greutate.

— Ia apucați-vă de treabă, mormăi chelarul, cum o să-și dea seama de greutate niște bețivani care trebuie să plece, și gata! Faceți ce vă spun!

— Bine, bine, răspunseră elfii, rostogolind butoaiele către trapă. Dar să știi că tu răspunzi dacă poloboacele pline cu unt pentru rege și cu cel mai bun vin al lui se duc pe gârlă și ajung la Oamenii Lacului, pe gratis.

Hai de-a dura, dura, dura, Oricare le-ar fi măsura, Până cade jos, prin trapă, Plici și placi, cade în apă!

Așa cântară, în timp ce un butoi și pe urmă altul se rostogoliră uruind spre deschizătura neagră, căzând apoi în apa rece, câțiva metri mai jos. Unele dintre butoaie erau, într-adevăr, goale, dar în altele, împachetat cu grijă, se afla câte un pitic; jos căzură toate, unele peste altele, plesnind apa, ciocnindu-se de pereții tunelului sau unul de altul, plecând apoi la vale, pe apă.

Și deodată Bilbo își dădu seama de punctul slab al planului său. Probabil că dumneavoastră v-ați dat seama mai demult și v-ați distrat; dar cred că, dacă ați fi fost în locul lui, n-ați fi reușit să faceți nici măcar cât a făcut el. Deci rămăsese pe afară și nu era nimeni care să-l împacheteze, chiar dacă ar mai fi avut posibilitatea s-o facă. Se părea că de data asta își va pierde într-adevăr piticii. Dispăruseră aproape toți prin gaura neagră a trapei; va rămâne singur de tot și va trebui să stea ascuns pe vecie, ca Spărgător permanent, în peșterile elfilor. Căci, chiar de ar fi putut să scape în clipa aceea prin porțile de sus, era foarte puțin probabil că va mai găsi vreodată piticii. Pe uscat nu știa drumul care să-l ducă până-n locul unde se adunau butoaiele. Se întreba ce vor păți fără el, căci nu avusese timp să le spună piticilor tot ce aflase sau ceea ce avusese intenția să facă după ce vor fi ieșit din pădure.

Pe când îi treceau toate aceste gânduri prin minte, elfii, făpturi voioase, începură să cânte un cântec în jurul zăgazului râului. Câțiva mânuiau deja frânghiile care ridicau ușile porții prin care urmau să iasă butoaiele, odată ajunse toate în apă.

Jos, pe apă, hai, coboară Spre ținuturi de-odinioară!

Lasă hrube și palate, Lasă coamele-avântate, Unde codru-i des și negru
Și-umbre sure-s în tot locul.

Peste-a pomilor lumi zboară Spre-adierile de vară, Peste stuf, peste rogoz,
Peste bălării și boz, Printre cețuri ce cresc, albe, Din a mlaștinilor salbe!

Du-te, du-te după stele De pe ceruri reci și rele;

Să te-ntorci când zorii crapă Peste țarm, nisip și apă, Du-te către miazăzi,
Unde-i Soare și e zi, Și sunt pajiști înverzite, Unde pasc cirezi de vite.

Vino sus, unde-s grădini Și-unde sunt ciorchinii plini, Unde Soarele domnește...

Către miazăzi grăbește!

Jos, pe apă, hai, coboară, Spre ținuturi de-odinioară!

Unii se duseră să tragă de frânghiile care ridicau zăgazul, să poată ieși butoaiile de îndată ce erau toate acolo jos, în apă.

Tocmai rostogoleau ultimul butoi spre trape. În disperare de cauză și neavând altceva mai bun de făcut, micul Bilbo, sărăcuțul, s-a agățat și el și s-a trezit aruncat în trapă, cu butoi cu tot. Și plici! A căzut în apă – o apă rece și moartă – cu butoiul peste el.

Apoi a ieșit din nou la suprafață, scuișându-se și agățându-se de lemnul butoiului, ca un șobolan; dar oricâte eforturi a făcut, tot n-a reușit să se cațere pe butoi. Ori de câte ori încerca, butoiul se rostogolea trăgându-l din nou pe sub el, în apă. De fapt butoiul era gol și plutea, ușor ca un dop. Cu toate că avea urechile pline cu apă, Bilbo auzea elfii care continuau să cânte în pivnița de sus. Apoi, deodată, chepengurile se închiseră cu o bufnitură și vocile se pierdură. Bilbo se afla într-un tunel negru, plutind în apa înghețată, singur-singurel – căci cum să te bizui pe niște prieteni împachetați în butoaie!

Curând apăru însă în întunericul din față o pată cenușie. Auzi scârțâitul zăgazului pe care îl trăgeau elfii în sus și descoperi că se află în mijlocul unei mase plutitoare de butoaie și poloboace, care se tot izbeau unele de altele și se îngrămădeau să treacă pe sub arcadă și să ajungă în șuvoiul de afară. Bilbo s-a ferit cât a putut el mai bine, ca să nu fie lovit din toate părțile și făcut bucăți; dar în cele din urmă mulțimea de butoaie care se înghionteau a început să se mai împrăstie, plutind unul câte unul pe sub bolta de piatră și depărtându-se. Atunci și-a dat el seama că n-ar fi fost bine nici dac-ar fi reușit să se așeze călare pe butoi, căci între butoi și tavanul care cobora brusc în dreptul zăgazului nu mai era loc nici măcar pentru un hobbit.

Ieșiră de sub crengile care atârnavă din copacii de pe cele două maluri. Bilbo se întrebă cum s-or fi simțind piticii și dacă o fi intrat multă apă în butoaie. Printre butoaiile care înaintaseră plutind pe lângă el în întuneric, erau unele care păreau să atârne greu în apă, și Bilbo își spuse că trebuie să fie cele în care erau pitici.

„Numai de-aș fi înfundat bine capacele”, se gândi el, dar nu trecu mult și starea lui deveni atât de îngrijorătoare, încât uită de pitici. Reuși să țină capul afară din apă, dar tremura de frig și-și spunea în sinea lui că asta îl va ucide înainte ca norocul să se întoarcă în favoarea lui; se întreba cât timp va mai fi în stare să se țină agățat de butoi și dacă n-ar trebui să riște să-i dea drumul și să încerce să înoate până la mal.

Norocul se schimbă într-adevăr în favoarea lui, puțin mai târziu; la un moment dat, curentul plin de vârtejuri împinse mai multe butoaie până aproape de mal, unde rămăseră un timp blocate de o rădăcină ascunsă.

Bilbo profită atunci de ocazie ca să se urce dintr-o parte pe butoiul lui, în timp ce acesta rămăsese înțepenit lângă un altul. Se cățără ca un șobolan

murat și se lungi deasupra, cu mâinile și picioarele întinse în lături, să-și poată păstra cât mai bine echilibrul. Vântul era rece, dar, în orice caz, mai plăcut ca apa și Bilbo spera că n-o să alunece brusc de pe butoi când s-or porni din nou la drum.

N-a trecut mult și butoaiile s-au eliberat din nou și au început să se sucească și să se răsucescă, coborând pe apă și intrând în șuvoiul principal. Bilbo își dădu seama că, așa cum se și temuse, îi venea foarte greu să se țină bine de butoi; reuși totuși cumva, cu toate că era groaznic de incomod. Din fericire, el era foarte ușor și butoiul era bun și mare, și, fiind permeabil, luase și puțină apă. Totuși, era ca și cum ar încerca să călărească, fără căpăstru sau scări, un căluț burtos, care tot voia să se rostogolească pe iarbă.

Tot înaintând așa, domnul Baggins ajunse, în sfârșit, într-un loc unde copacii de pe ambele maluri deveneau tot mai subțiri. Reușea să vadă cerul palid printre ei. Râul Negru se făcea dintr-o dată larg, întâlnindu-se cu apele principale ale Râului Pădurii care cobora grăbit de la porțile mari ale regelui. Era o fâșie de apă luminată, pe care n-o mai umbrea nimic, suprafața ei lunecoasă dansând, întreruptă ici-colo de ogindirea norilor și a stelelor. Apoi, apele grăbite ale Râului Pădurii împinseră toată armata de butoaii și poloboace spre malul dinspre mieznoapte, unde, tot mușcând terenul, săpaseră un golf larg. Golful avea un țărm cu pietriș, pe sub maluri suspendate, și în capătul dinspre răsărit era întărit de un mic promontoriu de rocă tare, ieșit în afară. Pe țărmul cu apă mică, majoritatea butoaiilor se rostogoliseră pe uscat, doar câteva continuându-și drumul până se lovira de digul de piatră.

Pe mal erau oameni care priveau cu atenție. Într-o clipă împinseră cu prăjinile și strânsură toate butoaiile la un loc, în apa joasă, și, după ce le numărară, le legară la un loc cu sfoară și le lăsară să rămână așa până dimineața.

Bieții pitici! În schimb, situația lui Bilbo era ceva mai bună! Cobori de pe butoi, trecu cu greu prin apă până la mal, după care însă se furișă până la niște cocioabe pe care le văzuse lângă mal. Acum nu se mai gândea de două ori dacă să ia sau nu, neinvitat, mâncarea care-i apărea în față; era de atâta vreme silit s-o facă! Și știa acum prea bine ce înseamnă să fii înfometat, și nu doar interesat în mod politicos de delicatesele unei cămări bine garnisite. Zărise, printre copaci, și un foc și asta îl atrăsese, căci hainele lui erau muiate și zdrențuite și le simțea pe piele reci și lipicioase.

Cred că nu e nevoie să vă dau prea multe amănunte în legătură cu aventurile lui din noaptea aceea, căci ne apropiem de sfârșitul călătoriei către soare-răsare și ajungem la ultima și cea mai mare dintre aventuri, așa că trebuie să ne grăbim. Bineînțeles că, ajutat de inelul lui fermecat, s-a descurcat la început foarte bine. După un timp însă l-au trădat urmele ude ale tălpilor și picăturile de apă pe care le lăsa oriunde se ducea sau se așeza; mai mult încă, începuse să se smiorcăie, și de câte ori încerca să se ascundă, îl descopereau din cauza exploziei violente a strănuturilor lui înăbușite. Într-o clipă, în satul de lângă râu se stârni o mare agitație; dar Bilbo scăpă, fugind în pădure; ducea

cu el o pâine, un burduf cu vin și niște plăcinte, care nu erau câtuși de puțin ale lui. Restul nopții îl petrecu ud și departe de foc, dar vinul îl ajută să suporte frigul și, de fapt, adormi chiar puțin pe niște frunze uscate, cu toate că anul se apropia de sfârșit și aerul era înghețat.

Se trezi din nou, strănutând deosebit de tare. Era o dimineață înnoirată și jos, lângă râu, se auzea larmă și veselie. Se făcea o plută de butoaie, pe care elfii-plutași aveau s-o ducă în curând la vale, spre Orașul Lacului. Bilbo strănută din nou. Nu mai era ud, dar se simțea înghețat din cap până în picioare. Cobori cât reușiră să-l ducă de repede picioarele lui țepene și ajunse tocmai la timp lângă grămada de butoaie, fără să-l observe nimeni în agitația generală. Din fericire, nu era soare la ora aceea, ca să arunce umbre stânjenitoare și din fericire reuși să nu mai strănute multă vreme.

Butoaiele erau împinse cu putere dintr-un loc într-altul, cu prăjina. Elfii stăteau în apa joasă, trăgeau și împingeau. Butoaiele, care erau acum toate legate strâns la un loc, scârțâiau și se băteau.

— Încărcătura asta e grea, mormăiră unii dintre elfi. Se cufundă prea mult – și unele nu par deloc goale. Dacă le-am fi primit în timpul zilei, am fi aruncat și noi o privire înăuntru, spuseră.

— Acu' n-avem timp, strigară plutașii, împingeți!

În cele din urmă se urniră, mai întâi încet, până trecură de vârful de stâncă unde stăteau alți elfi ca să le împingă cu prăjina, apoi din ce în ce mai repede, pe măsură ce intrau în șuvoiul principal și coborau la vale, tot mai la vale, înspre lac.

Scăpaseră de temnițele regelui, trecuseră de pădure, dar rămânea de văzut dacă rămăseseră vii sau erau morți.

CAPITOLUL 10

O PRIMIRE CĂLDUROASĂ.

Pe măsură ce înaintau plutind pe apă, ziua se făcea tot mai luminoasă și mai călduroasă. După o vreme, râul ocoli un umăr abrupt de pământ care cobora în stânga lor. Sub picioarele lui stâncoase, formând o costișă interioară, curgea, clipocind și susurând, un pârâu adânc. Deodată, costișa se micșoră. Malurile se cufundară. Copacii rămăseseră în urmă. Și Bilbo văzu în fața lui o priveliște grozavă.

Pământul se întindea larg de jur-împrejur, plin de apele râului care se risipeau într-o sută de râulețe șerpuite, sau se înfundau în mlaștini și bălți presărate cu insulițe de fiecare parte; totuși, prin mijloc curgea în continuare, liniștit, un râu violent. Iar departe se zărea Muntele, cu vârful lui întunecat ascuns într-un nor zdrențuit. Dar nu se vedeau nici vecinii lui cei mai apropiați la nord-est, nici pământul răvășit care îi lega de el. Se ridica singur și se uita peste mlaștini înspre pădure. Muntele Singuratic! Bilbo venise de departe și trecuse prin multe peripeții ca să-l vadă, și acum, când îl vedea, nu-i plăcea deloc cum arată.

Ascultând ce spuneau plutașii și punând cap la cap frânturile de informație pe care le lăsau să scape, își dădu repede seama că avea mare noroc

să-l fi văzut chiar și atât, chiar și de la distanța asta. Oricât ar fi fost de jalnică întemnițarea de care tocmai scăpase și oricât de neplăcută i-ar fi fost situația actuală (ca să nu mai vorbim de bieții pitici de sub el), avusese totuși mai mult noroc decât își închipuise. Discuțiile se refereau la marfa care venea și pleca pe apă și la creșterea circulației pe râu, pe măsură ce drumurile dinspre răsărit, care duceau spre Codrul Întunecat, dispăreau sau nu mai erau folosite; se mai refereau și la certurile dintre Oamenii Lacului și Elfii Pădureni, în legătură cu întreținerea Râului Pădurii și a malurilor sale.

Locurile astea se schimbaseră mult de pe vremea când Muntele era locuit de pitici, zile de care cei mai mulți dintre oameni nu-și mai aminteau azi decât ca de un basm pierdut în negura vremii. Se schimbaseră chiar și de curând, de la ultimele informații pe care le primise Gandalf în legătură cu ele. Inundații mari și ploi umflaseră râurile care curgeau înspre răsărit. Mai fuseseră și unul sau două cutremure (pe care unii erau dispuși să le atribuie dragonului, pe care-l pomeneau doar cu blesteme și cu un semn amenințător cu capul în direcția Muntelui). Mlaștinile și mocirla se întinseseră tot mai mult de o parte și de alta. Cărările dispăruseră, după cum dispăruseră și mulți călăreți și călători care încercaseră să regăsească drumurile pierdute. Cărarea elfilor, pe care-o urmaseră piticii prin pădure la sfatul lui Beorn, ajunsese acum să fie rar folosită și lipsită de orice siguranță. Ea se sfârșea, de altfel, la marginea de răsărit a pădurii; râul rămăsese singura cale lipsită de pericole de la marginea Codrului Întunecat, la miazănoapte, până la câmpiile umbrite de munte, pe partea cealaltă, iar râul era păzit de Regele Elfilor.

Vedeți, așadar, că până la urmă Bilbo luase singura cale cât de cât sigură. L-ar fi liniștit poate puțin pe domnul Baggins, care stătea tremurând pe butoaie, dacă ar fi știut că Gandalf, care era departe, aflase de toate astea, că se îngrijorase grozav și că, de fapt, își isprăvea celelalte treburi (care nu au legătură cu povestea asta) și se pregătea să vină în căutarea lui Thorin și a tovarășilor săi. Dar Bilbo nu știa.

Tot ce știa era că râul părea să continue și să tot continue la nesfârșit, și că-i era foame, și avea un guturai urâcios, și nu-i plăcea Muntele ăsta care părea că se încruntă și-l tot amenință, pe măsură ce se apropia de el. După o vreme însă râul o luă mai spre sud, și Muntele se retrase din nou; în cele din urmă, către sfârșitul zilei, malurile se făcură stâncoase, râul își strânse toate apele rătăcitoare într-un șuvoi adânc și iute, și se văzură înaintând cu mare viteză.

Soarele apusese când, cotind-o din nou înspre răsărit, Râul Pădurii năvăli în Lacul cel Lung. Râul avea acolo o gaură largă de vărsare și în fiecare parte ecluze stâncoase ca niște terase, cu prundiș îngrămădit la picioarele lor. Lacul cel Lung! Bilbo nu-și închipuise niciodată că, atunci când nu e vorba de mare, poate exista o apă atât de întinsă. Lacul era atât de lat încât malurile opuse păreau mici și îndepărtate, și era atât de lung, încât capătul dinspre miazănoapte, care se întindea spre Munte nici nu se mai vedea. Bilbo știa doar de pe hartă că acolo sus, departe, unde sclipeau stelele Carului, Râul Curgător

se vărsa în lac venind din Dale, și, împreună cu Râul Pădurii umplea cu ape adânci ceea ce fusese, probabil, cândva o vale mare, adâncă și stâncoasă. La capătul dinspre miazăzi, apele umflate peste măsură se revărsau iarăși, în cascade înalte, și goneau grăbite către meleaguri necunoscute. În aerul liniștit al serii, zgomotul cascadelor se auzea ca un muget îndepărtat.

Nu prea departe de gura Râului Pădurii era orașul ciudat despre care vorbiseră elfii în pivnița regelui. Nu se afla pe mal, cu toate că erau și acolo câteva cocioabe și chiar câteva clădiri; era construit pe suprafața lacului și era apărat împotriva râului, care pătrundea cu vârtejuri în lac, de un promontoriu de piatră care forma un golf liniștit. Un pod mare, de lemn se întindea până într-un loc, unde pe stive uriașe de copaci din pădure se construise un oraș de lemn, în care viața pulsa din plin; nu era un oraș de elfi, ci un oraș omenesc; cei care mai îndrăzneau să locuiască aici, la umbra Muntelui îndepărtat al dragonului, continuau să se îmbogățească de pe urma negoțului cu bunuri, care veneau de la miazăzi pe Râul cel Mare și erau apoi transportate cu căruța, pe lângă cascade, până în orașul lor; dar în vremurile bune de demult, când Dale, orașul de la miazănoapte, era bogat și înfloritor, fuseseră bogați și puternici și avuseseră flote întregi pe apă, unele pline cu aur, altele cu războinici în armură, și avuseseră loc războaie și fapte de vitejie care acum deveniseră legendă. Și când apele scădeau, pe vreme de secetă, se mai vedeau încă, de-a lungul malurilor, clădirile unui oraș mare, care acum putrezea.

Dar oamenii își aminteau puțin din toate astea, deși unii mai cântau cântecele vechi despre regii pitici de pe Munte, Thror și Thrain, din neamul lui Durin, și despre venirea dragonului și prăbușirea Seniorilor din Dale. Unii mai cântau și că Thror și Thrain se vor întoarce cândva și că aurul va curge râuri-râuri prin ecluzele Muntelui, și că toată regiunea aceea se va umple iar de cântece și de veselie. Dar această legendă plăcută nu prea le influența îndeletnicirile de fiecare zi.

De îndată ce zăriră pluta de butoaie, o seamă de bărci ieșiră dinspre grămada de clădiri ale orașului și se apropiară de ea, și niște voci îi salutară pe plutași. Apoi se aruncară frânghii, se împinseră vâsle și puțin după aceea pluta fu scoasă din șuvoiul Râului Pădurii și priponită de pintenul înalt de stâncă, în micul golf din Orașul Lacului. O prinseră acolo, aproape de capătul dinspre mal al marelui pod. Curând aveau să vină oameni de la miazăzi să ia câteva butoaie și să umple altele cu bunuri aduse de ei, pentru ca apoi butoaiele să se întoarcă în amonte până în locul unde-și aveau casa Elfii Pădureni. Între timp, butoaiele fuseseră lăsate să plutească, iar elfii se duseseră cu luntrașii să chefuliască în oraș.

Ar fi fost uimiți să vadă ce s-a întâmplat pe mal, după ce au plecat și s-au lăsat umbrele nopții. Bilbo a tăiat întâi și întâi sfoara care ținea primul butoi, pe care apoi l-a împins pe mal și l-a deschis. Înăuntru s-au auzit niște mârâieli și un pitic, cât se poate de amărât, s-a târât afară. În barba lui udă leoarcă se amestecaseră fire ude de paie; îl dureau atât de tare brațele și picioarele și era atât de înțepenit, de lovit și plin de vânătăi, încât abia dacă

putea să mai stea în picioare sau să treacă împleticindu-se prin apa mică și să se întindă, fornăind, pe mal. Avea o privire sălbatică și hămesită, ca un câine legat în lanț și uitat în cușcă de o săptămână. Era Thorin, dar nu mai putea fi recunoscut decât după lanțul de aur, culoarea scufei albastre ca cerul, acum murdară și zdrențuită, și ciucurele de argint care-și pierduse toată strălucirea. Trecu destul de mult timp până să fie în stare să se poarte măcar politicos cu hobbitul.

— Hotărăște-te, ești viu sau mort? Îl întrebă Bilbo, supărat.

Uitase probabil că el, spre deosebire de pitici, mâncase mai mult, fusese liber să-și folosească brațele și picioarele și, în plus, se bucurase de o porție mult mai mare de aer.

— La urma urmei, ce, mai ești în închisoare? Sau ești liber? Dacă vrei de mâncare și vrei să continui aventura asta absurdă – la urma urmei e aventura voastră, nu-i a mea – ar fi bine să te plesnești puțin peste brațe, să-ți freci picioarele și să încerci să mă ajuți să-i scot și pe ceilalți din butoaie acum, cât mai e timp!

Thorin și-a dat, firește, seama de înțelepciunea vorbelor lui Bilbo, așa că, după ce a mai mormăit de câteva ori, s-a ridicat și s-a apucat să-l ajute pe hobbit, cât s-a priceput el mai bine. Era foarte greu și neplăcut, în întuneric și zbatându-se în apa rece, să găsească butoaiele care-i interesau. Ciocănind și strigând, au descoperit doar vreo șase pitici care le-au răspuns. I-au despachetat și i-au ajutat să ajungă la mal, unde s-au așezat ori s-au întins gemând și bodogănind. Erau atât de uzi, de țepeni și de plini de vânătași, încât abia reușeau să-și dea seama că fuseseră eliberați, sau să mulțumească pentru asta cum se cuvine.

Dwalin și Balin erau printre cei mai amărâți și nu servea la nimic să le ceri vreun ajutor. Bifur și Bofur erau mai puțin învinetțiți și mai uscați, dar s-au întins pe jos și au refuzat să se mai miște. În schimb Fili și Kili, care erau tineri (pentru niște pitici) și care fuseseră împachetați cu mai multă grijă și cu mai multe paie, în butoaie mai mici, au ieșit destul de zâmbitori; aveau doar câteva vânătași și înțepeneala le-a trecut într-o clipă.

— Sper să nu mai simt în viața mea miros de mere! Spuse Fili. Butoiul meu era plin de el. Poți să-ți pierzi mințile tot mirosindu-ți a mere la nesfârșit, când abia poți să te miști și ți-e frig, și-ți vine rău de foame. La ora asta aș fi în stare să mănânc orice pe lume, ore în șir – orice, în afară de mere.

Cu ajutorul binevoitor al lui Fili și Kili, al lui Thorin și al lui Bilbo descoperiră, în cele din urmă, restul piticilor și îi scoaseră din butoaie. Grasul Bombur, săracul, dormea sau căzuse în nesimțire; Dori, Nori, Ori, Oin și Gloin erau complet uzi și păreau pe jumătate morți. Așa că au trebuit să fie luați și cărați unul câte unul și întinși, în nesimțire, pe mal.

— Iată-ne, așadar, cu toții, spuse Thorin. Am impresia că ar trebui să mulțumim sorții și domnului Baggins. Sunt sigur că are tot dreptul să se aștepte la mulțumirile noastre, cu toate că aș fi preferat să ne fi organizat o călătorie mai plăcută. Totuși, dă-mi voie să-ți mai spun încă o dată, domnule

Baggins, că îți suntem foarte îndatorați. Și fără îndoială că-ți vom exprima recunoștința noastră așa cum trebuie, după ce vom mânca și ne vom reveni. Dar, deocamdată, ce facem?

— Eu vă propun Orașul Lacului, spuse Bilbo. Dar, de fapt, nici n-avem de ales.

Bineînțeles că n-aveau de ales! Așa că, lăsându-i pe ceilalți, Thorin, Fili, Kili și hobbitul o porniră pe mal, până la marele pod. La intrarea pe pod se aflau niște paznici, care însă nu erau foarte atenți, căci trecuse prea multă vreme de când fusese într-adevăr nevoie să fie cu ochii în patru. Cu Elfii Pădureni erau prieteni; doar din când în când se mai iscau certuri în legătură cu taxele râului, dar asta se întâmpla rar. Ceilalți oameni erau departe; cât despre dragon, mulți dintre tinerii orașului se îndoiau fățiș de existența vreunui dragon al Muntelui și râdeau de „bărbile cărunte” și de băcăniile în care spuneau că-l văzuseră zburând prin văzduh, în tinerețile lor de mult trecute. Așa stând lucrurile, nu e de mirare că paznicii beau și râdeau în jurul focului, în ghereta lor, și n-au auzit zgomotul despachetării piticilor sau pașii celor patru iscoade. De aceea mare le-a fost mirarea când Thorin, Scut-de-Stejar, intră pe ușă.

— Cine sunteți și ce doriți? Strigară paznicii sărind în picioare și pipăind să-și caute armele.

— Eu sunt Thorin, fiul lui Thrain, fiu al regelui Thror de sub munte! Spuse piticul cu o voce puternică – și chiar părea a fi toate astea, în ciuda hainelor lui rupte și a scufiei târâte prin noroi. La gât și la talie avea lanț de aur strălucitor; ochii lui erau negri și adânci. M-am întors. Vreau să-l văd pe Stăpânul orașului vostru.

Se iscă o agitație grozavă. O parte dintre cei mai slabi de înger ieșiră alergând din cocioabă, de parcă s-ar fi așteptat ca Muntele să se prefacă în aur, în miez de noapte, și toate apele lacului să se îngălbenească într-o clipă. Căpitanul gărzilor făcu un pas înainte.

— Și ăștia cine sunt? Întrebă el arătând către Fili și Kili, și Bilbo.

— Fiii fiicei tatălui meu, răspunse Thorin, Fili și Kili, din neamul Durin, și domnul Baggins, tovarăș de călătorie în drumul pe care l-am făcut de la soare-apune.

— Dacă veniți cu gânduri pașnice, lăsați armele, spuse căpitanul.

— Nu avem arme! Spuse Thorin, și, una peste alta, era adevărat. Elfii Pădureni le luaseră cuțitele și marea sabie Orcrist. Bilbo avea la el sabia cea scurtă, dar nu au pomenit despre asta nimic. N-avem nevoie de arme, când ne întoarcem în sfârșit la ai noștri, după cum spun bătrânii. Și nici n-am putea lupta cu atât de mulți. Duceți-ne la Stăpânul vostru.

— Stăpânul benchetuieste, spuse căpitanul.

— O pricină în plus ca să ne duci la el, izbucni Fili, pe care tot ritualul ăsta îl scotea din sărite. Suntem obosiți și morți de foame, după drumul lung pe care l-am făcut, și mai avem și niște tovarăși bolnavi. Așa că grăbiți-vă și lăsați vorba, că de nu, s-ar putea ca Stăpânul vostru să vă cam ia la întrebări.

— Atunci, urmați-mă, spuse căpitanul, și, înconjurându-i cu șase oameni, îi conduse, trecând peste pod și intrând pe poartă, până în piața orașului.

„Piața” era un cerc mare de apă liniștită, înconjurat cu stâlpi înalți, pe care se construiseră casele mai mari, cu cheiuri lungi de lemn, cu multe trepte și scări care coborau până la suprafața lacului. Într-una din clădiri văzură o feerie de lumini strălucitoare și auziră zgomot de voci. Intrară și rămaseră clipind în lumină, uitându-se la niște mese lungi la care erau așezați o grămadă de oameni.

— Eu sunt Thorin, fiul lui Thrain, fiu al Regelui Thror de sub Munte! M-am întors! Strigă de la ușă Thorin cu o voce puternică, înainte ca șeful gărzilor să poată scoate o vorbă.

Toți săriră în picioare. Stăpânul orașului sări din fotoliul lui mare. Dar nimeni nu a fost mai uimit decât luntrașii elfilor, care stăteau la celălalt capăt al sălii. Înghesuindu-se în fața mesei Stăpânului, strigară:

— Sunt prizonieri ai regelui nostru care au scăpat, pitici vagabonzi și nomazi, care n-au reușit să explice cum trebuie ce-i cu ei. S-au furișat prin pădure și ne-au necăjit oamenii.

— E adevărat? Întrebă Stăpânul. De fapt, i se părea mult mai verosimil să creadă ce spun luntrașii decât că s-ar fi întors Regele de sub Munte, dacă asemenea persoană existase vreodată cu adevărat.

— E drept că am fost atrași în cursă din greșeală și întemnițați fără vină de Regele Elfilor, pe când ne întorceam acasă, răspunse Thorin. Dar nici lacăt, nici gratii nu pot împiedica întoarcerea propovăduită din bătrâni. Iar orașul ăsta nu face parte din regatul Elfilor Pădureni. Mă adresez Stăpânului din Orașul Lacului, și nu luntrașilor regelui.

Stăpânul șovăi și se uită de la unul la altul. Regele Elfilor era foarte puternic prin locurile acelea și Stăpânul nu voia să fie în dușmănie cu el, și nici nu prea avea o părere prea bună despre cântecele vechi, el ocupându-se mai cu seamă de comerț și de vămi, de încărcături de mărfuri și de aur, îndeletnicire căreia îi datora situația pe care o avea. Dar nu erau toți de părerea lui și problema fu repede rezolvată fără el. Știrile ieșiră pe ușile clădirii și în afara ei. Pe cheiuri se auzi o îngrămădeală de tălpi grăbite. Unii începură chiar să cânte frânturi din cântecele vechi, despre întoarcerea Regelui de sub Munte; nu-i supăra câtuși de puțin faptul că cel care se întorsese era nepotul lui Thror, și nu Thror însuși. Și cântecul fu preluat de alții și răsună puternic, rostogolindu-se deasupra Lacului:

Domnitorul de sub munte, Rege-al stâncilor sculptate Și-al argintatelor cișmele, Vă va aduce iar dreptate.

Își va pune iar coroana.

Harfa îi va fi-nstrunită, Sălile vor răsuna De cântarea-i măiestrită.

Codrii se vor legăna pe munte, Iarba-naltă pe câmpii, În pâraie și în râuri Vor fi aur, bogății.

Apele vor curge vesel, Lacurile vor luci, Nimeni nu va ști de jale
Când se-ntoarce el în vale!

Așa au cântat ei, sau cam așa, doar că totul era mult mai lung și se mai auzeau și strigăte și muzică de harfe, și viori, care se amestecau cu vocile.

Într-adevăr, nici cel mai bătrân bunic nu-și mai amintea să fi cunoscut vreodată orașul o asemenea emoție. Până și Elfii Pădureni începură să se minuneze și chiar să se teamă. Nu știau, firește, cum scăpase Thorin și începură să creadă că regele lor făcuse, poate, o mare greșală. Cât despre Stăpân, își dădu seama că nu putea face altceva decât să se supună protestelor generale, cel puțin pentru moment, și să pretindă că e convins de ceea ce spune Thorin. Așa că îi cedă propriul lui jilt și îi așeză pe Fili și pe Kili lângă el, la loc de onoare. Chiar și lui Bilbo i se dădu un loc la masa mare și, în îngrămădeala generală, nu întrebă nimeni ce legătură avea el cu toate astea, deși nici un cântec nu se referise la el, nici pe departe.

Curând după aceea fură aduși și ceilalți pitici în oraș, dând loc unor scene de entuziasm uimitor. Au fost cu toții doftoriciți, hrăniți, cazați și răsfățați – extrem de bine și de satisfăcător. Lui Thorin și tovarășilor lui li s-a dat o casă mare; li s-au pus la dispoziție bărci și vâslași; iar afară mulțimea stătea și cânta toată ziua sau izbucnea în urale dacă vreunul dintre pitici își arăta chiar și numai vârful nasului.

Unele dintre cântece erau chiar vechi; altele însă erau noi de tot și vorbeau cu încredere despre moartea subită a dragonului și despre încărcături de daruri bogate care coborau pe râu până la Orașul Lacului. Acestea din urmă erau în mare parte inspirate de Stăpân și nu prea le plăcea piticilor; dar, pe de altă parte, erau mulțumiți, așa că se îngrășară iute, recâștigându-și puterile.

Într-o săptămână se restabiliră total; erau îmbrăcați acum în haine din stoffe fine, fiecare în culorile lui, aveau bărbile bine tunse și pieptănate și umblau un pas țațoș. Thorin arăta și umbla de parcă și-ar fi recâștigat deja regatul și Smaug ar fi fost tocat bucăți-bucățele.

Apoi, după cum spusese și el, bunăvoința piticilor față de hobbit devenea din ce în ce mai mare. Încetaseră să se mai vaite sau să bombăne. Beau în sănătatea lui, îl băteau pe spate și făceau mare caz de el; ceea ce era foarte bine, căci nu prea era bine dispus. Era obsedat de imaginea Muntelui, continua să se gândească la dragon, și în plus avea și un guturai revoltător. Timp de trei zile rămase în casă strănutând și tușind, și chiar și după aceea discursurile lui la banchete se limitară la: „Mulțumesc foarte mult”.

Între timp, elfii plecaseră cu încărcătura în susul Râului Pădurii, după care se iscă o mare agitație în palatul regelui. N-am reușit să aflu niciodată ce s-a întâmplat cu căpetenia gărzilor și cu chelarul. Firește că în tot timpul cât au stat piticii în Orașul Lacului nu s-a pomenit nici despre chei, nici despre butoaie, iar Bilbo a avut grijă să nu se facă niciodată nevăzut. Totuși, aș îndrăzni să spun că lucrurile mai mult s-au ghicit decât s-au aflat cu adevărat și, oricum, domnul Baggins a rămas un fel de mister. În orice caz, regele cunoștea acum misiunea piticilor, sau își închipuia că o cunoaște, și își spuse:

„Bine, bine! Las' c-o să vedem noi! N-o să treacă nici o comoară prin Codrul Întunecat, fără să-mi spun și eu cuvântul. Dar eu cred că vor sfârși rău cu toții, și așa le și trebuie!” El, în orice caz, nu credea în pitici care să lupte și săucidă dragoni ca Smaug și bănuia că vor încerca o spargere sau ceva asemănător – ceea ce dovedește că era un înțelept, mai înțelept decât oamenii orașului, cu toate că nu avea întru totul dreptate, după cum vom vedea până la urmă. Își trimise iscoadele pe malul lacului și spre miazănoapte, cât de aproape de Munte au vrut ele să meargă, și așteptă.

După două săptămâni, Thorin începu să se gândească la plecare. Trebuia să încerce să capete ajutor, cât timp mai dura entuziasmul din oraș. N-ar fi servit la nimic să lase lucrurile să se răcească pentru că le amânase. Așa că îi spuse Stăpânului și sfetnicilor săi că în curând vor pleca, el și tovarășii lui, către Munte.

Atunci, pentru prima dată, Stăpânul fu uimit și speriat; și se întrebă dacă Thorin era într-adevăr urmașul vechilor regi. Nu-și închipuise niciodată că piticii vor îndrăzni să se apropie de Smaug; era convins că sunt niște escroci, care mai devreme sau mai târziu vor fi descoperiți și alungați. Greșea. Thorin era, într-adevăr, nepotul regelui de sub Munte – și nici nu vă puteți închipui ce îndrăzneală poate avea și ce poate face un pitic, atunci când e vorba să-și răzbune onoarea sau să recapete ceea ce e al lui.

Dar Stăpânul nu era deloc nemulțumit să-i vadă plecând. Întreținerea loc costa bani mulți și sosirea lor transformase totul într-o lungă sărbătoare, în care afacerile încetaseră cu totul. „Las' să se ducă să-l piseze pe Smaug, să vadă cum îi primește!” se gândi, dar spuse:

— Sigur, oh, Thorin, fiu al lui Thrain, fiu al lui Thror! Trebuie să te duci să redobândești ceea ce e al tău. A bătut ceasul, după cum spun bătrânii! O să vă dăm tot ajutorul și ne bizuim pe recunoștința voastră după ce vă recâștigați regatul.

Și astfel, într-o zi, cu toate că toamna înaintase acum mult către iarnă și vânturile erau reci, iar frunzele cădeau repede, trei bărci mari părăsiră Orașul Lacului, încărcate cu văslași, pitici, domnul Baggins și o grămadă de merinde. Caii și căluții fuseră trimiși pe căi ocolite să-i aștepte la locul stabilit pentru debarcare. Stăpânul și sfetnicii lui își luară rămas-bun de la ei stând pe treptele mari ale Primăriei, care coborau până la suprafața lacului. Oamenii cântau pe cheiuri și la ferestrele caselor. Ramele albe se cufundară în apă și stropiră pornind-o înspre miazănoapte, în ultima etapă a lungii lor călătorii. Singura persoană într-adevăr nenorocită era Bilbo.

CAPITOLUL 11

ÎN PRAG.

Vâslind două zile la rând, ajunseră până la capătul Lacului celui Lung și intrară în Râul Curgător; puteau să vadă acum Muntele Singuratic, ridicându-se înalt și fioros în fața lor. Curentul era puternic și înaintarea lor – înceată. La sfârșitul zilei a treia, la câțiva kilometri în sus pe râu, se apropiară de malul stâng, adică cel dinspre soare-apune, și debarcară. Acolo găsiră caii trimiși în

întâmpinarea lor, cu noi provizii și obiecte de primă necesitate, și ponei pe care să călărească. Încărcară tot ce s-a putut pe căluți, iar restul îl depozitară sub un cort; dar nimeni dintre oamenii din oraș n-a vrut să rămână atât de aproape de umbra Muntelui, nici măcar o noapte.

„În orice caz, nu înainte să se adeverească cântecele”, ziseră. În locurile astea sălbatice credeau mai ușor în dragon decât în Thorin. Și într-adevăr, proviziile lor erau în totală siguranță, căci regiunea era goală și pustie. Așa că însoțitorii lor îi părăsiră, coborând în goană apele râului și luând-o pe drumurile care veneau către țarm, cu toate că se lăsa noaptea.

Petrecură noaptea în frig și în pustietate, ceea ce le scăzu foarte mult moralul. Iar a doua zi porniră din nou la drum. Balin și Bilbo încheiau procesiunea și, în afară de poneiul pe care-l călăreau, împovărat cu merinde, mai duceau încă unul de căpăstru. Ceilalți se aflau în față, la o oarecare distanță, încercând să deslușească drumul, căci nu existau cărări. O porniră spre nord-vest depărtându-se pieziș de Râul Curgător și apropiindu-se din ce în ce de un mare pinten al Muntelui, care se repezea spre miazăzi venind parcă spre ei.

A fost o călătorie istovitoare, făcută în tăcere și pe furiș. Nu se auzeau nici râsete, nici cântece, nici sunet de harfă, și mândria și speranțele care se stârniseră în inima lor când cântaseră cântecele vechi, pe malul lacului, se topiră într-o tristețe apăsătoare. Știau că se apropie de sfârșitul călătoriei și că acest sfârșit putea fi groaznic. Pământul din jurul lor deveni mohorât și sterp, cu toate că odată, după câte le spusese Thorin, fusese verde și frumos. Iarba era rară și curând nu mai văzură nici arbuști, nici copaci, doar buturugi înnegrite, ce aminteau de copacii care existaseră odată. Se aflau în Pustiul Dragonului și la sfârșitul anului.

Ajunseră totuși la marginea Muntelui fără să dea de vreun pericol sau de vreo urmă a dragonului, în afară de pustiul pe care-l semănase în jurul vizuinii lui. Muntele stătea tăcut și încruntat ridicându-se tot mai înalt. Instalară prima lor tabără pe partea dinspre apus a marelui pinten de la miazăzi care se termina cu o culme numită Dealul Corbilor. Acolo fusese cândva un punct de strajă, dar încă nu îndrăzneau să se cațere până acolo, pentru că era prea expus.

Înainte să pornească să cerceteze pintenii dinspre apus ai Muntelui, în căutarea intrării secrete pe care se bizuiau toate speranțele lor, Thorin trimise o expediție în recunoaștere, să vadă ce se întâmplă în partea dinspre miazăzi unde se afla Poarta Principală.

Îi alesese în acest scop pe Balin, pe Fili și pe Kili, și cu ei se duse și Bilbo. Înaintară sub stâncile cenușii, până la picioarele dealului Corbilor. Acolo, râul, după ce cotea făcând o buclă largă peste valea Dale, se depărta de munte, repede și zgomotos. Malul lui era sterp și stâncos, înalt și abrupt deasupra apei; și privind de acolo, pe deasupra apei înguste, care spumega și împrășca printre o puzderie de bolovani, văzură în valea largă, umbrită de brațele Muntelui, ruinele cenușii ale unor case, turnuri și ziduri vechi.

— Acolo zace tot ce a mai rămas din Dale, spuse Balin. Pe vremea când mai băteau clopotele în oraș, coastele Muntelui erau acoperite cu păduri verzi și toată valea aceea ferită era veselă și bogată. Spunând toate astea, fața lui luă o expresie tristă și în același timp neiertătoare; fusese unul dintre tovarășii lui Thorin în ziua în care venise dragonul.

Nu îndrăzniră să urmeze cursul râului mai departe, înspre Poartă, dar își continuară drumul dincolo de capătul pintenului dinspre miazăzi, până când, deși ascunși în spatele unei stânci, au reușit să vadă, trăgând cu ochiul, deschiderea neagră, ca de peșteră, tăiată într-un perete mare de stâncă, între brațele Muntelui. De acolo țâșneau apele Râului Curgător; și tot pe acolo ieșeau aburi și fum negru. În tot pustiul nu mișca nimic, în afară de vapori și de apă, și din când în când câte o cioară neagră, care croncănea ca o piază-rea. Singurul sunet era sunetul apei lovindu-se de pietre și, din când în când, croncănitul aspru al unei păsări. Balin se cutremură.

— Hai să ne întoarcem! Spuse. Aici nu putem face nimic bun. Și nu-mi plac păsările astea negre; arată ca niște iscoade ale râului!

— Deci dragonul continuă să fie în viață; și stă probabil în peșterile de sub munte – sau așa-mi închipui eu după fum, spuse hobbitul.

— Nu te lua după asta, spuse Balin, cu toate că eu cred că ai dreptate. Dar fum și aburi pot ieși prin Poartă chiar dacă ar fi plecat un timp sau dacă ar zăcea la pândă pe unul dintre povârnișurile muntelui; toate peșterile dinăuntru trebuie să fie pline de duhoarea lui respingătoare.

Cu asemenea gânduri sumbre în minte, urmași tot timpul de ciori croncănitoare care le zburau pe deasupra capului, se întoarseră istoviți în tabără. Luna iunie, când fuseseră oaspeții lui Elrond în casa lui frumoasă, nu era chiar atât de departe și cu toate că toamna se târa acum către iarnă, vremurile acelea plăcute păreau să se fi petrecut cu mulți ani în urmă. Erau singuri în pustiul plin de primejdii și n-aveau nici o speranță de ajutor. Se aflau la sfârșitul călătoriei și totuși păreau a fi mai departe de țintă ca niciodată. Își pierduseră în acea noapte tot entuziasmul, în afară de domnul Baggins, oricât de ciudat ar părea acest lucru. Lua mereu harta de la Thorin, o studia și medita la rune și la mesajul literelor Lunii pe care le citise Elrond. El a fost acela care i-a făcut pe pitici să înceapă cercetările periculoase pe povârnișurile dinspre apus, ca să găsească intrarea secretă.

Și-au mutat apoi tabăra într-o vale lungă, mai îngustă decât marea vâlcea de la miazăzi unde se afla Poarta Râului, și înconjurată de un zid de culmi mai joase ale Muntelui. Două asemenea culmi se întindeau spre soare-apune, sub formă de creste lungi, cu margini abrupte, care păreau să cadă jos, tot mai jos, către câmpie. Pe partea asta, dinspre soare-apune, se vedeau mai puține urme ale labelor cotropitoare ale dragonului, și mai era și ceva iarbă pentru căluții piticilor. De aici, din această tabără, umbrită toată ziua de o costișă și de un perete de stâncă, până când soarele începea să coboare către pădure, plecau în fiecare zi în grup, căznindu-se să găsească poteci care să urce pe panta Muntelui. Dacă harta era bună, undeva sus, deasupra costișei,

la capătul văii, se afla intrarea secretă. Dar zilele treceau și ei se întorceau în tabără fără nici un succes.

În cele din urmă găsiră ceea ce căutau, pe neașteptate. Fili și Kili, și hobbitul se întorseseră într-o zi în vale și începuseră să caute în patru labe printre stâncile prăbușite în partea dinspre miazăzi. Pe la prânz, furișându-se de-a bușilea în spatele unei pietre mai mari care stătea stingheră ca un pilon, Bilbo dădu de ceea ce păreau a fi niște trepte rudimentare, care mergeau în sus. Urcându-le cu sufletul la gură, descoperiră urmele unei poteci înguste care ducea în vârful crestei de la miazăzi și care dispărea când și când, apoi iarăși reapărea, ducându-i în cele din urmă până la o terasă și mai îngustă, care o cotea spre miazănoapte, de-a curmezișul, pe fața Muntelui. Uitându-se în jos, văzură că se află în vârful costișei din capătul văii și că acolo jos, la picioare, era propria lor tabără. În tăcere, ținându-se de peretele stâncos din dreapta lor, înaintară de-a lungul terasei, unul în spatele celuilalt, până când dădură de o deschizătură în peretele stâncos și se treziră într-un fel de nișă caldă și liniștită, cu pereții abrupti și cu iarbă pe jos. Deschizătura care dădea spre nișă nu putea fi văzută de jos din pricina marginii proeminente, și nici mai departe, pentru că era atât de mică încât părea doar un fir negru și atât. Nu era peșteră – era deschisă către cer; la celălalt capăt se ridica un perete plat, care, în partea de jos, aproape de pământ, era neted și drept, de parcă l-ar fi făcut o mână de zidar; dar n-avea nici o încheietură sau crăpătură la vedere. Nu era nici urmă de ușă, prag sau uscior, de zăvor sau șurub, de gaură de cheie; și totuși nu se îndoiră că în cele din urmă găsiseră intrarea.

Bătură, o împinseră și o îmbrânciră, o implorară să se miște, rostiră frânturi de farmece care deschideau multe uși, dar de data asta rămase totul neclintit.

În cele din urmă, obosiți, se odihniră pe iarba de la picioarele peretelui, și seara începură coborâșul lung care îi ducea înapoi la tabără.

În noaptea aceea toată lumea din tabără a fost în mare fierbere. Iar dimineața s-au pregătit de plecare. Nu rămăseseră în urmă decât Bofur și Bombur, să păzească poneii și rezervele pe care le aduseseră cu ei de la râu. Ceilalți coborâră valea, apoi urcară cărarea proaspăt descoperită și astfel ajunseră la terasa aceea îngustă. Pe aici nu puteau căra boccele sau baloturi, căci era atât de îngustă, încât îți tăia răsuflarea; riscai oricând să cazi de la o sută patruzeci și cinci de metri, pe stânci ascuțite; dar se încinseră bine și strâns în jurul mijlocului cu o sfoară și astfel, până la urmă, ajunseră cu bine la deschizătura cu covor de iarbă.

Acolo își stabiliră ei a treia tabără, trăgând în sus, cu sforile, tot ce aveau nevoie. Pe aceeași cale cobora din când în când unul dintre piticii mai iscusiți, cum ar fi de exemplu Kili, pentru a schimba puținele noutăți pe care le aveau sau pentru a participa jos la strajă, în timp ce Bofur era urcat la tabăra de sus. Bombur, în schimb, nu vrea să urce nici pe sfoară, nici pe potecă.

— Sunt prea gras ca să merg ca musca, spuse. Risc să amețesc, să mă calc pe barbă, și iar rămâneți treisprezece. Sforile cu noduri sunt prea subțiri pentru greutatea mea!

Din fericire pentru el, asta s-a dovedit a nu fi adevărat, după cum veți vedea.

Între timp, câțiva dintre ei explorară marginea de dincolo de deschizătură și descoperiră o cărare care ducea sus, tot mai sus, pe Munte; dar nu îndrăzniră să se aventureze prea mult în direcția aceea, și de altfel nici nu le folosea la mare lucru. Acolo, sus, era o liniște pe care n-o întrerupea nici o pasăre, nici un sunet, altul decât vântul prin spărturile din stâncă. Vorbeau încet, nu chemau, nu cântau, căci pericolul îi pândea de după fiecare stâncă. Între timp, cei care se ocupau de taina ușii n-aveau nici ei mai mult succes. N-aveau răbdare să-și mai bată capul cu rune sau cu literele Lunii; căutau fără încetare să descopere, pe suprafața netedă a stâncii, unde era ascunsă ușa. Aduseseră târnăcoape și fel de fel de alte unelte din Orașul Lacului și la început încercaseră să le folosească. Dar când izbiră stânca, mânerele se făcuseră bucățele și le loviseră brațele cu violență, iar capetele de oțel se rupseră sau se îndoiseră de parcă-ar fi fost de plumb. Era clar că uneltele de mineri nu foloseau la nimic împotriva vrăjii care ferecase ușa; și se mai înspăimântară și de zgomotul care se răspândea prin ecou.

Îl găsiră pe Bilbo așezat în pragul intrării, trist și abătut – nu exista, firește, nici un prag, dar așa numeau ei, în glumă, micul spațiu, acoperit cu iarbă, dintre perete și deschidere, și își amintiră cuvintele pe care le rostise Bilbo cu multă vreme în urmă, la petrecerea neașteptată din vizuina lui, când le spusese că n-au decât să se așeze în prag până găsesc o soluție. S-au așezat deci și s-au cufundat în gânduri sau au început să se plimbe înapoi și încolo fără rost, devenind din ce în ce mai mohorâți.

La început, când descoperiseră drumul, se mai înseninaseră puțin, dar acum moralul le coborâse până în cizme; și totuși nu voiau să renunțe și să plece. Hobbitul încetase să fie „mult mai deștept decât piticii”. Nu voia să facă altceva decât să stea cu spatele către peretele de stâncă și să se uite în zare, spre soare-apune, prin deschizătură, pe deasupra crestei, peste pământurile întinse, la zidul negru al Codrului Întunecat și la întinderile de dincolo de pădure, unde i se părea uneori că zărește Munții Cețoși, mici și îndepărtați. Dacă piticii îl întrebau ce face, răspundea: „Ați spus că va trebui să stau în pragul ușii și să mă gândesc, ca să nu mai vorbim de faptul că va trebui să pătrundem și înăuntru, așa că stau și mă gândesc”. Dar mă tem că nu se gândea la ce avea de făcut, ci la ceea ce se întindea dincolo de zările albastre – meleagurile liniștite de la apus, și dealul sub care se afla vizuina lui de hobbit.

În mijlocul ierbii era o piatră mare, cenușie, și Bilbo se tot uita încruntat la ea și la niște melci mari. Melcilor părea să le placă nișa asta închisă, cu pereții ei de stâncă rece; erau mulți și foarte mari, și se târau încet, lăsând o dără lipicioasă pe laturile ei.

— Măine începe ultima săptămână a toamnei, spuse Thorin într-o zi.

— Și după toamnă vine iarna, spuse Bifur.

— Și după asta anul viitor, spuse Dwalin, și bărbile noastre vor crește până vor atârna peste mal și vor ajunge jos, în vale, și aici tot n-o să se întâmple nimic. Și cu ce ne ajută Spărgătorul nostru? Dacă tot are un inel care-l face nevăzut și a venit momentul să-și arate iscusința, încep să cred că ar trebui să intre pe Poarta Principală și să miroasă puțin cum stau lucrurile.

Bilbo auzi toate astea – piticii stăteau așezați pe stânci, chiar deasupra nișei unde se afla el – și-și spusese: „Vai de mine, Doamne, deci asta au început ei să gândească acum. Tot mereu cade beleaua pe mine, săracu', să-i scap de necaz, mai ales de când a plecat Vrăjitorul. Ce să fac? Ar trebui să-mi închipui că până la urmă o să mi se întâmple ceva îngrozitor. Nu cred c-aș avea inima să mai văd o dată trista vale a orașului Dale, ca să nu mai vorbim despre Poarta cu aburi...!”

În noaptea aceea se simți foarte nefericit și abia reuși să adoarmă. A doua zi, piticii se răspândiră care încotro; unii se apucară de antrenament cu poneii, jos, în vale, alții rătăciră pe povârnișul muntelui. Bilbo stătu toată ziua mohorât în nișa cu iarbă, uitându-se fix la piatră sau prin crăpătura îngustă, departe, în zare. Avea senzația ciudată că așteaptă ceva. „Poate că vrăjitorul se va întoarce, azi, pe neașteptate”, gândi el.

Dacă ridică puțin capul, putea zări pădurea îndepărtată. O dată cu întoarcerea Soarelui către apus, apăru o licărire galbenă pe vârfulurile îndepărtate ale copacilor, de parcă lumina ar fi prins în raza ei ultimele frunze palide. Curând, Bilbo văzu mingea portocalie a Soarelui coborând până la nivelul ochilor lui. Se apropie de crăpătură și acolo, palidă și neputincioasă, era o lună nouă, subțire, deasupra pământului.

În clipa aceea auzi în spatele lui o pocnitură puternică. Pe piatra cenușie din iarbă se afla un sturz uriaș, aproape negru ca tăciunele, cu pieptul galben-deschis, presărat cu pete închise. Poc! Prinsese un melc și-l izbea de piatră. Poc! Poc!

Deodată Bilbo înțelesese. Uitând de pericol, s-a așezat pe marginea stâncii și a început să-i cheme pe pitici, strigând și gesticulând. Cei care se aflau mai aproape s-au repezit poticnindu-se peste stânci, apoi de-a lungul marginii, până la el, întrebându-se ce Dumnezeu s-o fi întâmplat; ceilalți au strigat să fie trași în sus cu frânghia (cu excepția lui Bombur care, firește, dormea).

Bilbo se grăbi să le explice despre ce era vorba. Toți amuțiră. Hobbitul rămase nemișcat lângă piatra cenușie, în timp ce piticii o priveau cu nerăbdare, clătănându-și barba. Soarele cobora din ce în ce mai jos, în timp ce li se năruiau toate speranțele. În cele din urmă se scufundă într-un brâu de nori roșcați și dispăru; piticii mârâiră, dar Bilbo continua să stea aproape nemișcat. Luna mică apăru la orizont. Începuse să se întunece. Apoi, deodată, când își pierduseră orice speranță, o rază roșie de soare scăpă ca un deget printr-o spărtură a norului, o rază de lumină care intră drept prin crăpătura stâncii în nișa, și căzu pe fața netedă a peretelui. Bătrânul sturz, cu ochii ca mărgelile,

care privise scena cocoțat undeva, sus, cu capul aplecat într-o parte, scoase deodată un tril. Apoi se auzi o trosnitură puternică. O așchie de stâncă se desfăcu de perete și căzu, și deodată, cam la un metru de la pământ, apărură o gaură.

Repede, tremurând să nu piardă momentul, piticii se repeziră la stâncă și împinseră în zadar.

— Cheia, cheia! Strigă Bilbo. Unde e Thorin?

Thorin se apropie în grabă.

— Cheia! Urlă Bilbo. Cheia care însoțea harta, încearc-o acum, cât mai e timp!

Thorin se ridică și scoase cheia de pe lanțul din jurul gâtului. O vârî în gaură. Se potrivea. O întoarse! Tros! Lumina se topi, soarele asfinți, luna dispărură și întunericul țâșni spre cer.

Începură să împingă toți deodată și încet, încet, o parte din peretele de stâncă cedă. Apărură niște crăpături lungi și drepte, care apoi se lărgiră formând conturul unei uși înalte de un metru și jumătate și lată de un metru, care, fără nici un zgomot, se deschise încet spre interior. Întunericul păru că se revarsă ca un abur prin gaura care se făcuse în peretele muntelui. Un întuneric dens, în care nu se putea desluși nimic, li se întindea în fața ochilor, o gură căscată care ducea în jos, spre inima muntelui.

CAPITOLUL 12

INFORMAȚII DE CULISE.

Multă vreme piticii au rămas în fața ușii tot contrazicându-se în întuneric până când, în cele din urmă, Thorin spuse:

— A venit clipa în care distinsul domn Baggins – care în drumul nostru lung s-a dovedit a fi un bun tovarăș și un hobbit viteaz și plin de resurse care-au depășit cu mult dimensiunile lui, și, aș adăuga, cu un noroc ce-a depășit cu mult rația obișnuită – a venit deci clipa să îndeplinească sarcina pentru care a fost cooptat în societatea noastră, clipa în care să-și câștige recompensa.

Cunoașteți stilul lui Thorin în ocazii mari, așa că n-am să vă mai citez în continuare, deși a continuat multă vreme să vorbească. Ocazia era, fără îndoială, mare, dar Bilbo n-avea răbdare; între timp, ajunsese să-l cunoască foarte bine pe Thorin și știa unde vrea să ajungă.

— Dacă te gândești că e de datoria mea să intru primul în pasajul secret, o, Thorin, fiu al lui Thrain, Scut-de-stejar, crească-ți-ar barba și mai lungă, spuse el supărat, spune odată și gata! De fapt, s-ar putea să refuz. V-am scos până acum din două încurcături, care nici nu erau prevăzute în contract. Așa că aș zice că oricum mi s-ar cuveni o oarecare răsplată. Dar cum toate cele bune sau rele sunt trei – așa obișnuia să spună tata – cred că n-am să refuz. Poate că am început să mă încred mai mult în norocul meu ca pe „vremuri” – se referea la primăvara trecută, când plecase de acasă, și care i se părea că avusese loc cu secole în urmă – așa că am să mă duc probabil s-arunc o privire, ca să scăpăm de-o grijă. Dar cine vine cu mine?

Nu se așteptase la un cor de voluntari, așa că n-a fost decepționat. Fiii și Kili păreau stânjeniți și stăteau într-un picior, ceilalți nu încercau nici măcar să pretindă că s-ar oferi – cu excepția bătrânului Balin, cel care făcea de pază și îl iubea pe hobbit. Spuse că în orice caz va intra cu el și poate că-l va și însoți o bucată de drum, gata să strige după ajutor dacă va fi nevoie.

Ceea ce se poate spune în apărarea piticilor e că intenționau să-l plătească foarte bine pe Bilbo pentru serviciile lui; îl luaseră să facă o treabă primejdioasă și n-aveau nimic împotriva dacă hobbitul, sărăcuțul, voia s-o facă; dar ar fi sărit cu toții să-l scoată din bucluc, așa cum făcuseră în povestea cu trolii, la începutul acestei aventuri, când nici măcar nu aveau motive speciale să-i fie recunoscători. Asta era situația: piticii nu sunt eroi, ci făpturi calculate, cu o părere foarte bună despre valoarea banului; unii sunt vicleni și perfizi, și soi rău; alții însă, dacă nu aveai pretenții prea mari de la ei, erau cumsecade, așa ca Thorin și Compania lui.

Când hobbitul se strecură prin ușa fermecată și pătrunse în interiorul Muntelui, stelele răsăreau în spatele lui pe cerul palid, cu dungii negre. A mers mult mai ușor decât își închipuise. Asta nu era nici intrare de gnomi și nici peștera aspră a Elfilor Pădureni. Era un tunel săpat de pitici, la nivelul averii și priceperii lor: drept ca o riglă, cu podeaua și pereții netezi, care duceau în pantă lină și dreaptă, fără variații, până departe, în întunericul de jos.

După un timp, Balin îi ură lui Bilbo „Noroc!” și se opri într-un loc de unde mai putea vedea conturul vag al ușii, și, printr-un artificiu al ecourilor, să audă murmurul vocilor celorlalți care șușoteau afară, la intrare. Hobbitul își puse atunci inelul și, sfătuit de ecouri să aibă chiar mai multă grijă să nu facă zgomot decât are un hobbit de obicei, se strecură în liniște și întuneric, coborând tot mai jos. Tremura de frică, dar fețișoara lui avea o expresie îndârjită și înverșunată. Era cu totul alt hobbit decât cel care plecase cândva de din Bag-End, fără să-și ia măcar o batistă asortată în buzunar. Nu mai avusese batistă de buzunar de secole. Își așază mai bine pumnalul în teacă, strânse cureaua și-și continuă drumul.

„Acum, ești în sfârșit în miezul lucrurilor, Bilbo Baggins, își spuse. În noaptea aceea când cu petrecerea, am zbârcit-o, și acum trebuie s-o dreg și să mai și plătesc pentru asta. Doamne, ce nerod am fost și mai sunt și acum! Spuse partea din el care semăna mai puțin cu neamul Took. Nu-mi trebuie comoară păzită de dragon, și aș lăsa-o pe toată aici, pe vecie! Ce bine ar fi să mă trezesc și să descopăr că în loc să mă aflu în tunelul ăsta blestemat, sunt în vestibulul meu de acasă.”

Dar firește că nu s-a trezit, ci și-a continuat drumul înainte, tot înainte, până când n-a mai văzut nici urmă de ușă în spatele lui. Era complet singur. Curând după aceea i se păru că începe să se încălzească. „Oare ceea ce mi se pare că se apropie în fața mea, de acolo, de jos, nu e un fel de văpaie?” se întreabă.

Era. Și pe măsură ce Bilbo înainta, se făcea tot mai mare și mai mare, până când s-a lămurit despre ce e vorba. Era o lumină roșie ce devenea din ce

în ce mai roșie. Și, în plus, era și foarte cald acum în tunel. Rotocoale de aburi zburau pe deasupra și pe lângă el, și începu să nădușească. În același timp, începu să-i pulseze în urechi un fel de zgomot, zgomotul unui lichid care clocotește într-un cazan mare pe foc, amestecat cu un fel de uruit care semăna cu torsul unui motan uriaș. Toate acestea se dovediră a fi sforăiturile unui animal gigantic, care dormea, acolo, jos, în lumina roșie din fața lui.

Și atunci Bilbo se opri. Și când o porni mai departe, dădu dovadă de cel mai mare curaj din viața lui. Comparate cu asta, lucrurile înspăimântătoare care s-au întâmplat mai târziu au fost floare la ureche. Adevărata bătălie a dus-o în tunelul acela, singur, înainte să vadă pericolul care-l aștepta.

După un scurt popas, își continuă drumul! Și vi-l puteți închipui ajungând la capătul tunelului, în dreptul unei deschizături cam de aceeași formă și mărime cu ușa de mai sus. Prin ea își vârî Bilbo, încet, capul lui mic, de hobbit. În fața lui se întindea peștera mare, cea de jos de tot – temnița subterană a piticilor de altădată, care se găsea chiar la baza Muntelui. Era aproape beznă, așa că n-a putut să-i ghicească mărimea decât vag, dar, ridicându-se în partea stângă a pardoselii stâncoase, era o lumină puternică. Lumina lui Smaug!

Dragonul cel uriaș, roșu-auriu, zăcea acolo și dormea dus; maxilarele lui clănțăneau neconținut și nările scoteau fâșii de fum, dar focul era slab când dormea. Sub el, sub membrele lui, sub coada lui imensă și încolăcită, peste tot în jurul lui, întinzându-se departe pe podea până unde nu se mai vedea nimic, zăceau teancuri de obiecte prețioase – aur împodobit și neîmpodobit, nestemate și bijuterii, argint pătat cu roșu în lumina rumenă.

Smaug zăcea cu aripile îndoite, ca un liliac uriaș, întors puțin pe o parte, astfel încât hobbitul putea să-i vadă părțile de dedesubt, burta lui lungă și palidă, încrustată cu nestemate și frânturi de aur care se lipiseră de el, pentru că zăcuse atâta vreme în culcușul lui prețios. În spatele lui, acolo unde pereții se aflau cel mai aproape de el, se vedeau vag cămăși de zale, căști, săbii și sulite atârinate în cui. Și tot acolo se aflau șiruri de recipiente și vase mari, umplute cu bogății pe care nici nu mai puteai să le socotești.

A spune că lui Bilbo i s-a tăiat răsuflarea e mult prea puțin. Nu există cuvinte pentru a exprima uluirea lui, pentru că oamenii au schimbat limbajul pe care l-au învățat de la elfi, pe vremea când pământul era minunat. Bilbo mai auzise povești sau cântece despre comorile dragonilor, dar până acum nu-și dăduse niciodată seama de strălucirea, fascinația și splendoarea lor. Inima lui era plină, pătrunsă de încântare, și se gândea la dorința piticilor; uitând aproape de paznicul cel fioros, fixă zăpăcit aurul care era dincolo de orice preț sau posibilitate de calcul.

Privi un timp, care-i păru o veșnicie, înainte să se simtă atras, aproape împotriva voinței lui, să se furișeze din umbra intrării, până la marginea mormanelor de comori care se aflau cel mai aproape de el. Dragonul îl domina; deși zăcea adormit, era totuși cumplit și amenințător. Bilbo apucă un potir mare cu două toarte, atât de greu încât abia îl putea duce, și aruncă o privire

speriată în sus. Smaug mișcă o aripă, desfăcu o gheară și începu să sforăie pe alt ton.

Bilbo o luă la goană. Dar dragonul nu se trezi – încă nu!

— Se mută doar în alte vise de lăcomie și violență, zăcând acolo, în peștera pe care o cotropise, în timp ce hobbițelul se străduia cu greu să urce tunelul lung care ducea înapoi la ușă. Inima îi bătea repede și picioarele îi tremurau mai rău decât atunci când coborâse; dar ținea totuși potirul și se gândea: „Am făcut-o! Asta o să-i învețe minte. Auzi: „mai degrabă seamănă a băcan decât a spărgător„! Nu zău! N-o să mai spună fraza asta niciodată.”

Și nici n-au mai spus-o. Balin a fost în culmea fericirii să-l vadă din nou – și pe cât era de încântat, pe atât era de uimit. Îl ridică pe Bilbo în brațe și îl scoase afară, la aer. Era miezul nopții și stelele erau acoperite de nori, dar Bilbo zăcea cu ochii închiși, respirând din greu și bucurându-se că simte iarăși aer curat, și aproape că nici n-a observat emoția piticilor sau laudele pe care i le aduceau, sau că-l mângâiau pe spate și că se declarau supușii lui împreună cu familiile lor de atunci până în vecie.

Piticii încă își mai treceau potirul din mână în mână și sporovăiau încântați despre redobândirea comorii lor când, deodată, sub ei, în inima Muntelui, răsună un bubuit îngrozitor, ca și cum ar fi fost vorba de un vulcan care s-ar fi hotărât să erupă din nou. Ușa din spatele lor a fost făcută bucăți și blocată cu o piatră, iar de-a lungul tunelului, de jos, din adâncuri, se auziră ecurile înfiorătoare ale unor mugete și tropăituri, care făcură pământul de sub ei să tremure.

Piticii uitară atunci de toată bucuria și mândria încrezătoare pe care o simțiseră cu puțin timp în urmă și se chirciră unul într-altul de frică. Smaug nu trebuia pierdut din vedere. Nu e bine să elimini un dragon viu din calculele tale, dacă trăiești în preajma lui. Sigur, dragonii nu prea au pe ce să-și cheltuiască averea, dar în principiu o cunosc în cele mai mici amănunte, mai ales după ce au fost în posesia ei vreme îndelungată. Și Smaug nu era o excepție. Trecuse de la un vis agitat (în care figura în mod cât se poate de neplăcut un războinic, cu totul neînsemnat ca mărime, dar posedând o sabie cumplită și mult curaj) la moțâială, și de la moțâială la o totală stare de veghe. În peștera lui mirosea a ceva străin. Să fi pătruns oare mirosul prin găurica aceea? Nu-i plăcuse niciodată prea mult, cu toate că era foarte mică, și acum se uita la ea crunt și cu bănuială, întrebându-se de ce n-o blocase. I se păruse de curând că prinde ecurile vagi ale unei lovituri, sus, departe, care coborâseră prin găurică până în vizuina lui. Se trezi de tot și întinse gâtul să adulmece. Și atunci își dădu seama că-i lipsește potirul.

Hoții! Foc! Crimă! Asemenea lucruri nu se întâmplaseră niciodată de când se stabilise în inima Muntelui. Furia lui depăși orice imaginație – era o furie dintr-acelea care nu apar decât atunci când bogătașii, care au mai mult decât le trebuie, pierd deodată un lucru care e în posesia lor de multă vreme, dar de care n-au avut niciodată nevoie și pe care nici nu l-au folosit. Împroșcă foc în jurul lui, umplu sala de fum și zgâlțâi Muntele din temelii, împinse în

zadar capul, încercând să-l vâre prin gaura aceea mică, apoi, încolăcindu-și trupul cât era de lung și bubuind ca tunetul sub pământ, se repezi din vizuina lui adâncă, prin poarta cea mare, ieșind în tunelurile uriașe ale muntelui-palat și urcând apoi către Poarta Principală.

Singurul lui gând era să scoțoască Muntele, să prindă hoțul, să-l sfășie și să-l calce în picioare. Ieși pe Poartă; apele se ridicară, transformate într-un abur sălbatic, șuierător. Se avântă ca focul în aer și se opri în vârful Muntelui, într-o trombă de flăcări verzi și purpurii. Piticii auziră vâjâitul groaznic al zborului său și se ghemuiră pe lângă pereții terasei cu iarbă, făcându-se mici pe sub bolovani, sperând, într-un fel, să scape de ochii firoși ai dragonului care-i căuta.

Și acolo i-ar fi ucis pe toți, dacă n-ar fi intervenit din nou Bilbo:

— Repede! Repede! Spuse cu răsuflarea tăiată. Ușa! Tunelul! Nu e bine să rămânem aici!

Îndemnați de aceste cuvinte, erau cât pe-acți să se furișeze în tunel, când Bifur scoase un strigăt:

— Verii mei, Bombur și Bofur! I-am uitat; sunt jos, în vale!

— O să-i ucidă și pe ei și pe căluți, și-o să ne pierdem și toate proviziile, gemură ceilalți. Și nu putem face nimic!

— Prostii, făcu Thorin, recâștigându-și demnitatea. O să-i aducem de acolo. Intrați, domnule Baggins, și tu, Balin, și voi, Fili și Kili. Dragonul n-are să aibă parte de pitici! Voi ceilalți hai, unde sunt frânghiile? Hai, repede!

Au fost poate clipele cele mai grele din câte trăiseră până atunci. Ecoul sunetelor îngrozitoare, dezlănțuite de furia lui Smaug, se auzea în scobiturile stâncilor, sus, departe; ar fi putut în orice clipă să coboare în flăcări sau să zboare rotindu-se în jur și să-i găsească acolo, lângă marginea pantei periculoase, trăgând de sfori cu disperare. Bofur ajunsese sus; totul era încă liniștit. Apoi ajunsese și Bombur, gâfâind și pufăind, în timp ce sforile scârțâiau; lucrurile continuau să fie destul de calme. Mai traseră în sus și ceva scule și legături cu merinde, și atunci se năpusti și pericolul asupra lor.

Se auzi un uruit. O lumină roșie atinse vârfulurile stâncilor neclintite. Venea dragonul.

Abia au avut timp să se repeadă în tunel, înghesuind și trăgând boccelele după ei, când Smaug apăru ca fulgerul de la miazănoapte, măturând povârnișurile muntelui cu flăcări și bătând din aripile lui mari, cu un zgomot care semăna a șuierat de vânt. Răsuflarea lui fierbinte ofili iarba din fața ușii și intră prin crăpătura pe care o lăsaseră în urma lor, pârjolindu-i așa cum zăceau ei ascunși. Flăcările palpătoare săriră în sus și umbrele negre ale stâncilor începură să danseze. Apoi Smaug se depărtă din nou și întunericul învălui totul. Poneii nechezară de spaimă, rupseră frânghia cu care erau priponiți și o luară la fugă. Dragonul se întoarse, se năpusti în urma lor și dispăru.

— S-a sfârșit cu bietele noastre dobitoace! Spuse Thorin. Dacă Smaug a apucat să vadă un lucru, nu mai scapă! Suntem aici, aici trebuie să rămânem,

dacă nu cumva există vreun amator care vrea s-o ia pe jos până la râu; drumul, știți, e lung și descoperit, și Smaug stă la pândă.

Nu era o perspectivă prea plăcută! Intrară mai adânc în tunel și zăcură acolo dârdâind, cu toate că era cald și înăbușitor, până când zorile palide începură să pătrundă prin crăpătura ușii. Când și când, se auzea vâjâitul pe care-l făcea dragonul când zbura prin întuneric; zgomotul creștea, apoi trecea mai departe și se pierdea, în timp ce dragonul tot căuta ceva, rotindu-se în jurul Muntelui.

Ghicise, după ponei și după urmele taberelor pe care le descoperise, că veniseră oameni de pe râu și de pe lac și că urcaseră povârnișul Muntelui, care dădea în valea unde fuseseră priponiți poneii; dar ușa rezistase ochilor lui iscoditori, și nișa aceea mică, cu ziduri înalte, îi ferise pe pitici de flăcările lui cele mai năprasnice. Căută multă vreme în zadar, până când zorile îi înghețară furia, și se întoarse la culcușul lui de aur ca să doarmă și să câștige noi puteri. Nici vorbă să uite sau să ierte furtul, nici dacă într-o mie de ani s-ar fi preschimbat într-o piatră stinsă, dar îi dădea mâna să aștepte. Se furișă deci încet și tăcut în vizuina lui și închise ochii pe jumătate.

Odată cu venirea dimineții, scăzu și spaima piticilor; înțeleseseră că asemenea pericole erau inevitabile când aveai de-a face cu un custode ca ăsta, dar că nu era cazul să renunțe la ceea ce căutau. Și nici nu puteau să plece. După cum le atrăsese și Thorin atenția, căluții fugiseră sau fuseseră uciși, și oricum trebuiau să mai aștepte un timp, până când Smaug își slăbea destul atenția ca să poată ei îndrăzni să străbată o cale atât de lungă pe jos. Din fericire, reușiseră să salveze destule merinde ca să le mai ajungă puțin.

Discutară îndelung ce să facă, dar nu ajunseră la nici o soluție care să-i scape de Smaug, ceea ce fusese din capul locului punctul slab al planurilor lor, după cum se simți Bilbo dator să sublinieze. Apoi, după cum se întâmplă adesea cu cei care nu mai știu ce să facă, începură să-l bombăne pe Bilbo, reproșându-i ceea ce la început îi bucurase atât de mult: faptul că adusese potirul și că declanșase atât de iute mânia lui Smaug.

— Și ce credeți că trebuie să facă un Spărgător? Întrebă Bilbo, furios. Eu n-am fost angajat să ucid dragoni, asta-i treabă de războinic; eu am fost angajat să recuperez o comoară. Și pentru început am făcut și eu ce-am putut. V-ați așteptat, probabil, să mă întorc alergând și cărând toată comoara lui Thror în spate! Și, la urma urmei, dacă e vorba de bombănit, aș avea și eu dreptul să bombăn. Ar fi trebuit să aduceți cinci sute de Spărgători, nu unul. Nu mă îndoiesc că reputația bunicului dumitale nu are decât de câștigat, dar nu poți pretinde că mi-ai explicat vreodată clar cât de mare i-a fost averea. Mi-ar trebui sute de ani ca s-o ridic toată, chiar dacă aș fi de cincizeci de ori mai înalt și Smaug ar fi blând ca un iepuraș.

Bineînțeles că după asta piticii i-au cerut cu toți iertare.

— Și-atunci, cum zici să facem, domnule Baggins? Întrebă Thorin, politico.

— Deocamdată n-am nici o idee – dacă vă referiți la transportarea comorii. Asta depinde dacă se schimbă roata norocului și scăpăm de Smaug. Stărpirea dragonilor nu e specialitatea mea, dar am să fac tot posibilul să găesc o soluție. Dar mari speranțe n-am și tare aș vrea să mă văd din nou liniștit, acasă.

— Lasă asta, deocamdată! Ce facem acum, azi?

— Dacă vrei într-adevăr sfatul meu, cred că nu putem face altceva decât să stăm unde suntem. Ziua cred că nu e prea periculos să ne furișăm până afară, să luăm puțin aer. Poate că n-o să treacă mult și o să putem alege pe unul sau doi dintre noi care să se întorcă la rezervele noastre de lângă râu, să ne mai aprovizionăm puțin. Dar noaptea toată lumea trebuie să stea ascunsă cât mai bine, în tunel. Și acum am să vă propun ceva. Am inelul acela, și chiar azi, la prânz, mă furișez până jos când își face Smaug siesta – cred că atunci e momentul să văd ce gânduri are. Poate că se ivește ceva. „Fiecare dragon își are punctul lui vulnerabil”, după cum obișnuia să spună tata, cu toate că eu sunt convins că n-a cunoscut nici un dragon, personal.

Piticii acceptară, firește, propunerea cu entuziasm. Ajunseseră să-l respecte pe micul Bilbo. Devenise, în sfârșit, adevăratul conducător al expediției, începuse să aibă idei și planuri proprii. La amiază, se pregăti de o nouă călătorie în inima Muntelui. Fără îndoială, nu-i plăcea ideea, dar nu era chiar atât de înfricoșătoare acum, când știa mai mult sau mai puțin ce-l aștepta. Și totuși, dacă ar fi știut mai multe despre dragoni și despre purtările lor viclene, ar fi fost, poate, mai speriat și n-ar mai fi tras nădejdea să-l găsească pe numitul Smaug moțând.

Când o porni, afară soarele strălucea; în schimb, în tunel era beznă ca noaptea și lumina de la ușă, care era aproape închisă, dispăru curând, pe măsură ce cobora. Făcea atât de puțin zgomot, încât l-ai fi putut compara cu fumul împins de o adiere blândă de vânt, și pe când se apropia de capătul tunelului, își spuse că poate că ar fi cazul să se simtă puțin mândru de el. Nu se deslușea decât o lumină foarte vagă.

„Bătrânul Smaug e ostenit și doarme, își spuse. Nu mă poate vedea și n-o să mă audă. Curaj, Bilbo!” Uitase sau nu auzise niciodată despre simțul mirosului la dragoni. Și mai era ceva neplăcut: dacă au vreo bănuială, ei pot păstra jumătate de ochi deschis și pot sta de veghe, chiar dacă dorm.

Bilbo îi aruncă o nouă privire, de la intrare; i se părea, într-adevăr, că doarme dus, aproape mort și învăluit în întuneric, scoțând un sforăit care era ceva mai mult decât pufăitul unui abur nevăzut. Tocmai se pregătea să facă un pas înăuntru, când deodată observă o rază subțire și pătrunzătoare care ieșea de sub pleoapa căzută a ochiului stâng al lui Smaug. Se prefăcea doar că doarme! Păzea intrarea tunelului! Bilbo făcu repede un pas înapoi și binecuvântă norocul de a fi avut inelul. Atunci Smaug vorbi.

— Ei, tâlharule! Te miros și te simt! Îți aud răsuflarea. Hai, vino! Mai servește-te o dată, că ai de unde.

Dar Bilbo nu era chiar atât de neștiutor în ceea ce privește obiceiurile dragonilor, și dacă Smaug sperase că va fi ușor să-l facă să se apropie, se înșelase.

— Nu, mulțumesc, o, Smaug înfricoșătorule! Răspunse. N-am venit pentru daruri; am vrut doar să mă uit la tine și să văd dacă ești într-adevăr atât de grozav, cât se spune în basme. Că eu n-am crezut.

— Și acum crezi? Zise dragonul, oarecum măgulit, cu toate că nu credea nici o vorbă din ce auzea.

— Basmele și cântecele sunt, zău, mult sub realitate, o, Smaug, cea mai Măreață, cea mai Grozavă Năpastă! Răspunse Bilbo.

— Ești destul de bine crescut, pentru un tâlhar și un mincinos, spuse dragonul. Pari să-mi cunoști numele, dar eu, în schimb, nu-mi amintesc să te fi mirosit vreodată. Cine ești și de unde vii, dacă-mi dai voie să te întreb?

— Se poate?! Vin de sub Deal și drumul meu a trecut pe sub dealuri și pe deasupra lor. Și-am mers și prin aer. Eu sunt acela care umblă nevăzut.

— Asta așa-i, spuse Smaug. Dar care îți este numele?

— Descoperitorul de urme, tăietorul pânzelor de păianjen, Musca cea cu țepă. Am fost ales Numărul Norocos.

— Minunate titluri! Rânji dragonul. Dar numerele norocoase nu ies întotdeauna câștigătoare.

— Eu sunt cel care-și îngroapă prietenii de vii, și îi îneacă, și îi scoate iarăși, vii, din apă. Sosesc din fundul unui sac l, dar nici un sac nu mi-a fost tras pe cap.

— Toate astea nu prea par vrednice de laudă, spuse Smaug, disprețuitor.

— Sunt prietenul urșilor și oaspetele vulturilor. Sunt Câștigă-inel și Poartă-noroc, și mai sunt și Călăreț-de-butoaie, continuă Bilbo, căruia începuse să-i placă vorbitul ăsta în dodii.

— Așa, da! Spuse Smaug. Dar vezi să nu ți-o ia imaginația razna.

Bineînțeles că așa trebuie să vorbești cu dragonii când nu vrei să-ți dai numele adevărat (ceea ce e înțelept) și nici nu vrei să-i înfurii cu un refuz categoric (ceea ce e, de asemenea, foarte înțelept). Nu există dragon care să reziste fascinației pe care o exercită vorbirea enigmatică și care să nu piardă vremea s-o priceapă. Erau foarte multe lucruri, din ceea ce spusese hobbitul, pe care Smaug nu le înțelesese deloc (deși îmi închipui că dumneavoastră le înțelegeți – pentru că știți totul în legătură cu aventurile la care se referise Bilbo), dar lui i se părea că înțelesese destul și chicotea în sinea lui. „Așa mi-am închipuit eu încă de aseară, își spuse el, zâmbind. Oamenii de pe lac – un plan păcătos al amărăților de pe lac, negustorii de poloboace, să mă fac eu șopârlă dacă n-am dreptate! N-am mai fost acolo de o veșnicie și-un an! Dar schimb eu toate astea, curând!” Foarte bine.

— O, Călăreț-de-butoaie, spuse el cu voce tare. Poate că Butoi e numele căluțului tău: sau poate că nu e, deși era destul de gras. Umbli tu nevăzut, dar n-ai venit pe jos tot drumul. Să știi că am mâncat șase căluți, aseară și n-o să treacă mult și-o să-i prind și-o să-i mănânc și pe ceilalți. Și în schimbul acestei

mese gustoase, am să-ți dau și eu un sfat care să-ți prindă bine: nu te încurca cu piticii mai mult decât trebuie.

— Pitici?! Spuse Bilbo, prefăcându-se că e uimit.

— Nu-mi spune mie! Zise Smaug, că eu cunosc mirosul (și gustul) piticilor – mai bine ca orice pe lume. Să nu-ți închipui că pot mânca un căluț pe care a călărit odată un pitic, fără să-mi dau seama. O să sfârșești rău dacă te înhăitezi cu asemenea făpturi, Călăreț-de-butoaie-tâlhar. N-am nimic împotriva să te întorci la ei să le spui asta din partea mea.

Dar nu i-a spus lui Bilbo că există un miros pe care nu-l putea dibui nicicum, și asta era mirosul de hobbit; nu intra în sfera lui de experiență și îl scotea din sărite.

— Îmi închipui că ai luat un preț bun pe potir, azi-noapte? Continuă el. Hai, spune drept, ai luat? Nimic? Ei, asta le seamănă leit. Și îmi închipui că stau ascunși pe afară, iar tu trebuie să faci toată treaba periculoasă și să iei tot ce poți când nu mă uit – și totul pentru ei? Și crezi c-o să-ți dea o parte bună? Nici vorbă! Ai noroc dacă scapi cu viață!

Începuse să se simtă foarte stânjenit. De câte ori îl străfulgera ochiul rătăcitor al lui Smaug, care îl căuta cotrobăind prin întuneric, tremura și simțea o dorință nejustificată să intre în peșteră, să-și dezvăluie identitatea și să-i spună dragonului tot adevărul. De fapt, era în mare pericol să se lase ademenit de acea fascinație magică a dragonilor. Dar luându-și inima-n dinți, vorbi din nou.

— Nu știi tot, o, Smaug cel Puternic, spuse. N-am venit aici aduși numai de aur.

— Aha! Deci recunoști că ai spus „aduși”, rânji Smaug. De ce nu spui „toți paisprezece” și să isprăvim, Domnule Număr Norocos? Mă bucur să aud că în afară de aurul meu ați mai avut și alte interese. În cazul asta, chiar că s-ar putea să vă pierdeți timpul degeaba. Nu știu dacă vă dați seama, dar, chiar dacă ați putea să furați aurul fărămă cu fărămă – treabă care v-ar lua o sută de ani sau chiar mai mult – tot n-ați putea să-l duceți departe! Pe coasta Muntelui, nu merge! Și nici prin pădure. Ha, ha! Și te-ai gândit vreodată la câștig? Îmi închipui că trebuie să fie a paisprezecea parte din întreg, sau așa ceva, asta a fost învoiala, nu-i așa? Dar cu livrarea ce faceți? Dar cu căraușia? Dar cu gărzile înarmate și cu taxele vamale? Și Smaug râse cu poftă. Avea o inimă haină și vicleană și știa că presupunerile lui erau, în mare parte, adevărate, cu toate că bănuia că oamenii de pe lac erau cei care urziseră planurile și că cea mai mare parte a prăzii avea să rămână acolo, în orașul de pe mal, care în tinerețea lui se numise Esgaroth.

Poate că n-o să mă credeți, dar bietul Bilbo rămase, într-adevăr, uluit. Până acum își concentrase toate gândurile și toată energia ca să ajungă până la Munte și să găsească intrarea. Nu se întrebese niciodată cum va fi scoasă comoara de acolo și sigur nu se gândise niciodată că partea care ar putea să-i revină lui, la împărțeală, mai trebuia și adusă înapoi, tot drumul până la Fundul Sacului-de-Sub-Deal.

O bănuială urâtă începu să-și facă loc în mintea lui: uitaseră oare și piticii acest punct important sau își bătuseră tot timpul joc de el? Țasta e efectul pe care îl au vorbele de dragon asupra celor lipsiți de experiență. Bilbo ar fi trebuit, firește, să bage de seamă, să n-aibă nici o încredere; dar Smaug avea o personalitate destul de copleșitoare.

— V-am mai spus, zise Bilbo, făcând un efort să le rămână credincios prietenilor și să-și țină fruntea sus, că la aur ne-am gândit mai târziu. Am venit peste deal și pe sub deal, pe vânt și pe val, cu gând de RĂZBUNARE. Nu mă-ndoiesc că-ți dai seama, o, Smaug-cel-fără-de-limite, că succesul ți-a creat niște dușmani înverșunați.

Auzind asta, Smaug începu într-adevăr să râdă – un sunet pustiitor, care-l făcu pe Bilbo să se cutremure din creștet până-n tălpi, în timp ce departe, sus, în tunel, piticii se înghesuiră unii într-alții, închipuindu-și că hobbitul își găsisese brusc și cumplit sfârșitul.

— Răzbunare! Sforăi el și ochii i se aprinseră luminând sala de la podea la tavan, ca un fulger stacojiu. Răzbunare! Regele de sub Munte a murit. Unde sunt neamurile lui care îndrăznesc să umble după răzbunare? Girion, stăpânul orașului Dale, a murit, iar eu i-am mâncat supușii cum mănâncă lupul oile; unde sunt fiii fiilor lui care îndrăznesc să se apropie de mine? Eu ucid unde vreau și nimeni nu-ndrăznește să se împotrivescă. Am trântit la pământ războinicii din alte vremuri, și alții ca ei nu mai există în toată lumea. Pe atunci eram tânăr și plăpând. Acum sunt bătrân și puternic, puternic, puternic! Tălharule din umbră! Spuse el fioros. Armura mea e de zece ori mai groasă decât un scut obișnuit, dinții mei sunt ca săbiile, ghearele mele-s harpoane, șocul pe care-l produce coada mea e ca o lovitură de trăsnet, aripile mele dezlănțuie uragane și răsuflarea mea ucide!

— Am crezut întotdeauna, spuse Bilbo cu un chițăit speriat, că dragonii sunt mai moi pe dedesubt, mai ales în regiunea... pieptului; dar fără îndoială că o făptură atât de puternică s-a gândit și la asta.

Dragonul încetă brusc să se mai laude.

— Informațiile sunt depășite, spuse el scurt. Sunt blindat și pe deasupra și pe dedesubt cu solzi de fier și nestemate dure. Nu mă poate străpunge nici o sabie.

— Trebuia să-mi închipui, spuse Bilbo. Chiar că nu există seamăn pe lume pentru Smaug, Seniorul Impenetrabil. Grozav trebuie să fie să ai o jiletcă de diamante fine.

— Da, destul de neobișnuit și de frumos, spuse Smaug, cu o mulțumire absurdă. Nu știa că hobbitul văzuse puțin din învelișul neobișnuit de pe burtă, la prima vizită, și că ardea de nerăbdare să se uite mai de aproape, din motive cunoscute doar de el. Zmeul se rostogoli într-o parte. Privește! Zise. Ce spui de asta?

— Uluitor de frumos! Perfect! Fără de cusur! Amețitor! Exclamă Bilbo cu voce tare, în timp ce în sinea lui spunea: „Ce bătrân neghiob! Are o pată mare în scobitura dinspre partea stângă a pieptului, goală ca un melc fără casă!”

Acum, singura idee a domnului Baggins era să plece.

— Dar nu trebuie să vă mai rețin, Măreția-Voastră! Spuse, sau să vă opresc de la odihna binemeritată. Nu e chiar atât de ușor să prinzi poneii, după ce îi pui pe fugă! Și nici Spărgători! Adăugă el ca o lovitură de despărțire, întorcându-se în tunel și urcându-l în goană.

A fost o idee nefericită să spună asta, căci dragonul începuse să arunce flăcări uriașe în urma lui și, oricât s-ar fi grăbit, mergea la deal și nu ajunsese nici pe departe unde trebuia, pentru a se simți în siguranță înainte ca Smaug să-și fi împins mutra înfricoșătoare în deschizătura tunelului. Din fericire, n-a reușit să-și înghesuie tot capul și fălcile înăuntru, dar nările lui trimiseră flăcări și vapori în urma lui Bilbo, și aproape că îl doborî; hobbitul înainta cu mare greutate și teamă, împleticindu-se, orbit. Fusesse destul de mulțumit de conversația lui abilă cu Smaug, dar greșeala de la urmă îl zgudui, făcându-l să revină la realitate.

„Să nu râzi niciodată de dragonii vii, prostule!” își spuse; mai târziu asta deveni una dintre zicalele lui favorite, transformându-se apoi în proverb. „Ești departe de sfârșitul aventurii”, adăugă el, ceea ce era, de asemenea, foarte adevărat.

Când ieși din nou la aer, poticnindu-se și căzând lat în „pragul ușii”, după-amiaza începuse să se transforme în noapte. Piticii îl readuseră la viață și îi îngrijiră arsurile cum se pricepură ei mai bine, dar trecu multă vreme înainte să-i crească din nou, și cum trebuie, părul de pe ceafă și din călcâie; fusese părțit și totul sfârâise până la piele. Între timp, prietenii lui se străduiră din răspuțeri să-l mai înveselească; și erau nerăbdători să-i audă povestea, dorind, în primul rând, să afle de ce făcuse dragonul zgomotul acela îngrozitor și cum scăpase Bilbo.

Dar hobbitul era supărat și neliniștit, așa că le-a fost foarte greu să scoată o vorbă de la el. Gândindu-se din nou la ceea ce făcuse, începuse să regreta unele lucruri pe care i le spusese dragonului și nu-i prea venea să le repete. Bătrânul sturz stătea pe o stâncă, în apropiere, cu capul plecat într-o parte și asculta tot ce vorbeau. Și ca să vă dați seama în ce toane rele era Bilbo, ridică o piatră și o aruncă spre sturz, care nu făcu altceva decât să bată din aripi, să se dea la o parte și să se așeze apoi iarăși la loc.

— Fir-ar al naibii de sturz! Spuse Bilbo furios. Trage cu urechea, și nici nu-mi place mutra lui.

— Lasă-l în pace, spuse Thorin. Sturzii sunt buni și prietenoși, iar ăsta e, într-adevăr, foarte bătrân și poate că e ultimul care a rămas din neamul cel vechi care locuia pe aici, îmblânzit de tata și de bunicul. E un neam fermecat și cu viață lungă și ăsta ar putea fi chiar unul dintre cei care trăiau pe aici, acum vreo două sute de ani sau chiar mai mult. Locuitorii din Dale știau cum să le înțeleagă graiul și îi foloseau drept mesageri, trimițându-i la oamenii de pe lac sau, prin alte părți.

— Eh, o să aibă știri destule să ducă în Orașul Lacului, dacă asta vrea, spuse Bilbo. Cu toate că nu cred c-au mai rămas acolo oameni care să-și bată capul cu limba sturzilor.

— Dar ce s-a întâmplat? Strigară piticii. Povestește mai departe.

Așa că Bilbo le spuse tot ce-și aminti și le împărtăși sentimentul supărător că vorbirea lui enigmatică și taberele lor, și căluții îl făcuseră pe dragon să ghicească mai mult decât era cazul.

— Sunt convins că știe că venim din Orașul Lacului și că locuitorii lui ne-au ajutat; și am o presimțire îngrozitoare că următoarea lui mișcare va fi într-acolo. Ce Dumnezeu m-o fi apucat să-i spun că sunt Călăreț-de-butoaie? Chiar și un iepure chior, de aici, ar fi ghicit că e vorba de oamenii de pe Lac.

— Lasă, nu te mai necăji. Ce e făcut e bun făcut și e greu să nu greșești când vorbești cu dragonii, cel puțin așa mi s-a spus întotdeauna, făcu Balin, dornic să-l liniștească. Dacă mă întrebi pe mine, eu zic că ai făcut foarte bine ce-ai făcut – în orice caz, ai descoperit ceva foarte folositor și te-ai întors și viu acasă, și asta nu prea li se întâmplă celor care apucă să schimbe o vorbă-două cu cei de soiul lui Smaug. Și s-ar putea să fie un noroc și o binefacere că știm de peticul descoperit din vesta de diamante a bătrânului Vierme.

Asta îl făcu să schimbe discuția și să înceapă să vorbească despre răpunerea dragonilor din punct de vedere istoric și legendar despre diferitele feluri în care fuseseră înjunghiați, loviți, împunși în burtă și despre diferitele șiretlicuri și stratageme care fuseseră folosite în acest scop. Părerea generală era că nu e chiar atât de simplu să prinzi un dragon când moțăie; încercarea de a-l înjunghia sau de a-l împunge pe când dormea se putea mult mai ușor sfârși cu un dezastru, decât un atac frontal, curajos. Tot timpul cât au vorbit, sturzul a stat și a ascultat, dar când au început să apară stelele, și-a întins în tăcere aripile și s-a îndepărtat în zbor. Și tot pe când vorbiseră de li se lungiseră umbrele, Bilbo devenise tot mai amărât având presimțiri din ce în ce mai rele.

În cele din urmă îi întrerupse:

— Sunt convins că aici suntem în mare nesiguranță, spuse. Și nu văd de ce am rămâne. Dragonul a pârjolit toată verdeța care era tare plăcută, și a venit noaptea, și e frig. Simt până în măduva oaselor că locul ăsta va fi iarăși atacat. Smaug știe cum am coborât până la peștera lui și puteți fi convinși că a ghicit unde se află celălalt capăt al tunelului și, dacă e nevoie, va face partea asta a Muntelui bucăți, ca să ne blocheze intrarea și dacă ne face și pe noi arșice cu această ocazie, va fi cu atât mai mulțumit.

— Ai gânduri foarte negre, domnule Baggins, spuse Thorin. Dacă Smaug vrea atât de mult să nu mai putem intra, de ce n-a blocat capătul de jos? N-a făcut-o, că îl auzeam.

— Nu știu, nu știu – probabil pentru că la început a vrut să încerce să mă momească să intru din nou, și acum poate că așteaptă până după vânătoarea de astă-seară, sau nu vrea să-și distrugă iatacul dacă nu e neapărat nevoie. În orice caz, tare aș vrea să nu mai discutați. Smaug trebuie

să iasă dintr-o clipă într-alta și singura noastră speranță e să ne vâram cât mai bine în tunel și să închidem ușa.

Părea atât de convins, încât, în cele din urmă, piticii au făcut ce le-a spus, dar au întârziat să închidă ușa – planul părea disperat, căci nu știa nimeni dacă și cum vor mai putea s-o deschidă dinăuntru și gândul de a fi închiși într-un loc de unde nu se putea ieși decât trecând prin vizuina dragonului nu le plăcea deloc. Dar totul părea liniștit atât afară, cât și la capătul dinăuntru tunelului. Așa, că vreme destul de lungă au stat în tunel, nu prea departe de ușa de sus, deschisă pe jumătate, și au continuat să discute. Discuția ajunsese la vorbele ticăloase pe care le spusese dragonul în legătură cu piticii. Bilbo se gândea că ar fi preferat să nu le fi auzit niciodată sau să fi fost convins că piticii erau absolut sinceri, acum, când îi spuneau că nu se gândiseră la ceea ce avea să se întâmple după ce vor fi câștigat comoara.

— Știam că va fi o aventură periculoasă, spuse Thorin, și suntem convinși de asta și acum; și cred că după ce vom învinge va fi destul timp să ne gândim la ce vom face. Cât despre partea dumată, domnule Baggins, te asigur că-ți suntem mai mult decât recunoscători și că ai să alegi singur a paisprezecea parte de îndată ce vom avea ceva de împărțit. Îmi pare rău că ești îngrijorat de problema transportului și recunosc că greutatea sunt mari – locurile astea n-au devenit mai puțin sălbatice între timp, ci, mai degrabă, invers – dar vom face tot ce se poate pentru dumneata și la vremea potrivită ne vom lua fiecare partea. N-ai decât să mă crezi sau nu!

Apoi discuția se concentrează asupra marelui tezaur și asupra lucrurilor pe care și le mai aminteau Thorin și Balin. Se întrebau dacă mai zăceau acolo, în sala de jos, intacte: lăncile care fuseseră meșterite pentru armatele regelui Bladorthin (mort de mult); aveau vârf forjat de trei ori și coada lungă, minunat încrustată cu aur, lănci care nu mai apucaseră să fie predate sau plătite; scuturi, făcute pentru războinici care odihneau de mult în pace; marea cupă de aur a lui Thrór, cu două mânere, sculptată cu păsări și flori cu ochi și Petale de nestemate; armuri de nepătruns din zale aurite și argintate, colierul lui Girion, Stăpânul orașului Dale, compus din cinci sute de smaralde verzi ca iarba, pe care îl primiseră când îl înarmaseră pe primul lui născut cu o platoșă din verigi, meșterită de pitici, așa cum nu se mai făcuse niciodată, căci era lucrată din argint pur, de puterea și rezistența oțelului triplu. Dar cel mai frumos lucru dintre toate era giuvaierul mare și alb pe care-l găsiseră piticii sub rădăcinile Muntelui: Inima Muntelui, Piatra Ark, Piatra lui Thrain.

— Piatra Ark. Piatra Ark, șopti Thorin în întuneric, visător, cu bărbia sprijinită de genunchi. Era ca un glob cu o mie de fațete, strălucea ca argintul în lumina focului, ca apa la soare, ca zăpada la lumina stelelor, ca ploaia pe lună.

Dar Bilbo nu mai simțea acea atracție fermecată pentru tezaur. Asculta discuția doar cu o ureche. Stătea cel mai aproape de ușă, atent să audă, pe de o parte, orice zgomot cât de mic care ar fi venit de afară și, pe de altă parte,

orice ecou care ar fi răsunat dincolo de murmurul piticilor, sau orice urmă de mișcare, jos, departe.

Întunericul se îndesi și Bilbo deveni din ce în ce mai agitat.

— Închideți ușa! Îi rugă el. Mi-e frică de dragonul ăsta, până-n măduva oaselor. Liniștea asta îmi displace mult mai mult decât zarva de azi-noapte. Închideți ușa cât mai e timp.

Era ceva în vocea lui care îi neliniști pe pitici. Încet, Thorin se scutură de visele lui și, ridicându-se, dădu la o parte cu piciorul piatra care fixa ușa, după care începură cu toții să împingă și ușa se închise cu o bufnitură și cu un zăngănit. Și nici urmă de broască înspre partea lor. Erau încuiați înăuntrul Muntelui.

Era și timpul. Nici n-apucară să coboare bine în tunel, când panta muntelui fu nimicită de o izbitură, de parcă ar fi fost sfărâmată de niște berbece din stejari întregi de pădure, împinși de uriași. Stânca bubuia, pereții se crăpară și din tavan începură să le cadă în cap pietre. Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă ușa ar fi rămas deschisă. Coborâra tunelul, în fugă, fericiți că mai erau încă în viață, în timp ce în spatele lor, afară, se auzeau răcnetele și zarva pe care o făcea Smaug în culmea furiei. Făcea stâncile bucăți, zdrobind pereți și costișe cu plesniturele cozii lui uriașe, până când iarba arsă, piatra sturzului, zidurile acoperite cu melci, terasa îngustă și tot restul dispărură într-un iureș de țandări și o avalanșă de pietre crăpate se prăvăli peste costișă în jos, în vale.

Smaug își părăsise hoțeste vizuina, se ridicase fără zgomot în aer, apoi plutise încet și greoi prin întuneric, ca o cioară monstruoasă, coborând pe aripile vântului către partea dinspre apus a Muntelui, cu speranța de a prinde pe cineva sau ceva acolo, pe nepregătite, și de a descoperi supapa de ieșire din pasajul pe care îl folosise hoțul. Ce se întâmplase fusese rezultatul accesului de furie provocat de faptul că nu găsisese pe nimeni și nu văzuse nimic, și acolo unde bănuia că trebuie să fie, de fapt, ieșirea.

După ce-și dădu astfel frâu liber furiei, se simți mai bine și se gândi, în sinea lui, că nu-l va mai necăji nimeni din partea aceea. Dar trebuia să-și continue răzburarea. „Călăreț-de-butoaie, sforăi el, picioarele tale veneau dinspre malul râului, și nu e nici o îndoială c-ai venit pe apă. Nu-ți știu mirosul, dar dacă nu ești unul dintre oamenii de pe lac, în orice caz, ei te-au ajutat. Acum or să mă vadă și-or să-și amintească cine e adevăratul Rege de sub Munte.”

Se ridică înconjurat de flăcări și o porni spre sud, către Râul Curgător.

CAPITOLUL 13

PLECAT DE ACASĂ.

Între timp, piticii stăteau în întuneric, înconjurați de o tăcere totală. Mâncau și beau foarte puțin. N-aveau cum să socotească trecerea timpului și abia îndrăzneau să se miște, căci șoaptele lor trezeau ecoul și fremătau în tunel. Așteptau și se trezeau tot în întuneric și în tăcerea care continua să-i înconjoare, nestingherită. În cele din urmă, după un timp care li se păru a fi

zile întregi de așteptare, când începuseră să se înăbușe și să amețească din lipsă de aer, simțiră că nu mai pot îndura. Mai-mai că ar fi fost fericiți să audă sunete venind de jos și vestind întoarcerea dragonului. Se temeau ca tăcerea asta să nu fie cumva rezultatul uneia dintre cruzimile lui iscusite, dar nu puteau rămâne acolo la nesfârșit.

Thorin vorbi:

— Să încercăm ușa! Spuse. Dacă nu simt curând vântul în obraz, mor. Mai bine să mă zdrobească Smaug în aer liber decât să mă sufoc aici!

După care, mai mulți pitici se ridicară și se duseră bătând până acolo unde fusese ușa. Dar descoperiră că în partea aceea tunelul fusese distrus și blocat cu stânci sfărâmate. Nici o cheie și nici o formulă magică nu o vor mai deschide vreodată.

— Suntem prinși în cursă, se văitară. Țasta-i sfârșitul. O să pierim aici!

Dar, nu știu cum, tocmai când piticii se perpeleau în culmea deznădejdi, Bilbo simți o ușurare ciudată în suflet, de parcă i s-ar fi luat o mare greutate de sub jiletcă:

— Hai, lăsați! Făcu el. Piticul cât trăiește speră, după cum obișnuia să spună tata, și „toate cele bune sau rele sunt trei”. Eu mai cobor o dată până la capătul tunelului. Am fost de două ori acolo, când știam precis c-am să dau de dragon, așa că risc și a treia vizită, când nu știu ce mă așteaptă. Oricum, singura cale spre ieșire e pe jos și cred că de data asta ar fi mai bine să mă întovărășiți cu toții!

Disperați, încuviințară și Thorin fu primul să o ia înainte, alături de Bilbo.

— Dar vă rog din suflet să băgați de seamă, să faceți cât mai puțin zgomot, le spuse hobbitul în șoaptă. S-ar putea să nu mai fie nici un Smaug acolo, dar nu se știe niciodată. Nu e bine să riscăm inutil.

O porniră în jos, tot mai jos. Piticii nu se puteau compara, firește, cu hobbitul în arta de a se mișca pe furiș și de aceea gâfăiră și își târșăiră picioarele cu zgomot, ecoul amplificând îngrijorător sunetele; dar, deși Bilbo se oprea din când în când, speriat, să asculte, de jos nu se auzea nici un zgomot. Aproape de capătul tunelului, după câte își dădu el seama, Bilbo își puse inelul în deget, după care își văzu mai departe de drum. Dar nu avea nevoie de inel; întunericul era desăvârșit și, cu sau fără inel, tot nu se vedea nimic. De fapt, bezna era atât de adâncă, încât Bilbo ajunse la deschizătură pe neașteptate; dădu cu mâna de gol, se împiedică și se rostogoli cu capul înainte, în peșteră.

Zăcu acolo, pe podea, cu fața în jos, fără să îndrăznească să se ridice și nici măcar să răsufle. Dar nu auzi nici o mișcare. Nu era nici cea mai mică rază de lumină – în afară doar, după cum i se păru când în cele din urmă ridică încet capul, de o licărire palidă și albă deasupra lui, departe, în întuneric. Dar sigur nu era scânteie de foc de dragon, cu toate că duhoarea fiarei umplea toată încăperea și Bilbo simțea gust de abur pe limbă.

Cu timpul, domnul Baggins simți că nu mai poate.

— Vierme blestemat și nenorocit! Strigă el cu voce tare. Nu te mai juca de-a v-ați ascunselea, fă puțină lumină și pe urmă mănâncă-mă, dacă mă poți prinde.

Ecouri vagi alergară în jurul peșterii nevăzute, dar nu se auzi nici un răspuns.

Bilbo se ridică și descoperi că nu știe încotro s-o apuce.

— Mă întreb ce joc o fi jucând Smaug, spuse. Eu cred că azi (sau astăseară sau, mă rog, ce-o fi) nu e acasă. Și dacă Oin și Gloin nu și-au pierdut cutiile cu iască, poate că facem puțină lumină și ne uităm prin jur până nu se întoarce norocul împotriva noastră. Lumină! Strigă el. Poate cineva să facă puțină lumină?

Piticii firește, se speriaseră grozav când se împiedicase Bilbo de treaptă și căzuse cu o bufnitură în peșteră; rămăseseră înghesuiți unul într-altul, chiar acolo unde îi lăsase el, adică la capătul tunelului.

— Pst, pst! Sâsâiră ei când îi auziră vocea; și cu toate că asta îl ajută pe Bilbo să descopere unde se aflau, trecu oarecare timp înainte să poată să-i facă să mai scoată vreun sunet. În cele din urmă, când Bilbo începu să bată cu piciorul în podea și să strige „lumină” cu toată puterea vocii lui ascuțite, Thorin cedă și îi trimise pe Oin și pe Gloin la boccelele lor din celălalt capăt al tunelului.

După un timp apăru o rază pâlپătoare, semn că se întorceau; Oin ținea în mână o torță mică de pin, aprinsă, iar Gloin un pachet de asemenea torțe, sub braț. Bilbo se duse repede la ușă, luă torța, dar nu reuși să-i convingă pe pitici să le aprindă și pe celelalte sau să vină până unde fusese el. În orice caz, nu imediat. După cum le explică Thorin cu mare grijă, în mod oficial domnul Baggins continua să fie expertul lor în materie de spargeri și cercetări. Dacă voia să riște să facă lumină, trebuia lui! Ei vor aștepta însă în tunel să le dea raportul. Așa că rămăseseră lângă intrare, urmărindu-l cu privirea.

Silueta mică și întunecată a hobbitului o porni deci prin peșteră, ținând mica lui torță sus. Din când în când – mai era încă destul de aproape – piticii vedeau câte o scânteie sau auzeau câte un clinchet, când se împiedica de câte un obiect de aur. Lumina tot scădea pe măsură ce Bilbo înainta în peștera cea mare; apoi începu să se ridice, dansând în aer. Bilbo se cățără pe mormanul mare de giuvaiere. Puțin mai târziu ajunse în vârf, dar își continuă drumul. Apoi îl văzură oprindu-se și aplecându-se o clipă; dar nu și-au dat seama de ce.

Era Piatra Ark, Inima Muntelui. Bilbo își dădu seama că e vorba de ea, după descrierile pe care i le făcuse Thorin; și, într-adevăr, nu puteau exista două asemenea giuvaiere nici măcar într-un tezaur atât de grozav ca ăsta, nici dacă ai fi căutat în lumea întregă. Pe când urcase, lucise în fața lui ca un fulger atrăgându-i atenția. Încetul cu încetul se făcuse tot mai mare, până ajunsese să arate ca un glob de lumină. Acum, când era lângă ea, văzu că la suprafață avea scânteii pâlپătoare de mai multe culori, reflectate și despicate de lumina schimbătoare a torței. În cele din urmă plecă privirea spre ea și i se tăie răsufarea. Marele Giuvaier strălucea la picioarele lui, emanând o lumină

interioară, tăiat și șlefuit de piticii care îl scosese cândva din inima Muntelui; absorbea toată lumina care cădea pe el, schimbând-o în zeci de mii de scânteii, ca o aureolă albă în care se revărsau luminile curcubeului.

Deodată, brațul lui Bilbo se întinse spre el, atras ca de un miraj. Dar mâna lui mică nu-l putea cuprinde, căci giuvaierul era mare și greu; îl ridică totuși, închise ochii și îl băgă în buzunarul lui cel mai ascuns.

„Acum sunt într-adevăr Spărgător, se gândi. Dar probabil că va trebui să le spun și piticilor – la un moment dat. De fapt, au spus că-mi pot alege ce vreau, și eu cred că aș alege asta, chiar dacă iau ei tot restul!” dar, în sinea lui, nu era foarte convins că, atunci când îi spusese să aleagă, se referiseră și la acest giuvaier minunat, și simțea că asta ar putea isca neplăceri.

Își continuă drumul coborând pe cealaltă parte a maldărului și strălucirea torței lui dispăru din câmpul vizual al piticilor, care-l urmăreau. După un timp apăru din nou, departe, la mare distanță: Bilbo traversa peștera.

Continuă să înainteze până ajunse la porțile mari din partea cealaltă; acolo dădu de un curent de aer care îl răcori, dar care aproape că-i stinse lumina. Se uită pe furiș, cu sfială, la ce era de partea cealaltă a porților și văzu niște galerii mari și conturul nedeslușit al capătului unor scări largi, care urcau pierzându-se în întuneric. Dar de Smaug, nici urmă. Bilbo tocmai voia să facă stânga împrejur și să se întoarcă la pitici, când o formă neagră se năpusti asupra lui și îi atinse fața. Bilbo scoase un țipăt ascuțit, sări în sus, se împiedică și căzu pe spate, iar torța căzu și ea, cu vârful în jos, și se stinse.

„Sper că e doar un liliac, își spuse el disperat. Dar ce mă fac, unde o fi răsăritul, sudul, nordul sau apusul?”

— Thorin! Balin! Gloin! Fili! Kili! Strigă el cu toată puterea – dar strigătele răsunară ca un zgomot slab și subțire în hăul negru. S-a stins lumina! Veniți careva, găsiți-mă, ajutați-mă! Pentru moment îl părăsi tot curajul.

Piticii auziră vag strigătele lui mici; dar singurul cuvânt pe care-l puteau desluși era „ajutor!”

— Ah, Doamne, ce păcătoșenie sau ce minune s-o mai fi întâmplat iar? Spuse Thorin. De dragon nu cred că e vorba, fiindcă atunci hobbitul n-ar mai chițai.

Așteptară câteva clipe, dar nu auziră nici un zgomot de dragon; de fapt, nu auziră nici un fel de zgomot în afară de vocea depărtată a lui Bilbo.

— Hai, luați unul dintre voi o torță sau două, ordonă Thorin. S-ar părea că trebuie să ne ducem să ne ajutăm Spărgătorul.

— Da, ar cam fi rândul nostru să-l ajutăm, spuse Balin, și eu sunt foarte dispus să mă duc. Și cred, că, deocamdată, nu e nici un pericol.

Gloin aprinse mai multe torțe, după care ieșiră furișându-se unul după altul și înaintară în grabă de-a lungul peretelui. Nu trecu mult și dădură chiar de Bilbo care se întorcea spre ei. Îi venise inima la loc de îndată ce văzuse licărirea torțelor.

— De fapt, n-a fost nimic! Doar un liliac și o torță care a căzut pe jos, spuse Bilbo, drept răspuns la întrebările lor.

Cu toate că li se luase o piatră de pe inimă, erau cam prost dispuși pentru că fuseseră speriați degeaba; și nu știu, zău, ce ar fi spus, dacă le-ar mai fi vorbit și de Piatra Ark. Simpla imagine a comorii, pe care o văzuseră în treacăt pe când umblau prin peșteră, trezise tot focul inimii lor piticești, și când inima unui pitic, chiar și cel mai respectabil, e trezită de aur și de nestemate, el devine brusc curajos și uneori chiar necruțător.

Piticii nu s-au mai lăsat rugați. Erau toți nerăbdători să exploreze peștera cât mai aveau timp și dispuși să creadă că, deocamdată, Smaug plecase de acasă. Apucară fiecare câte o torță aprinsă; și tot privind așa, când într-o parte, când într-alta, uitară de teamă și chiar de prudență. Începură să vorbească cu glas tare și să se strige unul pe altul, în timp ce ridicau comori de altădată din morman sau le scoteau de pe perete, ținându-le în dreptul luminii, pipăindu-le și mângâindu-le.

Fili și Kili erau aproape veseli acum și, găsind atârinate pe perete o mulțime de harfe de aur cu corzi de argint, le dădură jos și începură să ciupească corzile; fiind fermecate (și neatînse de dragon, pe care îl interesa destul de puțin muzica) mai erau încă acordate. În peștera întunecoasă, care fusese atâta vreme tăcută, răsuna acum o melodie pe care n-o mai cântase nimeni de mult. Dar majoritatea piticilor fură mai practici: culeseră nestemate și își umplură buzunarele, și ceea ce nu putură duce lăsară să le cadă printre degete cu un oftat. Thorin nu se lăsă nici el mai prejos, dar căută în dreapta și în stânga ceva ce nu putea găsi: Piatra Ark; dar deocamdată nu voia să spună nimănui despre asta.

Piticii luară apoi platoșe și arme de pe pereți și se pregătiră de apărare. Thorin arăta, într-adevăr, princiar, îmbrăcat într-o cămașă de zale aurite, cu o secure cu mâner de argint și cu o cingătoare acoperită cu pietre roșu-aprins.

— Domnule Baggins, strigă el, iată primul avans din răsplata dumitale. Scoate-ți haina cea veche și îmbrac-o pe asta!

După care îl îmbracă pe Bilbo cu o cămașă de zale mititică, lucrată pesemne cândva pentru vreun prinț al elfilor. Era dintr-un oțel de argint, pe care spiridușii îl numesc mithril, și avea o cingătoare cu perle, împodobită cu figuri, întărit pe dedesubt cu cercuri de oțel și bătut pe margine cu giuvaiere albe.

„Mă simt grozav, își spuse în sinea lui. Dar cred că arăt cam caraghios. Ce-ar mai râde cei de acasă, de pe Deal, de mine, și totuși mi-ar fi plăcut să fie o oglindă pe aici, pe aproape”.

Cu toate astea, domnul Baggins își pierdu mai puțin capul în fața tezaurului, decât piticii. Se sătură de el mult înainte ca piticii să fi obosit să cotrobăie printre bogății, și se așeză pe jos; apoi începu să se întrebe neliniștit cum se va sfârși toată povestea asta. „Aș da multe dintre pocalurile astea prețioase, își spuse, pentru o băutură dătătoare de curaj, scoasă dintr-un poloboc de al lui Beorn.”

— Thorin, strigă el cu voce tare. Acu' ce mai facem? Înarmați suntem, ce e drept, dar crezi c-a servit vreodată vreo platoșă în fața cumplitului Smaug?

Tezaurul nu l-am recâștigat încă și deocamdată nu căutăm aur, ci o ieșire. Și prea ne-am jucat mult cu norocul.

— Că bine spui, răspunse Thorin, venindu-și din nou în fire. Să mergem! Vă călăuzesc eu. Nici într-o mie de ani n-am să uit să mă descurc în palatul ăsta.

Apoi îi chemă pe ceilalți. Se strânseră toți, ținându-și torțele deasupra capului, și trecură prin ușile larg deschise, după ce se uitară de mai multe ori în urmă, cu regret.

Își acoperiră platoșele cu mantale vechi, și coifurile strălucitoare cu căciulițele lor zdrențuite, și o porniră după Thorin, unul în spatele celuilalt, un șir de luminițe în întuneric, care se opreau mereu, ascultând cu teamă zgomotele care ar anunța sosirea dragonului. Cu toate că vechile ornamentații se năruiseră sau fuseseră distruse și totul era mânjit și ars de toate venirile și plecările monstrului, Thorin cunoștea fiecare galerie și fiecare cotitură. Urcară niște scări lungi, o cotiră și coborâră de-a lungul unor tuneluri largi și pline de ecou, apoi cotiră din nou, urcară alte trepte, și iarăși altele. Acestea din urmă erau line, săpate în stâncă vie, largi și frumoase, și piticii urcară sus, tot mai sus, fără să dea de nici un fel de vietate, doar de umbre ascunse care dispăreau când se apropiau torțele ce pâlpâiau în curent.

Treptele nu erau totuși făcute pentru picioare de hobbit, și Bilbo tocmai începuse să simtă că nu mai poate înainta, când, deodată, tavanul se depărtă mult de ei, ieșind din raza de lumină a torțelor. Printr-o deschizătură, sus, departe, intra o lumină albă și aerul se făcu mai dulce. Altă lumină palidă pătrundea prin niște porți mari din fața lor, ce atârnav strâmbate din țâțâni și pe jumătate arse.

— Asta e Marea Sală a lui Thrór, spuse Thorin, Sala de Recepție și de Consiliu. Acum nu mai e mult până la Poarta Principală.

Trecură prin sala în ruine. Era plină de mese care putrezeau, de scaune și bănci răsturnate, carbonizate și în stare de descompunere. Pe jos, prin praf și printre sticle pântecoase, printre castroane și coarne sparte din care se băuse cândva, erau răspândite crani și oase. Trecând printr-o nouă serie de uși, la celălalt capăt, un zgomot de apă curgătoare le izbi auzul și lumina cenușie se făcu deodată mai puternică.

— Aici se naște Râul Curgător, spuse el; de aici aleargă spre Poartă. Hai să-l urmărim.

O apă clocotitoare ieșea printr-o deschizătură neagră din peretele de stâncă și curgea involburându-și apele printr-un canal îngust tăiat în piatră de priceperea unor mâini din alte vremuri care-l croiseră drept și adânc. Lângă canal alerga un drum pietruit, destul de larg ca să încapă mai mulți oameni de-a latul, așezați unul lângă altul. Porniră iute pe acest drum, apoi urmă o cotitură care șerpuia larg și... când colo, ce să vezi! Dădură de lumina limpede a zilei. Înaintea lor se ridica un arc înalt, în interiorul căruia se mai deslușeau încă fragmentele unor cioplituri vechi de piatră, oricât ar fi fost de tocite,

crăpate și înnegrite. Un soare cețos își trimitea lumina slabă printre crestele Muntelui și razele de aur cădeau pe podeaua de stâncă, în prag.

Un vârtej de lilieci speriați, treziți din somn de torțele fumegânde, se agitau acum deasupra lor; încercând să înainteze printr-o săritură, piticii alunecară pe pietrele acoperite cu mâl și netezite prin frecare de trecerea dragonului. Apa, care țâșnea gălăgioasă din Munte în fața lor, cobora apoi, spumegând în vale. Își aruncară torțele palide la pământ și rămaseră locului, uitându-se orbiți afară. Ajunseră la poarta Principală, de unde puteai zări orașul Dale.

— Ia te uită, spuse Bilbo. Nu m-am așteptat niciodată să privesc prin poarta asta, dinăuntru în afară. Și nici nu m-am așteptat să mă bucur atât că văd din nou soarele și că simt vântul pe obraz. Dar, bârrr, ce rece e vântul ăsta!

Era! Bătea un vânt năprasnic dinspre răsărit – o amenințare a iernii. Se rotea ca un vârtej pe deasupra și de jur împrejurul Muntelui, până în vale, oftând printre stânci. După atâta vreme petrecută în adâncurile înăbușitoare ale cavernelor bântuite de dragon, se cutremurară sub atingerea razelor de soare.

Deodată Bilbo își dădu seama că nu mai e obosit, dar că îi este foarte foame.

— Pare să fie dimineață, târziu, spuse, și deci trebuie să fie mai mult sau mai puțin ora micului dejun – dacă ar putea să existe așa ceva pe aici. Dar nu cred că pragul Porții Principale a vizuinii lui Smaug e locul cel mai sigur pentru o masă tihnită. Hai să mergem undeva unde să putem sta liniștiți.

— Așa e, spuse Balin. Și cred că știu încotro trebuie s-o pornim spre vechiul post de observație, care se află în colțul dinspre sud-vest al Muntelui.

— Cât e de departe? Întrebă hobbitul.

— Cred că cinci ore de mers. Și nu e ușor! Drumul de la Poartă de-a lungul malului stâng al izvorului pare distrus cu totul. Dar ia uitați-vă acolo, jos! Râul o cotește brusc la dreapta, înspre Dale, în fața orașului în ruine. Acolo era cândva un pod care ducea la niște trepte abrupte ce urcau pe malul drept, și apoi la un drum care se cățara până la Dealul Corbilor. Acolo e (sau era) o cărare care părăsește drumul și urcă până la post. Un urcuș greu, de altfel, chiar dacă mai există treptele vechi.

— Doamne! Mormăi hobbitul. Iar umblăm și iar urcăm fără mâncare. Mă întreb câte cafele cu lapte și câte mese am pierdut în văgăuna aceea urâcioasă, fără ceas și fără calendar.

De fapt, de când spărsese dragonul ușa fermecată, trecuseră două nopți și ziua dintre ele (nu chiar fără mâncare), dar Bilbo pierduse șirul și nu mai era în stare să-și dea seama dacă trecuse o noapte sau o săptămână de nopți.

— Ia ascultă, spuse Thorin, râzând – moralul lui începuse iar să se ridice, în timp ce se juca cu nestematele din buzunare. Să nu spui că palatul meu e o văgăună urâcioasă. Așteaptă până va fi din nou tencuit și rearanjat.

— Asta n-o să se întâmple dacă nu moare Smaug... spuse Bilbo, posac. Dar unde o fi? Aș da o cafea cu lapte bună să aflu. Sper că nu stă cocoțat pe Munte și se uită la noi.

Auzind aceste vorbe, piticii se neliniștiră grozav și într-o clipă hotărâră că Bilbo și Balin aveau dreptate.

— Trebuie să plecăm de aici, spuse Dori. Am impresia că-i simt ochii în ceafă.

— Ce loc rece și pustiu! Spuse Bombur. Băutură o fi, dar nu văd nici urmă de mâncare. Un dragon care locuiește pe meleagurile astea trebuie să fie veșnic flămând.

— Hai, hai! Strigară ceilalți. S-o luăm pe drumul lui Balin.

Sub peretele de stâncă din dreapta nu era nici un drum, așa că înaintară anevoios printre pietre, pe malul stâng al râului, iar pustietatea locului îl făcu până și pe Thorin să revină la realitate. Descoperiră că podul de care vorbise Balin se dărâmasese de mult și aproape toată piatra se fărâmițase în pietricele care zăceau acum în râul mic și gălăgios; dar trecură prin vad fără prea mare greutate, găsiră treptele vechi și se cățărară pe malul înalt. După ce au mai mers puțin, au dat de drumul vechi și îndată după aceea, de o vale îngustă și adâncă, adăpostită între stânci; acolo se odihniră un timp, hrănindu-se cu ce mai aveau, mai ales cu umplutură și apă. (Dacă vreți să știți ce e umplutura, vă pot spune că nu-i cunosc rețeta, dar că are consistența posmagilor, se păstrează bine oricât, se spune că e hrănitoare, dar sigur nu e gustoasă, ba e chiar foarte fadă și nu prezintă interes decât ca exercițiu de mestecat; oamenii de pe lac o pregătesc întotdeauna pentru călătoriile lungi.)

După asta o porniră iar; drumul o lua acum înspre apus și părăsea malul apei, apropiindu-se din ce în ce de un pinden al Muntelui, îndreptat către sud. Într-un târziu ajunseră la cărarea care ducea în sus. Urca abrupt și ei se târâră încet, unul în spatele celuilalt, până când ajunseră, în sfârșit, târziu după-amiază, în vârful crestei și văzură soarele iernatic coborând spre apus. Aici găsiră un loc întins care nu avea perete decât într-o parte, spre miazănoapte un zid de stâncă cu o deschizătură spre răsărit, spre miazăzi și spre apus.

— Pe vremuri, spuse Balin, aveam întotdeauna paznici aici; ușa aceea din fund dă într-o sală săpată în stâncă, făcută să servească drept corp de gardă. Săli din astea erau mai multe de jur împrejurul Muntelui. Numai că în vremurile noastre de glorie nu prea părea să fie nevoie de pază și de aceea, de prea mult confort, gărzile trăiau într-un fel de stare de amorțeală – că altfel ne-am fi dat seama la timp de venirea dragonului și lucrurile n-ar mai fi fost așa cum sunt acum. Totuși, putem sta aici o vreme, ascunși și la adăpost, și putem vedea multe fără să fim văzuți.

— Dacă ne-a văzut venind aici, nu ne mai folosește la nimic, spuse Dori, care se tot uita în sus, spre vârful Muntelui, de parcă s-ar fi așteptat să-l vadă pe Smaug cocoțat acolo, ca o pasăre pe clopotniță.

— Trebuie să riscăm. N-avem încotro, spuse Thorin. Azi nu putem merge mai departe.

— Bravo! Bravo! Strigă Bilbo și se trânti pe jos.

În sala săpată în stâncă ar fi încăput o sută ca ei, și în fund dădură peste o altă încăpere, mică și mai adăpostită de frigul de afară. Încăperea era cu desăvârșire goală; după câte se părea, în perioada stăpânirii lui Smaug n-o folosiseră nici măcar animalele sălbatice. Acolo își depuseră poverile; unii se trântiră îndată pe jos și adormiră, în timp ce ceilalți rămaseră lângă ușa de afară să discute ce aveau de făcut. Toate discuțiile lor se întorceau mereu la același lucru: unde era Smaug? Se uitară înspre apus și nu văzură nimic, apoi înspre răsărit, nimic, la miazăzi nici urmă de dragon, în schimb se adunaseră foarte multe păsări. Le priviră îndelung, întrebându-se ce-o fi cu ele; iar când răsăriră primele stele reci, tot mai căutau să găsească răspunsul.

CAPITOLUL 14

FOC ȘI APĂ.

Dacă doriți, așa cum doreau și piticii, să știți ce se întâmplase cu Smaug, trebuie să vă întoarceți cu două zile în urmă, la seara în care sfărâmasse ușa și plecase furios în zbor. Majoritatea locuitorilor din orașul Esgaroth, Orașul Lacului, se aflau în casă, căci vântul care venea dinspre estul negru era rece; câțiva umblau totuși pe chei, privind, așa cum le plăcea lor, stelele, care de îndată ce răsăreau pe cer păreau că țâșnesc din suprafața lină a lacului. Din orașul lor nu puteau vedea Muntele Singuratic, pentru că se ascundea în dosul dealurilor joase, de la celălalt capăt al lacului, unde era o prăpastie prin care curgea Râul Curgător, venind dinspre miazănoapte. Nu se vedea decât vârful lui înalt și doar când era senin; dar, oricum, se uitau rar la el, căci era amenințător și mohorât chiar și în lumina dimineții. Acum dispăruse cu totul, topit în întuneric.

Deodată licări, apărând din nou la vedere; îl atinsese o lumină care, într-o clipă, se pierdu iar.

— Ia uitați-vă, spuse unul. Iar apar luminile! Paznicii au văzut azi-noapte cum au apărut și au dispărut, de la miezul nopții până în zori. Acolo, sus, se întâmplă ceva.

— Poate că Regele de sub Munte fabrică aur, spuse altul. E mult de când a plecat spre miazănoapte. A venit vremea să se adeverească iarăși cântecele.

— Care rege? Spuse altul, pe un ton aspru. Eu aș spune că e focul prădalnic al dragonului, singurul rege al Muntelui pe care l-am cunoscut vreodată.

— Tu mereu cobești, spuseră ceilalți. Nu te gândești decât la lucrurile rele – de la inundații, la otrăvirea peștelui. Ia mai gândește-te și la ceva vesel.

Apoi, deodată, apăru o lumină puternică la poalele dealurilor și capătul dinspre miazănoapte al lacului se făcu auriu.

— Regele de sub Munte! Strigară. Bogățiile lui sunt ca soarele, argintul lui e ca o fântână arteziană și în râurile lui curge aur. Râul aduce cu el aur de la Munte! Strigară și peste tot se deschiseseră ferestrele și se auziră pași care alergau.

Și din nou se stârni o emoție nemaipomenită și un mare entuziasm. Dar cetățeanul cu voce aspră alergă în mare grabă la Stăpân.

— Să-mi spuneți mie „prost” dacă n-o fi așa, dar eu spun că vine dragonul! Strigă. Tăiați podurile! La arme! La arme!

Într-o clipă răsunară trompetele de alarmă; ecoul lor se pierdu de-a lungul malurilor stâncoase. Veselia se opri și se transformă în spaimă. Și așa s-a făcut că dragonul nu i-a găsit cu totul nepregătiți.

N-a trecut mult și viteza lui a devenit atât de mare, încât l-au văzut ca o scânteie de foc care se năpustește asupra lor, crescând tot mai mare și mai strălucitoare, și cei care nu erau chiar proști de tot începură a se îndoii că prevestirile au fost greșite. Totuși, mai aveau puțin timp înaintea lor. Toate vasele din oraș au fost umplute cu apă, toți războinicii, înarmați, toate săgețile și lăncile pregătite, și podul care-i lega de pământ a fost dat jos și distrus, înainte ca vâjăitul apropierei înfricoșătoare a lui Smaug să se întetească și lacul să facă vâlurele roșii ca focul sub bătaia înfiorătoare a aripilor lui.

Dragonul se repezi asupra oamenilor, în mijlocul țipetelor și strigătelor, se năpusti ca o vijelie asupra podului, dar se trezi că este împiedicat. Podul dispăruse și dușmanii lui de aflau pe o insulă înconjurată cu apă adâncă – prea adâncă și neagră, și rece ca să-i placă dragonului. Dacă se cufunda în ea, se ridicau vapori și aburi cât să acopere tot ținutul cu ceață, zile în șir; și lacul era mai puternic decât el, i-ar fi stins tot focul înainte să poată ajunge pe partea cealaltă.

Văjăind, se întoarse năpustindu-se asupra orașului. O grindină de săgeți negre țâșni în sus, plesnind și răpăind pe solzii și giuvaierile lui Smaug, cozile săgeților luând foc la răsuflarea lui și căzând respinse în lac, unde ardeau sfărâind. Scena din noaptea aceea nu se poate compara cu nici un foc de artificii din câte ați putut vedea vreodată. Auzind vâjăitul arcurilor și sunetul strident al trompetelor, dragonul se făcu foc și pară, orbit și înnebunit de furie. De câteva milenii nu îndrăznise nimeni să i se împotrivescă, și n-ar fi îndrăznit nici acum dacă n-ar fi fost omul acela cu vocea aspră (numele lui era Bard) care să-i alerge încoace și încolo, îmbărbătând arcașii și îndemnându-l pe Stăpân să le poruncească să lupte până la ultima săgeată.

Fiara scotea foc pe gură. Se roti o vreme, sus de tot, în aer, pe deasupra lor, luminând tot lacul; pomii de lângă mal străluceau ca arama și ca sângele, și la rădăcina lor săltau umbre negre și dese. După care se năpusti în jos, înfruntând vijelia săgeților, nesăbuit în furia lui, neavând grijă să întoarcă părțile cu solzi către inamic, obsedat numai de ideea de a da foc orașului.

Ori de câte ori se repezea în jos, țâșneau flăcări din acoperișurile de stuf și de la capetele grinzilor, apoi focul trecea mai departe și iar se întorcea, deși totul fusese îmbibat cu apă încă dinainte de a veni el. De altfel, cum apărea câte o scânteie, o sută de mâini aruncau din nou apă. Dragonul se întoarse iarăși, ca un vârtej. Roti o dată coada, zdrobind și dărâmând acoperișul Casei Mari. Flăcări care nu se puteau stinge se ridicau înalte în întunericul nopții; monstrul se năpusti o dată, și încă o dată, după care o nouă casă și apoi alta

se acoperiră de flăcări și se dărâmară. În zadar continuau săgețile să i se împotrivescă, îl atingeau cam cât l-ar fi atins o muscă din mlaștini.

Oamenii începuseră să sară în apă de pe un mal și de pe celălalt al lacului. Femei și copii se înghesuiră în bărci încărcate, în bazinul care servea drept loc de târg. Oamenii aruncară armele. Acolo unde cu puțină vreme în urmă se cântaseră vechi balade ale piticilor despre bucuria care va să vină, se auzeau acum doar bocete și vaiete de jale. Oamenii blestemau până și numele de pitic. Stăpânul însuși se întorsese către barca lui cea mare și poleită, nădăjduind că în toată învălmășeala va putea să se depărteze vâslind și să scape. Curând tot orașul avea să fie pustii și ars până la suprafața apei.

Asta voia și dragonul. La urma urmei, n-aveau decât să se urce toți în bărci. S-ar distra de minune urmărindu-i sau i-ar putea înghesui într-un loc până ar muri de foame. Lasă-i să încerce să ajungă pe uscat, că va avea el ac de cojocul lor! O să dea foc tuturor pădurilor de pe mal și o să ofilească toate câmpiile. Deocamdată însă, hărțuind orașul, se distra cum nu se mai distrase de ani de zile. Printre casele care mai ardeau mai rămăsese încă o companie de arcași pe poziție. Căpetenia lor era Bard, cel cu vocea și fața aspră, cel pe care îl acuzaseră prietenii că prevestește inundații și otrăvirea peștelui, cu toate că știau că-i vrednic și viteaz. Era un urmaș îndepărtat al lui Girion, Stăpânul orașului Dale, a cărui nevastă și copil scăpaseră de pieire atunci, demult, coborând pe Râul Curgător. Acum trăsesse cu un arc mare de tisă până rămăsese doar cu o singură săgeată. Flăcările erau aproape. Tovarășii îl părăseau. Atunci întinse arcul pentru ultima oară.

Deodată, în întuneric, ceva se apropie fluturând de umărul lui. Tresări, dar nu era decât un sturz bătrân. Netemător, se cocoță lângă urechea lui și îi șopti ultimele știri. Uimit, Bard descoperi că poate înțelege graiul sturzului, dar asta pentru că el însuși se trăgea din neamul celor din Dale.

— Stai! Așteaptă, îi spuse sturzul, că răsare luna. Caută-i scobitura din partea stângă a pieptului, pe când zboară și se învârtește deasupra ta! Și în timp ce Bard se opri uimit, îi spuse care erau noutățile de pe Munte și tot ce auzise acolo.

Bard apropie atunci coarda arcului de ureche. Dragonul se rotea aproape de pământ și, pe când se apropia, luna se ridică deasupra malului dinspre răsărit, făcând să-i lucească aripile întinse, de parcă ar fi fost de argint.

— Săgeată, spuse arcașul, săgeată neagră! Te-am păstrat până la urmă. Nu m-ai dezamăgit niciodată și întotdeauna am reușit să te iau înapoi. Te am de la tatăl meu și el, din vremuri de demult. Dacă ai fost într-adevăr plăsmuită de fierarii adevăratului Rege de sub Munte, du-te acum, zboară cu folos!

Dragonul se năpusti încă o dată, mai jos ca înainte, și, pe când se întoarse și plonja, burta lui luci, albă, presărată cu giuvaiere care scânteiau în lumina lunii; dar era un loc unde pietrele lipseau. Arcul cel mare șuieră. Săgeata neagră zbură din arc drept în scobitura descoperită, din partea stângă a pieptului, căci își desfăcuse larg laba din față. Săgeata veni cu atâta putere, încâl lovi scobitura și dispăru cu vârful, coadă și aripioare cu tot. Smaug țâșni în

aer cu un răcnet care asurzi oamenii, doborî copacii și crăpă pietrele, apoi se întoarse și se prăbuși răpus.

Căzu în plin oraș. Ultimele lui zvârcoliri făcură orașul praf și pulbere. Lacul se ridică vâjâind, aburi gigantici săriră în sus, albi în lumina Lunii, în întunericul care îi înconjura. Se auzi un sâsâit, apa se învolbură și se revărsă, după care se lăsă tăcerea. Și astfel s-a isprăvit cu Smaug și cu Esgaroth, dar nu și cu Bard.

Luna ca de ceară se ridică tot mai sus și vântul începu să sufle rece și zgomotos. Răsuci ceața albă, prefăcând-o în coloane aplecate și în nouri grăbiți, gonind-o apoi spre apus, unde se împrăstie în fâșii zdrențuite peste mlaștinile din fața Codrului Întunecat. Pe suprafața lacului se vedeau acum bărci numeroase ca niște pete negre și vântul aduse cu el vocile oamenilor din Esgaroth, care-și jeleau orașul, bunurile pierdute și casele dărâmate. Totuși, dacă s-ar fi gândit bine, și-ar fi dat seama că au multe motive să fie recunoscători, cu toate că era greu să te aștepti să se gândească la asta tocmai atunci: trei sferturi dintre oamenii orașului scăpaseră cu viață; pădurile și câmpiile, și pășunile, și vitele, și majoritatea bărcilor pe care le aveau rămăseseră intacte; și Dragonul era mort. Dar încă nu-și dădeau seama ce înseamnă asta.

Se strânseră în grupuri îndoliate pe malurile dinspre apus, tremurând sub vântul rece, și primele lor izbucniri de mânie, primele lor plângeri se îndreptară împotriva Stăpânului, care părăsise prea devreme orașul atunci când unii ar mai fi vrut să-l apere.

„O fi având el cap bun de afaceri, dar mai ales pentru afacerile lui, murmurară unii. Când se întâmplă ceva mai grav, nu e bun de nimic!” Și lăudară vitejia lui Bard și ultima lui lovitură atât de puternică. „Dacă n-ar fi murit, spuseră cu toții, l-am fi făcut rege. Bard, Ucigătorul-de-dragoni, din neamul Girion. Ce păcat că nu mai e!”

Dar tocmai când discuția lor era în toi, apăru din umbră o siluetă înaltă, un om ud learcă, cu părul negru atârându-i în șuvițe pe față și pe umeri și cu o lucire sălbatică în ochi.

— Bard nu e pierdut! Strigă el. A sărit la Esgaroth în apă, când a fost ucis dușmanul. Eu sunt Bard din neamul Girion și eu am răpus dragonul.

— Regele Bard! Regele Bard! Strigară toți.

Dar Stăpânul scrâșni din dinții care-i clănțăneau:

— Girion a fost Stăpânul orașului Dale, și nu rege al Esgarothului, spuse. Noi, cei din Orașul Lacului, ne-am ales întotdeauna Stăpânii dintre oamenii bătrâni și înțelepți și n-am îndurat niciodată domnia unor simpli războinici. Lăsați-l pe „regele Bard” să se întoarcă în regatul lui. Datorită faptelor lui de vitejie, Dale e liber acum, așa că nimic nu-l împiedică să se întoarcă acolo. Și cei ce doresc îl pot urma, dacă preferă pietrele reci de la umbra Muntelui malurilor verzi ale Lacului. Înțelepții vor rămâne aici, cu speranța să reconstruiască orașul și, cu timpul, să se bucure din nou de pacea și bogățiile lui.

— Noi îl vrem rege pe Bard! Strigară oamenii din apropiere, drept răspuns. Ne-am săturat de bătrâni și de socotitori-de-bani.

Și alții, care se aflau mai departe, reluară strigătul: „Trăiască arcașul! Jos cu bogătașii!”, până când larma se împrăștie pe tot malul.

— Departe de mine gândul să-l nesocotesc pe Bard Arcașul, spuse Stăpânul, grijuliu (căci Bard stătea acum chiar lângă el). În seara asta și-a câștigat în anale un loc de frunte printre binefăcătorii orașului nostru; și merită multe cântece nepieritoare. Dar de ce, o, oameni buni – și aici Stăpânul se ridică în picioare și vorbi foarte tare și răspicat – de ce să aruncați toată vina pe mine? Pentru care păcat vreți să mă izgoniți? Eu aș vrea să vă întreb cine a stârnit dragonul din amorțeală? Cine a obținut de la noi daruri bogate și ajutor din plin? Cine ne-a făcut să credem că baladele vechi se pot adevăra? Cine a profitat de inimile noastre miloase și de gustul nostru pentru lucruri plăcute? Care e aurul pe care ni l-au trimis pe râu, în semn de răsplată? Flăcările dragonului și prăpădul! Cui trebuie să-i cerem despăgubiri pentru stricăciuni, și ajutor pentru văduve și orfani?

După cum vedeți, Stăpânul nu-și obținuse situația chiar degeaba. Rezultatul cuvintelor lui a fost că, pentru moment, oamenii au uitat cu totul de ideea unui nou rege și și-au îndreptat gândurile mintoase către Thorin și tovarășii lui.

Din mai multe părți se auziră oamenii strigând cuvinte crunte și amare; unii dintre cei care cântaseră balade vechi cu mare foc strigau acum cu aceeași patimă că piticii ațâțaseră dinadins dragonul împotriva lor.

— Caraghioșilor, spuse Bard. De ce vă irosiți vorbele împotriva acestor fapte nefericite? Probabil că au pierit în flăcări înainte să se repeadă Smaug asupra noastră. Și deodată, pe când vorbea, îi veni în minte comoara legendară a Muntelui, care zăcea acum fără pază și fără proprietar, și tăcu. Se gândi la cuvintele Stăpânului și la Dale, reconstruit și plin de clopote de aur; dar pentru asta trebuia să găsească oameni.

În cele din urmă, vorbi din nou:

— Stăpâne, acum nu-i vremea să rostim cuvinte de mânie și nici să facem planuri hotărâtoare care să schimbe lucrurile. Avem treabă de făcut. Deocamdată sunt încă slujitorul dumitale – cu toate că după un timp s-ar putea să mă gândesc din nou la ce-ai spus și să plec spre miazănoapte, cu oricine va voi să mă urmeze.

Apoi plecă să ajute la rânduirea taberelor și la îngrijirea răniților și a bolnavilor. Stăpânul rămase așezat pe pământ, bombănind în urma lui. Chibzui mult, strigându-și doar din când în când oamenii, să-i aducă foc și mâncare.

Acum, peste tot unde se ducea, Bard descoperea că știrea despre comoara cea mare, care stătea nepăzită, se răspândise ca focul. Oamenii vorbeau despre ea ca despre o despăgubire pentru tot răul pe care-l suferiseră și spuneau că bogăția, care depășea cu mult tot ce-și putea cineva închipui, le va folosi să cumpere lucruri minunate din Sud. Asta îi făcea să mai uite de

starea jalnică în care se aflau, ceea ce nu era rău pe o noapte atât de aspră și de tristă. Reușiră să găsească adăpost doar pentru câțiva dintre ei (Stăpânul fiind unul dintre aceștia) și merinde foarte puține (de asta ducând lipsă chiar și el).

Mulți se îmbolnăviră în noaptea aceea, de frig, de umezeală și de amărăciune, și muriră, după ce scăpaseră din distrugerea orașului fără o zgârietură măcar. În zilele care au urmat, în oraș a fost boală grea și foamete mare.

Între timp, Bard preluă conducerea și organizează totul după cum voia el, cu toate că o făcea de fiecare dată în numele Stăpânului; avea sarcina grea să stăpânească oamenii și să supravegheze pregătirile pentru apărarea și adăpostirea lor. Probabil că majoritatea ar fi pierit în frigul iernii, care acum se grăbea să ia locul toamnei, dacă n-ar fi avut ajutoare pe aproape. Și ajutoarele veniră în grabă; Bard trimisese pe apă, în codru, soli iuți să ceară ajutor de la Regele Elfilor Pădureni, iar solii își găsiseră gazda pe picior de plecare, cu toate că se aflau doar în a treia zi după răpunerea lui Smaug.

Regele Elfilor primise știrea de la propriii săi soli și de la păsările care-i iubeau supușii și care aflaseră multe din cele întâmplate. Era, într-adevăr, mare agitație printre viețuitoarele cu aripi care locuiau la marginea Meleagurilor Pustiite ale dragonului. Văzduhul era plin de stoluri care se tot roteau, solii lor cu zborul iute apărând când ici, când colo pe cer. Deasupra marginilor pădurii se auzeau țipete și ciripit de păsărele. Veștile se răspândiră departe, peste Codrul Întunecat: „Smaug a murit!” fremăta frunzișul, iar urechile tuturor se ciuliră. Încă dinainte s-o pornească Regele Elfilor la drum, știrile plecaseră spre soare-apune, ajungând la pădurile de pini ale Munților Cețoși; le auzise și Beorn în casa lui de lemn, iar gnomii se strânseseră în peșterile lor și țineau sfat.

— Mă tem că n-o să mai auzim niciodată de Thorin Scut-de-Stejar, s-a terminat cu el, spuse regele. Nu era mai bine să fi rămas oaspetele meu? Și suflă un vânt nefast, adăugă el, care n-o s-aducă nimic bun nimănui. Căci nici el nu uitase legenda averii lui Thrór.

Și astfel se întâmplă ca solii lui Bard să-l găsească înaintând cu o armată de lăncieri și de arcași; deasupra lui se strânseseră cârduri dese de ciori, care credeau că e rost de un nou război, așa cum nu mai fusese pe meleagurile acelea de o veșnicie. Dar, primind rugămințile lui Bard, regele, care era stăpânul unui neam blând și bun, se lăsă înduplecat. Și întorcându-se din drum, căci la început o pornise către Munte, se grăbi să coboare râul înspre Lacul cel Lung. Nu avea destule bărci sau plute pentru toată oastea, așa că au fost siliți să meargă mai încet, cu piciorul, pe uscat; trimise însă înainte, pe calea apei, rezerve serioase de bunuri. Totuși, elfii sunt iuți de picior și, cu toate că pe atunci nu prea erau obișnuiți cu marșul și cu terenurile nesigure dintre pădure și lac, înaintau repede. Nu trecură nici cinci zile de la răpunerea dragonului și se și aflau pe malul lacului, uitându-se la ruinele orașului. Fură bine primiți,

după cum era și de așteptat; oamenii și Stăpânul lor erau gata să cadă la orice învoială pentru viitor, dacă Regele Elfilor consimțea să-i ajute.

Își făcură iute planurile. Stăpânul trebuia să rămână în urmă, cu femeile, copiii, bătrânii și invalizii, și cu câțiva meșteșugari, și mai mulți elfi care se pricepeau la una și la alta. Se apucară să taie copaci și să strângă cheresteaua care era trimisă din pădure. Apoi se apucară să clădească mai multe colibe pe mal, care să slujească oamenilor drept adăpost împotriva iernii care bătea la ușă; tot sub conducerea Stăpânului începură să facă planurile unui nou oraș, mai frumos și mai mare chiar decât cel vechi, dar așezat într-un alt loc: mai sus, pe mal, spre miazănoapte; căci spaima de apa în care zăcea acum dragonul n-avea să le treacă în vecii vecilor. Fiara nu se va mai întoarce niciodată în patul lui de aur; zăcea rece ca piatra, chircit pe fundul nu prea adânc al apei. Și secole de-a rândul, în zilele senine, s-au mai putut vedea oasele lui uriașe, printre pilonii dărâmați ai vechiului oraș. Dar puțini îndrăzneau să treacă prin locul blestemat și nimeni nu cuteza să sară în apa care se încrețea, sau să redobândească pietrele prețioase care cădeau din hoitul lui în putrefacție.

Dar toți soldații care mai erau în puteri și cea mai mare parte din oastea Regelui Elfilor, se pregătiră să o pornească spre miazănoapte, către Munte. Și astfel, unsprezece zile după dărâmarea orașului, capul armatei trecu prin porțile de stâncă din cealaltă parte a lacului și intră pe Meleagurile Pustiite.

CAPITOLUL 15

SE ADUNĂ NORII.

Să ne întoarcem acum la Bilbo și la pitici. Toată noaptea stătuse de veghe unul dintre ei, dar dimineața își dădură seama că nu auziseră și nu văzuseră nici un semn de pericol. Totuși, păsările se strângeau în stoluri din ce în ce mai dese. Veneau tot mai multe, zburând dinspre miazăzi; iar ciorile, care tot mai trăiau în jurul Muntelui, se roteau în văzduh țipând neîncetat.

— Se întâmplă ceva ciudat, spuse Thorin. A trecut timpul migrărilor de toamnă; și astea sunt păsări care locuiesc pe aici tot anul; sunt grauri și cârduri de cintezoii; și acolo, departe, sunt păsări răpitoare care parcă ar simți că se pregătește o bătălie.

— Uitați! Strigă Bilbo deodată, arătând cu degetul. Iar a venit bătrânul sturz! S-ar părea că a scăpat când a dărâmat Smaug partea aceea a Muntelui; în schimb, cred că melcii s-au dus cu totul.

Da, era într-adevăr bătrânul sturz și, după cum subliniase și Bilbo, zbură către ei și se așeză în vârful unei pietre din apropiere. Apoi bătu din aripi și cântă; după care lăsă capul într-o parte, de parcă ar fi vrut să asculte ceva; apoi iar începu să cânte, și iar să asculte.

— Mi se pare că încearcă să ne spună ceva, zise Balin. Dar nu pot urmări vorbirea sturzilor; e foarte grea. Și oricum vorbesc prea iute. Tu poți, Baggins?

— Nu prea, spuse Bilbo (de fapt nu înțelegea absolut nimic), dar bătrânul pare foarte tulburat.

— Ce bine ar fi să fie corb! Spuse Balin.

— Credeam că nu-ți plac! Când am venit pe aici, data trecută, păreai foarte speriat de ei.

— Alea erau ciori! Niște făpturi scârboase, cu un aer suspect și foarte prost crescute. N-ai auzit ce vorbe urâte au strigat după noi? Cu corbii e altceva. A existat odată o mare prietenie între ei și oamenii lui Thrór; ne aduceau adesea vești secrete și, drept răsplată primeau lucrurile strălucitoare pe care le râvneau.

— Trăiesc ani mulți, au memorie și lasă înțelepciunea moștenire puilor. Când eram mic, îi cunoșteam pe mulți dintre corbii stâncilor. Chiar vârful ăsta s-a numit cândva Dealul Corbilor fiindcă aici, deasupra corpului de gardă, trăia o pereche vestită, cu scaun la cap, bătrânul Corb și nevasta sa. Acum cred că nu mai există nici un urmaș al neamului vechi, pe aici.

Dar n-apucă să isprăvească cele spuse, că bătrânul sturz scoase un strigăt puternic și se depărtă în zbor.

— Nu l-om fi înțelegând noi pe bătrân, dar sunt sigur că el pe noi ne înțelege, spuse Balin. Fiți atenți să vedem ce se întâmplă.

Nu trecu mult și se auzi un fâlfâit de aripi și sturzul se întoarse; era însoțit de o pasăre foarte bătrână și ramolită. Era aproape oarbă, nu mai putea zbura decât cu greu și chelise de tot în creștet. Era un corb bătrân, uriaș. Ateriză țeapăn pe pământ, în fața lor, bătu încet din aripi și făcu o reverență scurtă în fața lui Thorin:

— O, Thorin, fiu al lui Thrain, și tu, Balin, fiu al lui Fundin, croncăni el (și Bilbo înțelese ce spunea, căci folosea vorbirea obișnuită și nu limba păsărească). Eu sunt Roac, fiul lui Carc. Carc a murit, dar l-ați cunoscut bine altădată. De când am ieșit din ou, au trecut o sută de ani și încă cincizeci și trei, dar n-am uitat niciodată vorbele tatii. Acum sunt eu căpetenia marilor corbi ai Muntelui. Suntem puțini, dar nu l-am uitat pe regele de altădată. Cei mai mulți dintre ai mei sunt acum plecați, că în Sud s-au întâmplat lucruri multe – unele îmbucurătoare pentru voi, altele mai puțin. Uitați-vă, iar se strâng păsările și zboară către Munte și către Dale, venind din sud, din răsărit și din apus, căci vestea că Smaug a fost ucis s-a răspândit în cele patru vânturi.

— Ucis? Ucis? Strigară piticii. Ucis? Atunci ne-am temut degeaba – și comoara e a noastră! Săriră cu toții în sus și începură să facă tumbe de bucurie.

— Da, ucis, spuse Roac. Sturzul, păstra-și-ar veșnic penele, l-a văzut prăbușindu-se și putem să ne încredem în vorbele lui. L-a văzut cum a căzut în lupta cu oamenii din Esgaroth. Astă-seară la răsăritul Lunii, se vor împlini trei nopți de când s-a întâmplat.

Lui Thorin i-a trebuit mult timp până când a reușit să-i facă pe pitici să tacă și să asculte știrile aduse de corb. În cele din urmă, după ce le-a povestit totul în legătură cu bătălia, corbul a continuat:

— Astea-s veștile bune, Thorin Scut-de-Stejar. Vă puteți întoarce la peșterile voastre, fără pericol; comoara vă aparține toată – deocamdată. Dar, în

afară de păsări, s-au mai strâns și alții să vină încoace. Și sunt mulți. Știrea morții celui care pândea comoara s-a răspândit în lung și-n lat și legenda comorii lui Thrór nu s-a uitat, că a tot fost povestită de-a lungul anilor; sunt mulți care ar dori să ia și ei o parte din comoară. O armată de elfi a și pornit încoace, însoțită de păsări răpitoare care trag nădejdea c-o să fie luptă și măcel. Pe malul lacului, oamenii au început să-i blesteme pe pitici că de la ei li se trag toate necazurile; nu mai au adăpost și mulți dintre ai lor au pierit; iar Smaug le-a distrus tot orașul; și ei se gândesc la comoara voastră ca la o despăgubire, fie că sunteți în viață sau nu.

Singuri voi, cu înțelepciunea voastră, veți hotărî ce să faceți, dar nu uitați că ați rămas doar treisprezece din ce-a fost odată marele popor al lui Durin, care locuia pe aici și care acum s-a răspândit departe. Dacă vreți să mă ascultați pe mine, să nu aveți încredere în Stăpânul Oamenilor Lacului, ci în cel care a ucis dragonul cu sulita lui. Îl cheamă Bard și se trage din seminția lui Girion din Dale; e un om aspru, dar de nădejde. Mă gândesc că după atâta pustiire ar putea fi din nou pace între pitici, elfi și oameni; dar s-ar putea, pe de altă parte, ca asta să vă coste mult aur. Eu atâta am avut de spus.

Thorin izbucni atunci, furios:

— Îți mulțumesc, Roac, fiu al lui Carc. N-o să te uităm și n-o să-i uităm nici pe ai tăi. Dar hoții n-or să ia nimic din aurul nostru și nici n-o să ni-l smulgă nimeni cu forța, cât vom fi în viață. Iar dacă vrei să ai și mai mult parte de recunoștința noastră, adu-ne vești despre oricine se apropie. Și te mai rog ceva. Din suflet! Dacă ai printre ai tăi pe unii care sunt mai tineri și au aripi mai puternice, trimite-i în solie la neamurile noastre din Munții Nordului, atât la apus, cât și la răsărit de locul ăsta, să le spună de necazul peste care am dat. Duceți-vă mai cu seamă și la vărul meu, Dain, de pe Dealurile de Fier, că el are o ceată mare și înarmată și locuiește cel mai aproape de aici. Rugați-l stăruitor să se grăbească!

— Nu știu dacă ce mă îndemni să fac e bine sau e rău, croncâni Roac, dar am să fac tot ce pot. După care se depărtă, zburând încet.

— Și acum, înapoi la Munte! Strigă Thorin. N-avem timp de pierdut.

— Și nici mâncare, strigă Bilbo, care era întotdeauna practic în aceste probleme. În orice caz, simțea că o dată cu uciderea dragonului aventura se încheiase – dar se înșela – și ar fi dat cea mai mare parte din ce i se cuvenea ca să se sfârșească totul în chip pașnic.

— Înapoi la Munte! Strigară piticii, de parcă nici nu l-ar fi auzit.

Așa că a trebuit să-i urmeze.

Având în vedere că unele dintre întâmplări le cunoașteți, vă dați seama că piticii mai puteau conta pe câteva zile de liniște. Explorarea încă o dată peșterile și descoperirea, după cum se și așteptaseră, că nu mai rămăsese deschisă decât Poarta Principală; toate celelalte intrări (bineînțeles în afară de mica ușă secretă) fuseseră de mult dărâmate și blocate de Smaug și nu se mai vedea nici urmă din ele. Așa că începură să muncească din greu, să consolideze intrarea principală și să facă un nou drum care să pornească de la ea. Găsiră

unelte din belșug, folosite de minerii, pietrarii și constructorii de pe vremuri; și la asemenea treburi piticii continuau să fie foarte pricepuți.

Ei lucrau și corbii le aduceau întruna vești. Astfel afluă că Regele Elfilor se abătuse pe la lac, și deci mai aveau și ei puțin răgaz. Auziră și o veste mai bună, și anume că trei dintre căluții lor scăpaseră și hoinăreau acum sălbatici pe malul Râului Curgător, departe, jos, pe lângă locul unde lăsaseră ei restul proviziilor. Așa că, în timp ce toți ceilalți își vedeau de treabă, Fili și Kili fură trimiși, călăuziți de un corb, să găsească poneii și să aducă înapoi tot ce puteau.

Lipsiră patru zile și când se întorseseră știau că armatele unite ale oamenilor de pe lac și ale elfilor se îndreptau grăbite spre Munte. Dar erau mai optimiști acum căci, dacă le drămuiau cu cumpătare, aveau merinde cât să le ajungă mai multe săptămâni – mai ales umplutură; de fapt, se săturaseră de ea până-n gât, dar tot era mai bună decât nimic – iar intrarea era acum blocată de un perete de pietre tăiate și așezate acolo fără tencuială, dar într-un strat foarte gros și înalt, de-a curmezișul deschiderii. În zid erau găuri prin care puteau să vadă (sau să tragă), dar nici o intrare. Ca să intre sau să iasă, foloseau scări și trăgeau lucrurile în sus cu frânghiile. Pentru râu făcuseră o boltă mică și joasă sub noul zid, prin care acesta curgea afară; dar lângă intrare schimbaseră albia îngustă a râului, atât de tare, încât se formase un lac mare care se întindea de la peretele Muntelui până la capătul povârnișului peste care curgea râul spre Dale. Acum nu se putea apropia nimeni de poartă decât înotând, sau pe o margine îngustă a stâncii abrupte, în dreapta, dacă stăteai cu spatele la perete. Aduseră căluții doar până la capătul treptelor, deasupra vechiului pod și, descărcându-i acolo, îi îndemnaseră să se întoarcă la stăpânii lor și îi trimiseseră fără călăreți spre miazăzi.

Se lăsă noaptea. Și deodată, în fața lor, apărură o droaie de lumini ca de foc sau de torțe, departe, spre miazăzi, la Dale.

— Au venit! Strigă Balin. Și armata lor e foarte mare. Trebuie să fi pătruns în vale pe ambele maluri ale râului, tăinuți de umbrele nopții.

În noaptea aceea, piticii n-au prea reușit să doarmă. Dimineața era încă palidă când au văzut o armată care se apropia. O urmărire din spatele zidului cum se apropie de capătul văii și cum începe, domol, să urce. Nu trecu mult și văzură că e formată atât din oamenii de pe lac înarmați ca de război, cât și din arcași ai elfilor. În cele din urmă o parte începu să urce pe stâncile prăbușite și apărură la capătul povârnișului; mare le-a fost mirarea când au dat în fața lor de lac și de intrarea blocată cu un zid de piatră, proaspăt cioplit.

Stăteau arătând cu degetul și vorbind între ei, când Thorin li se adresă, strigând cu voce tare:

— Cine sunteți voi, care veniți pe picior de război la porțile lui Thorin, fiu al lui Thrain, regele de sub Munte? Și ce doriți?

Dar nu primi nici un răspuns. Unii făcură stânga împrejur și o porniră înapoi, în grabă; alții, după ce se uitară o vreme îndelung la Poartă și la fortificații, îi urmară pe ceilalți. În ziua aceea armata fu mutată la răsărit de

râu, chiar între ramificațiile Muntelui. Ecoul vocilor și cântecelor răsună printre stânci, așa cum nu mai răsunase de mult. Se auziră și harfele elfilor, și sunetul unei muzici suave; și, o dată cu ecoul care se ridica spre ei, aerul rece păru că se încălzește și simțiră vag mireasma florilor de pădure ce se deschideau în fața primăverii.

Bilbo simți atunci dorința de a scăpa de fortăreața întunecată, de a se duce în vale să ia și el parte la veselia și la petrecerile de lângă foc. Unii dintre piticii mai tineri se simțiră și ei emoționați și mormăiră că ar fi dorit ca lucrurile să fi ieșit altfel și că ar fi putut să primească asemenea făpturi ca pe niște prieteni. Dar Thorin se uită la ei, încruntat.

Atunci, piticii scoaseră și ei niște harfe și alte instrumente pe care le găsiseră o dată cu comoara și începură să cânte ca să-l îmbuneze pe Thorin; dar cântecul lor nu era cântec elfesc, ci semăna mult mai mult cu cel pe care-l cântaseră atunci, demult, în mica vizuină a hobbitului Bilbo.

Sub Muntele înalt și-ntunecos, Stăpânul s-a întors acasă!

Dușmanul lui e mort, ucis e înfricoșătorul vierme, Răpus de-o sabie aleasă.

Tăios e paloșul și lungă lancea, Săgeata-i iute Poarta e de nepătruns
Cutează inima ce vede aur;

Piticii greutăți au suferit de-ajuns!

Pe vremuri, vrăji au tot făcut piticii!

Ciocanul lor cu dangăt greu cădea În peșterile-adânci ce-adăpostesc
făpturi cețoase, În hăuri mari, sub mlaștini și sub lut.

Pe salbe de argint au înșirat Lumina stelelor, și-au smuls cununi Din
flăcări de balaur, și-au țesut Din sârma harfelor cânt din străbuni.

Din nou e liber tronul Muntelui!

Ehei, popor pribeag, dă ascultare!

Coboară-n zbor din munte și ponor, Căci regele, frăție-i la strâmtoare.
Chemarea să răsune peste munții reci.

Întoarceți-vă toți la peșterile vechi, Aici, la Poartă, regele așteaptă Cu
brațele deschise, dornic să vă răsplătească.

Stăpânul s-a întors acasă, Sub Muntele înalt și-ntunecos.

Ucis e înfricoșătorul vierme, Răpus de-o sabie aleasă!

Cântecul păru să-i placă lui Thorin; zâmbi din nou și se înveseli; și
începu să socotească distanța până la Dealurile de Fier și cât avea să treacă
până va ajunge Dain la Muntele Singuratic, dacă o pornise la drum de îndată
ce primise solia corbilor. Dar inima lui Bilbo se întristă când auzi cântecul, cât
și discuția: prea miroseau a război.

A doua zi în zori, văzură o armată de lăncieri care trecu râul și începu să
urce coasta. Purtau steagul verde al Regelui Elfilor și steagul albastru al
Lacului, înaintară până când ajunseră drept în fața zidului, la Poartă.

Și Thorin le strigă din nou cu voce tare:

— Cine sunteți voi, care veniți înarmați ca de luptă, la Porțile lui Thorin,
fiu al lui Thrain, Rege de sub Munte?

De data asta primi răspuns. Un om înalt, cu părul negru și fața întunecată, înaintă câțiva pași și strigă:

— Bine te-am găsit, Thorin! De ce te-ai ferecat ca un tâlhar în fortăreață? Doar nu suntem dușmani și ne bucurăm să vă găsim în viață, deși nu ne mai așteptam. Credeam că n-o să întâlnim pe nimeni aici, dar acum, că v-am găsit, bine-ar fi să stăm de vorbă și să negociem.

— Cine ești și ce vrei să negociezi?

— Eu sunt Bard, și mâna mea e cea care a ucis dragonul și v-a eliberat comoara. Oare asta nu vă privește? Și pe urmă, mai e ceva: eu mă trag în linie dreaptă din Girion de la Dale, și în comoara dumitale sunt amestecate multe din comorile orașului și palatelor sale, pe care le-a prădat bătrânul Smaug. Oare despre asta nu e cazul să vorbim? În plus, în ultima bătălie, Smaug a distrus locuințele oamenilor din Esgaroth și eu mai sunt încă slujitorul Stăpânului lor. Aș vorbi în numele lui, întrebându-vă dacă nu vă gândiți deloc la durerea și nenorocirea oamenilor lui. V-au ajutat în clipe grele și până acum nu le-ați adus drept răsplată decât nenorocire, deși fără îndoială că n-ați făcut-o dinadins.

Cuvintele erau frumoase și adevărate, chiar dacă Bard le rostise cu mândrie și înverșunare; și Bilbo se gândi că Thorin va recunoaște imediat că omul avea dreptate. Nu se aștepta, firește, să-și amintească nimeni că el – și numai el descoperise punctul vulnerabil al dragonului; și mai bine că nu s-a așteptat, fiindcă nici nu și-a amintit nimeni. Dar nici nu se gândea ce putere are aurul clocit multă vreme de un zmeu, și ce suflet au piticii. În ultimele zile Thorin petrecuse multe ore în vistierie, și asta îi întetise setea de comoară. Cu toate că umblase în primul rând după Piatra Ark, știa că erau multe lucruri minunate care zăceau acolo și de care se legau vechi amintiri de trudă și suferință ale neamului său.

— Ultimul argument, și cel căruia îi atribui cea mai mare importanță, e cel mai puțin valabil, răspunse Thorin. Nimeni n-are dreptul la comoara oamenilor mei numai pentru că Smaug, care a furat-o de la noi, i-ar fi distrus și lui viața sau căminul. Comoara nu a fost a lui, așa că nu credeți că poate servi măcar în parte drept compensații pentru crimele pe care le-a comis. Vom plăti bunurile și ajutorul pe care le-am primit de la oamenii de pe lac. Așa cum se cuvine și la timpul potrivit. Dar nu vom da NIMIC, nici măcar un capăt de ață, dacă suntem amenințați cu forța. Atâta timp cât se află o ceată înarmată în fața porții noastre, vă considerăm inamici și tâlhari. Și dați-mi voie să vă întreb, voi cât ați fi plătit neamurilor noastre din moștenirea care li se cuvine dacă ați fi descoperit comoara nepăzită, iar pe noi ne-ați fi aflat morți?

— O întrebare firească, răspunse Bard, dar voi n-ați fost uciși și noi nu suntem tâlhari. În plus, cei bogați ar trebui să aibă, dincolo de dreptate, și milă față de cei nevoiași, care i-au ajutat când au fost la ananghie. Și totuși n-ați răspuns celorlalte revendicări ale mele.

— După cum v-am mai spus, nu vreau să negociez cu oamenii înarmați ce stau în fața Porții mele. Și în nici un caz cu supușii Regelui Elfilor, de care

nu prea mi-amintesc cu plăcere. N-au ce să caute în discuția asta. Și acum plecați, înainte să înceapă sulițele noastre să zboare. Iar dacă doriți vreodată să mai vorbiți cu mine, spuneți-le întâi elfilor să se întoarcă în pădure, că acolo le e locul, și când vă întoarceți, lăsați armele înainte să vă apropiați de pragul Porții.

— Regele Elfilor e prietenul meu, și i-a ajutat pe oamenii de pe lac ori de câte ori au avut nevoie, cu toate că n-aveau de ce să aibă pretenție la altceva decât la prietenie, răspunse Bard. Cu timpul o să vă pară rău de vorbele voastre. Nădăjduiesc să vă vină mintea la cap până ne întoarcem! După care plecă, înapoiindu-se în tabără.

Dar nu trecură prea multe ore și stegarii se întoarseră. Trompeții făcură un pas înainte și suflară o dată din goarnă:

— În numele lui Esgaroth și al Pădurii, strigă unul dintre ei, ne adresăm lui Thorin Scut-de-Stejar, fiu al lui Thrain, care se pretinde Rege de sub Munte, și îl rugăm să ia revendicările noastre în considerare, că de nu, va fi declarat dușmanul nostru. Să dea cel puțin a douăsprezecea parte din comoară lui Bard, pentru că a răpus dragonul și pentru că se trage din neamul lui Girion. Din acea parte, Bard va ajuta, la rândul lui, orașul Esgaroth; iar dacă Thorin dorește să se bucure de prietenia și de respectul celor ce locuiesc pe meleagurile astea, așa cum s-au bucurat pe vremuri și strămoșii lui, va trebui să mai dăruiască și el ceva oamenilor de pe lac, drept alinare.

Thorin luă atunci un arc de corn și trase în vorbitor. Săgeata se înfipse în scutul lui și rămase acolo, tremurând.

— Dacă asta vă e răspunsul, strigă solul, declar Muntele asediat. Nu veți putea pleca de aici decât după ce veți cere voi un armistițiu și negocieri, dar vă lăsăm aurul. N-aveți decât să-l mâncați.

După care solii se depărtară în grabă și piticii fură lăsați să mediteze asupra situației. Thorin devenise atât de furios, încât ceilalți, chiar dacă ar fi vrut, tot n-ar fi îndrăznit să-i facă vreun reproș; și, de fapt, majoritatea păreau a fi de partea lui – cu excepția, poate, a bătrânului și grasului Bombur, a lui Fili și a lui Kili. Bilbo dezaproba, desigur, toată întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Se săturase până peste cap de Munte și tare nu-i plăcea ideea să fie asediat înăuntrul lui.

— Locul asta tot mai duhnește a dragon, mormăi el în sinea lui. Simt că mi se face greață. Și umplutura a început pur și simplu să-mi stea în gât.

CAPITOLUL 16

UN TÂLHAR ÎN INIMA NOPTII.

Zilele treceau acum încet și obositor. Mulți dintre pitici își petreceau timpul rânduind și strângând comoara în teancuri. Thorin le povesti despre piatra Ark, cea care îi aparținea lui Thrain, și îi rugă fierbinte s-o caute prin toate ungherele.

— Căci piatra asta, care a fost a tatălui meu, valorează în sine mai mult decât un râu de aur, iar pentru mine e de-a dreptul neprețuită. Din toată

comoara asta nu doresc decât piatra și mă voi răzbuna pe oricine o găsește și o tănuiește.

Auzind cuvintele astea, Bilbo simți că i se face frică, întrebându-se ce se va întâmpla dacă se va găsi piatra – înfășurată într-o legătură veche de boarfe zdrențuite, pe care o folosea el drept pernă. Dar nu vorbi de ea, căci pe măsură ce oboseala zilelor creștea tot mai tare, în căpșorul lui se iviseră începuturile unui plan.

Lucrurile continuau în felul acesta de câțeva vreme, când corbii aduseră știrea că Dain și mai bine de cinci sute de pitici veneau în grabă dinspre nord-est, de pe dealurile de Fier, aflându-se acum la vreo două zile de marș de orașul Dale.

— Dar nu pot ajunge până la Munte neobservați, spuse Roac, și mă tem că în vale vor fi lupte. Eu nu consider că e bine așa. Cu toate că sunt fioroși, nu cred că vor putea învinge armata care vă asediază; și chiar dacă ar face-o, ce câștigați? Iarna și zăpada îi gonesc din urmă. Credeți că vă veți putea hrăni fără prietenia și bunăvoința pământurilor din jur? S-ar putea ca această comoară să vă aducă moartea, cu toate că dragonul a fost răpus.

Dar Thorin nu se lăsă impresionat:

— Frigul și zăpada vor asalta și oamenii, și elfii, spuse, și s-ar putea ca ei să găsească dărâmăturile în care locuiesc greu de îndurat. Cu prietenii mei în coastă și copleșiți de iarnă, vor deveni poate mai înțelegători și vom putea sta de vorbă.

În noaptea aceea, Bilbo luă o hotărâre. Cerul era negru și fără lună. De îndată ce se întunecă de-a binelea, se duse în colțul unei peșteri interioare, chiar lângă Poartă, și scoase din bocceaua lui o frânghie și Piatra Ark, înfășurate într-o cârpă. Apoi se cațără în capătul de sus al zidului. Acolo nu era decât Bombur, fiind rândul lui să stea de strajă – piticii stând doar câte unul de pază, cu rândul.

— Strașnic frig! Spuse Bombur. Bine ar fi dacă am avea și noi aici un foc, așa cum au ei acolo, în tabără.

— Înăuntru e destul de cald, spuse Bilbo.

— Da, cred, dar eu sunt nevoit să stau aici, afară, până la miezul nopții, mormăi piticul cel gras. Toată povestea asta e cât se poate de neplăcută. Nu că aș îndrăzni să fiu de altă părere decât Thorin, crește-i-ar barba tot mai lungă, dar el a fost întotdeauna un pitic îndărătnic, cu mintea țepăună.

— Dar nu mai mult ca picioarele mele, spuse Bilbo. M-am săturat de trepte și de tuneluri săpate în stâncă; aș da mult să simt iarăși iarba sub degetele de la picioare.

— Eu aș da oricât să simt gustul unei băuturi tari în gâtlej sau să am parte de un pat moale, după o cină gustoasă.

— Astea nu ți le pot da atâta timp cât mai durează asediul. Dar e mult de când n-am mai stat de strajă și pot să-ți țin eu locul, dacă vrei. Astă-seară n-am somn.

— Ești un băiat bun, domnule Baggins, și am să profit de propunerea dumitale cu bucurie. Dar bagă de seamă, dacă observi ceva, mă scoli imediat. Eu dorm aici aproape, în cămăruța dinăuntru, în stânga.

— Du-te fără grijă, făcu Bilbo, că te scol eu la miezul nopții ca să poți trezi santinela următoare.

De îndată ce a plecat Bombur, Bilbo și-a pus inelul, și-a legat sfoara de mijloc, s-a strecurat peste zid, și dus a fost. Avea vreo cinci ore la dispoziție. Bombur va dormi (era în stare să doarmă la orice oră, și, de când cu aventura din pădure, încerca mereu să regăsească visele frumoase pe care le avusese atunci), iar ceilalți erau toți ocupați cu Thorin. Era puțin probabil ca vreunul dintre ei, chiar și Fili sau Kili, să vină până la zid, înainte să le vină rândul să stea de strajă.

Era foarte întuneric și, după un timp, când părăsi drumul, făcut de curând, și coborî spre cursul inferior al râului, locul i se păru străin. În cele din urmă ajunse la un cot unde, dacă voia să se ducă la tabără, trebuia să treacă apa. În punctul acela, albia râului nu prea era adâncă, dar în schimb era destul de lată și nu-i prea venea ușor micului hobbit să treacă prin apă, în întuneric. Ajunsesse aproape de celălalt mal când lunecă pe o piatră rotundă și căzu în apa rece, pleoscând. Ieși din apă în patru labe, tremurând de frig și împrôșcând stropi de apă, și deodată, în întuneric apărură niște elfi care voiau să cerceteze de unde venea zgomotul.

— N-a fost pește, spuse unul. Trebuie să fie vreo iscodă. Ascundeți luminile, că-i servesc mai mult ei decât nouă, dacă e vorba de făptura aceea mică și ciudată de care se spune că e slujitorul lor.

— Curat slujitor! Sforăi Bilbo; și în mijlocul sforăielii strănută cu zgomot și elfii se strânsură îndată, apropiindu-se de direcția din care venise sunetul. Faceți lumină, spuse. Sunt aici dacă aveți nevoie de mine! Și, scoțându-și inelul, apărură brusc de după o stâncă.

Îl înhățară iute, în ciuda uimirii lor.

— Cine ești? Hobbitul piticilor? Ce faci? Cum de ai trecut de santinelele noastre și ai ajuns până aici? Întrebară elfii, unul după altul.

— Eu, dacă vreți să știți, sunt domnul Bilbo Baggins, răspunse, tovarășul lui Thorin. Îl cunosc bine pe regele vostru, din vedere, deși poate că el nu m-ar cunoaște dacă m-ar vedea. Dar Bard își va aminti de mine. Și eu mai ales pe Bard vreau să-l văd.

— Nu zău! Spuseră elfii. Și ce treabă ai cu el?

— Oricare ar fi treaba, e a mea, elfii mei dragi. Dar dacă vreți să vă întoarceți vreodată în pădurile voastre, dacă vreți să părăsiți locul ăsta rece și trist, răspunse el tremurând, duceți-mă repede lângă un foc unde să mă pot usca – și pe urmă lăsați-mă să vorbesc cu căpeteniile voastre. Dar cât mai repede, că n-am decât o oră sau două la îndemână.

Și asta se întâmplă la vreo două ore după ce fugise de la Poartă, Bilbo stătea lângă un foc bun, în fața unui cort mare, și tot acolo stăteau, uitându-se

ciudat la el, Regele Elfilor și Bard. Un hobbit în armură de elfi, pe jumătate înfășurat într-o pătură veche, era ceva nou pentru ei.

— Știți, de fapt, situația e imposibilă, spunea Bilbo, cu tonul omului care tratează o afacere. Eu unul m-am săturat de toată povestea până-n gât. Aș vrea să mă întorc acasă; acolo oamenii sunt mult mai de înțeles. Dar am și eu un interes – a paisprezecea parte, ca să fiu precis, așa se spune într-o scrisoare pe care cred că, din fericire am păstrat-o – și scoase dintr-un buzunar al jachetei lui vechi (pe care o purta peste armură) scrisoarea lui Thorin, mototolită și îndoită de mai multe ori, cea pe care i-o pusese sub ceasul de pe polița căminului, în luna mai. O cotă-parte din PROFITURI, nu uitați, continuă el. Îmi dau seama de asta. Personal, sunt cât se poate de hotărât să iau în considerare cu atenție toate pretențiile dumneavoastră și să scad din total ceea ce vi se cuvine de drept, înainte să ridic eu pretențiile mele. Dar nu-l cunoașteți pe Thorin Scut-de-Stejar atât de bine cât am ajuns eu să-l cunosc acum. Vă asigur că e gata să se așeze pe mormanul de aur și să rămână acolo să moară de foame până plecați.

— N-are decât să rămână, spuse Bard. Dacă-i așa de prost, n-are decât ce merită.

— Ce e drept, așa e! Spuse Bilbo. Înțeleg punctul dumneavoastră de vedere. Dar, pe de altă parte, iarna se apropie cu pași repezi, în curând va cădea zăpada și câte și mai câte, și cred că va fi greu să găsiți de mâncare – chiar și dumneavoastră, și elfii – și se vor mai ivi și alte greutăți. Ați auzit de Dain și de piticii de pe Dealurile de Fier?

— Da, demult, dar ce legătură are asta cu noi? Întrebă regele.

— Știam c-o să mă întrebați. Văd că am informații mai multe ca voi. Aflați deci că Dain se găsește acum la mai puțin de două zile distanță de aici; că vine cu cel puțin cinci sute de pitici fioroși – mulți dintre ei cu experiență acumulată în războaiele cumplite dintre pitici și gnomi, despre care sunt sigur că ați auzit. Și când or ajunge aici, s-ar putea să fie necazuri serioase.

— De ce ne spui asta? Ți trădezi prietenii sau ne ameninți pe noi? Întrebă Bard, încruntat.

— Dragul meu Bard, chițăi Bilbo. Nu te mai repezi așa! În viața mea n-am cunoscut o făptură atât de bănuitoare. Vreau doar să împiedic nenorocirile care s-ar putea abate asupra noastră, a tuturor. Și acum, am să vă fac o ofertă.

— S-o auzim, spuseră.

— Nu. S-o vedeți, spuse Bilbo. Asta e! Și scoase Piatra Ark la iveală, aruncând cârpa cu care o înfășurase.

Chiar și Regele Elfilor, care avea ochii obișnuiți cu minunății și frumuseți, se ridică uimit. Iar Bard rămase cu ochii pe ea, fascinat, fără să mai poată scoate o vorbă. Era ca un glob în care s-ar fi răsturnat lumina Lunii și care ar fi fost apoi atârnat în fața lor, într-o plasă țesută din scânteii de stele înghețate.

— Asta e Piatra Ark; a fost a lui Thorin, spuse Bilbo. E Inima Muntelui și e și inima lui Thorin. O prețuiește mai mult decât un râu de aur. Eu v-o dau. O

să vă folosească la tocmeli. După care Bilbo, cutremurându-se și aruncându-i o privire tristă, de rămas-bun, îi dădu piatra cea minunată lui Bard, care rămase cu ea în mână, nemișcat și uluit.

— Dar cum de-i a ta? Cum de ne-o poți da? Întrebă, în cele din urmă, cu un mare efort.

— Știți, spuse Bilbo cam încurcat, de fapt nu e chiar a mea, dar sunt gata să renunț, pentru ea, la toate pretențiile mele. Pe cuvântul meu! Oi fi eu Spărgător – așa spun ei – deși personal nu m-am simțit niciodată ca atare, dar sper că sunt un Spărgător cinstit. În orice caz, eu acum mă întorc și piticii n-au decât să-mi facă ce vor. Sper să vă fie de folos.

Regele Elfilor se uită la Bilbo cu uimire.

— Bilbo Baggins, spuse, ești mai demn de a purta armura de prinț al elfilor decât mulți care ar arăta mai frumos în ea. Dar mă întreb dacă Thorin Scut-de-Stejar va fi de aceeași părere. Poate că eu știu mai multe despre pitici decât tine. Te sfătuiesc, deci, să rămâi cu noi; aici vei fi onorat și de trei ori bine venit

— Vă mulțumesc foarte mult, spuse Bilbo, făcând o plecăciune. Dar cred că nu trebuie să-mi părăsesc prietenii, după câte am pățimit împreună. Și pe urmă, i-am fâgăduit bătrânului Bombur că-l trezesc la miezul nopții. Trebuie să plec, și încă repede.

Nimic din ce i-au spus n-a reușit să-l convingă; așa că i-au dat un însoțitor și a plecat, atât regele, cât și Bard, salutându-l cu respect. Pe când treceau prin tabără, un bătrân înfășurat într-o pelerină neagră s-a ridicat din ușa unui cort, unde stătea așezat, și a venit către ei.

— Bravo, domnule Baggins, spuse bătrânul, dându-i o palmă pe spate. Mereu depășești așteptările tuturor!

Era Gandalf.

Și pentru prima dată, după zile întregi, Bilbo se simți fericit. Dar nu era timp acum pentru toate întrebările pe care voia să i le pună vrăjitorului.

— Toate la vremea lor, spuse Gandalf. Dacă nu mă înșel, lucrurile se apropie de sfârșit. Te așteaptă clipe cam grele. Dar nu-ți pierde firea. S-ar putea să ieși cu bine din toate astea. Se pune ceva la cale, de care n-au auzit nici măcar corbii. Noapte bună!

Nedumerit, dar mult mai bine dispus, Bilbo grăbi pasul. Îl duseră până la un vad sigur și-l trecură pe partea cealaltă fără să se ude, după care Bilbo își luă rămas-bun de la elfi și urcă cu grijă spre Poartă. Începuse să-l cuprindă o mare oboseală, și mai era încă destul până la miezul nopții când se cățără pe frânghia care era tot acolo unde o lăsase. Odată ajuns sus, dezlegă frânghia și o ascunse, după care se așeză pe zid și se întrebă cu îngrijorare ce se va întâmpla.

La miezul nopții îl trezi pe Bombur; apoi se ghemui și el în colțișorul lui, fără să mai asculte mulțumirile bătrânului pitic (pe care simțea că nu prea le merită). Curând după aceea adormi dus, uitând de toate grijile, până dimineață, visând, de fapt, ouă cu șuncă.

CAPITOLUL 17

RUPERE DE NORI.

A doua zi trompetele răsunară în tabără dis-de-diminează. După care n-a trecut mult și un mesager singuratic a apărut alergând pe poteca îngustă. S-a oprit la o oarecare distanță, i-a salutat și a întrebat dacă Thorin nu vrea să asculte un nou mesaj, pentru că avea știri noi și lucrurile se schimbaseră.

— Trebuie să fie vorba de Dain, spuse Thorin. Pesemne că au prins de veste că vine. Știam eu că asta le va schimba dispoziția. Spune-le să vină puțini la număr și fără arme și atunci îi voi asculta, îi strigă el mesagerului.

Pe la amiază apărură din nou călăreți, purtând steagurile Pădurii și ale Lacului și venind spre ei. Era o companie de douăzeci.

La capătul cărării înguste aruncară săbiile și sulițele, și-și continuară drumul către Poartă. Piticii văzură cu surprindere că printre ei se aflau atât Bard, cât și Regele Elfilor, iar în fața lor era un bătrân înfășurat într-o pelerină cu glugă și care purta o lădiță de lemn cu cercuri de fier.

— Bine te-am găsit, Thorin, spuse Bard. Ți-ai mai schimbat punctul de vedere?

— Crezi că ajunge să răsară și să apună de câteva ori soarele ca să mi-l schimb? Răspunse Thorin. Ai venit să-mi pui întrebări fără rost? Văd că armata elfilor e tot aici, deși ți-am cerut să plece, și până nu pleacă, degeaba vii să încerci să cădem la vreo învoială.

— Nu există chiar nimic pentru care ai ceda puțin din aurul dumitale? Ce ai spune de Piatra Ark a lui Thrain, zise Bard – și cât ai clipi din ochi, bătrânul deschise lădița și ridică giuvaierul în sus. Lumina îi țâșni din mână, albă și strălucitoare sub soarele dimineții.

Thorin amuți, zăpăcit și uluit. Și multă vreme nimeni n-a mai scos o vorbă.

În cele din urmă, Thorin întrerupse tăcerea, dar când vorbi aproape că se înecă de furie.

— Piatra asta a aparținut tatălui meu și acum e a mea, spuse. De ce să cumpăr ceva care e al meu? Imediat însă îi veni o idee și întreabă: Dar cum a ajuns această amintire de familie în mâinile voastre – asta dacă voi credeți că e cazul să pun asemenea întrebări unor hoți?

— Nu suntem hoți, răspunse Bard. O să vă dăm ceea ce e al vostru, dar voi dați-ne ce e al nostru.

— Cum a ajuns în mâna voastră? Strigă Thorin, din ce în ce mai furios.

— Eu le-am dat-o, chițai Bilbo, care se uita cu coada ochiului pe deasupra zidului, cuprins de o panică îngrozitoare.

— Tu? Tu? Țipă Thorin, întorcându-se către el și înșfăcându-l cu amândouă mâinile. Hobbit nenorocit! Minispărgător ce ești, strigă nemaigăsindu-și cuvinte și scuturându-l pe bietul Bilbo ca pe un iepure. Pe barba lui Durin! Ce aș mai vrea să-l am în mâinile mele pe Gandalf. Blestemat să fie că te-a ales. Ofili-i-s-ar barba! Iar pe tine te arunc în prăpastie, strigă el, ridicându-l pe Bilbo în brațe.

— Stai! Că ți s-a îndeplinit dorința! Spuse o voce. Și bătrânul care ținea lădița aruncă pelerina și gluga deoparte. Iată-l pe Gandalf. Și s-ar părea că am venit tocmai la timp. Nu-ți place Spărgătorul meu. Foarte bine! Dar, rogu-te, nu mi-l vătăma. Pune-l jos și ascultă ce are de spus.

— E clar, v-ați unit cu toții împotriva mea, spuse Thorin, dându-i lui Bilbo drumul să cadă pe zid. În viața mea n-am să mai fac afaceri cu vrăjitori sau cu prietenii lor. Ce ai de spus, neam de șobolan?

— Vai de mine și de mine! Făcu Bilbo. Ce jenante sunt toate astea! Vă rog să vă aduceți aminte că mi-ați spus că-mi pot alege ce mi se cuvine, adică a paisprezecea parte din comoară. Poate că am luat făgăduiala prea în serios; mi s-a spus mie că piticii promet uneori mai mult decât fac. Și totuși a fost o vreme când ați socotit că vă sunt de folos. Auzi, neam de șobolan! Oare asta e toată răsplata pe care mi-ați făgăduit-o, dumneata și neamurile dumitale? Consideră că mi-am luat partea și am făcut ce am vrut cu ea, și gata!

— Bine, gata! Spuse Thorin încruntat. Și te las să și pleci – și bine ar fi să nu ne mai întâlnim niciodată. După asta se întoarse și le vorbi celor care se aflau de cealaltă parte a zidului. Am fost trădat spuse, și bine a ghicit cine a ghicit că nu voi putea să rabd să nu răscumpăr Piatra Ark, o comoară a dinastiei mele. Pentru ea vă voi da a paisprezecea parte a comorii, în aur și argint, lăsând deoparte pietrele prețioase, dar asta va conta drept partea făgăduită acestui trădător și cu ea poate pleca, după care n-aveți decât s-o împărțiți cum vreți. Nu mă îndoiesc că va obține destul de puțin. Luați-l de aici, dacă vreți să mai rămâneți în viață; și firește că a pierdut prietenia mea, pe vecie.

— Hai, du-te jos la prietenii dumitale, îi spuse apoi lui Bilbo, sau te arunc eu jos.

— Dar aurul și argintul? Întrebă Bilbo.

— Urmează să-l primiți mai târziu, după cum se va putea aranja, spuse. Pleacă!

— Până atunci păstrăm Piatra, strigă Bard.

— Nu prea arăți măreț ca rege de sub Munte, spuse Gandalf. Dar lucrurile se mai pot schimba.

— Se pot într-adevăr schimba, spuse Thorin. Căci comoara îl îmbătase atât de tare, încât se gândea că poate, cu ajutorul lui Dain, va reuși să pună din nou mâna pe Piatra Ark și să păstreze și partea de răsplată.

Și astfel Bilbo fu coborât peste zid și plecă fără nici o compensație pentru toate necazurile pe care le suferise, în afară de armura pe care apucase să i-o dea Thorin. Și nu puțini au fost piticii care, când l-au văzut cum pleacă, s-au simțit rușinați și în inimile lor li s-a făcut milă de el.

— Rămâneți cu bine, le strigă Bilbo, s-ar putea să ne mai întâlnim și să fim din nou prieteni într-o zi.

— Pleacă! Strigă Thorin. Ești îmbrăcat în zale făcute cândva de supușii mei, și sunt prea bune pentru tine. Nu le poate străpunge nici o săgeată; dar dacă nu te grăbești, îți înțep labele picioarelor tale scârboase. Hai, grăbește-te!

— Ușure! Făcu Bard. Aveți timp până mâine. Mâine la amiază, ne întoarcem să vedem dacă ați adus partea din comoară care să răscumpere Piatra. Și dacă schimbul se face, așa, fără înșelătorii, plecăm. Și zicând acestea, se întoarseră la tabără; dar Thorin trimise soli prin Roac să-i spună lui Dain ce se petrecuse și să-l roage stăruitor să vină în grabă, dar cu grijă.

Trecu ziua aceea, trecu și noaptea. A doua zi, vântul se întoarse către apus și ziua rămase întunecată și mohorâtă. Abia se iviseră zorile când se auzi un strigăt în tabără. Veniseră soli să spună că apăruse o armată de pitici de după pintenul răsăritean al Muntelui și că se grăbea acum să ajungă la Dale. Era Dain. Gonise toată noaptea, așa că ajunsese la ei mai devreme decât se așteptaseră. Piticii lui aveau haine din zale de oțel care le atârnavă până la genunchi și picioarele acoperite cu pantaloni din plasă subțire și flexibilă de metal, pe care nu știau s-o facă decât oamenii lui Dain. Piticii sunt extrem de solizi pentru înălțimea lor, iar majoritatea supușilor lui Dain erau chiar mai solizi decât sunt piticii de obicei. În luptă mânuiau săpăligile grele cu două mânere; dar fiecare dintre ei mai avea și o sabie scurtă și lată, la șold, și un scut rotund, prins în spate. Aveau bărbile bifurcate, împletite și înfipite în cingătoare, căciuli de fier, încălțări de fier, iar fețele lor erau neîndurătoare.

Trompeții chemară oamenii și elfii la arme. Nu trecu mult și piticii fură văzuți urcând valea cu pas grăbit. Se opriră între râu și pintenul dinspre răsărit; câțiva însă continuară drumul și, trecând râul se apropiară de tabără; acolo depuseră armele și ridicară mâinile în semn de pace. Bard ieși în întâmpinarea lor și cu el veni și Bilbo.

— Suntem trimiși de Dain, fiul lui Nain, răspunseră ei la întrebările lor. Ne grăbim să ajungem la neamurile noastre din Munte, fiindcă am auzit că regatul de altădată a reînviat. Dar cine sunteți voi, care stați în câmp ca dușmanii în fața unor ziduri de apărare?

Asta, firește, însemna, în limbajul politicos și cam de modă veche, care se folosea în asemenea situații: „Nu aveți ce căuta aici. Noi oricum mergem mai departe, așa că, ori vă dați la o parte, ori ridicăm armele.” Aveau intenția să ajungă într-un loc aflat între Munte și cotul râului, căci fâșia îngustă de pământ de acolo nu părea a fi cine știe ce bine păzită.

Bard refuză, bineînțeles, să-i lase pe pitici să se ducă drept la Munte. Era hotărât să aștepte până când i se aducea aurul și argintul în schimbul Pietrei Ark; căci, dacă această armată atât de mare și de războinică ajungea până la fortăreață, nu i-ar mai fi dat nimic. În plus, mai duceau cu ei și o cantitate de provizii; căci piticii pot căra poveri foarte grele, și aproape toți soldații lui Dain, deși mersul lor era iute, duceau în spate, în afară de arme, și niște ranițe mari. Asta putea să-i ajute să reziste la asediu și săptămâni de-a rândul, și până atunci s-ar fi putut să mai vină și alți pitici, și alții, căci Thorin avea multe neamuri. Pe de altă parte, aveau posibilitatea să redeschidă și să păzească altă poartă și deci asediatorii să fie nevoiți să încercuiască tot Muntele; și pentru asta nu erau destui.

Și chiar asta le era intenția (căci corbii-mesageri ținuseră tot timpul legătura între Thorin și Dain); pentru moment însă drumul era barat și după câteva schimburi de cuvinte mânioase, piticii-mesageri se retraseră mormăind în barbă. Bard trimise atunci, îndată, soli la Poartă; dar solii n-au găsit nimic acolo, nici aur și nici alt fel de plată. De îndată ce s-au apropiat, au început să țâșnească săgeți către ei, așa că, înspăimântați, s-au grăbit să se întoarcă. La tabără era acum mare agitație, de parcă s-ar fi pregătit de luptă; căci piticii lui Dain înaintau pe malul dinspre răsărit al râului.

— Proștii, spuse Bard râzând, auzi, să vină așa, chiar sub ramificația Muntelui! Ei nu se pricep să lupte afară, în aer liber, nu știu să se bată decât în subterane. Pe stânci, în dreapta lor, stau ascunși o grămadă de arcași și de lăncieri de-ai noștri. O fi bună poșta piticească, dar în curând vor fi puși într-o situație foarte grea. Așa că hai să-i atacăm de pe acum din ambele flancuri, înainte să apuce să se odihnească.

Dar Regele Elfilor spuse:

— Mă mai faceți mult să-mi pierd vremea cu războiul ăsta pentru aur? Piticii nu pot trece de noi decât dacă vrem noi să-i lăsăm, și nici nu pot face nimic de care să nu ne dăm seama. Să sperăm, totuși, că va interveni ceva care ne va aduce împăcarea. Iar dacă la urmă va trebui să ajungem la situația regretabilă de a ne lupta, ajunge faptul că suntem mai mulți decât ei.

Dar uitase că piticii aveau punctul lor de vedere. Faptul că știau că Piatra Ark se află în mâinile asediatorilor le ardea mințile și ghiciseră șovăiala lui Bard și a prietenilor lui, așa că hotărâră să-i lovească în timp ce aceștia stăteau și se sfătuiau.

Deci, brusc, fără să anunțe în nici un fel, săriră în tăcere la atac. Arcurile zăngăniră, săgețile șuierară; bătălia era cât pe-acum să înceapă.

Dar și mai brusc, iute ca fulgerul, se întunecă totul. Un nour negru alergă grăbit pe cer. Tunetele iernii, mânate de vântul sălbatic, se rostogoliră mugind în aer și bubuind deasupra Muntelui, iar trăsnetul îi luminează piscul. Iar pe sub nori o altă masă neagră înainta ca un vârtej. Dar nu venea cu vântul, venea dinspre miazănoapte și semăna cu un stol uriaș de păsări, atât de dens, încât printre aripile lor nu putea pătrunde nici o rază de lumină.

— Opriți-vă! Strigă Gandalf, care apărură deodată și se așeză, cu brațele ridicate către cer, între piticii care înaintau și rândurile care îi așteptau. Opriți-vă! Le strigă el cu o voce ca de tunet și din bagheta lui țâșni o flacără vie și strălucitoare ca trăsnetul. Nenorocire! Din păcate, a venit mai repede decât mi-am închipuit. Vă atacă gnomii pe toți! Și mai vine și Bolg de la miazănoapte! Bolg e fiul lui Azog cel pe care tu, Dain, l-ai ucis la Moira. Priviți! Liliicii zboară pe deasupra armatei lui, ca o mare de lăcuste. Iar ei călăresc pe lupi, și în urma lor vin și lupii wargi.

Rămaseră cu toții uluiți și în mintea lor se învălmăși totul. Încă pe când vorbea Gandalf, începuse să se facă din ce în ce mai întuneric. Piticii se opriră și se uitară la cer. Elfii începură să strige care mai de care.

— Hai, spuse Gandalf, că mai avem timp cât ne trebuie să ținem un sfat. Să vină repede la noi Dain, fiul lui Nain.

Și astfel începu o bătălie la care nu se așteptase nimeni; a fost numită Bătălia celor Cinci Armate. Și a fost cumplită. De o parte erau gnomii și lupii cei fioroși, iar de cealaltă erau Elfii, Oamenii și Piticii. Și iată cum s-a petrecut: Din ziua în care fusese răpus Marele Gnom al Munților Cețoși, ura gnomilor față de pitici se întetise. Mesagerii chemaseră la luptă coloniile și cetățile gnomilor; căci se hotărâseră să devină stăpânii tuturor ținuturilor de la miazănoapte. Culeseseră știri în taină; și în toți munții începuse să se bată fierul și să se facă arme. Apoi au umblat și s-au adunat de pe dealuri și din văi, trecând numai prin tuneluri sau circulând când se lăsa noaptea, până când, în jurul și la poalele marelui Munte Gundabad, de la miază-noapte, unde le era capitala, s-a strâns o armată mare, gata să se năpustească pe neașteptate, atacând pe timp de furtună ținuturile de la miazăzi. Apoi au auzit de uciderea lui Smaug și asta i-a bucurat nespus. Și s-au grăbit noapte după noapte, trecând prin munți, și au ajuns în cele din urmă, dinspre miazănoapte, brusc, în spatele lui Dain. Venirea lor n-au simțit-o nici măcar corbii, decât după ce-au apărut pe pământurile crăpate care despărțeau Muntele Singuratic de dealurile din spatele lui. Nu-mi dau seama cât știa Gandalf, dar e limpede că nu se așteptase nici el la acest atac subit.

Și iată ce plan a întocmit, sfātuindu-se cu Regele Elfilor și cu Bard; și cu Dain, căci stăpânul piticilor li se alăturase și el acum: gnomii erau dușmanii tuturor și o dată cu venirea lor toate celelalte conflicte au fost uitate. Singura lor speranță era să-i atragă pe gnomi în valea dintre brațele Muntelui; iar ei să se plaseze pe pîntenii cei mari, care se îndreptau înspre miazăzi și răsărit. Dar asta era periculos dacă gnomii erau destul de mulți ca să invadeze Muntele însuși și deci să-i atace și prin spate, și de sus; dar nu era timp de alte planuri și nici de cerut ajutor.

Curând, tunetele trecură, rostogolindu-se către sud-est; dar norul de lilieci se apropia zburând tot mai jos, peste umărul Muntelui; se roti deasupra lor, acoperind lumina și vârandu-le spaima în suflet.

— La Munte, strigă Bard. La Munte! Să ne luăm locurile cât mai e timp.

Elfii se așezară pe pîntenul dinspre miazăzi, pe povârnișurile lui mai joase și pe stâncile de la poale; pe pîntenul dinspre răsărit se așezară oameni și pitici. Dar Bard și câțiva dintre oamenii și elfii cei mai sprinteni se cățărară în vârful umărului dinspre răsărit, ca să poată vedea ce se petrece la miazănoapte. Nu trecu mult și văzură ținutul de la poalele Muntelui înnegrit de o mulțime care foșnea grăbită. Și într-o clipă avangarda înconjură, ca un vârtej, capătul pîntenului și intră alergând în orașul Dale. Erau gnomii, călare pe lupii cei mai iuți; strigătele și urletele lor sfâșiau văzduhul până departe. Câțiva oameni viteji s-au așezat în fața lor, unul lângă altul, încercând într-un fel să se împotrivescă, și au căzut mulți, iar cei care au reușit să scape au fugit repede care încotro. După cum sperase Gandalf, armata gnomilor se strânsese în spatele avangărzii, căreia i se împotriviseră, și venea acum în vale ca un

puhoi furios, cățărându-se nebunește între brațele Muntelui, în căutarea dușmanului. Aveau steaguri nenumărate, negre, și se apropiau ca o avalanșă, furioși și în dezordine.

A fost o bătălie înspăimântătoare. Cea mai groaznică din toate experiențele lui Bilbo, cea pe care, atunci, a urât-o cel mai mult – ceea ce însemna, de fapt, cea de care a fost cel mai mândru și cea de care i-a plăcut cel mai mult să-și amintească mai târziu, cu toate că rolul lui în toată povestea a fost foarte mic. De fapt, la drept vorbind, și-a pus inelul chiar de la început; asta l-a ferit de priviri, dar nu și de pericol. Un inel fermecat ca cel pe care-l avea Bilbo nu constituie un scut când ești atacat de gnomi și nici nu oprește săgețile zburătoare sau lăncile dezlănțuite; dar te ajută să ieși din învălmășeală și capul tău să nu devină cu tot dinadinsul ținta unei lovituri năvalnice dată de vreun gnom lăncier. Elfii atacară primii. Ura lor împotriva gnomilor era înverșunată și fără de iertare. Sulițele și săbiile lor străluceau în întuneric ca o flacără înghețată, atât de cumplită era furia mâinilor care le țineau. De îndată ce armata dușmană se strânse compactă în vale, trimiseră o ploaie de săgeți împotriva ei și fiecare dintre ele licări pe când zbura, de parcă ar fi fost un ac de foc. În spatele săgeților urmară o mie de sulițași, care săriră de sus și atacară. Strigătele lor erau asurzitoare. Stâncile erau pătate de sângele negru al gnomilor.

Tocmai când gnomii își reveneau din atacul violent pe care îl dezlănțuiseră elfii împotriva lor, și care oricum se oprise, se ridică de-a curmezișul văii un răcnet gutural, cu strigăte; oamenii lui Dain, de pe Dealurile de fier se aruncară în luptă din cealaltă parte, mânuindu-și săpăligile; lângă ei veneau Oamenii Lacului, cu săbii lungi.

Pe gnomi îi cuprinse panica; și tocmai când să se întoarcă să facă față acestui nou atac, elfii se năpustiră iarăși asupra lor, cu forțe noi. Mulți dintre gnomi o și porniseră alergând, făcând cale întoarsă pe malul râului, ca să scape de încheștare; și mulți dintre lupii lor îi atacau acum pe ei și le sfâșiau morții și răniții. Victoria părea a fi la un pas, când un strigăt răsună pe înălțimi.

Gnomii escaladaseră Muntele pe partea cealaltă și mulți dintre ei ajunseseră pe povârnișurile de deasupra Porții, urmași de alții care veneau valuri-valuri, fără teamă, nepăsători față de cei care cădeau țipând de pe stânci, în prăpăstii; voiau să atace pintenii de sus. La pinteniiăștia ajungeai pe niște cărări care coborau din masa principală a Muntelui către centru; apărătorii erau prea puțini la număr ca să le țină piept multă vreme. Victoria se depărta acum fără speranță de întoarcere. Stăviliseră doar primul atac violent al șuvoiului negru.

Ziua înainta. Gnomii se strânseseră din nou la vale. După ei se năpusti și o armată de lupi wargi și cu ei veni și garda personală a lui Bolg, gnomi uriași cu iatagane de oțel. Nu trecu mult și cerul răvășit de furtună se întunecă de-adevărat, în timp ce liliecii mari tot mai zburau rotindu-se în jurul ielelor și al oamenilor, în jurul capului și urechilor lor, sau se prindeau ca vampirii de cei loviți. Bard se lupta acum să apere pintenul dinspre răsărit, dar se retrăgea

totuși, încetul cu încetul, iar căpeteniile elfilor erau încolțite și stăteau în jurul regelui lor, pe ramificația dinspre miazăzi a Muntelui, aproape de punctul de observație de pe Dealul Corbilor.

Deodată răsună un strigăt puternic și de la Poartă se auzi sunet de trompetă. Uitaseră de Thorin! O parte din perete, mișcat de un sistem de pârgii, se prăbuși în afară, căzând în groapă cu un bubuit. Regele de sub Munte sări afară, urmat de tovarășii lui. Scufiile și pelerinele dispăruseră; purtau acum armuri lucioase și în ochii lor sclipea o lumină roșie. În întuneric, marele pitic lucea ca aurul într-un foc care dădea să se stingă.

Gnomii rostogoleau stânci și le aruncau de sus, de unde se aflau; dar ei nu se lăsară, săriră jos la picioarele cascadei și se repeziră în focul luptei. Lupii și călăreții cădeau sau o luau la goană. Thorin își mânuia toporișca cu lovituri puternice și nimic nu părea să-l atingă.

— Veniți aici, aici, la mine! Elfi și Oameni! La mine! O, neamurile mele! Strigă el, și vocea lui răsună ca un corn în toată valea.

Și toți piticii lui Dain coborâră repede, înghesuindu-se să vină în ajutorul lui. Coborâră și mulți dintre oamenii de pe Lac, căci Bard nu reuși să-i împiedice; și din partea cealaltă veniră o grămadă de lăncieri de-ai elfilor. Și din nou gnomii fură loviți și nimiciți în vale, și așezați grămadă unii peste alții, până când orașul Dale se întunecă devenind hidos de stârvurile lor. Lupii wargi se împrăștiară și Thorin se repezi drept împotriva gărzii personale a lui Bolg. Dar nu reuși să le străpungă rândurile.

În spatele lui, printre gnomii uciși, zăceau destui oameni și pitici, și mulți elfi mândri, care ar fi putut să mai trăiască mult timp, fericiți, în pădure. Pe măsură ce valea se lărgea, atacul lui Thorin încetinea. Avea prea puține forțe. Flancurile lui erau neapărate. Nu trecu mult și atacatorii fură asaltați și forțați să se strângă într-un cerc mare, întorși cu fețele în toate direcțiile, strânși de jur-împrejur, ca în chingi, de gnomii și lupii care se întorseseră în luptă. Garda personală a lui Bolg se repezi urlând și intră în rândurile lor ca niște valuri pe o faleză de nisip. Prietenii lor nu mai puteau să-i ajute, căci atacul dinspre Munte porni din nou cu forțe sporite și de fiecare parte oamenii și elfii erau încet, încet înfrânți.

Bilbo se uita la toate astea, nefericit. Stătea pe Dealul Corbilor, printre elfi pe de o parte, pentru că de acolo era mai ușor de scăpat, și pe de alta (aici intervenea sângele Took din vinele lui), pentru că, dacă avea să se afle într-o ultimă situație disperată, prefera, una peste alta, să-l apere pe Regele Elfilor. Gandalf era, de altfel, și el acolo, așezat pe jos și cufundat parcă adânc în gânduri, pregătind probabil o ultimă vrăjitorie, înainte să se sfârșească totul.

„Sfârșitul pare aproape. Nu mai e mult, se gândi Bilbo, și gnomii ajung la Poartă și ne măcelăresc pe toți sau ne fugăresc până jos și ne ucid. Zău dacă nu-ți vine să plângi, după toate prin câte am trecut. Mai bine ar fi trăit bătrânul Smaug și ar fi păstrat tezaurul ăsta blestemat, decât să-l ia asemenea făpturi ticăloase; și bătrânul Bombur, săracul, și Balin, și Fili, și Kili, și ceilalți să sfârșească toți atât de rău! Și Bard, și oamenii de pe Lac și elfii cei voioși.

Vai de capul meu! Am auzit multe cântece de bătălie și am crezut întotdeauna că înfrângerea poate fi glorioasă. Mie, unul, mi se pare foarte penibilă, ca să nu spun dureroasă. Tare aș vrea să fiu departe.”

Norii se mișcau sfârtecați de vânt și lumina roșie a apusului spinteca cerul. Văzând brusc o licărire în amurg, Bilbo se uită în jur și scoase un strigăt. Ceea ce văzuse făcuse să-i tresalte inima de bucurie: forme negre, încă mici deocamdată, dar care se detașau maiestuoase pe văpaia roșie din depărtări.

— Vulturii! Vulturii! Strigă el. Vin vulturii!

Lui Bilbo nu prea i se întâmpla să-l înșele ochii. Vulturii coborau cu vântul, șir după șir, o armată atât de mare încât trebuie să se fi strâns din toate cuiburile de la miazănoapte.

— Vulturii! Vulturii! Strigă Bilbo, dansând și făcând semne cu brațele, și, chiar dacă nu puteau să-l vadă, elfii, oricum, îl auzeau.

Curând după aceea începură și ei să strige, și ecoul strigătelor se răspândi în toată valea. O mulțime de ochi uimiți se ridică înspre cer, cu toate că deocamdată nu se putea vedea decât de pe umerii de la miazăzi ai Muntelui.

— Vulturii! Strigă Bilbo încă o dată, dar în clipa aceea o piatră căzu de sus, îi izbi cu putere coiful și Bilbo se prăbuși pierzându-și cunoștința.

CAPITOLUL 18

DRUMUL DE ÎNTOARCERE.

Când își reveni în simțiri, Bilbo văzu că e, literalmente, singur cu simțirile lui. Zăcea pe pietrele plate de pe Dealul Corbilor, și nu era absolut nimeni pe aproape. O zi fără nori, dar răcoroasă, îl înconjura din toate părțile. Tremura și era înghețat bocnă, dar capul îi ardea ca focul.

„Mă întreb ce s-o fi întâmplat? Își spuse. În orice caz, nu sunt încă ceea ce se cheamă un erou căzut la datorie; dar probabil că nu e timpul pierdut.”

Se ridică cu greu. Se uită în vale, dar nu văzu nici un gnom viu. După un timp, când i se mai limpezi puțin mintea, i se păru că vede elfi mișcându-se pe stâncile de jos. Se frecă la ochi. Probabil că mai rămăsese o tabără la oarecare distanță, în câmpie; și era într-adevăr și oarecare forfotă în jurul Porții? I se părea că vede piticii care dărâmă zidul. Dar totul era învăluit într-o tăcere de mormânt. Nu se auzeau nici strigăte, nici ecouri de cântec. În aer părea că plutește tristețea.

„Până la urmă, probabil că am fost totuși victorioși, își spuse, pipăindu-și capul care-l durea îngrozitor. Dar o victorie cam sinistră.”

Deodată văzu un om care se urca îndreptându-se către el.

— Hei! Strigă el cu o voce care tremura. Bună ziua! Ce se întâmplă?

— Ce e vocea asta care se aude printre pietre? Spuse omul oprindu-se și uitându-se cercetător în jurul lui, destul de aproape de locul unde se afla Bilbo.

Bilbo își aminti atunci de Inel. „Vai de mine! Spuse. Până la urmă nu e întotdeauna bine să fii nevăzut. Poate că altfel aș fi petrecut o noapte caldă și confortabilă în pat.”

— Eu sunt! Bilbo Baggins, tovarășul lui Thorin, strigă el, scoțând în grabă inelul.

— Bine că te-am găsit, spuse omul, apropiindu-se de el. E nevoie de dumneata și te căutam de mult. Ai fi fost trecut printre morți, și sunt mulți, dacă Gandalf, vrăjitorul, n-ar fi spus că ultima dată când ți-a auzit vocea erai cam pe aici. Am fost trimis să te mai caut o dată, pentru ultima oară. Ești rănit rău?

— O lovitură urâcioasă la cap, cred, spuse Bilbo, dar aveam coif și capul meu e tare. Totuși, mi-e cam rău și-mi simt picioarele ca de paie.

— Te duc eu în brațe până la tabăra din vale, spuse celălalt și-l ridică cu grijă.

Omul era iute și avea un pas sigur. Așa că nu trecu mult și Bilbo se trezi așezat pe jos, în fața unui cort din Dale. Acolo se afla și Gandalf, cu brațul într-o eșarfă. Nici măcar vrăjitorul nu scăpase fără o rană. Și, în general, în toată armata nu prea scăpaseră mulți neatinși.

Văzându-l pe Bilbo, Gandalf se arătă încântat.

— Baggins! Exclamă el. Ia te uită! Totuși, ai scăpat. Ce bine îmi pare! Începusem să mă întreb dacă ai reușit să treci de toate astea, deși știam că ești norocos. Groaznică poveste, care era cât pe-aci să se transforme într-un dezastru. Dar lasă că-ți spun restul știrilor mai târziu. Hai, vino! Spuse și tonul lui se făcu serios. Ești chemat. Și arătându-i drumul, îl duse în cort.

— Bună ziua, Thorin! Spuse, intrând. L-am adus.

Și, într-adevăr, Thorin Scut-de-Stejar zăcea acolo grav rănit, iar armura lui sfâșiată și securea crăpată erau aruncate pe jos. Bilbo se apropie de el și Thorin își ridică privirea.

— Rămâi cu bine, bunul meu hoț, spuse, mă duc acum în Sălile Așteptării, să mă așez lângă străbunii mei, alături de Thrain și Thrór. Și cum las o grămadă de aur și de argint care, acolo unde mă duc eu, nu e de nici un folos, vreau să mă despart de tine cu prietenie și să-mi retrag vorbele și faptele de la Poartă.

Bilbo se așează cu un genunchi la pământ; sufletul îi era plin de tristețe.

— Rămâi cu bine, rege de sub Munte, spuse. Dureroasă aventură, dacă trebuie să se isprăvească astfel; și nici un munte întreg de aur nu poate s-o îndrepte. Dar îmi pare bine că am împărțit pericolele cu dumneavoastră; asta e mai mult decât merită un Baggins.

— Nu, spuse Thorin, ai mult mai multe calități decât îți închipui, copil al blândului soare-apune. Ai curaj și înțelepciune împletite în egală măsură. Dacă ar fi mai mulți care să prețuiască mâncarea și cântecul, și veselia mai presus de comori și de aur, lumea ar fi mai fericită. Dar, fericită sau tristă, eu trebuie s-o părăsesc acum. Rămâi cu bine!

Bilbo plecă atunci și se așează singur, înfășurat într-o pătură, și nu știu dacă mă credeți sau nu, dar începu să plângă, și a plâns până i s-au înroșit ochii și a răgușit de tot. Avea sufletul blând și bun. Și, într-adevăr, a trecut multă vreme până când l-a lăsat inima să facă din nou o glumă. „Mare noroc că m-am trezit, își spuse el în cele din urmă. Grozav aș vrea să mai fie Thorin în viață, dar oricum îmi pare bine că am ajuns să ne despărțim prietenii. Ești un

prost, Bilbo Baggins. Ai încurcat povestea aceea cu Piatra rău de tot, și tot a fost război, cu toată strădania ta de a cumpăra pacea și liniștea, dar cred că de data asta nu mă poate face nimeni răspunzător.”

Mai târziu află că toate se întâmplaseră după ce primise lovitura aceea în cap; dar se simți mai degrabă trist decât fericit, și, oricum, se săturase de toată aventura. Simțea dorul de acasă ca pe o durere până în măduva oaselor. Dar drumul de întoarcere a mai suferit totuși o mică amânare, așa că între timp am să vă povestesc puțin ce s-a întâmplat. Vulturii avuseseră de mult o bănuială că se ridică gnomii, căci ochiul lor ager prindea aproape orice mișcare ce avea loc în munți. Așa că se întruniseră și ei, mulți, foarte mulți, sub conducerea Marelui Vultur din Munții Cețoși; și în cele din urmă, simțind de departe miros de bătălie, veniseră iute, o dată cu furtuna, și ajunseseră tocmai la timp. Ei fuseseră aceia care îi îndepărtaseră pe gnomi de pe povârnișurile Muntelui, aruncându-i în prăpastie sau urmărindu-i până jos, în vale, în mijlocul dușmanilor, în timp ce țipau înnebuniți. Eliberaseră astfel iute Muntele Singuratic; iar elfii și oamenii, de o parte și de alta a văii, reușiseră în sfârșit să vină în ajutorul celor care luptau jos. Dar chiar și așa vulturii tot erau mult mai puțini la număr decât inamicii lor. În ultima clipă apăruse chiar și Beorn, în persoană – nimeni n-a știut cum și de unde. Venise singur și sub înfățișarea de urs; și, de furie, părea să fi crescut aproape cât un uriaș.

Tunetul vocii lui era ca răpăitul de tobe și ca salvele de tun, și arunca gnomii și lupii din calea lui de parcă ar fi fost vorba de paie sau de fulgi. Se năpusti în ariergarda lor și străpunse încercuirea ca trăsnetul. Piticii încetaseră lupta și se strânseseră în jurul stăpânilor lor, pe un deal mic și rotunjit. Apoi Beorn se opri și îl ridică pe Thorin, care căzuse străpuns de sulițe, și îl scoase din focul bătăliei.

Se întoarse însă repede, de două ori mai furios, și nimic și nimeni nu mai reuși să i se împotrivească; nici o armă nu părea să-l mai atingă. Împrăstie corpul de gardă, îl trase chiar pe Bolg însuși în jos și-l strivi. Gnomii se simțiră atunci cuprinși de panică și o luară la fugă în toate direcțiile. Dar inamicii lor uitaseră de oboseală de îndată ce apăruseră noi speranțe, așa că îi urmăriră îndeaproape, împiedicându-i pe cei mai mulți dintre ei să scape pe unde puteau. Împinseră mulți dintre ei în Râul Curgător, iar pe cei care o porniseră alergând la miazăzi sau la apus îi urmăriră până la mlaștinile de lângă Râul Pădurii; acolo pieriră cei mai mulți dintre ultimii fugari, iar cei care ajunseră cu greu până în împărăția Elfilor Pădureni fură uciși acolo sau atrași să moară în adâncurile negre și fără de cărare ale Codrului Întunecat. Cântecul spun că trei sferturi dintre gnomii războinici de la miazănoapte au pierit în ziua aceea, și munții au trăit apoi mulți ani în liniște și pace.

Victoria fusese câștigată înainte de căderea nopții, dar, când Bilbo se întoarse în tabără, urmărirea tot mai continua; și în vale aproape că nu rămăseseră decât cei grav răniți.

— Unde sunt vulturii? Îl întrebă el pe Gandalf în seara aceea, pe când zăcea în mai multe pături călduroase.

— Unii iau parte la urmărire, spuse vrăjitorul, dar cei mai mulți s-au întors la cuiburile lor. N-au vrut să stea aici; au plecat cu primele raze ale dimineții. Dain i-a mulțumit stăpânului lor, acoperindu-l cu aur, și le-a jurat tuturor prietenie veșnică.

— Îmi pare rău, adică vreau să spun că aș fi vrut să-i mai văd o dată, spuse Bilbo somnoros; dar, lasă, că poate îi văd în drum spre casă; fiindcă îmi închipui că voi pleca curând acasă.

— Când vrei, spuse vrăjitorul.

Dar n-a reușit să plece decât după câteva zile. Pe Thorin l-au înmormântat adânc sub Munte, și Bard i-a pus Piatra Ark pe piept.

— Acolo să rămână cât o sta Muntele în picioare, spuse. Și să aducă noroc tuturor semenilor săi, ce vor trăi aici în anii care vor să vie.

Pe mormântul lui, Regele Elfilor așeză sabia fermecată, Orcrist, pe care i-o luase lui Thorin când era în captivitate. Baladele spun că, ori de câte ori se apropiau dușmanii, strălucea în întuneric, așa că fortăreața piticilor nu a mai putut fi luată niciodată prin surprindere. Acolo Dain, fiul lui Nain, a devenit Rege de sub Munte, iar cu timpul s-au strâns mulți alți pitici în jurul tronului său din sălile vechi. Din cei doisprezece tovarăși ai lui Thorin rămăseseră doar zece. Fili și Kili căzuseră apărându-l, făcându-i scut din trupul lor, căci era fratele mai mare al mamei lor. Ceilalți au rămas cu Dain; pentru că Dain își împărțise bine comoara.

Nu mai era, firește, vorba să se împartă în câte părți se hotărâse la început – lui Balin și Dwalin, și Dori, și Nori, și Ori, și Oin, și Gloin, și Bifur, și Bofur, și Bombur – sau lui Bilbo. Totuși, a paisprezecea parte din tot aurul și argintul, lucrat și nelucrat, i s-a dat lui Bard, căci Dain a spus: „Vom cinsti cuvântul celui care s-a dus, și Piatra Ark e acum în păstrarea lui”.

Chiar și a paisprezecea parte însemna o avere foarte mare, mai mare decât a multor regi pământeni. Din acea comoară, Bard îi trimise mult aur Stăpânului din Orașul Lacului; și-și răsplăti slujitorii și prietenii cu mărinimie. Regelui Elfilor îi dădu smaraldele lui Girion, giuvaiere pe care le prețuia foarte mult și pe care i le restituise Dain.

Lui Bilbo îi spuse:

— Această comoară îți aparține tot atât cât îmi aparține și mie, cu toate că vechile învoieli nu mai stau în picioare, fiindcă sunt mulți cei care au pretenția de a fi câștigat-o și apărât-o. Dar, deși ești gata să renunți la orice pretenție, aș dori ca vorbele spuse de Thorin la Poartă, și de care i-a părut atât de rău, să nu se îndeplinească; aș dori, adică, să-ți dăm măcar puțin din comoară. Pe tine am să te răsplătesc cel mai bine.

— Sunteți foarte generos, spuse Bilbo, dar zău că e o ușurare pentru mine să nu iau nimic. Cum voi putea duce eu toată comoara asta până acasă, fără război și fără crime? Și ce-aș putea face cu ea, odată ajuns acasă? Sunt convins că e mai bine să rămână în mâinile dumneavoastră.

N-a vrut nici în ruptul capului să ia mai mult de două casete mici, una plină cu argint, cealaltă cu aur, cât să poată duce un căluț solid. „Mai mult decât atât nici n-aș putea mânui”, spuse.

În cele din urmă veni și vremea ca Bilbo să-și ia rămas-bun de la prieteni.

— Rămâi cu bine, Balin, spuse, și tu, Dwalin, rămâneți cu bine Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Bifur, Bofur și Bombur! Să nu vi se rărească niciodată bărbile! Și întorcându-se înspre Munte, adăugă: Rămâi cu bine, Thorin Scut-de-Stejar! Și voi, Fili și Kili! Să nu vi se stingă amintirea niciodată.

La Poartă, piticii se plecară adânc în fața lui, dar cuvintele li se împotmoliră în gâtleej.

— La revedere și să ai noroc oriunde te-ai duce! Spuse Balin, în cele din urmă. Și dacă vii să ne mai vezi vreodată, când sălile noastre vor fi iarăși frumoase, vom face o petrecere într-adevăr grozavă!

— Și dacă drumul vostru va trece vreodată pe la mine, spuse Bilbo, nu șovăiți să bateți la poartă. Ceaiul e la ora patru; dar oricare dintre voi e bine venit la orice oră.

Apoi se întoarse și plecă.

Oastea elfilor se întorcea acasă; și chiar dacă numărul lor se împuținase întristător, totuși mulți dintre ei erau fericiți, căci se gândeau că cei de la miazănoapte vor trăi fericiți acum, mulți, mulți ani. Dragonul fusese ucis, gnomii, înfrânți, și-n inimile tuturor era lumină, căci după iarnă se pregătea o primăvară de bucurie.

Gandalf și Bilbo l-au urmat pe Regele Elfilor călare, iar lângă ei a pășit Beorn, care-și recăpătase înfățișarea de om și care a răs și a cântat cu voce tare tot drumul. Și au tot mers așa, până când au ajuns aproape de marginea Codrului Întunecat, la miazănoapte de locul de unde izvora Râul Pădurii. Acolo se opriră, căci vrăjitorul și Bilbo nu voiau să intre în pădure, cu toate că regele îi invitase să stea un timp în palatele lui. Voiau s-o ia pe lângă marginea pădurii și s-o ocolească în capătul dinspre miazănoapte, în pārloaga care se întindea între pădure și Munții Cenușii. Era un drum lung și mohorât, dar acum, după ce gnomii fuseseră zdrobiți, li se părea că e mai sigur decât cărările înfricoșătoare de sub copaci. Pe de altă parte, Beorn mergea și el în aceeași direcție.

— Rămâi cu bine, o, Rege al Elfilor, spuse Gandalf. Să-ți fie veselă pădurea verde, cât o fi pământul tânăr. Și vesel să-ți fie tot neamul.

— Mergi cu bine, o, Gandalf! Spuse regele. Să apari întotdeauna unde e cea mai mare nevoie de dumneata, dar nimeni nu se așteaptă să vii. Cu cât ai să vii mai des pe la mine, cu atât o să fiu mai mulțumit.

— Vă rog din suflet, spuse Bilbo, bâlbâindu-se și stând într-un picior, să acceptați darul acesta. După care scoase un colan de argint și perle, pe care i-l dăduse Dain la despărțire.

— Ce am făcut eu ca să câștig un asemenea dar, o, Hobbit? Spuse regele.

— Păi, știți, m-am gândit, spuse Bilbo puțin rușinat, că ar trebui să vă răsplătesc cumva, pentru, hm! Pentru ospitalitatea de atunci. Vreau să spun că și un Spărgător poate avea sentimente... Prea am băut mult din vinul dumneavoastră și prea multă pâine am mâncat fără să știți!

— Am să iau darul pe care mi-l dai, o, Bilbo, hobbit minunat, spuse regele cu gravitate. Te declar Prieten-al-elfilor și te binecuvântează: Să nu ți se micșoreze niciodată umbra (că altfel ar fi prea ușor să te furișezi și să șterpelești). Du-te cu bine!

După care elfii se întoarseră în pădure, iar Bilbo o porni pe drumul lui lung către casă.

Până a ajuns acasă a mai avut însă multe greutăți și aventuri. Ținutul Sălbatic rămăsese tot ținut sălbatic, și pe vremea aceea, în afară de gnomi, mai trăiau acolo și alte făpturi; dar a fost bine călăuzit și bine păzit – vrăjitorul era cu el. Și o bună parte din drum a mers cu ei și Beorn, așa că nu s-a mai aflat niciodată în mare pericol. În orice caz, cam pe la miezul iernii, Gandalf și Bilbo făcuseră tot drumul de-a lungul ambelor margini ale pădurii, până în pragul casei lui Beorn; acolo au rămas, un timp, amândoi. Perioada sărbătorilor de iarnă a fost plăcută și veselă acolo; oamenii veneau din toate părțile să chefuiască, la invitația lui Beorn. Gnomii Munților Cețoși erau acum puțini la număr și morți de frică, și stăteau ascunși în văgăunile cele mai adânci pe care reușiseră să le găsească; lupii wargi dispăruseră din pădure, așa că oamenii puteau călători acum dintr-un loc într-altul, fără să le mai fie teamă. Mai târziu, Beorn a devenit, într-adevăr, un mare conducător al acelor locuri și a domnit peste un pământ sălbatic, așezat între munți și pădure; se mai spune și că, timp de mai multe generații, bărbații din neamul lui au păstrat puterea să se prefacă în urși, și, dacă unii au fost oameni răi și încruntați, cei mai mulți au avut sufletul lui Beorn, chiar dacă nu au avut mărimea și puterea lui. În vremea lor au fost izgoniți ultimii gnomi din Munții Cețoși și o pace nouă s-a răspândit dincolo de marginea Ținutului Sălbatic.

Era primăvară, o primăvară dulce cu un soare strălucitor, când Bilbo și Gandalf și-au luat, în cele din urmă, rămas-bun de la Beorn, și, deși îi era dor de casă, lui Bilbo îi păru rău că pleacă, pentru că florile din grădinile lui Beorn erau, primăvara, tot atât de minunate ca florile din miezul verii.

În cele din urmă au dat de drumul cel lung și au ajuns la trecătoare, unde îi prinseseră altădată gnomi. Dar au ajuns în locul acela înalt dimineața, și uitându-se în spatele lor au văzut un soare alb care lucea peste pământurile întinse. Acolo, în spate, se afla Codrul Întunecat, albastru în depărtare și verde-închis și misterios la marginea mai apropiată, deși era primăvară. Acolo, departe, unde abia se mai vedea, era Muntele Singuratic. Pe vârful cel mai înalt zăpada, care încă nu se topise, lucea palidă.

— Și astfel, după foc vine zăpadă, și chiar și dragonii își găsesc sfârșitul, spuse Bilbo și întoarse spatele Aventurii. Partea Took a firii lui obosise cumplit, pe măsură ce partea Baggins devenea din zi în zi mai puternică. Tot ce doresc acum e să stau în fotoliul meu de acasă, spuse.

CAPITOLUL 19 ULTIMA ETAPĂ.

Era în mai când Bilbo și Gandalf se întoarseră, în sfârșit, la marginea Văii Rivendell, unde se afla Ultima (sau Prima) Casă Îmbietoare. Au ajuns seara și căluții lor erau obosiți, mai ales cel care căra bagajele; simțeau cu toții nevoia de odihnă. Și cum coborau cărarea abruptă, Bilbo îi auzi pe elfi cum cântau urcați în copaci, de parcă nu se opriseră nici o clipă de când trecuse ultima dată pe acolo. Și de îndată ce călăreții au ajuns în luminișurile din josul pădurii, elfii au izbucnit într-un cântec care semăna foarte mult cu cel pe care îl auziseră prima dată. Adică suna cam așa:

Balaurul a fost răpus Și oasele-i sunt fărâmate-acum.

Cămașa lui de za e ruptă, Din slava-i s-a ales doar scrum.

Chiar dacă spada ruginește.

Iar tronul și coroana pier, Cu brațul ce-a fost de nădejde Și mult iubitul giuvaier.

Aici tot va mai crește iarba Și pomii se vor legăna Și apa tot va curge lină,
Și spiridușii vor cânta, Hai, hai, la-la-la-la-la.

Veniți, hai, vă întoarceți cu toții în vâlcea.

Stelele-s mult mai strălucitoare Ca giuvaierele lor, Mult mai albă este,
sigur, Luna, Decât argintul din comori.

Cu mult mai orbitor e focul, În astă vatră și-n cuptor Decât e aurul din mină.

De ce să fii rătăcitor?

O, tra-la-la-la-la-la, Veniți, hai, vă-ntoarceți cu toții în vâlcea.

Dar unde vă duceți Acum, târziu, în noapte?

Când stelele clipesc Și râul curge-n șoapte Unde vă duceți, încărcați, Cu fețele-ntristate, cu sufletul mâhnit, Căci zânele de-aicea sunt toate zâmbitoare
Și vor să-nveselească pribeagul cel trudit, Cu tra-la-la-la-la Vă-ntoarceți în vâlcea, Tra-la-la-la-la-la, La-la-la-la La-la!

Apoi elfii din vale le-au ieșit în întâmpinare, i-au salutat și i-au dus pe celălalt mal al apei, până la casa lui Elrond. Acolo li s-a făcut o primire călduroasă și multe au fost în seara aceea urechile nerăbdătoare să asculte povestea aventurilor lor. Cel care le-a spus-o a fost Gandalf, căci Bilbo devenise tăcut și somnoros. Cunoștea cea mai mare parte a poveștii, căci o trăise, și i-o spusese aproape toată și vrăjitorului, pe drumul de întoarcere sau în casa lui Beorn; doar când și când deschidea câte un ochi și asculta, când apărea câte un episod pe care nu-l cunoștea.

Așa a aflat și unde fusese Gandalf: auzind ceea ce i-a spus vrăjitorul lui Elrond. După câte se părea, Gandalf fusese la un mare sfat al vrăjitorilor, stăpâni ai științei străvechi și ai magiei celei mai iscusite; și îl goniseră în cele din urmă pe Necromant din vizuina lui cea neagră, de la miazăzi de Codrul Întunecat.

— Curând, spunea Gandalf, pădurea va deveni un loc mai sănătos. Sper că Nordul va trăi eliberat de groază, mulți-mulți ani. Și totuși, tare aș fi vrut să-l fi izgonit din lume pentru totdeauna.

— Ar fi fost, într-adevăr, foarte bine, spuse Elrond, dar mă tem că asta n-o să se întâmple în mileniul nostru și nici în multe altele care vor veni după noi.

După ce isprăvi povestea călătoriilor, urmară alte povești și apoi altele, povești de demult, și povești din vremuri noi, și povești care nu se legau de nici o vreme, până când lui Bilbo îi căzu capul în piept și începu să sforăie tihnit în colțișorul lui.

Când se trezi descoperi că se află într-un pat alb, iar luna strălucea prin fereastra deschisă. Sub fereastră, pe malurile izvorului, cântau o grămadă de elfi, cu o voce puternică și clară:

Cântați cu toții acum un imn de bucurie, Căci vântul lin prin cetini și ierburi iar adie;

Stelele au muguri și Luna e în floare, Și-a nopții mici ferestre lucesc, sunt zâmbitoare.

Dansați cu toții veseli, dansați toți împreună.

Ușori ca pana pe iarba de sub Lună.

De-argint e râul-acuma și umbre trec în zbor, În luna mai e vesel și nici urmă de nor.

Dar să cântăm în șoaptă, să-i țesem lui un vis, Și să-l lăsăm să doarmă, că ochii i-a închis, Urați-i „noapte bună”, somn dulce, pernă moale, Somn dulce, nani, nani, somn dulce pân-se scoală.

Să nu mai fremățați, copaci, nici brad, nici fag, nici salcie.

Tu, Lună, cazi, și bezna peste toți domnească.

Sst! Salcie, și tu, frasin, și tu, mândre stejar, Să fie mut și râul, până e ziuă, iar.

— Hei, făpturi voioase, spuse Bilbo, uitându-se afară. Care-i ora Lunii acum? Cântecele vostru de leagăn ar trezi și un gnom beat! Totuși, eu vă mulțumesc.

— Iar sforăiturile tale ar trezi și un dragon de piatră – totuși noi îți mulțumim, răspunseră elfii, râzând. Se apropie zorile și tu dormi de când s-a lăsat noaptea. Mâine poate că vei fi vindecat de oboseală.

— Puțin somn în Casa lui Elrond te tămăduiește de multe, spuse el, dar o să profit să mă tămăduiesc cât mai bine. Vă spun din nou noapte bună, frumoșii mei prieteni. Și zicând asta, se întoarse în pat și dormi până târziu dimineață.

În casa aceea se vindecă repede de oboseală, glumind și dansând adesea, vesel și voios, cu elfii din vale, în zori sau în miez de noapte. Dar nici chiar locul acela nu l-a putut reține multă vreme; îi era dor de casă. De aceea, după o săptămână își luă rămas-bun de la Elrond și, dându-i mici daruri, dintre acelea pe care știa că le va accepta, o porni călare cu Gandalf mai departe.

Tocmai când să părăsească valea, cerul se întunecă în fața lor și ploaia și vântul le ieșiră în cale.

— Veselă e luna mai, spuse Bilbo, pe când ploaia îi biciuia obrazul. Dar am lăsat legendele în urma noastră și ne întoarcem acasă. Probabil că asta e ca să ne aducem aminte.

— Mai e drum lung până acasă, spuse Gandalf.

— Dar e ultimul, răspunse Bilbo.

Ajunseră la râul care însemna chiar marginea zonei de frontieră a Ținutului Sălbatic, și la vadul de sub malul abrupt, de care poate că vă amintiți; apele erau umflate pentru că se topiseră zăpezile o dată cu apropierea verii și pentru că ploua de dimineață până seara; trecură vadul cu oarecare greutate, dar își continuă drumul, pe când se lăsa seara asupra ultimei etape a călătoriei.

Lucrurile se petrecură, în mare parte, ca și prima dată când trecuseră pe acolo, doar că erau mai puțini și mai tăcuți; și pe urmă, de data asta, nici troli n-au mai fost. Bilbo își amintea în fiecare punct al drumului întâmplările care se petrecuseră și vorbele care fuseseră rostite cu un an în urmă – lui i se părea că trecuseră zece – așa că recunosc, firește, și locul unde căzuse căluțul în râu, și cel unde o cotiseră și dăduseră de aventura urâcioasă cu Tom și Bert și Bill.

Nu prea departe de drum găsiră, ascuns și neatins, aurul trolilor pe care-l îngropaseră ei atunci.

— Eu am destul, să-mi ajungă cât m-o ține vremea, spuse Bilbo, după ce îl scoaseră din pământ. Mai bine ia-l dumneata, Gandalf. Cred că-ți poate fi de folos.

— Sigur că-mi poate fi de folos, spuse vrăjitorul. Dar să împărțim totuși frățește. S-ar putea să descoperi că ai mai multă nevoie de el decât îți închipui.

Așa că puseră aurul în saci și-l așezară pe căluți, care se arătară foarte nemulțumiți. După asta, au mers mult mai încet căci cea mai mare parte a timpului au trebuit să umble pe jos. Dar regiunea era verde și avea multă iarbă prin care hobbitul trecea fericit, își ștergea fața cu o batistă roșie de mătase – nu! Nu supraviețuise nici măcar una dintre batistele lui; pe asta o împrumutase de la Elrond, căci o dată cu luna iunie venise și vara, și era din nou cald și senin.

Dar toate lucrurile au un sfârșit, chiar și povestea noastră, așa că a venit, într-un târziu, și ziua când au văzut meleagurile unde se născuse și crescuse Bilbo, unde cunoștea formele pământului și ale copacilor tot atât de bine ca și mâinile și degetele lui de la picioare...

Ajungând pe o înălțime și văzând propriul lui Deal, în depărtare, se opri brusc și spuse:

Peste stânci și pe sub pomi Șerpuiesc spre zări cărări, Lângă peșteri reci și râuri Ce nu poposesc în mări, Peste-omăt cernut de iarnă, Și prin florile-n cunună.

Peste munți, în clar de lună.

Pe sub nori și pe sub stele, Drumu-aleargă, nici nu-i pasă, Însă pașii drumeției În sfârșit mă-duc acasă.

Ochii ce-au văzut măceluri Și, în peșteri, grozăvii, Văd în fine lunci și pomii, Amintiri ce azi sunt vii!

Gandalf se uită la el, spunând:

— Dragul meu Bilbo, cu tine s-a petrecut ceva. Nu mai ești hobbitul de altădată!

Apoi traversară podul, trecură de moara de lângă râu și ajunseră la ușa lui Bilbo.

— Doamne! Ce se întâmplă aici? Strigă el. Era, într-adevăr, mare forfotă și oameni de toate felurile, respectabili și mai puțin respectabili, stăteau strânși ciorchine la ușa lui, mulți dintre ei intrând și ieșind, fără măcar să-și șteargă picioarele pe preș, după cum observă Bilbo, enervat.

Dacă Bilbo a fost, cu drept cuvânt, cam uluit, persoanele acelea au rămas de-a dreptul trăsnite. Se întorsese tocmai la mijlocul unei licitații. La intrare era atârnat un anunț, mare, roșu și negru, care spunea că la 22 iunie, domnii Grubb, Grubb & Burrowes vor vinde la licitație efectele răposatului domn Bilbo Baggins Esquire, proprietar al Fundului-de-Sac, de sub Deal, Hobbiton. Vânzarea începuse la ora 10 fix. Acum era aproape de prânz și cele mai multe lucruri se și vânduseră pe diferite prețuri, de la mai nimic până la o ceapă degerată (ceea ce nu e neobișnuit la licitații). Verii lui Bilbo, ramura Baggins din Sac-Ville, erau ocupați să măsoare încăperile, să vadă dacă erau destul de mari pentru mobila lor. Pe scurt, Bilbo era „presupus mort”, și mulți dintre cei care o spusese erau triști să descopere că presupunerea fusese greșită.

Întoarcerea domnului Bilbo Baggins a creat, într-adevăr, o mare agitație, atât sub Deal și peste Deal, cât și de cealaltă parte a Apei. N-a fost o minune dintr-acelea care țin doar trei zile; plictiselile legale au durat ani și ani. A trecut, de fapt, destul de mult timp înainte ca domnul Baggins să fie din nou admis printre cei vii; persoanele care făcuseră afaceri deosebit de bune la licitație n-au vrut să se lase convinse cu una, cu două; și în cele din urmă, ca să câștige timp, Bilbo a trebuit să răscumpere o bună parte din propriile lui mobile. Multe dintre lingurițele lui de argint au dispărut în chip misterios și n-au mai fost recuperate niciodată. El, unul, i-a bănuț pe verii Baggins din Sac-Ville. Ei, pe de altă parte, n-au vrut niciodată să admită că Bagginsul care se întorsese era cel adevărat și deci relațiile lor cu Bilbo n-au mai fost niciodată aceleași. Prea doriseră mult să trăiască în vizuina lui cea atât de frumoasă.

Bilbo descoperi că pierduse mai mult decât lingurițele, își pierduse reputația. E adevărat că a rămas pe vecie Prieten-al-elfilor, că s-a bucurat de stima piticilor, vrăjitorilor și a tuturor făpturilor de acest fel, care treceau prin fața porții lui, dar nu mai era sută la sută respectabil. Toți hobbiții din împrejurimi îl considerau „excentric” – în afară de nepoții și nepoatele lui din partea Took, dar nici chiar aceia nu erau încurajați în această simpatie de către cei vârstnici.

Îmi pare rău să vă spun, dar lui Bilbo nici nu-i păsa. Era cât se poate de mulțumit; și șuieratul apei în ceainicul de pe vatră a rămas, pentru el, muzica cea mai dulce, mai dulce chiar decât fusese în zilele liniștite dinaintea Petrecerii Neașteptate. Sabia a atârnat-o deasupra căminului, cămașa de zale a așezat-o pe un cuier la intrare (până când a împrumutat-o unui Muzeu). Aurul și argintul le-a cheltuit în mare parte pe daruri, atât din cele utile cât și din cele excentrice – ceea ce într-o anumită măsură explică afecțiunea pe care i-o purtau nepoții și nepoatele. Inelul fermecat l-a păstrat însă ca pe o mare taină, căci îl folosea ori de câte ori apăreau oaspeți antipatici la orizont.

S-a apucat să scrie poezii și să frecventeze elfii; și cu toate că mulți dădeau din cap și își atingeau fruntea spunând: „Bietul Baggins!” și cu toate că puțini au fost cei care să creadă vreuna din poveștile lui, a trăit fericit până la sfârșitul zilelor sale, care au fost extrem de multe.

Într-o seară de toamnă, câțiva ani mai târziu, Bilbo stătea la biroul lui și și scria memoriile – se gândise să le intituleze „Până acolo și înapoi: vacanța unui hobbit”, când auzi soneria de la intrare. Era Gandalf și un pitic; piticul nu era altul decât Balin.

— Intrați, intrați, spuse Bilbo, și câteva clipe mai târziu stăteau toți trei, așezați în fotolii în fața focului. Dacă Balin a observat că haina domnului Baggins se cam mărise (și avea nasturi din aur adevărat), Bilbo a observat și el, la rândul lui, că barba lui Balin se lungise cu mai mulți centimetri, iar cojocul lui bătut cu nestemate era foarte elegant.

Bineînțeles că s-au apucat să vorbească de timpurile pe care le petrecuseră împreună și Bilbo întrebă cum mai merg lucrurile în ținuturile Muntelui. Se pare că mergeau foarte bine. Bard reconstruise orașul Dale și oamenii se strânseseră în jurul lui, venind de pe Lac și dinspre miazăzi, și apus, și toată valea devenise iarăși roditoare și bogată. Primăvara era plină de flori și pomi, și toamna, plină de fructe și serbări. Orașul Lacului a fost reîntemeiat și era acum mai înfloritor ca oricând; pe Râul Curgător circulau multe bogății în sus și-n jos; iar între pitici și oameni se legase o mare prietenie.

Vechiul stăpân o sfârșise rău. Bard îi dăduse o grămadă de aur ca să ajute oamenii de pe Lac, dar, fiind dintre aceia care prind ușor boala numită molimă-de-dragon, luase aproape tot aurul și fugise cu el. Până la urmă a murit de foame în Ținuturile Pustii, părăsit de toți ai lui.

— Noul Stăpân e mai înțelept, spuse Balin, și foarte iubit, căci firește că oamenii îi atribuie aproape toate meritele pentru bunăstarea lor actuală. Oamenii compun acum cântece care spun că, în vremea lui, râurile curg pline de aur.

— Atunci, profețiile vechilor cântece s-au adevărit într-un fel, spuse Bilbo.

— Sigur că da, spuse Gandalf. De ce să nu se adeverească? Doar nu te îndoiești de profeții, fiindcă ai și dumneata o contribuție în a le fi făcut să se adeverească? Doar nu îți închipui că aventurile dumitale și felul în care ai

scăpat de neazuri s-au datorat norocului, sau că au fost doar spre folosul dumitale? Ești o persoană foarte bine, domnule Baggins, și eu țin foarte mult la dumneata, dar, la urma urmelor, nu ești decât o făptură mititică într-o lume mare, mare!

— Slavă Domnului! Spuse Bilbo, răsând și îi întinse cutia în care ținea tutunul.

SFÂRȘIT

1 Bag-End, locuința lui Bilbo, înseamnă în limba engleză, „Fund de sac”.